

SENIOŘI V JIHOČESKÉM KRAJI - 2015

Lidé a společnost

České Budějovice, 30. 10. 2015

Kód publikace: 330150-15

Č. j.: 101 / 2015 – 7301

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Českých Budějovicích

Ředitelka odboru: Jana Sedláčková

Kontaktní osoba: Irena Votrubová, e-mail: irena.votrubova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 648, 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice | tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň | tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Sportovní 28, 360 01 Karlovy Vary | tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálůva 2684, 400 11 Ústí nad Labem | tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1 | tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3 | tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice | tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava | tel.: 567 109 062, 567 109 080
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno | tel.: 542 528 115, 542 528 105
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc | tel.: 585 731 516, 585 731 509
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín | tel.: 577 004 931, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava | tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod	5
Shrnutí hlavních poznatků	7
1. Demografické charakteristiky populace seniorů	10
Vývoj počtu seniorů, změny věkové struktury, index stárání	10
Rodinný stav, národnost, víra	14
Dlouhodobá migrace, stěhování	18
Úmrtnost, příčiny smrti, naděje dožití	21
Projekce obyvatelstva	26
2. Vzdělanost a ekonomická aktivita seniorů	30
Vzdělanost	30
Ekonomická aktivita	33
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti, hlavních tříd zaměstnání a vzdělání	35
Míra ekonomické aktivity a předpokládaný odchod do důchodu (VŠPS)	38
Mzdy zaměstnanců podle věku a pohlaví	40
3. Domácnosti a bydlení seniorů	42
Struktura domácností	42
Domácnosti jednotlivců	43
Bydlení seniorů	46
4. Zdravotní péče	50
Zdravotní stav	50
Hospitalizovaní (nemocnice, LDN, hospice)	53
Domácí zdravotní péče	57
5. Důchody a sociální služby	61
Důchodci, důchody	61
Pobytové sociální služby	65
Pečovatelská služba	68
Příspěvek na péči	69
6. Aktivity seniorů	71
Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014	71
Senioři a informační technologie	76
Celoživotní vzdělávání - Univerzita třetího věku	78
7. Institucionální péče o seniory	80
Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017	80
Zákon o sociálních službách	80
Rada vlády pro seniory a stárnutí populace	81
Péče o seniory v regionu	82
Tabulková příloha	83

Seznam přílohových tabulek

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů	84
Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Jihočeského kraje	92
Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje	96
Dlouhodobý vývoj Jihočeského kraje - obyvatelstvo a ekonomická aktivita	100
Dlouhodobý vývoj Jihočeského kraje - sociální péče a zdravotnictví	102
Obyvatelstvo Jihočeského kraje podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2005 a 2014	103
Zemřelí muži podle vybraných příčin smrti v Jihočeském kraji v roce 2014	104
Zemřelé ženy podle vybraných příčin smrti v Jihočeském kraji v roce 2014	105
Základní výsledky projekce obyvatelstva Jihočeského kraje	106

Kartogramy

Demografické charakteristiky populace seniorů

Ktg 1.1 Obyvatelé ve věku 65 a více let podle obcí a SO ORP Jihočeského kraje k 31. 12. 2014	11
Ktg 1.2 Obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2014	11
Ktg 1.3 Změna podílu osob ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2004 a 31. 12. 2014	12
Ktg 1.4 Věřící obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011	18
Ktg 1.5 Rodáci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011	20
Ktg 1.6 Naděje dožití mužů ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014	24
Ktg 1.7 Naděje dožití žen ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014	25

Vzdělanost a ekonomická aktivita seniorů

Ktg 2.1 Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou a vyšším vzděláním ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011	32
Ktg 2.2 Zaměstnanost seniorů ve věku 60–64 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011	34
Ktg 2.3 Zaměstnanost seniorů ve věku 65–69 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011	34
Ktg 2.4 Pracující důchodci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011	35

Domácnosti a bydlení seniorů

Ktg 3.1 Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011	43
Ktg 3.2 Domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011	45
Ktg 3.3 Domácnosti jednotlivců z domácnosti seniorů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011	46

Důchody a sociální služby pro seniory

Ktg 5.1 Příjemci předčasných starobních důchodů (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014	62
Ktg 5.2 Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014 - muži	64
Ktg 5.3 Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014 - ženy	65
Ktg 5.4 Místa v domovech pro seniory podle okresů a krajů v roce 2014	66

Volby do obecních zastupitelstev

Ktg 6.1 Osoby ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů kandidující ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014	71
Ktg 6.2 Zvolení zastupitelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014	75

Úvod

V dlouhodobém demografickém vývoji (včetně projekce na několik desetiletí) dochází k postupnému stárnutí obyvatelstva kraje, přičemž se neustále zvyšuje počet seniorů a roste jejich podíl na populaci kraje. Je tedy velmi potřebné se otázkami života seniorů a péče o tuto významnou část obyvatelstva zabývat. Proto jsme se této problematice začali podrobněji věnovat a pokusili shromáždit disponibilní statistické údaje, a to pokud možno i v územním detailu, a zároveň najít základní vývojové tendence a vazby v této oblasti.

Předkládaný materiál je v podstatě prvním komplexnějším statistickým obrazem postavení seniorů v Jihočeském kraji a jeho vývoje v posledních letech, a to zpravidla od roku 2010. Zahrnuje především oblasti, kde můžeme tento vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. Z územního hlediska se neomezujeme pouze na kraj jako celek, ale snažíme se zobrazit i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů nebo správních obvodů obcí s rozšířenou působností, popřípadě velikostních skupin obcí. Nedílnou součástí analýzy je také srovnání s ostatními kraji České republiky.

Tato analýza navazuje na materiály vydávané ústředím ČSÚ, především na publikaci *Senioři v ČR - 2014* nebo *Senioři v krajích - 2014*. S těmito publikacemi se můžete seznámit na speciálně vytvořené stránce na webu ČSÚ na adrese <https://www.czso.cz/csu/czso/seniori>.

Pojem „senior“ není v této analýze striktně věkově vymezen. Jako základ jsme však zvolili přístup, že za seniory jsou obecně považovány osoby ve věku 65 a více let. V případě, že se některé jevy týkají i mladších věkových skupin, například otázky zaměstnanosti a nezaměstnanosti nebo zdravotní problémy, zařadili jsme data i za tyto skupiny obyvatelstva.

Samotná analýza je zaměřena na oblast demografie (věková struktura obyvatelstva a její předpokládaný vývoj, vývoj úmrtnosti a příčiny úmrtí, dlouhodobá migrace), vzdělanost a ekonomickou aktivitu, bydlení a strukturu domácností seniorů, jejich zdravotní stav, zdravotní a sociální péči o seniory. Zabývali jsme se však také aktivitami seniorů, především jejich účastí na volbách, a to jak v postavení voličů, tak v postavení kandidátů a členů obecních zastupitelstev. V rámci aktivit jsme hodnotili také míru využívání informačních technologií mezi seniory a jejich zapojení do celoživotního vzdělávání.

Kromě analytického vyhodnocení bylo naší snahou vytvořit soubor statistických údajů o seniorech a jejich životních podmínkách. Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2014. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2013. Důležitým a poměrně podrobným zdrojem dat o seniorech jak z obsahového, tak z územního hlediska je sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo v březnu 2011. Využíváme však také další statistické zdroje dat, jako jsou například demografická statistika nebo výběrové šetření pracovních sil. Kromě vlastních zdrojů ze zjišťování ČSÚ v analýze najdete také poměrně podrobné údaje z rezortních statistik, především z Ministerstva práce a sociálních věcí, České správy sociálního zabezpečení nebo Ústavu zdravotnických informací a statistiky Ministerstva zdravotnictví.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, jednotně bylo připraveno mezikrajské srovnání, které zachycuje postavení Jihočeského kraje v rámci České republiky v roce 2014. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Tabulková příloha obsahuje vybrané ukazatele v členění podle krajů, podle okresů a podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit. Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 30. 9. 2015. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Shrnutí hlavních poznatků

- Během let se v Jihočeském kraji, tak jako v celé České republice, postupně zvyšuje zastoupení věkové skupiny 65 let a více let. Od roku 2005 se počet obyvatel starších 65 let zvýšil o 26,4 tisíc. V roce 2014 byli senioři zastoupeni z 18 % na celkovém počtu obyvatel kraje.
- Roste také průměrný věk, v roce 2005 – 39,8 let, v roce 2014 – 41,9 let. Ženy se všeobecně dožívají vyššího věku, rozdíl mezi průměrným věkem žen a mužů byl 2,5 roku (2014).
- Ve věkové skupině 65 a více let je vyšší zastoupení žen. Z počtu obyvatel Jihočeského kraje jsou seniorky zastoupeny z 10,4 %, muži stejného věku ze 7,6 %. Poměr mezi počty mužů a žen ve věku 65 a více let byl v roce 2014 v Jihočeském kraji 73,42 (index maskulinity – počet mužů na 100 žen daného věku), před 10 lety měl tento poměr hodnotu 66,29.
- Index stáří, který vyjadřuje kolik osob ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí do 15 let, měl v roce 2005 hodnotu 94,5 a v roce 2014 – 118,4. Index ekonomického zatížení, který vyjadřuje poměr neproduktivní složky obyvatelstva, tedy dětí a osob 65 a více let na 100 osob v produktivním věku měl v roce 2005 hodnotu 40,8, v roce 2014 již 49,7.
- S přibývajícím věkem více vzrůstají podíly ženatých mužů než podíly vdaných žen v důsledku zvyšujícího se počtu ovdovělých žen. Ve věku 65 a více let je ještě 74,1 % mužů ženatých, podíl vdaných žen v tomto věku je jen 38,4 %. Podíl ovdovělých seniorů (14,6 %) je podstatně nižší než podíl vdov v seniorském věku (51,3 %). (SLDB 2011)
- Celkem 30,9 % seniorů uvedlo, že jsou věřící, hlásící se k církvi. Ve věkové skupině 65 a více let byla nejčastěji zaznamenána česká národnost (79,1 %). (SLDB 2011)
- Nejčastější příčinou úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy nebo nemoci způsobené zhubnými novotvary. I přes četnost úmrtí na nemoci oběhové soustavy jsou tyto příčiny úmrtí v rámci mezikrajského srovnání v Jihočeském kraji nejnižší. Podíl úmrtí v kraji, která byla způsobena onemocněním dýchací soustavy, byl v rámci ČR nejvyšší.
- Místo úmrtí se také mírně liší mezi pohlavími. Muži ve věku 65 a více let častěji umírají doma nebo v nemocnici, ženy zase o něco více v zařízeních sociální péče (domovy pro seniory, domovy s pečovatelskou službou apod.).
- Během deseti let se 65letým mužům průměrně prodloužila naděje dožití o 1,90 roku, seniorkám ve věku 65 let o 1,76 roku. Muž z Jihočeského kraje, kterému bylo v letech 2013–2014 65 let se ještě průměrně dožije téměř 16 let a 65letá žena 19 let.
- Z projekce obyvatelstva vyplývá, že se bude během let zvyšovat počet obyvatel ve věku od 65 let. Předpokládaný počet seniorů bude v roce 2015 – 114 574 a v roce 2050 již 193 450, což je nárůst o téměř 70 %.
- Ve vzdělanostní struktuře seniorů se s věkem zvyšuje podíl osob se základním vzděláním a snižuje podíl osob s maturitou a s vysokoškolským vzděláním. Z obyvatel ve věku 65 a více let měla třetina základní vzdělání, je častější u žen než mužů. Maturitu mělo 24 % a vysokoškolské vzdělání 7 % seniorů, častěji muži. (SLDB 2011)
- Míra ekonomické aktivity se strmě snižuje za hranici důchodového věku. Ve věku 65–69 let byl ekonomicky aktivní ještě každý desátý senior, ve věkové skupině 70 a více let každý čtyřicátý. Ekonomickou aktivitu deklarovalo téměř 5 tis. osob ve věku 65 a více let, z toho dvě třetiny tvoří muži. (SLDB 2011)
- Nejvyšší podíl seniorů s maturitou či vysokoškolským diplomem, nejvyšší míra zaměstnanosti seniorů a nejvyšší podíl pracujících důchodců je v centru kraje – v SO ORP České Budějovice, nejnižší je v SO ORP Dačice. (SLDB 2011)
- Ve struktuře zaměstnaných se po dosažení seniorského věku zvyšuje podíl podnikatelů – osob samostatně výdělečně činných a zaměstnavatelů, z hlediska ekonomické činnosti podíl zaměstnaných ve službách a v zemědělství a podle vzdělání mezi muži podíl vysokoškoláků a mezi ženami podíl osob se základním vzděláním. (SLDB 2011)
- Posouvání věkové hranice pro odchod do starobního důchodu se promítá do zvyšování míry ekonomické aktivity u starších věkových kategorií. Nejvýrazněji se zvýšila u mužů ve věku 60–64 let - za 10 let z 30 % na 49 %, a žen ve věku 55–59 let – za 10 let ze 46 % na 70 %.

- Z rozdělení průměrných výdělků podle věku a pohlaví vyplývá, že ženy mají nejvyšší výdělky ve věkové kategorii 60 a více let. Muži mají nejvyšší výdělky uprostřed produktivního věku - muži v podnikatelské sféře ve věkové kategorii 30–39 let a v nepodnikatelské sféře ve věku 40–49 let. Výdělky mužů ve věku 60 a více let jsou již sice poněkud nižší, ale stále nadprůměrné (ve srovnání s průměrným výdělkem za všechny zaměstnané muže kraje).
- Ve struktuře hospodařících domácností seniorů převažovaly domácnosti jednotlivců (48,5 %), v hospodařící domácnosti seniorů tvořené jednou úplnou rodinou (tuto domácnost tvoří pár s dětmi nebo bez dětí) žilo 42,1 % seniorů. Neúplné rodiny (tvořeny jedním z rodičů a dítětem) byly zastoupeny z 8,4 %. Vyskytovaly se také rodiny, které byly tvořeny prarodiči a vnoučaty. (SLDB 2011)
- Většina domácností seniorů bydlela ve standardně vybaveném bytě (94,9 %). Vlastní dům k bydlení používalo 42,8 % domácností seniorů, byt v osobním vlastnictví mělo k dispozici 19,8 % domácností seniorů. Nájemní vztah k bytu zaznamenalo do sčítacích tiskopisů 17,8 % těchto domácností, v družstevním bytě bydlelo 6,5 % domácností seniorů a jiné bezplatné používání bytu se týkalo téměř 8 % domácností seniorů. (SLDB 2011)
- Domácnosti seniorů nejčastěji obývaly byt se třemi obytnými místnostmi (včetně kuchyně), pokud se jednalo o jednu úplnou nebo neúplnou rodinu, měly k dispozici častěji čtyři obytné místnosti. Osobním počítačem s připojením k internetu byly domácnosti seniorů vybaveny z 20,8 %, některé domácnosti měly k dispozici počítač bez připojení k internetu (2,9 %). (SLDB 2011)
- Postavení konkrétní osoby ve věku 65 a více let v domácnosti se poměrně výrazně liší mezi pohlavími. Také závisí na věku konkrétní osoby. Muži senioři žili v průběhu SLDB ze 67,1 % v páru (sezdání či nesezdání). S přibývajícím věkem se zvětšuje podíl mužů, kteří žili sami a vytvářeli domácnosti jednotlivců – 19,5 % nebo deklarovali, že žijí jako osamělý rodič – 2,5 %. V páru žilo v době sčítání 35 % senierek. Podíl žen, které označily, že tvoří domácnost jednatelky, byl v době sčítacího cenzu 40,4 %. Dalších 7,6 % senierek deklarovalo, že žijí jako osamělý rodič. (SLDB 2011)
- Síť zařízení ústavní péče v kraji tvoří 9 nemocnic a 10 odborných léčebných ústavů, včetně 4 léčeben pro dlouhodobě nemocné (LDN) a 1 hospice. Nemocnice disponují celkem 3 171 lůžky, léčebné ústavy 824 lůžky. K lůžkovým zařízením náleží ještě 5 lázeňských léčeben s 1 471 lůžky. V kraji provozuje svoji činnost 170 lékařů.
- Zdravotní péči poskytovalo k 31. 12. 2013 (poslední dostupné údaje) na území Jihočeského kraje 2 613 lékařů a 5 783 zdravotnických pracovníků nelékařů.
- Nejčastějšími zdravotními problémy seniorů jsou nemoci oběhové soustavy (hypertenze, ischemická nemoc srdeční a cévní nemoci mozku) a onemocnění zhoubnými novotvarami. Pacientů s ischemickými nemocemi srdečními bylo 58 % v seniorském věku, s cévními nemocemi mozku téměř 70 %. Z celkového počtu pacientů s onemocněním novotvarem bylo v kraji téměř 60 % pacientů ve věku 65 a více let.
- V roce 2013 (poslední dostupné údaje) bylo z celkového počtu hospitalizovaných osob v Jihočeském kraji 35,4 % seniorů. Zatímco se celkové počty hospitalizovaných během let postupně snižují, u věkové kategorie 65 a více let (zejména u mužů) se tyto počty lehce zvyšují.
- V léčebnách dlouhodobě nemocných bylo průměrně hospitalizováno kolem 3 000 osob ročně. V roce 2013 byla v Jihočeském kraji průměrná ošetřovací doba v LDN 34,7 dne.
- Domácí zdravotní péče se ve větší míře poskytuje osobám ve vyšším věku. Ze všech uživatelů domácí zdravotní péče v kraji bylo téměř 80 % ve věku 65 a více let.
- Počty starobních důchodců rostou vlivem předčasných odchodů do důchodu. Oproti roku 2010 počet starobních důchodců (bez souběhu) ke konci roku 2014 vzrostl o 7,4 %, počet příjemců předčasných starobních důchodů se za stejnou dobu zvýšil o třetinu. Koncem roku 2014 předčasný starobní důchod pobíralo 30 % starobních důchodců (bez souběhu).
- Odchody do předčasného starobního důchodu souvisí se situací na trhu práce, méně časté jsou v oblastech s nižší nezaměstnaností – uvnitř kraje v okresech Prachatice a České Budějovice, v mezikrajském srovnání v Hlavním městě Praze a Středočeském kraji. V Jihočeském kraji jsou nejčastější v okrese Český Krumlov a v celorepublikovém pohledu v Kraji Vysočina.
- Průměrné starobní důchody v Jihočeském kraji jsou poněkud nižší než republikový průměr, průměrné starobní důchody (bez souběhu) mužů jsou o 20 % vyšší než důchody žen. V Jihočeském kraji koncem roku 2014 průměrný starobní důchod (bez souběhu) mužů překročil hodnotu 12 tis. Kč, a žen 10 tis. Kč. V Jihočeském kraji jsou nejvyšší starobní důchody v okrese České Budějovice a nejnižší v okrese

Jindřichův Hradec. V ČR jsou nejvyšší starobní důchody mužů v hornických okresech, nejnižší v okrese Znojmo, důchody žen jsou nejvyšší v Hlavním městě Praze a nejnižší v okrese Karviná a Znojmo.

- Ze zařízení pobytových sociálních služeb jsou primárně seniorům určeny domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem, v obou je v kraji celkem 3 700 míst. Jihočeský kraj má v přepočtu na 1 tisíc obyvatel ve věku 65 a více let ve srovnání s ostatními kraji v domovech pro seniory největší lůžkovou kapacitu, přesto je počet neuspokojených žádostí vyšší než naplněná kapacita. V domovech se zvláštním režimem má kraj v přepočtu na obyvatele podprůměrný stav lůžek ve srovnání s ČR, počet neuspokojených žádostí o umístění je nižší než reálná lůžková kapacita.
- Počet klientů pečovatelské služby v kraji spíše klesá, navzdory tomu má Jihočeský kraj v přepočtu na obyvatele třetí nejvyšší počet klientů (bez ohledu na věk).
- Počet příspěvků na péči v rozdělení podle věkových skupin se zvyšuje s přibývajícím věkem. Ve věkové skupině do 59 let je vyplácen jeden příspěvek na péči v přepočtu na 100 obyvatel, na rozdíl od věkové skupiny 85 a více let, kde je vyplácen každé druhé osobě.
- O ochotě seniorů zapojit se do veřejného života svědčí jejich zastoupení na kandidátních listinách ve volbách do zastupitelstev obcí. V přepočtu na 1 000 osob ve věku 65 a více let kandidovalo 15 osob, což je nejvyšší podíl mezi kraji ČR. Ve větší míře se senioři objevují na kandidátních listinách měst a obcí od 2 tisíc obyvatel, kde tvoří víc než desetinu z celkového počtu kandidátů. Od voleb v roce 2006 se počet kandidátů v seniorském věku zvyšuje.
- Z kandidátů v seniorském věku se ve volbách prosadila necelá čtvrtina. Ve srovnání s kandidáty mladších věkových skupin jsou senioři méně úspěšní, což může být do jisté míry ovlivněno i jejich umístěním spíše v zadní části kandidátních listin. Ve zvolených zastupitelstvech mají senioři ve věku 65 a více let téměř 6% podíl. Víc než desetinou se podílejí na zastupitelstvech měst od 5 do 20 tis. obyvatel a nad 50 tis. obyvatel.
- Používání počítače a internetu se stává běžnější i pro osoby vyššího věku. Počet seniorů, kteří používají počítač/internet se za pět let zdvojnásobil, v roce 2014 ho použilo víc než 20 % seniorů. V mezikrajském srovnání se však Jihočeský kraj řadí mezi kraje s nižším podílem seniorů používajících internet/počítač.
- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích pořádá již od roku 1992 vzdělávací programy v rámci Univerzity třetího věku. Od roku 2007 se jich každoročně účastní víc než 1 000 posluchačů. V roce 2014 se do programů Univerzity třetího věku zapojilo téměř 1 500 účastníků. Většinu vzdělávacích programů organizuje Zdravotně sociální a Teologická fakulta.

1. Demografické charakteristiky populace seniorů

V Jihočeském kraji ke konci roku 2014 žilo 637 300 osob, z tohoto počtu obyvatel pak 50,7 % tvořily ženy. Během posledních deseti let se počet obyvatel kraje zvýšil o více než 9,5 tisíce osob (údaj je lehce zkrácen promítnutými výsledky SLDB 2011). Rostoucí počet obyvatel kraje je způsoben převážně kladnou migrací, přirozená měna obyvatelstva je na nižší úrovni.

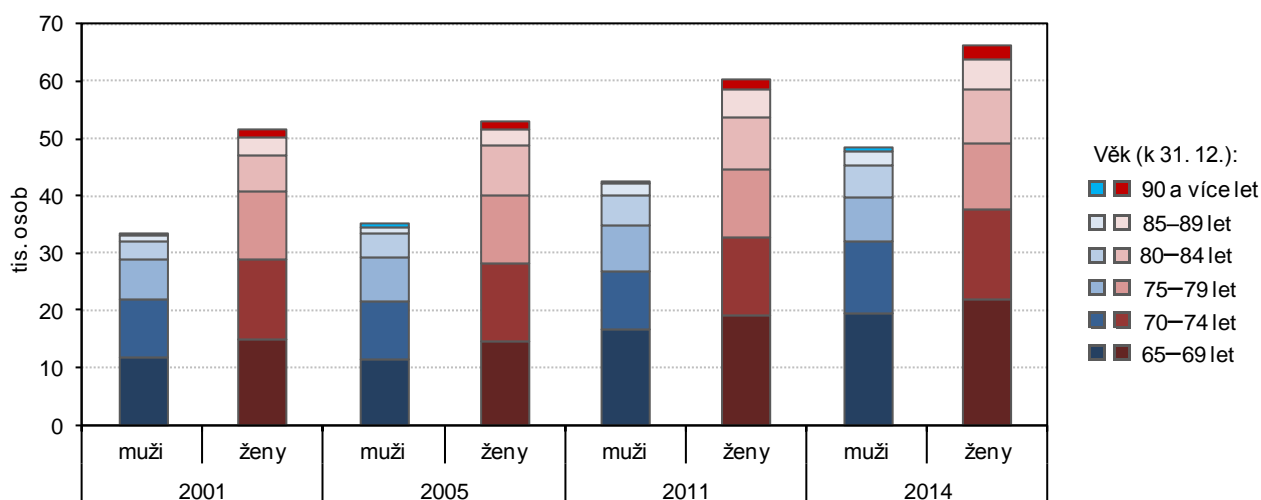
Během let se v kraji postupně zvyšovalo zastoupení věkové skupiny 65 let a více let (18 % v roce 2014), což odpovídá celkové situaci v České republice (17,8 %). Vlivem příznivých životních podmínek se lidé dožívají vyššího věku a postupně se zvyšují počty obyvatel v kategorii 65 a více let. Od roku 2005 se počet obyvatel starších 65 let zvýšil o 29,9 %. Roste i průměrný věk, v roce 2005 – 39,8 let, v roce 2014 – 41,9 let. V detailnějším pohledu je zaznamenán postupný nárůst nejstarší věkové kategorie 85 a více let, zatímco obyvatel ve věku 75–79 mírně ubývalo. Tuto situaci ovlivňuje posun silných a slabých ročníků v průběhu času.

Vývoj počtu seniorů, změny věkové struktury, index stáří

Tab 1.1 Věkové složení obyvatel Jihočeského kraje v letech 2005 až 2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Počet obyvatel									
Obyvatelstvo celkem	627 766	630 006	633 264	636 328	637 643	638 706	636 138	636 611	636 707	637 300
v tom ve věku										
0-14	93 438	91 943	91 545	91 361	91 668	92 715	93 935	94 968	95 890	96 875
15-64	446 006	448 209	449 999	450 719	449 281	446 990	439 059	434 132	429 563	425 694
65 a více	88 322	89 854	91 720	94 248	96 694	99 001	103 144	107 511	111 254	114 731
	v %									
0-14	14,9	14,6	14,5	14,4	14,4	14,5	14,8	14,9	15,1	15,2
15-64	71,0	71,1	71,1	70,8	70,5	70,0	69,0	68,2	67,5	66,8
65 a více	14,1	14,3	14,5	14,8	15,2	15,5	16,2	16,9	17,5	18,0

Graf 1.1 Obyvatelstvo Jihočeského kraje ve věku 65 a více let podle věku a pohlaví v letech 2001 až 2014

Věkové rozdělení je ovlivněno zastoupením obou pohlaví, ve věkové skupině 0–14 let je více chlapců než dívek, naopak ve věkové skupině 65 a více let je vyšší zastoupení žen. V roce 2014 tvořily ženy ve věku 65 a více let 10,4 % jihočeské populace, muži stejného věku byli zastoupeni ze 7,6 %. Ženy se všeobecně dožívají vyššího věku, v roce 2014 byl rozdíl mezi průměrným věkem mužů a žen 2,5 roku.

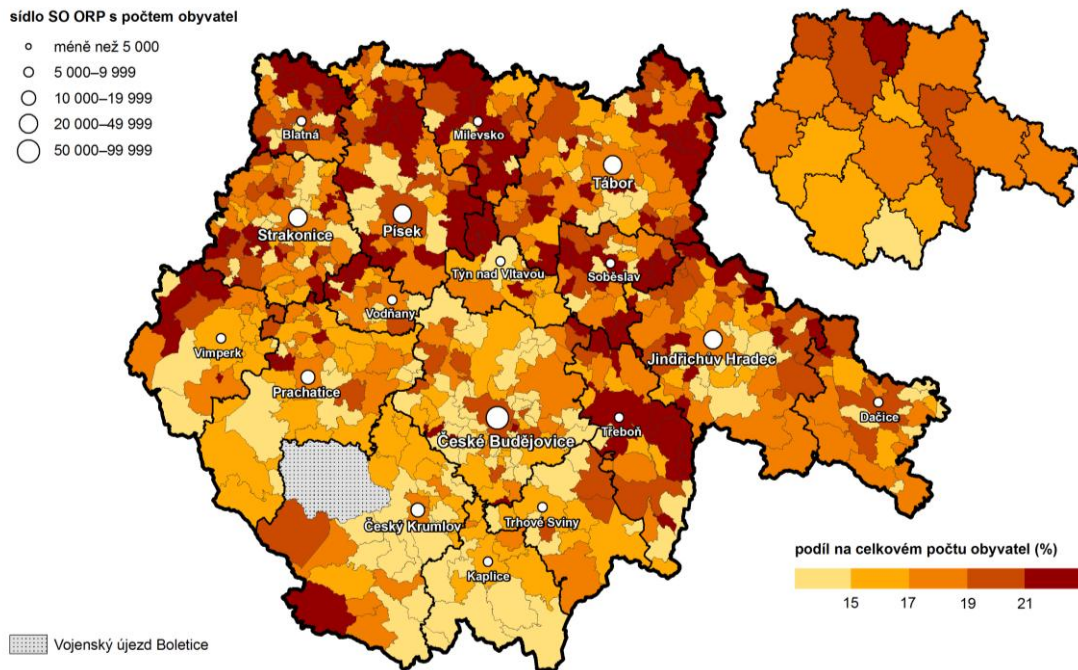
V detailnějším pohledu je patrné, že se během let mění zastoupení jednotlivých věkových skupin seniorů. Mužů i žen ve věku 65–69 během let postupně přibývá (v roce 2005 muži 33 % z celkového počtu mužů 65 a více let, v roce 2014 – 40,3 %, ženy v roce 2005 – 27,1 %, v roce 2014 – 32,8 % z celkového počtu žen

65 a více let). Určitý nárůst je pravděpodobně způsoben silnějšími ročníky, které se narodily po 2. světové válce. S touto skutečností je spojen i pokles ve vyšších věkových kategoriích 70–84 let, kdy se podíly mužů i žen během let snižují. Jistý nárůst počtu obyvatel je až od věku 85 let.

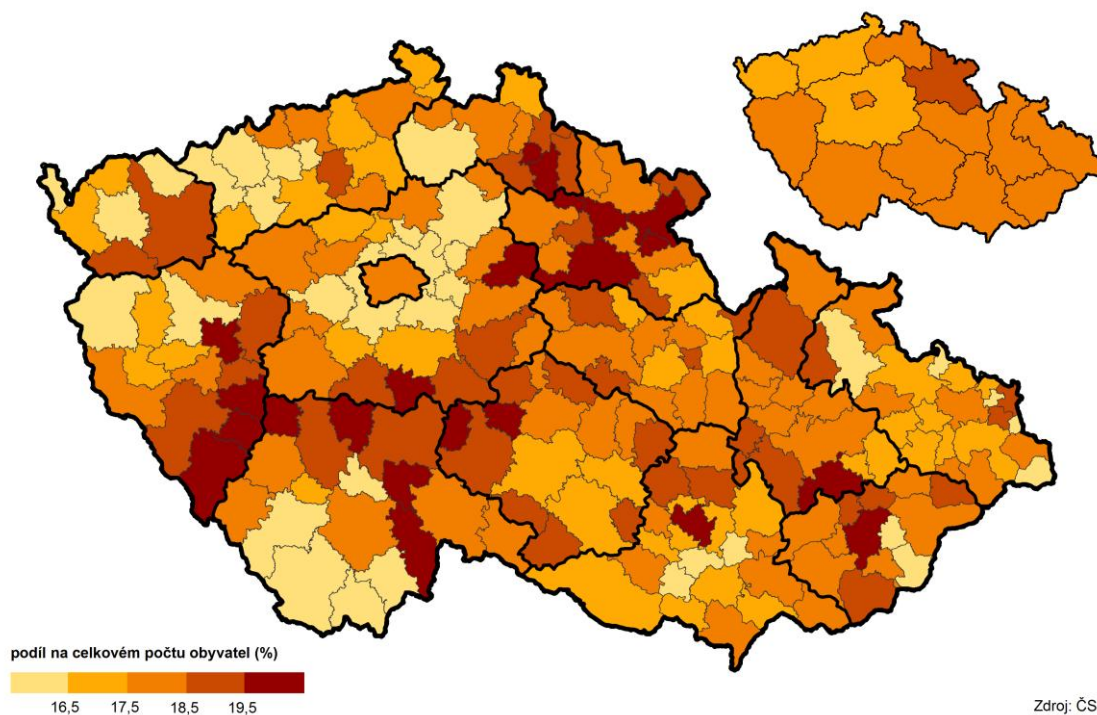
Nejmladší obyvatelstvo žije v okrese Český Krumlov, zejména v SO ORP Kaplice, kde je podíl obyvatel 65 a více let nejnižší. Naopak nejvíce starších lidí žije v okrese Písek, kdy nejvyšší podíl osob ve věkové kategorii 65 a více let je na území SO ORP Milevsko.

Ktg 1.1 Obyvatelé ve věku 65 a více let podle obcí a SO ORP Jihočeského kraje k 31. 12. 2014

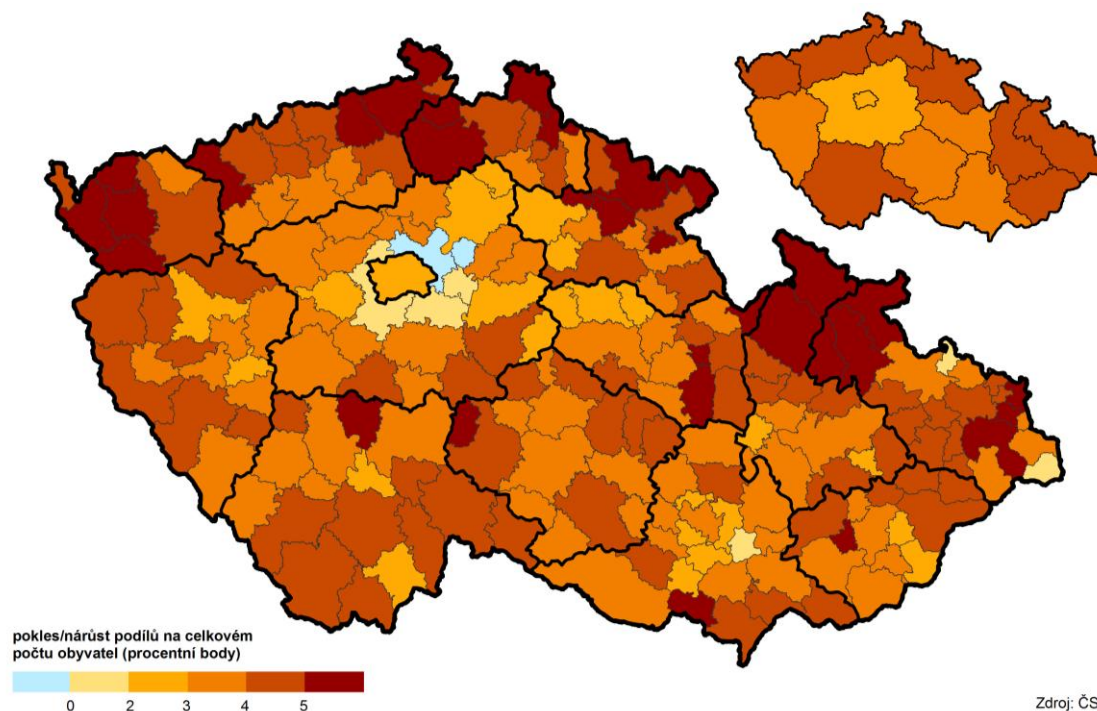
Zdroj: ČSÚ

Ktg 1.2 Obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2014

Zdroj: ČSÚ

Ktg 1.3 Změna podílu osob ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2004 a 31. 12. 2014

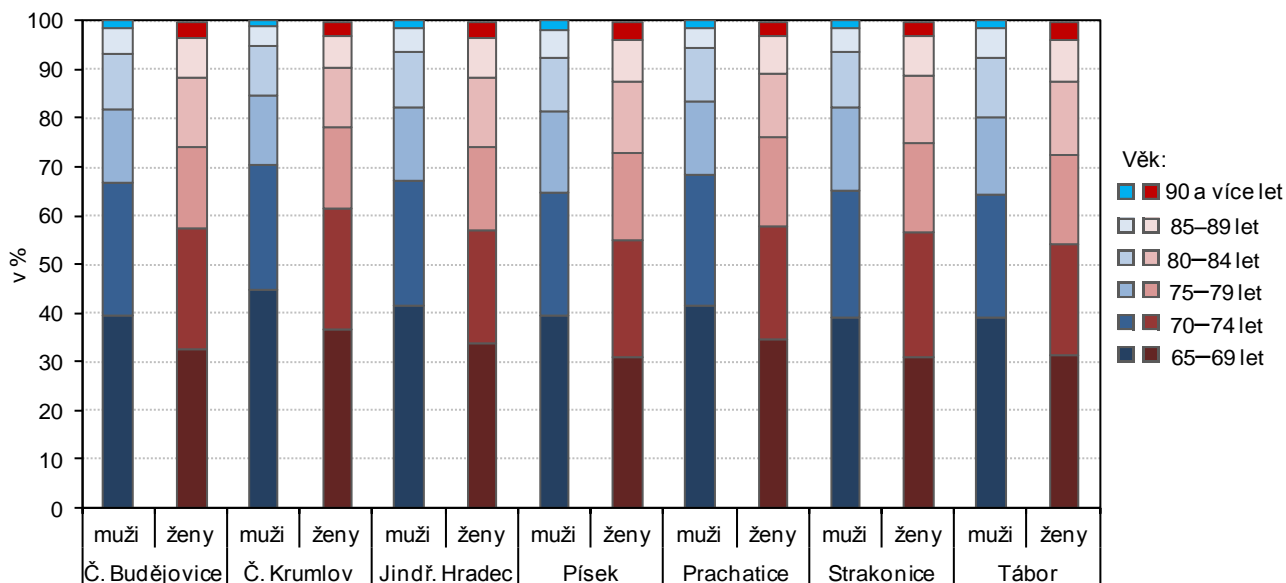
Rozdílné zastoupení obyvatelstva staršího 65 let podle pohlaví je patrné na celém území České republiky. Vyšší podíl žen v tomto věku je zřejmý i v Jihočeském kraji, kdy poměr mezi muži a ženami ve věku 65 a více let byl v roce 2014 v Jihočeském kraji 73,42 (index maskulinity – počet mužů na 100 žen daného věku), před 10 lety byl tento poměr 66,29. To znamená, že se postupně zvyšují podíly mužů ve věku 65 a více let než podíly žen v seniorském věku. Nejvyrovnanější podíly obou pohlaví jsou v okrese Český Krumlov (78,63 mužů na 100 žen), naopak nejméně mužů na 100 žen je v okrese Strakonice (72,15 mužů na 100 žen).

Tab 1.2 Obyvatelstvo Jihočeského kraje podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku (% z počtu 65 a více let)						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Muži										
Jihočeský kraj	314 047	48 572	15,5	40,3	26,1	15,5	11,4	5,1	1,4	0,1
v tom okres:										
České Budějovice	92 798	13 865	14,9	39,3	27,3	15,1	11,7	5,0	1,5	0,2
Český Krumlov	30 674	4 249	13,9	44,7	25,5	14,5	9,9	4,2	1,1	0,1
Jindřichův Hradec	45 236	7 250	16,0	41,7	25,6	14,9	11,4	4,9	1,3	0,1
Písek	34 767	5 871	16,9	39,5	25,2	16,8	10,9	5,9	1,5	0,2
Prachatice	25 372	3 674	14,5	41,6	26,9	15,1	11,0	4,2	1,3	0,0
Strakonice	34 917	5 442	15,6	39,0	26,3	16,9	11,5	4,9	1,3	0,0
Tábor	50 283	8 221	16,3	39,0	25,2	15,8	12,4	6,1	1,3	0,1
Ženy										
Jihočeský kraj	323 253	66 159	20,5	32,8	24,2	17,4	14,1	8,1	3,0	0,4
v tom okres:										
České Budějovice	97 063	19 114	19,7	32,9	24,8	16,7	14,3	7,9	3,0	0,5
Český Krumlov	30 436	5 404	17,8	36,9	24,8	16,5	12,3	6,8	2,4	0,3
Jindřichův Hradec	46 542	9 851	21,2	33,9	23,2	17,0	14,3	8,1	3,0	0,5
Písek	35 867	8 020	22,4	30,9	24,3	17,8	14,8	8,5	3,3	0,4
Prachatice	25 428	4 895	19,3	34,7	23,5	18,2	13,2	7,6	2,8	0,1
Strakonice	35 736	7 543	21,1	31,0	25,9	18,4	13,7	8,0	2,7	0,3
Tábor	52 181	11 332	21,7	31,7	22,8	18,2	14,9	8,9	3,2	0,4

Graf 1.2 Obyvatelstvo Jihočeského kraje ve věku 65 a více let podle okresů, pohlaví a věku k 31. 12. 2014

Tab 1.3 Věková struktura obyvatelstva Jihočeského kraje podle velikostních skupin obcí k 31. 12. 2014

	Celkem	v tom s počtem obyvatel							
		do 199	200–499	500–999	1 000– –1 999	2 000– –4 999	5 000– –19 999	20 000– –49 999	50 000 a více
Počet obcí	623	233	201	87	50	31	16	4	1
Počet obyvatel	637 300	26 702	64 452	59 594	71 033	91 657	121 358	109 219	93 285
z toho ženy (%)	50,7	48,9	49,2	48,9	50,0	50,4	51,1	52,1	52,2
z celku ve věku (%):									
0–14 let	15,2	14,1	15,6	16,2	16,1	15,5	14,7	14,8	14,8
15–64 let	66,8	66,3	67,5	67,2	67,3	67,3	66,5	66,6	66,1
65 a více let	18,0	19,5	16,9	16,7	16,7	17,2	18,8	18,6	19,2
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	114 731	5 216	10 888	9 932	11 833	15 762	22 862	20 355	17 883
v tom ve věku (%):									
65–69 let	36,0	35,7	38,1	38,7	38,3	36,6	35,5	34,4	33,6
70–74 let	25,0	24,0	24,7	23,6	24,6	24,9	25,2	25,1	26,3
75–79 let	16,6	16,4	15,8	15,5	16,5	16,3	17,5	17,2	16,3
80–84 let	13,0	13,6	12,3	12,8	11,6	13,1	12,9	13,5	13,8
85–89 let	6,8	7,6	6,9	6,9	6,4	6,6	6,4	7,2	7,1
90–94 let	2,3	2,3	2,1	2,2	2,3	2,2	2,2	2,3	2,5
95 a více let	0,3	0,4	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,4
z toho ženy (%)	57,7	54,7	55,8	55,5	56,8	57,8	58,3	58,7	59,4
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	10 758	537	998	936	1 060	1 430	2 027	1 992	1 778
z toho ženy (%)	70,1	69,5	71,1	71,2	70,9	72,0	70,9	68,0	68,5
Index stáří ¹⁾	118,4	138,2	108,5	103,0	103,6	110,6	128,5	125,8	129,7
Index ekonomického zatížení ²⁾	49,7	50,8	48,1	48,9	48,7	48,7	50,4	50,3	51,4

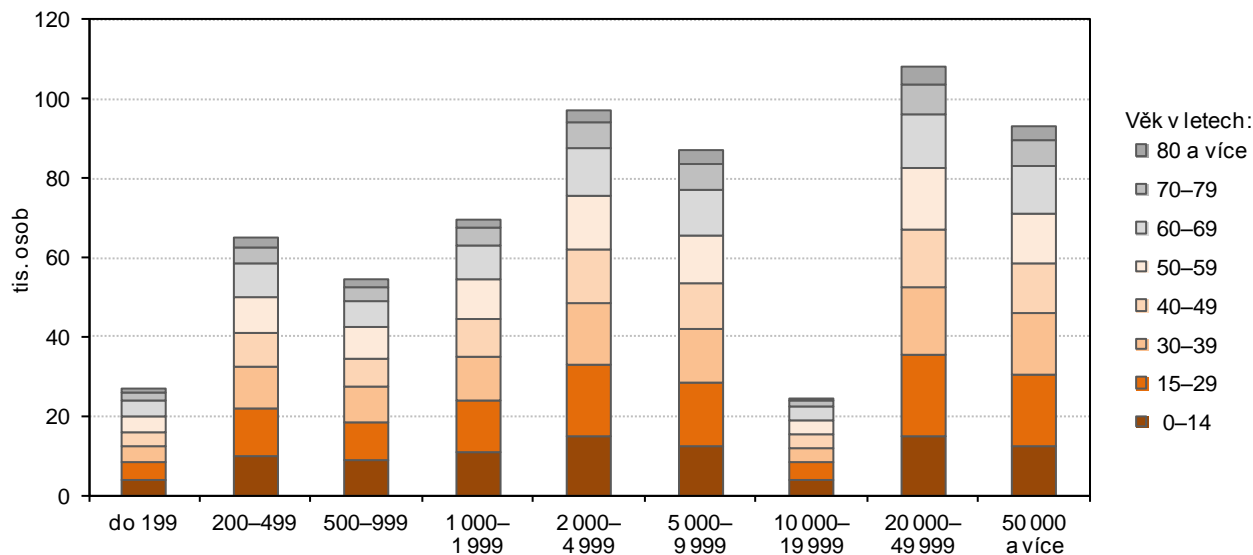
¹⁾ poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

Věkové rozložení obyvatelstva do jisté míry určuje také velikost obce, nejmladší věková skupina je nejvíce zastoupena ve středních obcích, naopak lidé z kategorie 65 a více let nejčastěji žijí v nejmenších obcích do 200 obyvatel a nebo naopak v krajském městě České Budějovice. V nejmenších obcích a krajském městě žije také vyšší podíl nejstarších osob (85 a více let).

S věkovým rozložením korespondují také dva indexy – **index stáří**, který vyjadřuje, kolik seniorů ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí do 15 let, měl v roce 2005 hodnotu 94,5 a v roce 2014 již 118,4; a **index ekonomického zatížení**, který vyjadřuje poměr neproduktivní složky obyvatelstva, tedy dětí a osob 65 a více let na 100 osob v produktivním věku, byl v roce 2005 – 40,8, v roce 2014 – 49,7. Oba tyto indexy jsou nejvyšší právě v malých obcích a městě České Budějovice.

Graf 1.3 Obyvatelstvo Jihočeského kraje podle věku a velikostních skupin obcí podle SLDB 2011

Rodinný stav, národnost, víra

V době Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (SLDB) žilo na území Jihočeského kraje 628 336 obyvatel, ve věku 65 a více let bydlelo v kraji 100 000 osob. Téměř u všech obvykle bydlících obyvatel se podařilo zjistit jejich **rodinný stav**. V celkovém pohledu je otázka rodinného stavu mezi pohlavími poměrně vyrovnaná a podíly jsou podobné, s přibývajícím věkem více vzrůstají podíly ženatých mužů než podíly vdaných žen v důsledku zvyšujícího se počtu ovdovělých žen. Ve věkové skupině 85 a více let ještě poměrně hodně mužů žije se svojí životní partnerkou, ale ženy v tomto věku jsou častěji již ovdovělé. Vysoký podíl ovdovělých žen je ovlivněn větším počtem žen ve vyšším věku.

Tab 1.4 Obyvatelstvo podle rodinného stavu, pohlaví a podle věku v Jihočeském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Muži celkem	z toho				Ženy celkem	z toho			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Počet obyvatel	308 296	135 702	136 620	27 452	7 921	320 040	109 948	136 508	34 350	38 805
v %	100,0	44,0	44,3	8,9	2,6	100,0	34,4	42,7	10,7	12,1
z toho ve věku										
65 a více let	41 114	1 722	30 462	2 870	6 015	58 886	1 368	22 636	4 604	30 213
v %	100,0	4,2	74,1	7,0	14,6	100,0	2,3	38,4	7,8	51,3
v tom ve věku:										
65–69	15 556	4,8	78,0	10,2	6,9	18 127	2,4	58,6	11,2	27,8
70–74	10 049	4,0	78,5	6,6	10,8	13 368	2,1	46,9	7,9	42,9
75–79	7 960	3,8	73,9	4,9	17,3	11 965	2,0	32,2	6,3	59,4
80–84	5 007	3,4	65,9	3,3	27,3	8 932	2,3	17,0	5,3	75,3
85–89	2 086	3,7	52,4	2,3	41,4	5 034	3,2	6,6	4,8	85,4
90–94	395	4,3	37,0	4,8	53,9	1 174	3,7	2,4	3,7	89,9
95 a více let	61	3,3	27,9	-	67,2	286	4,2	1,0	4,2	90,2

Na data zjištěná při SLDB 2011 navazují každoroční bilance obyvatelstva, můžeme tedy sledovat i **sňatečnost a rozvodovost** na daném území. U věkové kategorie 65 a více let jsou počty sňatků a rozvodů nepatrné, ale přesto se každoročně najdou lidé, kteří se i v tomto věku rozhodnou vstoupit do manželství

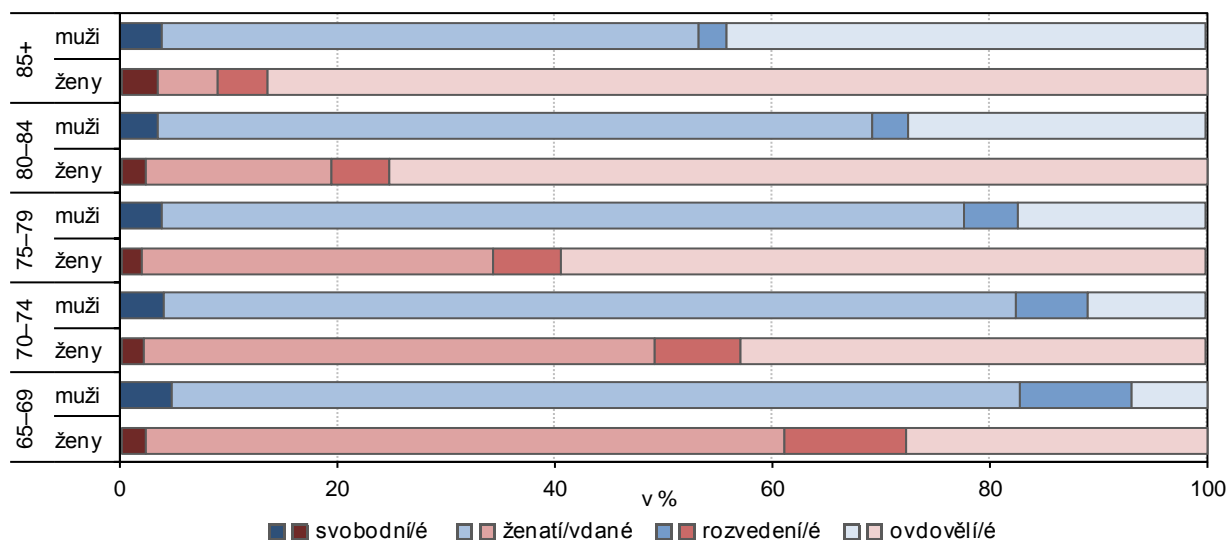

nebo naopak svoji společnou životní cestu ukončit rozvodem. Sňatečnost v tomto věku byla v letech 2005–2014 poměrně vyrovnaná, o něco vyšší je až v posledních letech. Rozvodovost, zejména u mužů v tomto věku, během deseti let postupně narůstala.

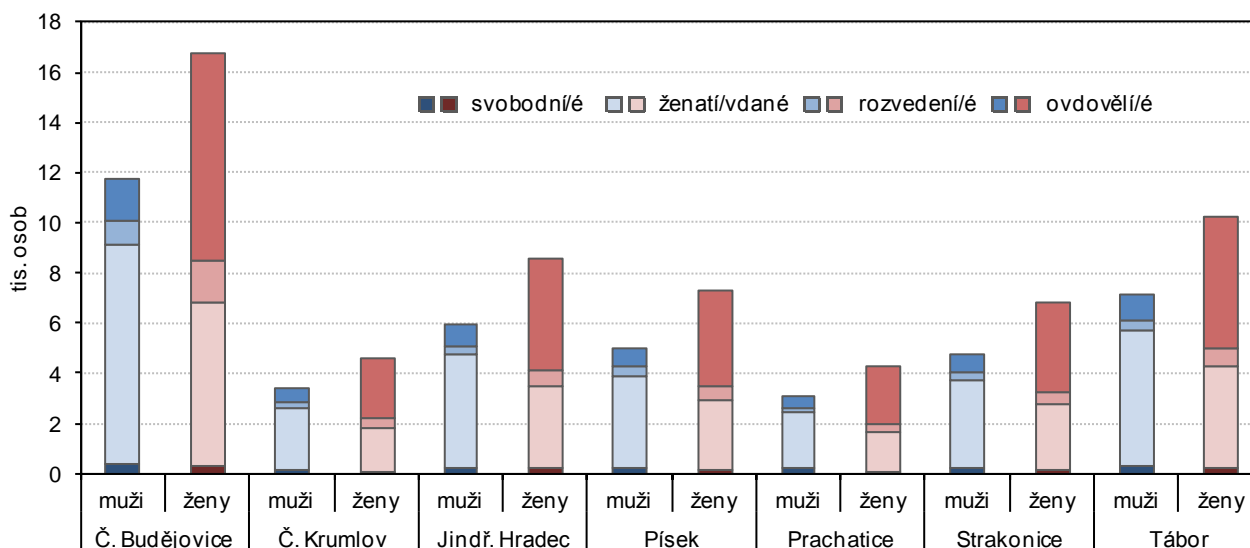
Tab 1.5 Sňatky a rozvody obyvatel Jihočeského kraje v letech 2005 až 2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Sňatky podle bydliště ženicha									
Celkem	3 075	3 110	3 449	3 112	2 871	2 891	2 845	2 756	2 600	2 806
z toho ve věku ženicha 65 a více let	32	20	24	32	27	28	20	35	34	40
v %	1,0	0,6	0,7	1,0	0,9	1,0	0,7	1,3	1,3	1,4
z toho ve věku nevěsty 65 a více let	16	7	7	14	7	17	7	17	21	21
v %	0,5	0,2	0,2	0,4	0,2	0,6	0,2	0,6	0,8	0,7
	Rozvody									
Celkem	1 886	1 729	1 627	1 966	1 731	1 863	1 807	1 595	1 747	1 568
z toho ve věku muže 65 a více let	15	13	15	19	19	30	22	35	37	57
v %	0,8	0,8	0,9	1,0	1,1	1,6	1,2	2,2	2,1	3,6
z toho ve věku ženy 65 a více let	6	6	5	8	6	14	16	21	19	27
v %	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,8	0,9	1,3	1,1	1,7

Graf 1.4 Zastoupení mužů a žen ve věku 65 a více let v Jihočeském kraji podle věku a rodinného stavu podle SLDB 2011

Graf 1.5 Obyvatelstvo v okresech Jihočeského kraje ve věku 65 a více let podle rodinného stavu a pohlaví podle SLDB 2011

Z porovnání počtu obyvatel podle pohlaví a rodinného stavu v jednotlivých okresech kraje vyplývá, že nejvyšší podíl svobodných mužů ve věku 65 a více let byl zjištěn v okrese Prachatice, nejvyšší podíl svobodných žen stejného věku žije v okrese Jindřichův Hradec. Ženatí senioři značně převládají oproti vdaným seniorkám ve všech okresech, nejvyšší podíl ženatých mužů, ale i vdaných žen z celkového počtu obyvatel 65 a více let daného okresu žije v okrese Tábor. Rozvedené osoby ve věku 65 a více let jsou zase největším podílem zastoupeny v okrese České Budějovice proti ostatním okresům kraje. V okrese Český Krumlov byl sečten nejvyšší podíl vdovců, nejvyšší podíl vdov zase v prachatickém okrese. Jednotlivé podíly jsou vždy porovnávány s počtem mužů a žen ve věku 65 a více let daného okresu.

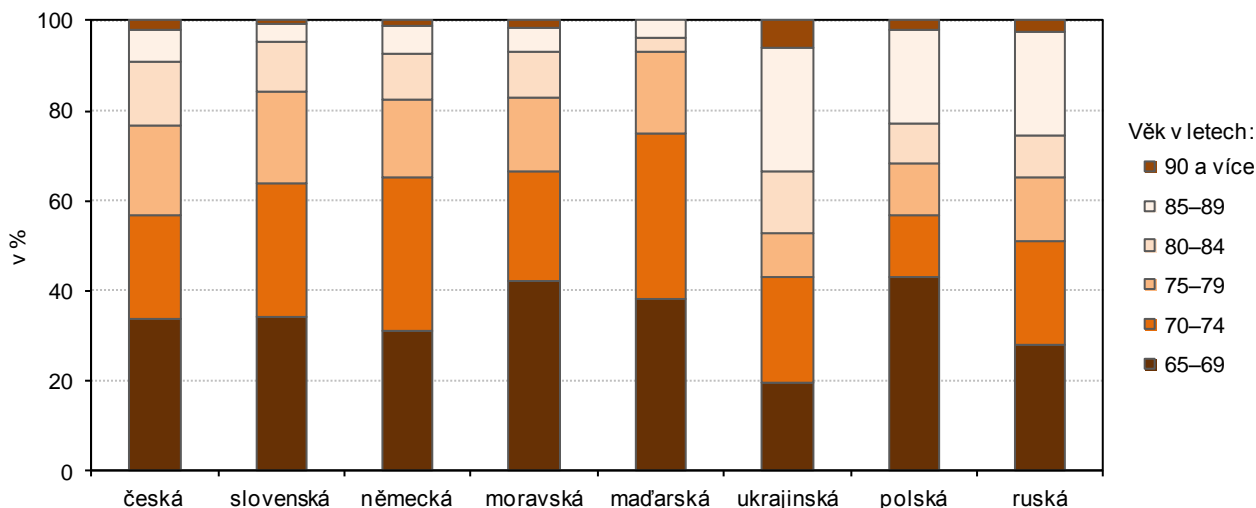
Tab 1.6 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle národnosti, pohlaví a věku v Jihočeském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	100 000	41 114	58 886	33 683	23 417	19 925	22 975
z toho národnost (%):							
česká	79,1	78,7	79,4	78,7	78,7	79,5	79,6
maďarská	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0
moravská	0,3	0,4	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2
německá	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,3	0,2
polská	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
ruská	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
slovenská	1,6	1,8	1,4	1,6	2,0	1,6	1,1
ukrajinská	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
neuveďeno	17,8	17,7	17,9	18,0	17,5	17,7	18,1

Národnost obyvatel žijících na území Jihočeského kraje se zjišťuje jednou za deset let při Sčítání lidu, domů a bytů. Svoji národnost však obyvatelé nemuseli do sčítacích listů doplňovat, jednalo se o dobrovolný údaj. Obyvatelé Jihočeského kraje, kteří deklarovali svoji národnost, označili nejčastěji národnost českou. Také ve věkové skupině 65 a více let byla nejčastěji zaznamenána česká národnost (79,1 %). Ostatní národnosti se u této věkové kategorie objevovaly ve sčítacích archích zřídka. Další uvedené národnosti byly národnost slovenská (1,6 %), národnost moravská a německá (0,3 %).

Graf 1.6 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let v Jihočeském kraji podle národnosti a věku podle SLDB 2011

Otázka na vztah k **náboženské víře** byla zařazena do sčítacích archů i při SLDB 2011. Odpověď na tuto otázku byla opět dobrovolná. Téměř polovina obyvatel Jihočeského kraje neuvedla svoje náboženské vyznání. Nově byla při posledním sčítání zařazena možnost přihlásit se ke konkrétní církvi nebo náboženské společnosti nebo měli věřící možnost označit svůj vztah k víře bez přímého napojení na církev nebo náboženskou společnost. Obyvatelé Jihočeského kraje ve věkové skupině 65 a více let ze 46,3 % nevyjádřili svůj vztah k víře, 15,2 % obyvatel uvedlo, že jsou nevěřící. Ostatní zaznamenali svoje náboženské vyznání, kdy se většinou přihlásili k nějaké konkrétní církvi (30,9 %). Jen 7,6 % věřících osob starších 65 let uvedlo, že pro svoji víru žádnou konkrétní církev nepotřebuje.

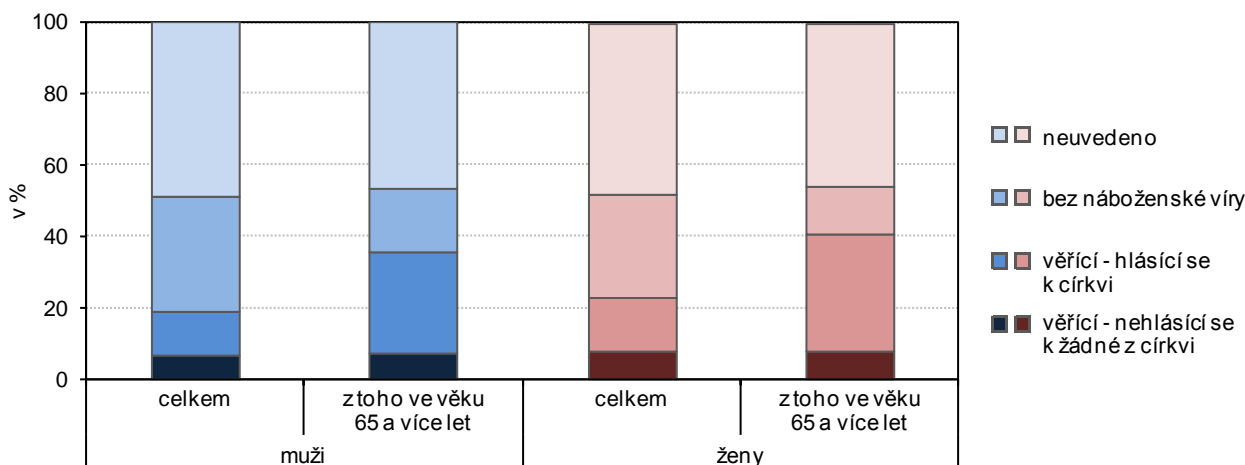
Tab 1.7 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle náboženské víry, pohlaví a věku v Jihočeském kraji

Zdroj: SLDB 2011

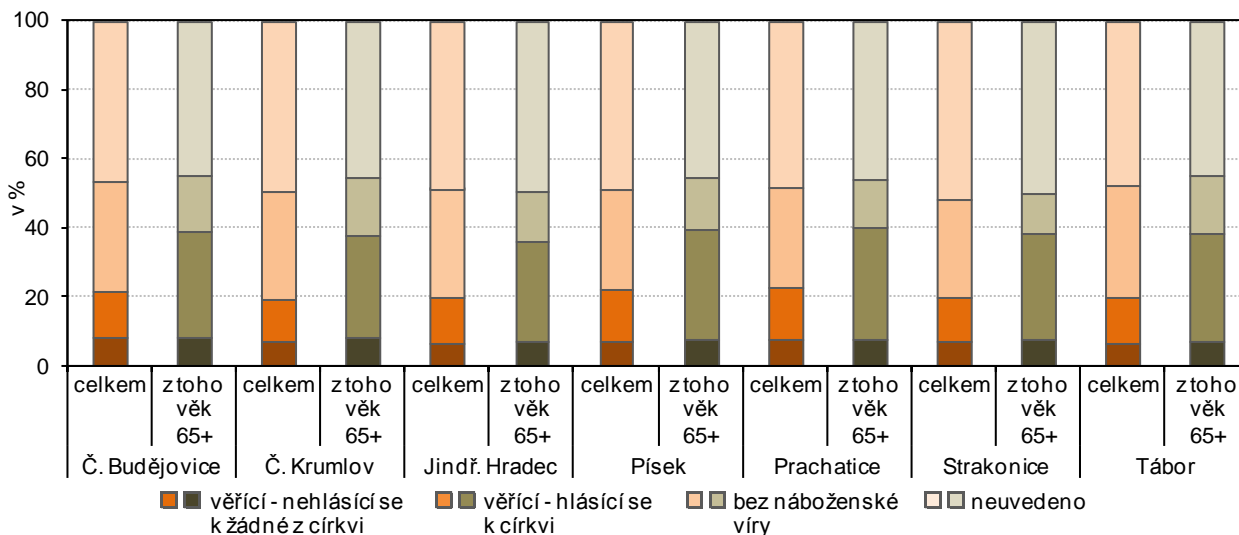
	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	100 000	41 114	58 886	33 683	23 417	19 925	22 975
z toho (%):							
věřící - nehlásící se k církvi	7,6	7,3	7,9	8,5	7,6	7,4	6,7
věřící - hlásící se k církvi	30,9	28,0	32,9	25,2	31,9	33,8	35,6
z toho (%):							
Církev československá husitská	1,1	0,9	1,2	0,8	0,8	1,2	1,7
Církev římskokatolická	26,2	24,0	27,7	21,2	27,5	29,1	29,8
Českobratrská církev evangelická	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,7
katolická víra (katolík)	1,4	1,1	1,6	1,3	1,3	1,3	1,6
bez náboženské víry	15,2	18,0	13,3	17,7	13,8	13,8	14,2
neuvedeno	46,3	46,7	46,0	48,5	46,8	45,1	43,6

Zjištěné výsledky sčítání potvrdily, že větší vztah k víře mají starší ženy. Většina věřících osob, hlásících se k církvi, uvedla Církev římskokatolickou. Ve věkové skupině 65 a více let je tato skutečnost ještě markantnější (26,2 %), zejména ve vyšším věku. Pozice této církve je stále ovlivněna historickými souvislostmi na našem území. Určitá část obyvatel se přihlásila ke katolickému vyznání, ale bez přímého napojení na Církev římskokatolickou (1,4 %). Podíly věřících u ostatních církví jsou podstatně nižší, jednalo se o Církev československou husitskou (1,1 %) a Českobratrskou církev evangelickou (0,6 %).

Graf 1.7 Obyvatelstvo podle náboženské víry a pohlaví v Jihočeském kraji podle SLDB 2011

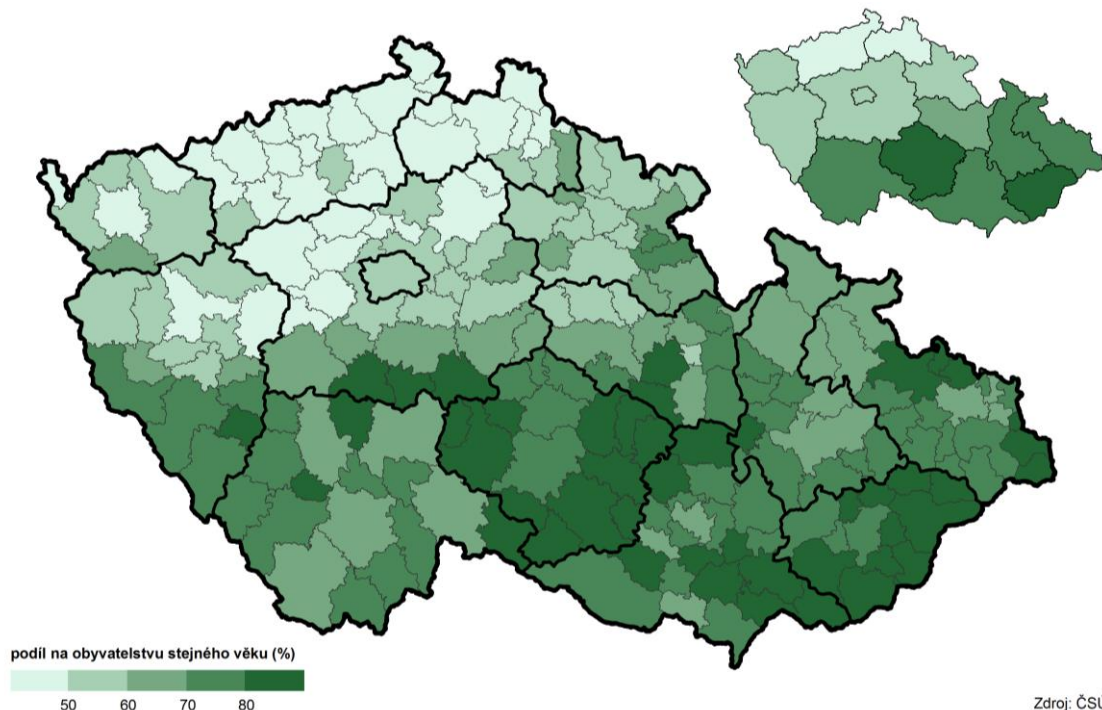
Graf 1.8 Obyvatelstvo v okresech Jihočeského kraje podle věku a náboženské víry podle SLDB 2011

V rámci územního srovnání patří obyvatelstvo Jihočeského kraje v seniorské kategorii mezi regiony s vyšším religiózním zaměřením, a to zejména v okresech Písek a Prachatice. Při srovnání menších území jsou častěji věřícími obyvatelé ve věku 65 a více let žijící na území SO ORP Milevsko, Vodňany a Dačice.

Ktg 1.4 Věřící obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

(z osob s uvedeným vztahem k víře)

Dlouhodobá migrace, stěhování

Tab 1.8 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle místa bydliště matky v době narození, pohlaví a věku v Jihočeském kraji

Zdroj: SLDB 2011

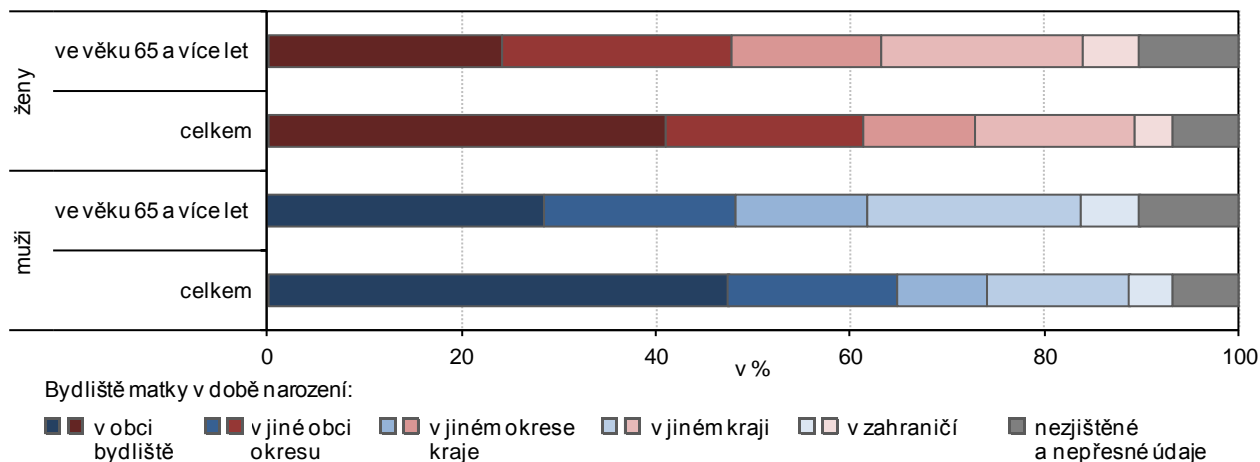
	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	100 000	41 114	58 886	33 683	23 417	19 925	22 975
v tom (%):							
narození v České republice	93,8	93,6	94,0	94,6	92,9	93,7	93,8
z toho:							
v obci bydliště	25,9	28,5	24,1	26,7	24,6	25,8	26,1
v jiné obci okresu	22,0	19,7	23,7	21,1	22,4	22,7	22,5
v jiném okrese kraje	14,5	13,5	15,2	14,4	14,7	14,5	14,5
v jiném kraji	21,3	21,9	20,9	22,8	21,3	20,5	20,0
narození v zahraničí	5,9	6,1	5,8	5,2	6,9	6,0	5,9
z toho ve Slovenské republice	3,3	3,6	3,1	2,9	4,1	3,5	3,1
nezjištěno	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4

Další údajem, který se zjišťoval při SLDB 2011 byl kromě adresy obvyklého pobytu i dotaz na bydliště matky v době narození sčítané osoby. Jednalo se tedy o první bydliště dané osoby. Ze zjištěných hodnot vyplývá, že většina (93,8 %) obyvatel Jihočeského kraje starších 65 let se narodila v České republice, ženy o něco častěji. Jen téměř 6 % obyvatel v kategorii 65 a více let se narodilo v zahraničí, více než polovina těchto osob má v rodném listě zapsáno místo narození Slovenskou republiku. Typickými rodáky, tedy osobami,

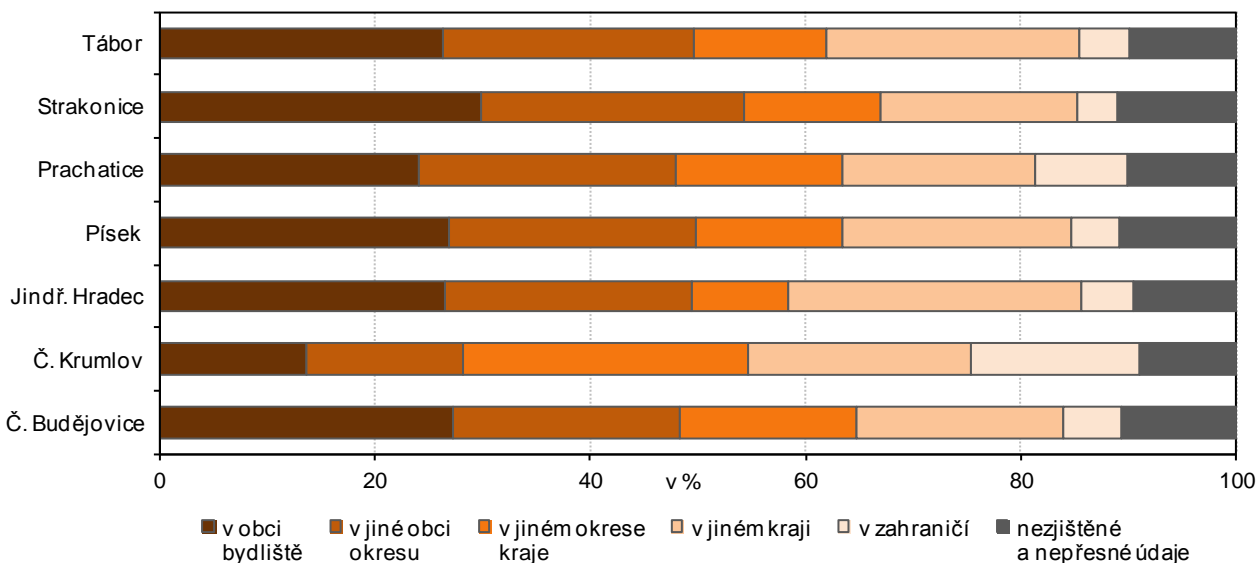

kteří ve sčítacích formulářích uvedly, že bydlí v obci bydliště matky v době svého narození, byla více než čtvrtina seniorů. Starší muži zůstávají ve svých rodných obcích bydlet častěji než ženy. Potvrzuje se zažitá tradice, že ženy častěji následují své životní partnery.

Graf 1.9 Obyvatelstvo Jihočeského kraje podle místa narození podle pohlaví a věku podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

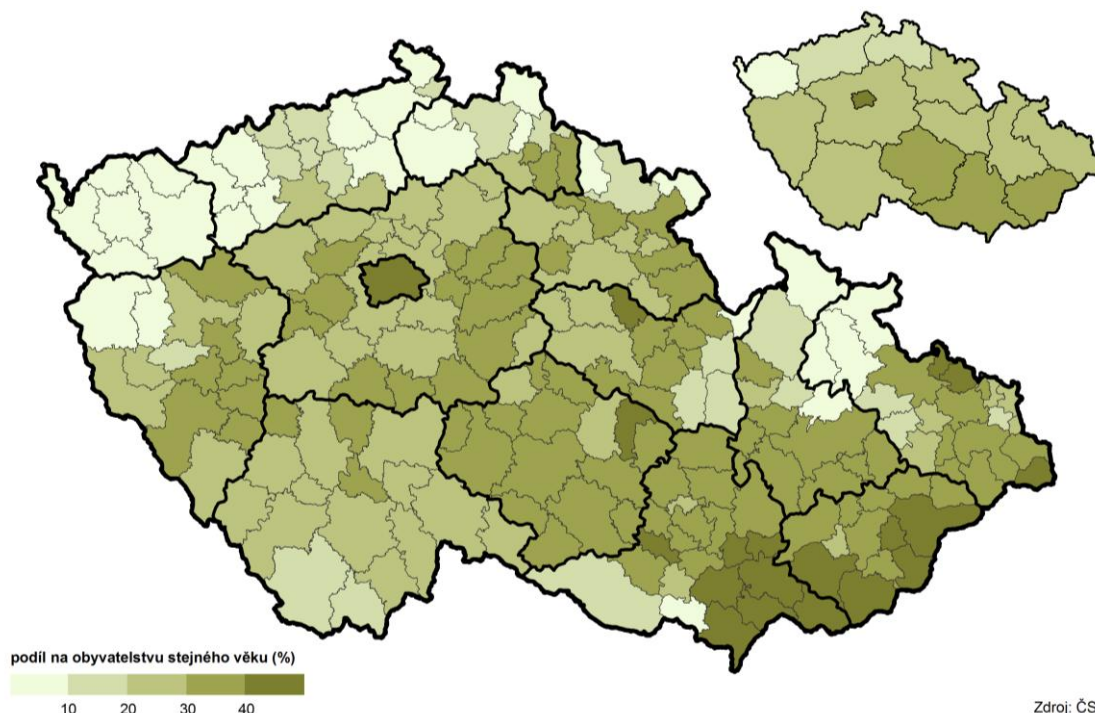
Graf 1.10 Obyvatelstvo v okresech Jihočeského kraje ve věku 65 a více let podle místa narození podle SLDB 2011

Z územního pohledu zůstávají bydlet ve svých rodných obcích starší obyvatelé okresu Strakonice (29,9 %), naopak nejmenší podíl rodáků mezi seniory byl zjištěn v okrese Český Krumlov (13,6 %). V detailnějším územním pohledu tvoří rodáci třetinu obyvatelstva staršího 65 let v SO ORP Týn nad Vltavou, Blatná a Milevsko, nejméně starších rodáků žilo v době sčítání na území SO ORP Kaplice a Český Krumlov.

V jiné obci okresu, než kde se osoba narodila, žili senioři nejčastěji v okrese Strakonice, v jiném okrese, než v době narození obyvatelé okresu Český Krumlov, v jiném kraji v okrese Jindřichův Hradec. A zahraničí jako místo svého narození měli nejčastěji zapsáno senioři okresu Český Krumlov. Jednotlivé podíly jsou porovnávány s počtem seniorů daného okresu.

Ktg 1.5 Rodáci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Počet obyvatel Jihočeského kraje se během posledních deseti let postupně zvyšoval především díky **kladnému migračnímu saldu**, zejména v letech 2005 až 2008. Počty přistěhovaných nebo vystěhovaných osob starších 65 let se však v posledních deseti letech příliš nemění. Starší lidé se neradi stěhují, a pokud k této situaci dojde, je to většinou stěhování za dětmi nebo do určitého domu pečovatelského typu. Během posledních deseti let se nejvíce stěhovaly osoby starší 65 let do okresu České Budějovice, nejméně do okresu Český Krumlov.

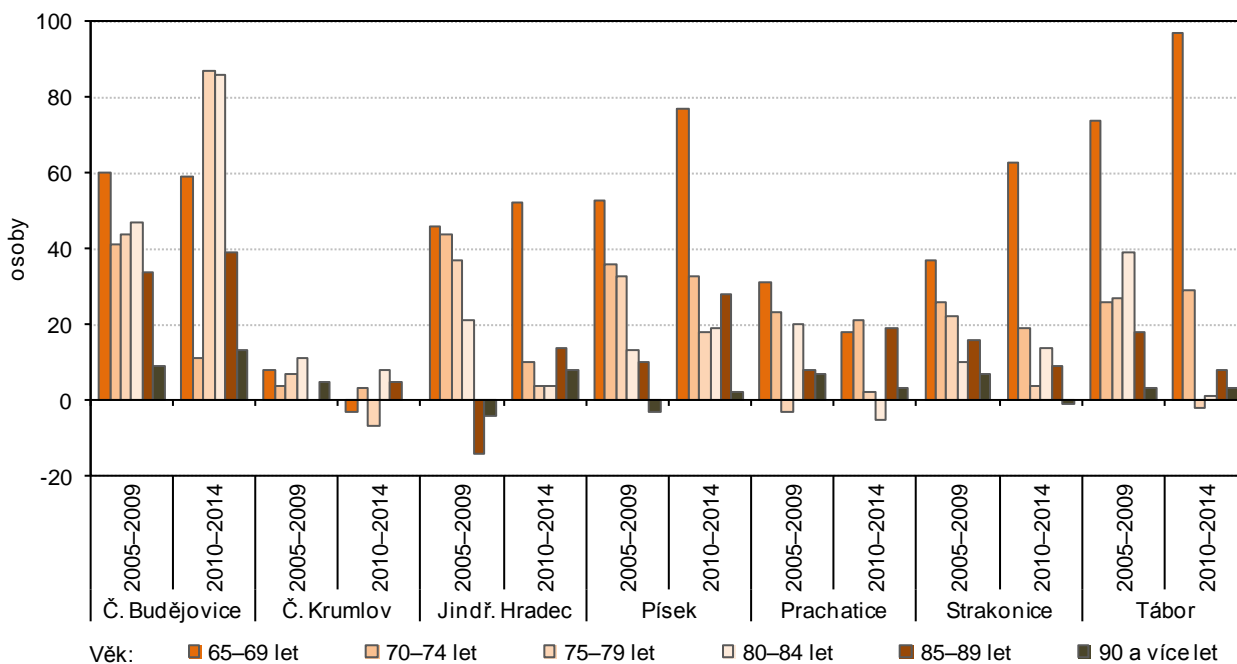
Tab 1.9 Stěhování obyvatel Jihočeského kraje podle věku v letech 2005 až 2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Přírůstek (úbytek) stěhováním									
Celkem	2 316	2 038	2 582	2 256	755	546	362	322	326	584
z toho ve věku 65 a více let	171	206	164	187	205	119	215	160	201	177
v tom ve věku:										
65–69 let	57	75	54	84	39	37	73	85	83	85
70–74 let	31	41	33	41	54	18	26	26	28	28
75–79 let	42	37	22	14	52	14	26	12	31	23
80–84 let	26	31	50	26	28	27	52	13	24	11
85–89 let	8	14	-	23	27	21	30	12	35	24
90 a více let	7	8	5	-1	5	2	8	12	-	6
	Vnitrokrájské stěhování									
Celkem	10 930	11 102	12 022	11 935	11 140	11 474	11 245	11 088	11 333	11 760
z toho ve věku 65 a více let	730	586	544	525	519	600	616	558	636	689
v %	6,7	5,3	4,5	4,4	4,7	5,2	5,5	5,0	5,6	5,9

Zajímavé je, že v žádném okrese Jihočeského kraje nebyl zaznamenán během posledních let úbytek obyvatel, tedy ani ve věku 65 a více let. Nepatrné úbytky stěhováním obyvatel během let se vyskytly pouze u některých věkových skupin zejména v okresech Český Krumlov a Jindřichův Hradec, které byly vyrovnány celkovými migračními přírůstky. Také stěhování obyvatel uvnitř kraje se během let příliš nemění, stejná situace byla u obyvatel ve věku 65 a více let.

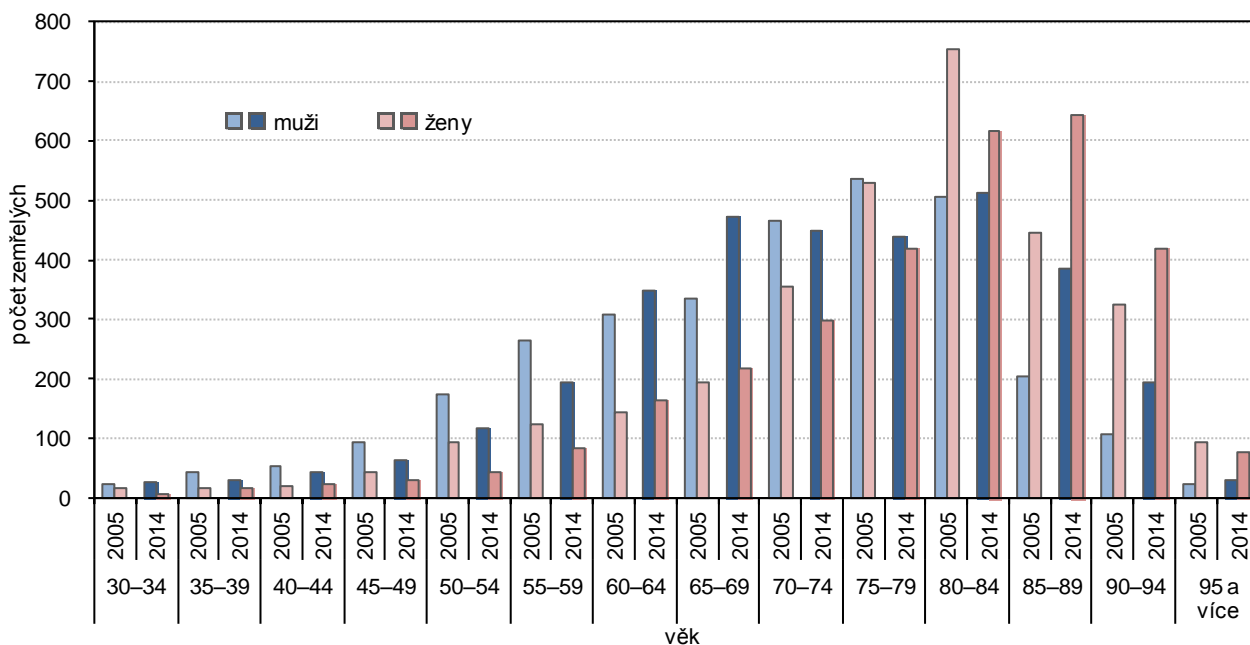
Graf 1.11 Přírůstek (úbytek) stěhováním obyvatel Jihočeského kraje podle okresů a věku v letech 2005–2009 a 2010–2014

Úmrtnost, příčiny smrti, naděje dožití

Počet zemřelých obyvatel logicky postupně roste s přibývajícím věkem obyvatel. V Jihočeském kraji se u věkové kategorie 65 a více let v poslední době úmrtnost lehce snižuje, ale je to dáno zvyšujícím se počtem obyvatel kraje v této věkové skupině. V kraji nejčastěji umírali muži i ženy ve věku 80 až 89 let. Mezi pohlavími je v úmrtnosti rozdíl, mužů více umírá v nižším věku, ženy naopak častěji umírají až později. Podíl úmrtí 65 a víceletých osob na celkovém počtu úmrtí v kraji byl v roce 2014 kolem 80,3 %, z toho byl tento podíl nejvyšší v okrese Tábor a nejnižší v okrese Český Krumlov, což odpovídá věkovému rozložení uvnitř kraje.

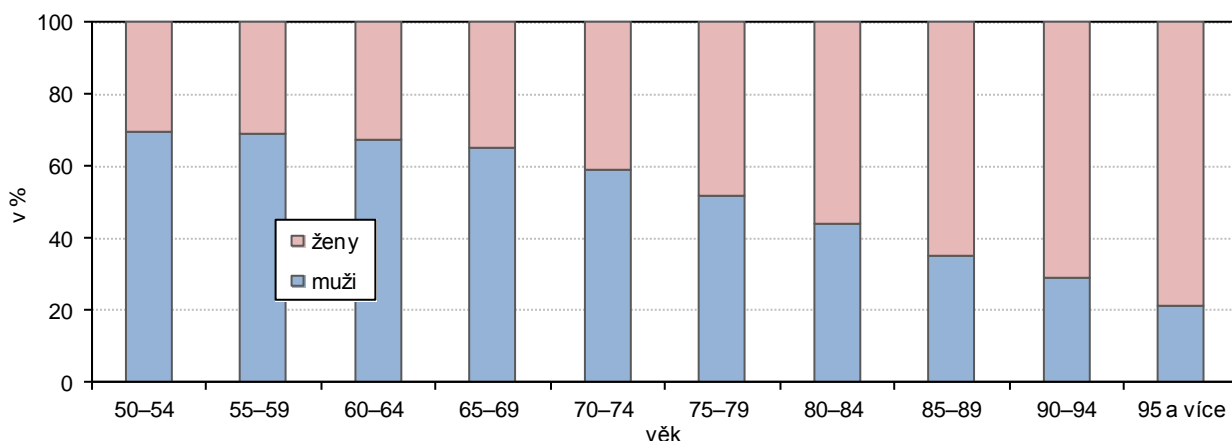
Graf 1.12 Zemřelí obyvatelé Jihočeského kraje podle věku a pohlaví v roce 2005 a 2014

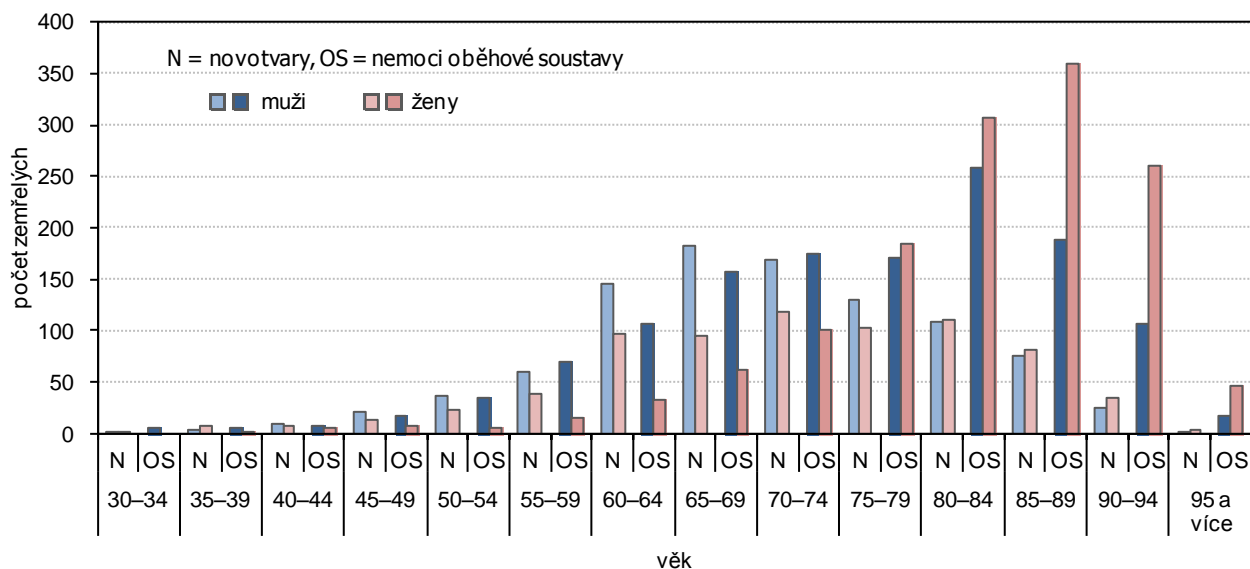
Tab 1.10 Zemřelí ve věku 65 a více let podle věku v Jihočeském kraji v letech 2005 až 2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zemřelí ve věku 65 a více let	4 867	4 743	4 768	4 802	5 002	4 965	4 997	5 137	5 284	5 163
v tom (%):										
muži	44,7	44,4	43,5	45,8	45,2	45,7	46,3	46,7	46,0	48,0
ženy	55,3	55,6	56,5	54,2	54,8	54,3	53,7	53,3	54,0	52,0
v tom ve věku (%):										
65–69 let	10,8	11,1	10,6	11,5	11,1	12,5	12,8	13,0	14,3	13,3
70–74 let	16,8	14,7	15,4	14,4	13,2	13,7	12,7	13,0	13,8	14,4
75–79 let	21,9	22,9	21,1	19,2	20,6	18,7	18,6	17,6	16,4	16,6
80–84 let	25,9	25,6	25,4	25,3	23,7	24,4	23,1	23,1	22,3	21,9
85–89 let	13,4	15,1	16,8	19,3	21,5	21,5	22,3	21,7	21,4	19,9
90 a více let	11,2	10,6	10,7	10,3	10,0	9,2	10,4	11,6	11,8	13,9

Graf 1.13 Zastoupení mužů a žen mezi zemřelými v Jihočeském kraji podle věku v letech 2010–2014

Graf 1.14 Zemřelí obyvatelé Jihočeského kraje na novotvary a nemoci oběhové soustavy podle věku v roce 2014

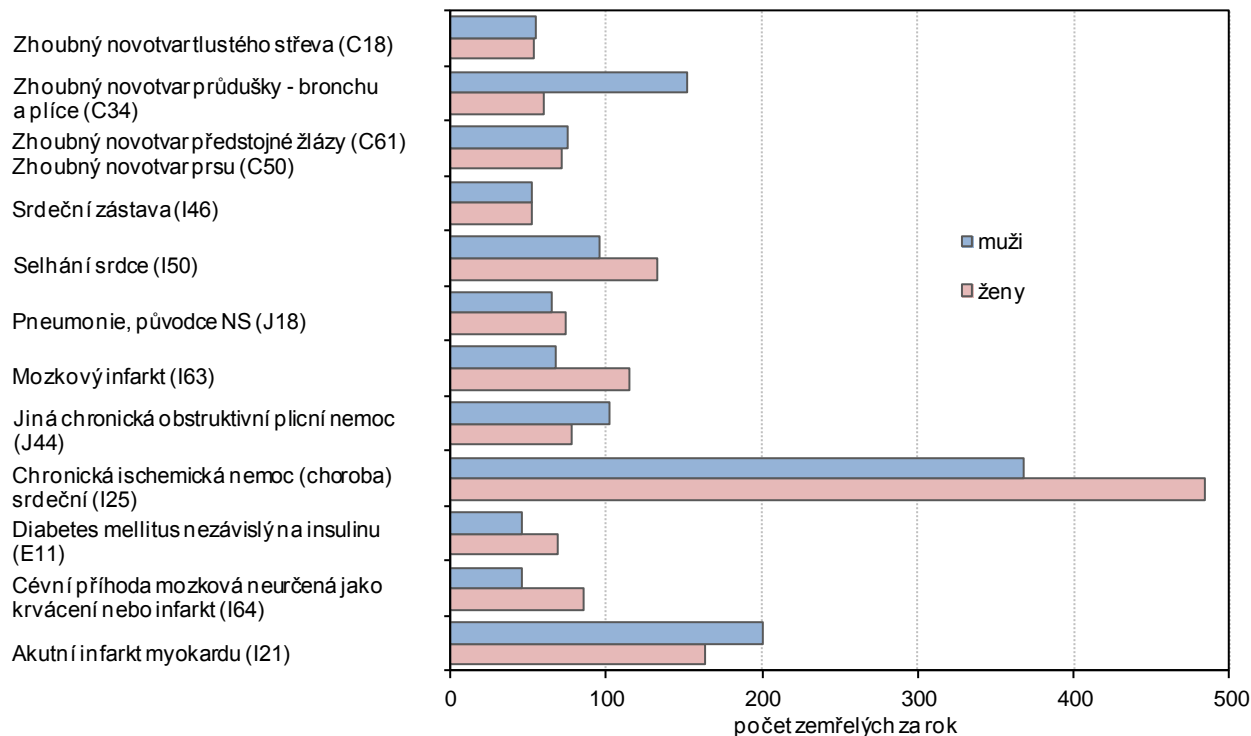

Jak již bylo uvedeno, v mladších věkových kategoriích umírají častěji muži, od 80 let věku začínají převažovat ženy, ale je to také dáno vyšším počtem žen v tomto věku. Nejčastější příčinou úmrtí jsou **nemoci oběhové soustavy nebo nemoci způsobené zhoubnými novotvarami**. I přes četnost úmrtí na nemoci oběhové soustavy jsou tyto příčiny úmrtí v rámci mezikrajského srovnání v Jihočeském kraji nejnižší. Na nemoci oběhového systému, zejména chronickou ischemickou nemoc srdeční nebo akutní infarkt myokardu, umíralo více mužů než žen dané věkové kategorie, od 75 let věku jsou tyto příčiny úmrtí častější u žen. U úmrtí na nemoci způsobené zhoubnými novotvarami se tato situace mění od věkové kategorie

80 a více let, ale je nutno připomenout vyšší počty žen ve starším věku. Muže více trápí problémy s dýchací soustavou, mezi staršími ženami bývá více diabetiček. Podíl úmrtí v kraji, která byla způsobena onemocněním dýchací soustavy, byl v rámci ČR nejvyšší.

Graf 1.15 Hlavní příčiny úmrtí obyvatel ve věku 65 a více let v Jihočeském kraji
(roční průměr 2011 až 2014)

V rámci kraje byl zaznamenán nejvyšší podíl úmrtí způsobených v důsledku onemocnění zhoubnými novotvary u seniorů v okrese Písek, nejméně na území okresu Jindřichův Hradec. Pokud byla příčina úmrtí nemoc oběhové soustavy, byl nejvyšší podíl zemřelých na území okresu Český Krumlov, nejnižší v okrese Písek. Podíly úmrtí na dýchací problémy byly nejvyšší v okrese České Budějovice, nejnižší v okrese Český Krumlov.

Tab 1.11 Zemřelí podle věku, příčin smrti a velikostních skupin obcí v Jihočeském kraji v roce 2014

	Celkem	v tom s počtem obyvatel							
		do 199	200–499	500–999	1 000– –1 999	2 000– –4 999	5 000– –19 999	20 000– –49 999	50 000 a více
Zemřelí	6 428	343	654	623	656	893	1 258	1 071	930
z toho ve věku 65 a více let	5 163	286	523	481	510	684	1 061	855	763
v %	80,3	83,4	80,0	77,2	77,7	76,6	84,3	79,8	82,0
v tom ve věku:									
65–69 let	13,3	16,8	14,1	15,8	12,0	10,7	13,8	13,5	12,6
70–74 let	14,4	14,3	12,8	14,1	15,1	18,0	13,2	12,5	15,9
75–79 let	16,6	14,0	18,4	17,0	15,9	16,2	16,2	18,0	15,6
80–84 let	21,9	25,2	19,1	20,0	21,4	20,6	23,6	20,8	24,0
85–89 let	19,9	16,1	19,7	19,8	23,1	21,1	19,3	20,2	19,1
90 a více let	13,9	13,6	15,9	13,3	12,5	13,5	13,9	15,0	12,8
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (%):									
novotvary	24,7	27,3	22,9	22,7	22,7	23,2	25,6	25,7	26,3
nemoci oběhové soustavy	46,4	44,1	50,5	47,0	50,0	49,0	46,4	45,4	40,6
nemoci dýchací soustavy	8,9	10,8	8,2	9,1	8,0	9,1	8,4	8,0	10,9
vnější příčiny	3,8	6,3	3,1	4,2	3,1	2,6	4,0	4,1	4,1

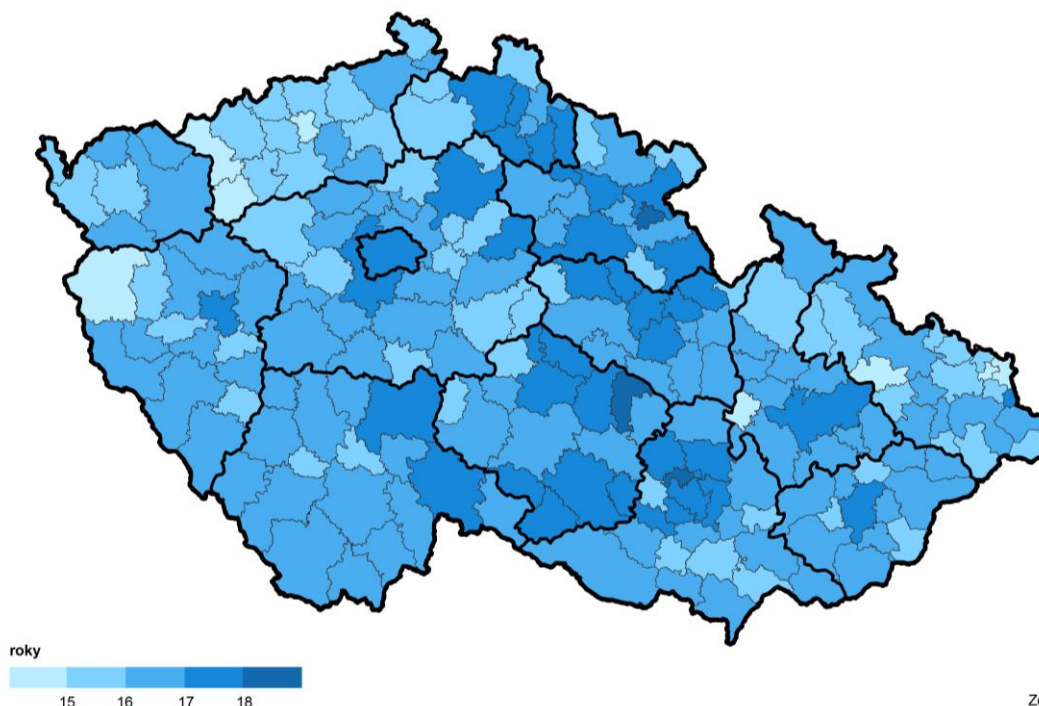
Místo úmrtí se také mírně liší mezi pohlavími. Muži ve věku 65 a více let o něco častěji umírají doma nebo v nemocnici, ženy zase o něco více v zařízeních sociální péče (domovy pro seniory, domovy s pečovatelskou službou apod.). Je to pravděpodobně dáno tím, že starší ženy častěji ovdoví a zůstávají pak samy. S přibývajícím věkem nejsou schopny se o sebe plně postarat, proto se stěhují do zařízení s určitou péčí a pomocí. Doma umírali o něco častěji senioři z menších obcí, z větších obcí a měst bylo časté místo úmrtí zdravotnické zařízení lůžkové péče. Vyšší podíl úmrtí v zařízeních sociálních služeb odpovídá těm obcím a městům, které jsou těmito zařízeními více vybaveny.

Tab 1.12 Zemřelí podle místa úmrtí a velikostních skupin obcí v Jihočeském kraji v roce 2014

	Celkem	v tom podle místa úmrtí (%)							
		doma	ve zdrav. zařízení lůžkové péče	ve zdrav. zařízení poskyt. jiné formy zdr. péče	na ulici, veřejném místě	při převozu do zdrav. zařízení	v zařízení sociálních služeb	jinde	nezjištěno
Zemřelí	6 428	22,5	62,6	1,0	1,5	0,7	8,3	2,2	1,1
z toho ve věku 65 a více let	5 163	21,4	64,4	1,1	0,4	0,6	10,1	1,2	0,8
v tom muži	2 478	23,2	65,7	1,0	0,5	0,7	6,7	1,3	0,8
ženy	2 685	19,7	63,1	1,2	0,3	0,5	13,3	1,1	0,9
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	286	23,8	67,1	1,4	0,7	-	4,5	0,3	2,1
200–499 obyvatel	523	25,2	61,6	1,0	0,2	1,0	8,4	1,5	1,1
500–999 obyvatel	481	22,9	62,2	1,0	-	0,8	11,6	1,5	-
1 000–1 999 obyvatel	510	26,1	62,0	0,8	0,6	0,8	8,8	0,6	0,4
2 000–4 999 obyvatel	684	22,1	64,9	1,0	0,6	0,4	9,6	0,6	0,7
5 000–19 999 obyvatel	1 061	20,7	63,6	1,5	0,3	0,8	11,3	1,3	0,4
20 000–49 999 obyvatel	855	18,6	64,3	1,2	0,4	0,7	12,4	1,2	1,3
50 000 a více obyvatel	763	17,2	68,9	0,8	0,5	-	9,6	1,8	1,2

Dalším ukazatelem, kterým je možné vyjádřit „stárnutí“ populace kraje, je tzv. naděje dožití. Tento ukazatel vyjadřuje počet let, které v průměru prožije osoba daného věku za předpokladu, že se po celou dobu jejího dalšího života nezmění řád vymírání. To znamená, že muž z Jihočeského kraje, kterému bylo v letech 2013–2014 65 let se ještě průměrně dožije 15,98 let a 65letá žena 19,05 let. 75letý muž se průměrně dožije ještě dalších 9,96 let a stejně stará žena může mít před sebou 11,31 let života.

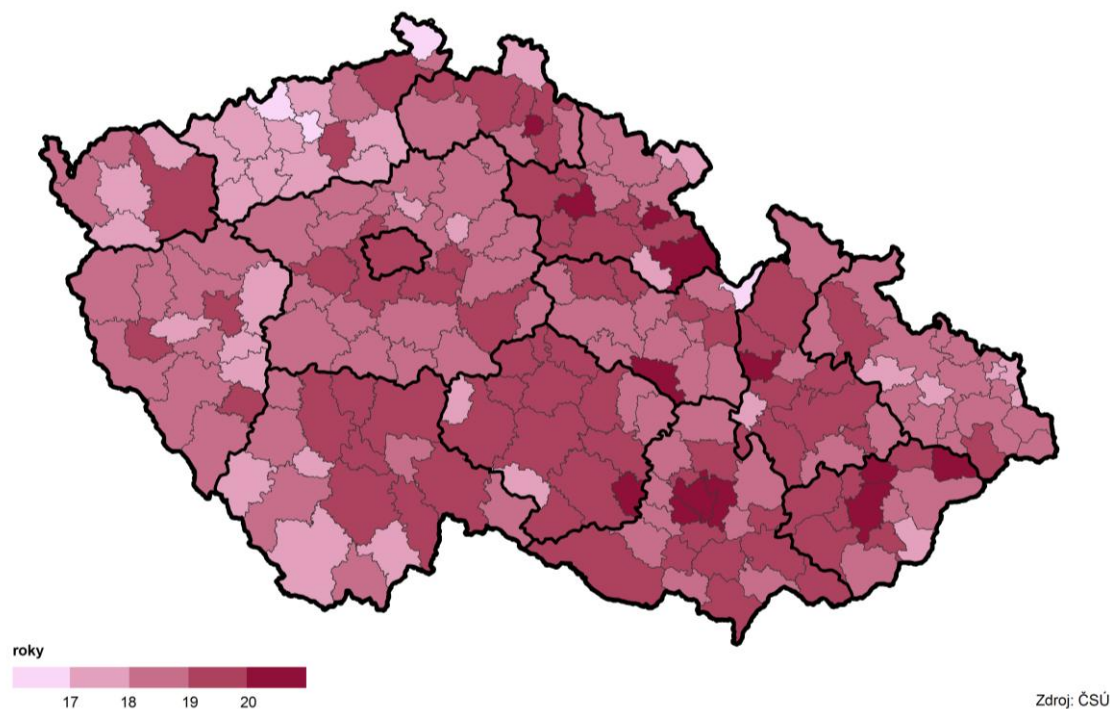
Ktg 1.6 Naděje dožití mužů ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

Zdroj: ČSÚ

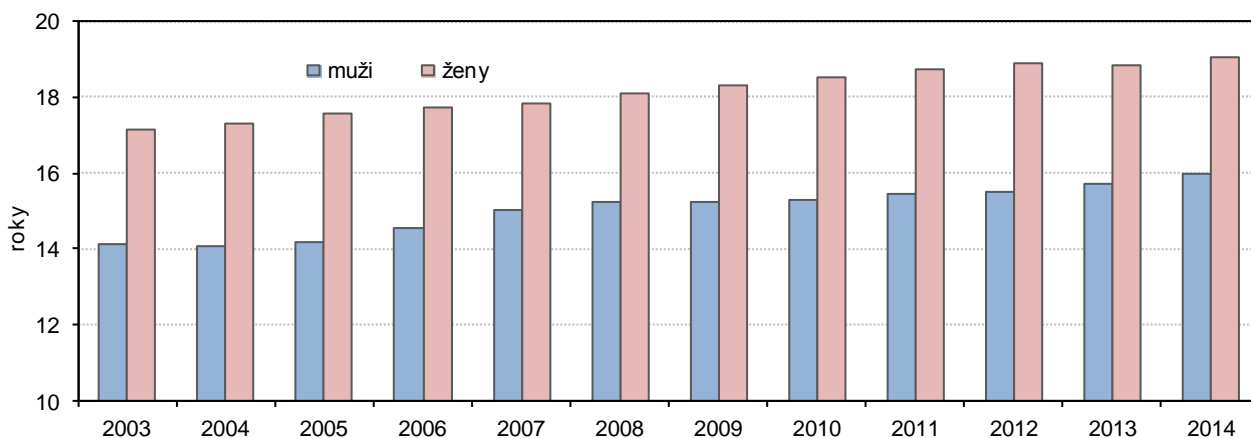
Ktg 1.7 Naděje dožití žen ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

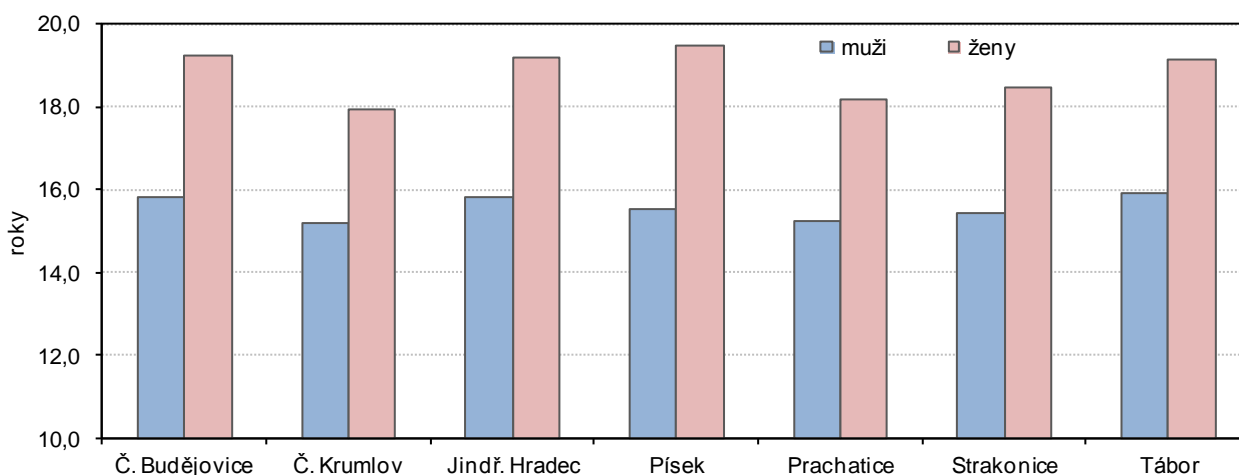
Ukazatel naděje dožití nebo také střední délka života ukazuje nejen na rozdíl mezi pohlavími; ženy se všeobecně dožívají vyššího věku; ale také na postupně se prodlužující věk obyvatelstva. V letech 2003–2004 byla naděje dožití u 65letých mužů v kraji 14,08 let a stejně starých žen 17,29. Během deseti let se 65letým mužům prodloužila průměrně o 1,90 roku, seniorkám ve věku 65 let o 1,76 roku. V rámci kraje mají v období 2010–2014 nejdelší naděje dožití 65letí muži v okrese Tábor (15,9) a v okrese Písek zase 65leté ženy (19,5). Nejméně let mají před sebou 65letí muži i ženy okresu Český Krumlov a Prachatice.

V podrobnějším územním členění se mohou nejvíce let dožít 65letí muži ze správního obvodu ORP Tábor, Jindřichův Hradec a České Budějovice. Ženy ve věku 65 let, které mají před sebou nejvíce let, žijí na území ORP Třeboň a Písek. Nejkratší naděje dožití mají 65letí muži i ženy, žijící na území SO ORP Vodňany, Trhové Sviny a Český Krumlov.

Graf 1.16 Naděje dožití obyvatel Jihočeského kraje ve věku 65 let v letech 2003 až 2014 (dvouleté průměry)

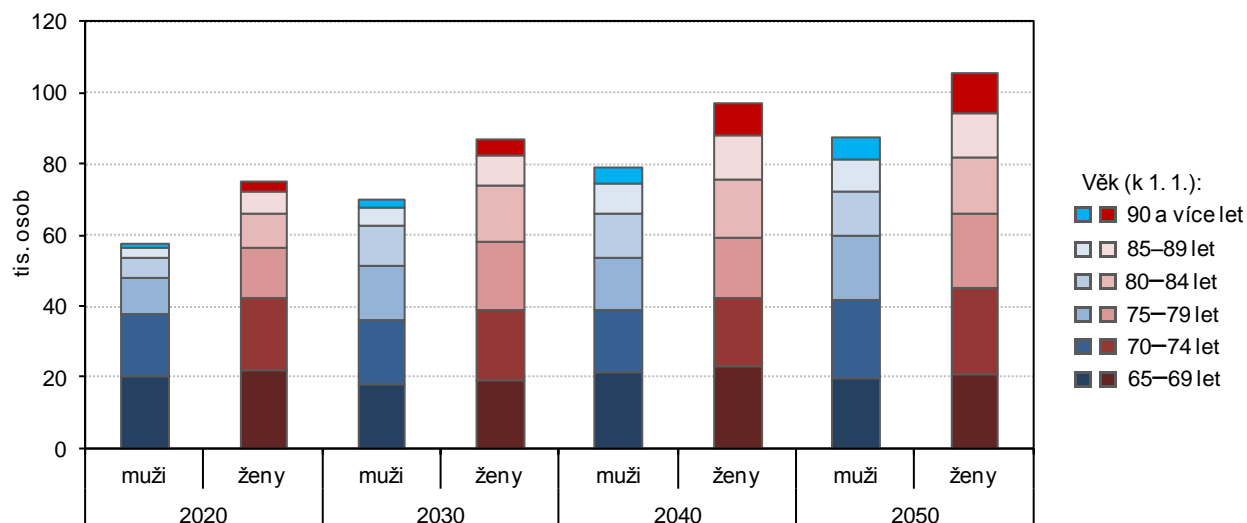
Graf 1.17 Naděje dožití osob ve věku 65 let v okresech Jihočeského kraje v období 2010–2014

Projekce obyvatelstva

Stárnutí populace bude pokračovat i v dalších letech a ze zpracované **Projekce obyvatelstva v krajích** je možné usoudit, jak výrazný bude v kraji proces stárnutí. Hlavními předpoklady projekce je mírný růst úrovně plodnosti a pokles intenzity úmrtnosti v kraji. V projekci je zahrnuta i otázka migrace. Při zpracování projekce se očekává plynulý vývoj jednotlivých demografických procesů. Není totiž schopna předvídat náhlé působení vnějších vlivů, např. hluboké ekonomické krize, výrazné změny v systému sociálních opatření, epidemie nemocí či živelné děje, které mohou mít z krátkodobého hlediska na populační vývoj výrazný vliv.

Graf 1.18 Projekce počtu obyvatel Jihočeského kraje ve věku 65 a více let podle pohlaví a věku do roku 2050

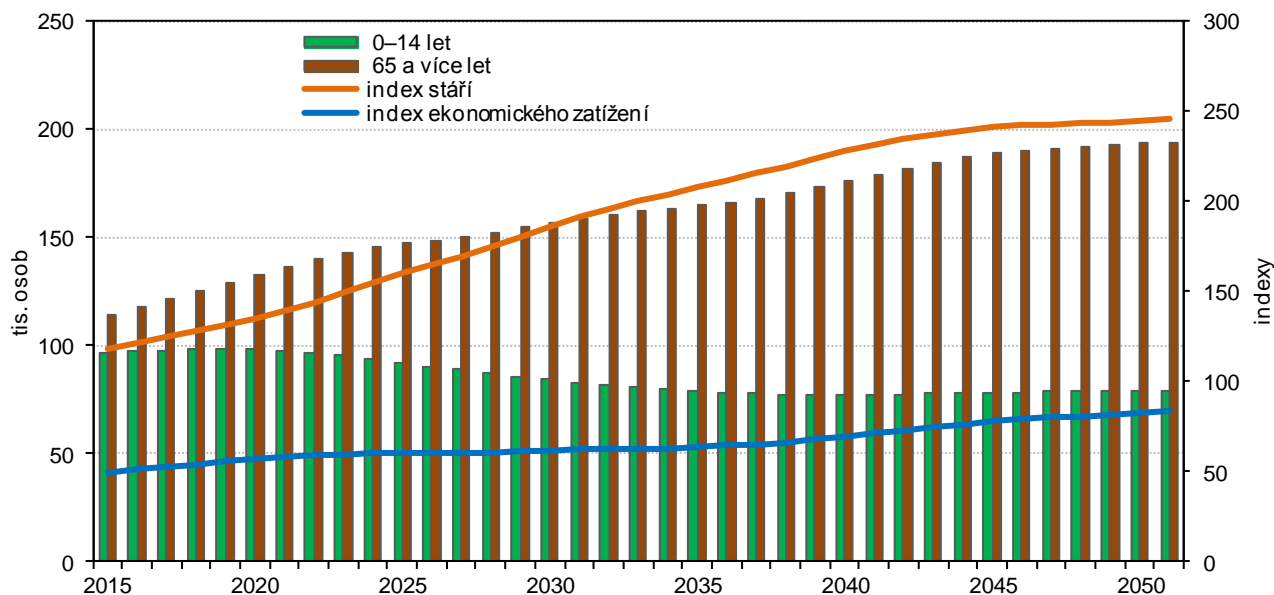

Z projekce obyvatelstva vyplývá, že předpokládaný počet obyvatel Jihočeského kraje bude v roce 2015 přibližně 637 295, v roce 2030 – 632 286 obyvatel a v roce 2050 – 601 812 obyvatel. Zatímco se bude celkový počet obyvatel snižovat, poroste během let počet obyvatel ve věku od 65 let. Předpokládaný počet seniorů ve věku 65 a více let bude v roce 2015 – 114 574, v roce 2030 – 157 023 a v roce 2050 již 193 450, což je nárůst o téměř 70 %.

Naopak nadále bude pokračovat klesající trend počtu živě narozených dětí. Podíl dětské složky obyvatelstva se bude v kraji snižovat přibližně až do roku 2040. Podle projekce se začne během let projevovat mírný růst úhrnné plodnosti (hodnota popisuje průměrný počet dětí narozených jedné ženě během jejího života) a v období kolem roku 2040 do věku matek přijdou silnější ročníky z let 2007 až 2010. Je možné očekávat, že se počty dětí budou v kraji zvyšovat.

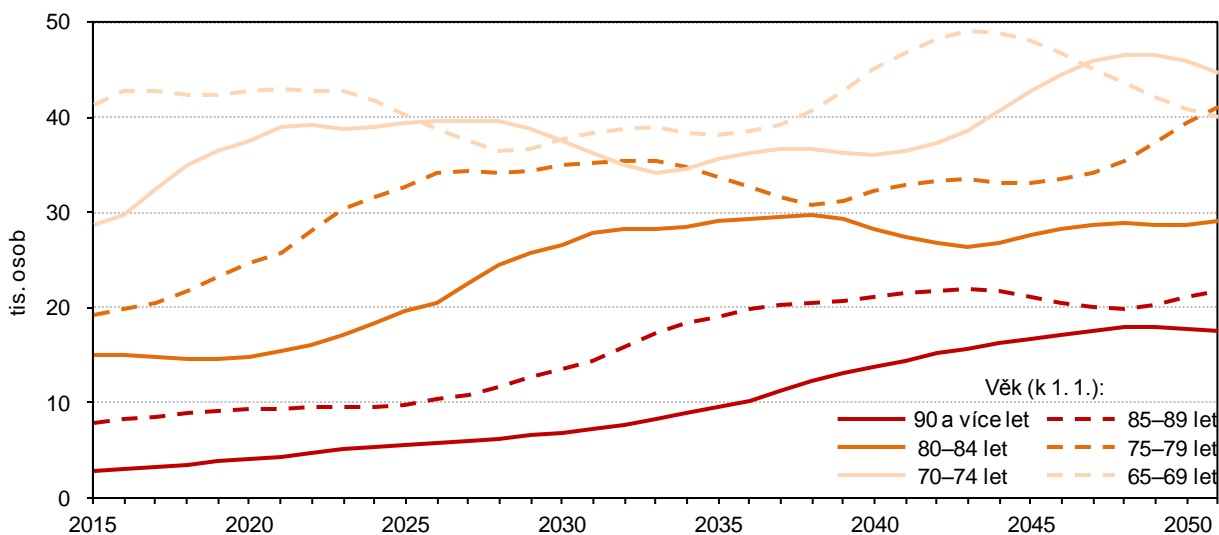
Graf 1.19 Projekce počtu obyvatel Jihočeského kraje ve věku 0–14 a 65 a více let, vývoj indexů stáří a ekonomického zatížení do roku 2050

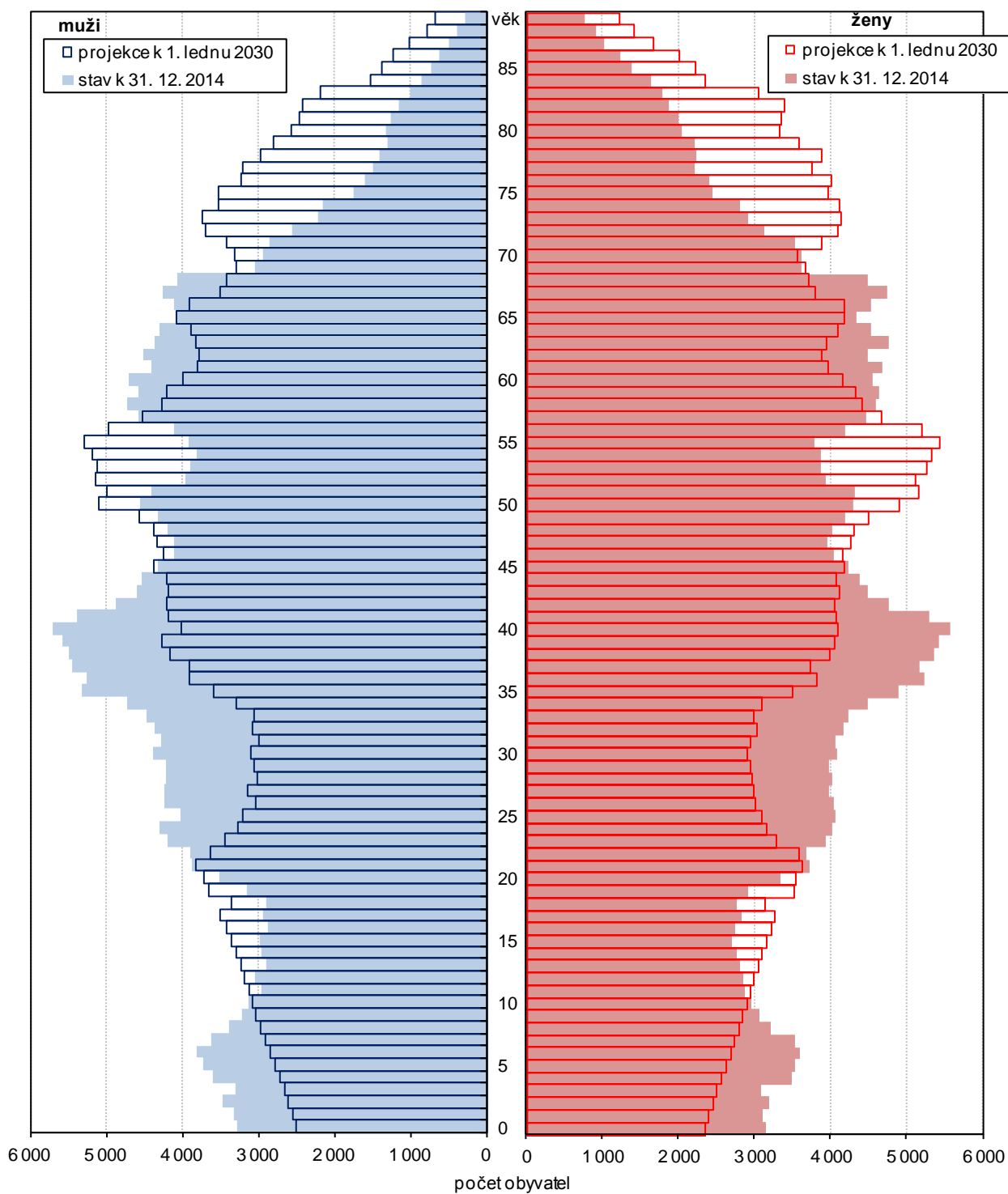
S větším počtem obyvatel ve věkové kategorii 65 a více let je spojen i nárůst **indexu stáří** a **indexu ekonomického zatížení**. Zatímco v roce 2014 byl poměr mezi dětskou složkou populace a seniory na hodnotě 118,4, v roce 2030 bude hodnota indexu stáří 186,0 a v roce 2050 až 245,2. Index ekonomického zatížení, který vyjadřuje poměr mezi produktivní (15–64 let) a neproduktivní (děti 0–14 a osoby ve věku 65 a více let) složkou populace, byl v roce 2014 – 49,7, v roce 2030 bude mít předpokládanou hodnotu 61,8 a v roce 2050 již 82,7.

V průběhu času se v projekci předpokládá, že se budou zvyšovat počty seniorů ve všech věkových kategoriích, především v těch nejstarších. Tuto situaci bude ovlivňovat posun silných a slabých ročníků v průběhu času.

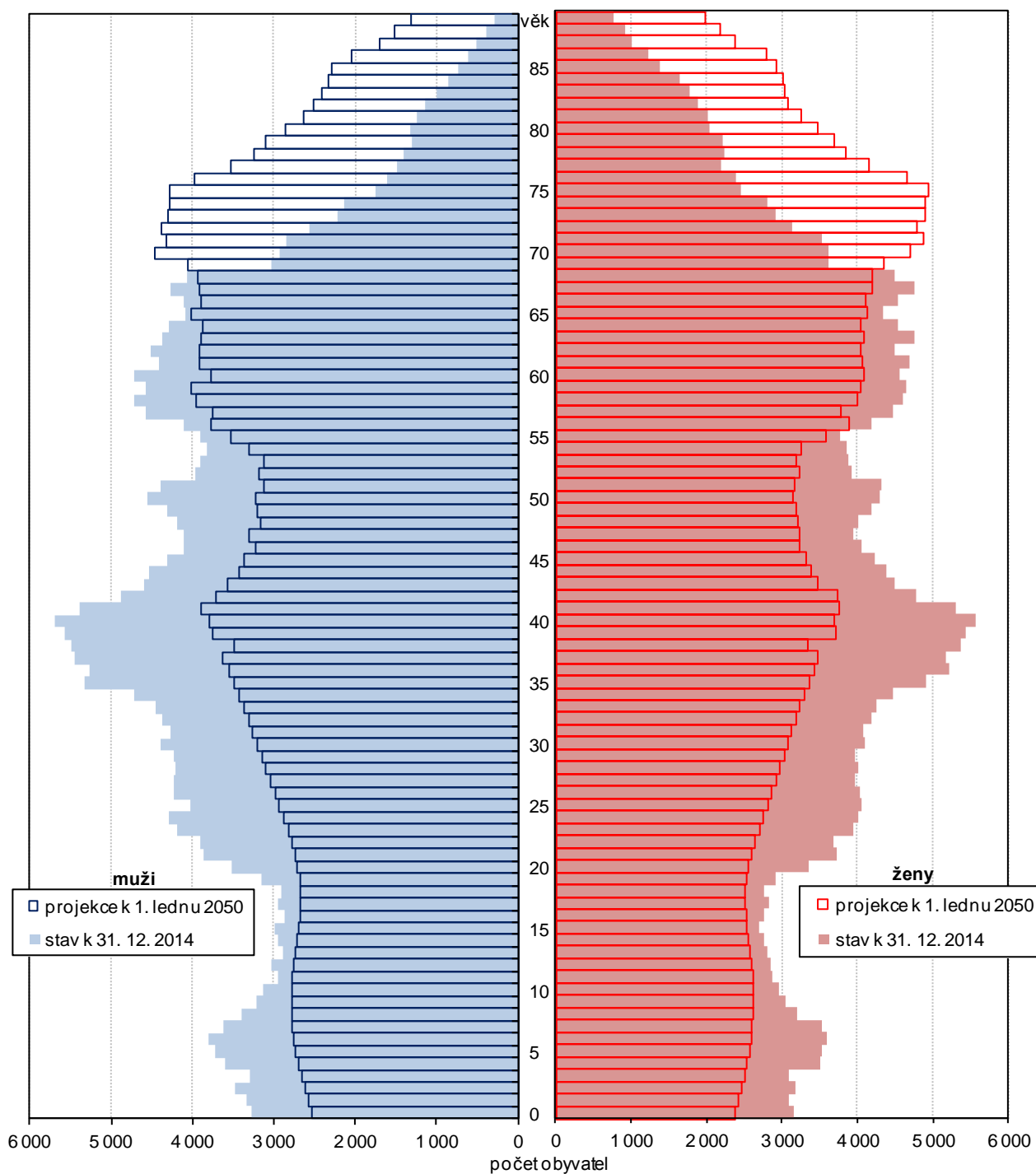
Graf 1.20 Projekce počtu obyvatel Jihočeského kraje ve věku 65 a více let podle věku do roku 2050

Graf 1.21 Současné a předpokládané věkové složení obyvatelstva Jihočeského kraje – projekce k 1. lednu 2030

Graf 1.22 Současné a předpokládané věkové složení obyvatelstva Jihočeského kraje – projekce k 1. lednu 2050

2. Vzdelanost a ekonomická aktivita seniorů

V současné době, kdy se z důvodu prodlužujícího se věku a nízké porodnosti navyšuje věk pro odchod do starobního důchodu, nabývají na stále větším významu i otázky ekonomické aktivity obyvatel starších věkových kategorií. Jedním z faktorů, který do značné míry ovlivňuje možnost uplatnění na trhu práce, je dosažený stupeň vzdělání.

Základním zdrojem informací o vzdělanosti a ekonomické aktivitě bylo Sčítání lidu, domů a bytů 2011, v případě ekonomické aktivity doplněné o výsledky Výběrového šetření pracovních sil. V závěru kapitoly je krátce zmíněna i úroveň výdělků podle věku na základě výsledků Regionální statistiky ceny práce zveřejňované MPSV.

Vzdělanost

Hodnocení vzdělanostní úrovně seniorů bylo provedeno na základě výsledků Sčítání lidu 2011, kdy jedna ze zjišťovaných otázek pro osoby ve věku 15 a více let, se týkala nejvyššího ukončeného vzdělání.

V Jihočeském kraji otázku nejvyššího dosaženého vzdělání vyplnilo téměř 516 tisíc obyvatel a u necelých 4 % osob ve věku 15 a více let nebyla odpověď zjištěna. Mezi muži ve věku 15 a více let bylo nejčastější vzdělání střední včetně vyučení bez maturity (43 % ze zjištěných hodnot), mezi ženami úplné střední s maturitou a vyšší odborné včetně nástavbového (36 % ze zjištěných hodnot). Poněkud víc bylo vysokoškolsky vzdělaných mužů než žen. Pouze základní vzdělání (včetně neukončeného) uvedlo 23 % žen a 14 % mužů.

Tab 2.1 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku v Jihočeském kraji

Zdroj: SLDB 2011

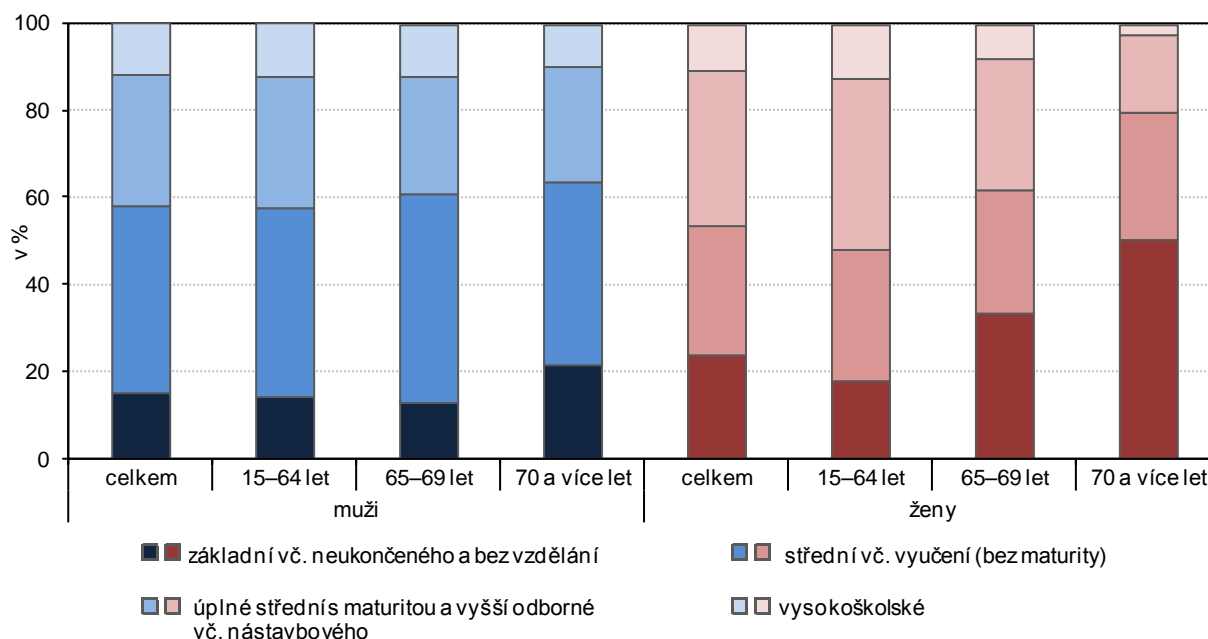
	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	z toho						
		ve věku 65 a více let	v tom věková skupina				v tom podle pohlaví	
			65–69	70–74	75–79	80 a více	muži	ženy
Počet obyvatel	537 217	100 000	33 683	23 417	19 925	22 975	41 114	58 886
v tom (%):								
bez vzdělání	0,5	0,6	0,4	0,4	0,7	1,0	0,3	0,8
základní vč. neukončeného	18,2	32,7	23,0	31,3	37,9	43,9	17,7	43,2
střední vč. vyučení (bez maturity)	34,9	34,2	36,6	34,7	32,8	31,5	42,8	28,2
úplné střední s maturitou	27,5	19,3	23,5	21,1	17,0	13,4	21,7	17,7
nástavbové a vyšší odborné	4,1	3,7	4,6	4,0	3,3	2,7	4,4	3,3
vysokoškolské	10,8	6,8	9,7	6,1	5,5	4,2	10,5	4,1
nezjištěno	4,0	2,7	2,3	2,4	2,8	3,3	2,5	2,8

Vzhledem k tomu, že každá doba přináší různé nároky a názory na vzdělání, mění se struktura osídlení a dostupnost škol, liší se vzdělanostní struktura obyvatelstva podle věku a podle pohlaví. Zatímco mezi mladšími věkovými ročníky je vyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných osob (s mírnou převahou žen) a nižší podíl osob se základním vzděláním, je naopak ve **vzdělanostní struktuře seniorů** (osob ve věku 65 a více let) podstatně vyšší podíl osob se základním vzděláním a nižší podíl osob s maturitou a s vysokoškolským vzděláním. Je třeba si uvědomit, že při Sčítání 2011 mezi seniory ve věku 65 až 69 let patřily osoby narozené v letech 1942–1946, které začínaly školní docházku po 2. světové válce, a mezi seniory ve věku 70 a více let byly osoby narozené před rokem 1942.

Ze seniorů, u kterých bylo vzdělání zjištěno, měla více než třetina základní vzdělání, častěji ženy než muži (nejčastější u žen ve věku 70 a více let – 51 %). Střední vzdělání včetně učňovského bez maturity mělo 35 % seniorů a tento typ vzdělání byl častější u mužů (nejrozšířenější u mužů ve věku 65 až 69 let - podíl 48 %). Úplné střední vzdělání s maturitou včetně nástavbového a vyššího odborného mělo 24 % seniorů (častější u mužů než žen). Ukončené vysokoškolské vzdělání mělo zhruba 7 % seniorů, vysokoškolským diplomem se může prokázat každý 9. muž a každá 25. žena z věkové kategorie 65 a více let.

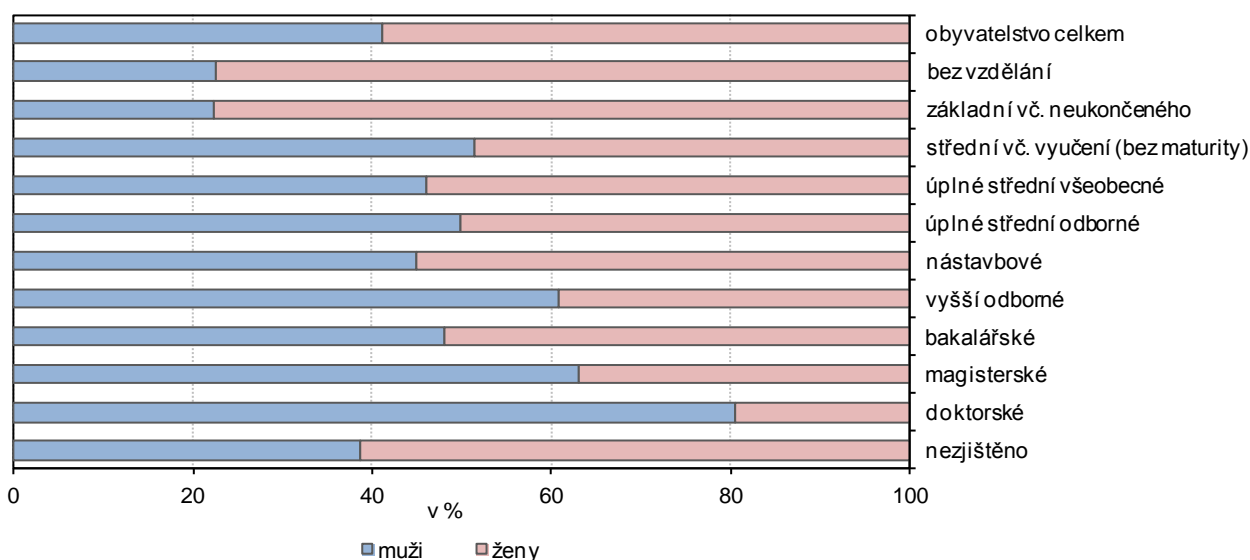

Graf 2.1 Obyvatelstvo Jihočeského kraje ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání podle SLDB 2011 (z osob se zjištěným vzděláním)

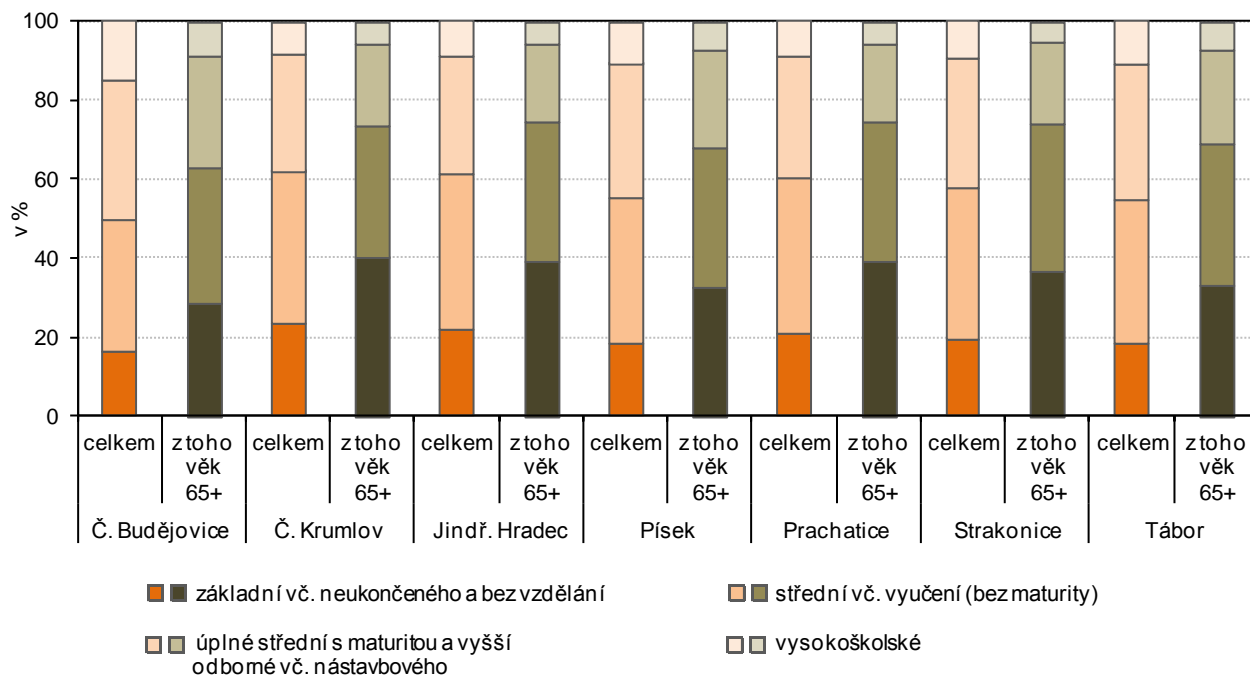
Graf genderového zastoupení seniorů v jednotlivých stupních vzdělání nabízí podrobnější pohled na vzdělanost seniorů. Zatímco mezi obyvateli ve věku 65 a více let je poměr žen a mužů 59:41 (ve prospěch žen), překračují ženy tento poměr pouze v kategorii bez vzdělání a se základním vzděláním včetně neukončeného (poměr 78:22).

Graf 2.2 Zastoupení mužů a žen ve věku 65 a více let v Jihočeském kraji v jednotlivých stupních nejvyššího ukončeného vzdělání podle SLDB 2011

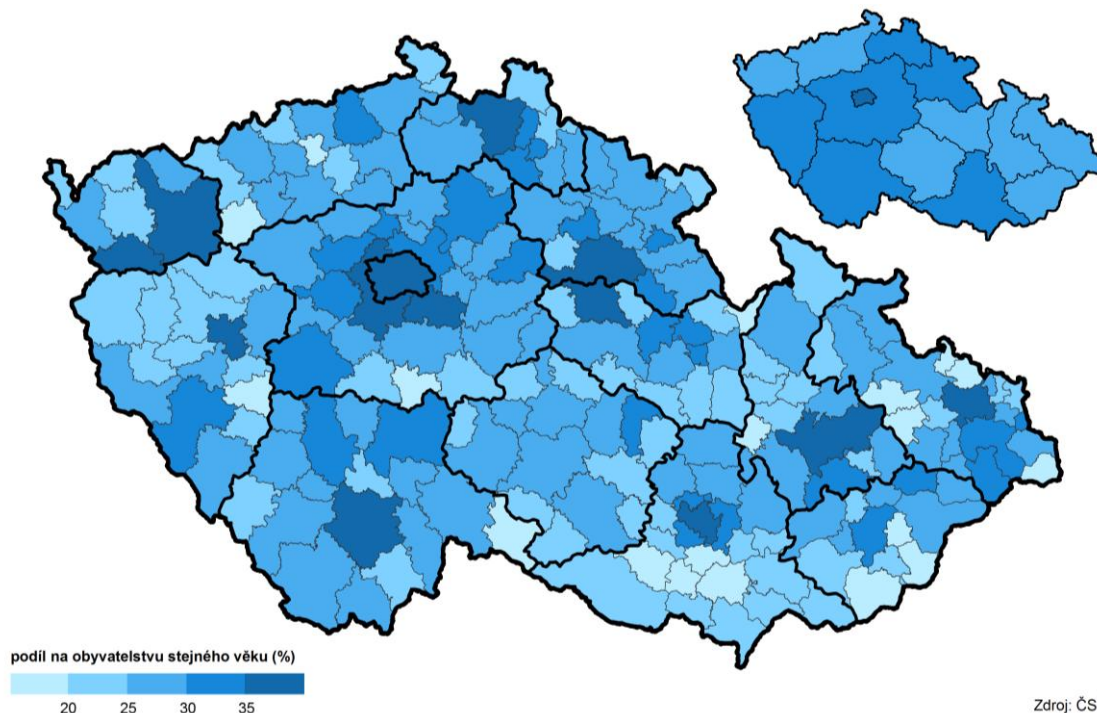
V Jihočeském kraji jsou „nejvzdělanějším“ okresem České Budějovice, ve kterém byla s úplným středoškolským nebo vysokoškolským vzděláním víc než polovina obyvatel ve věku 15 a více let a 37 % seniorů. Vyšší podíl středoškolského a vysokoškolského obyvatelstva měly ještě okresy Tábor a Písek – 45 % z obyvatel 15letých a starších a víc než 30 % seniorů. Naopak nejnižší podíl osob s maturitou nebo vysokoškolským diplomem byl zjištěn v okrese Český Krumlov a dále Jindřichův Hradec a Prachatice. V těchto okresech byl naopak vyšší podíl osob se základním vzděláním (včetně neukončeného a bez vzdělání) více než jedna pětina obyvatel ve věku 15 a více let a zhruba dvě pětiny seniorů.

Graf 2.3 Obyvatelstvo v okresech Jihočeského kraje ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Z kartogramu, který ukazuje **podrobnější regionální úroveň**, je zřejmé, že centra krajů soustřeďují relativně větší počty středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných seniorů. V centru Jihočeského kraje v SO ORP České Budějovice bylo při SLDB 2011 zjištěno mezi obyvateli ve věku 65 a více let 40 % osob s maturitou nebo vysokoškolským diplomem. Naopak nejméně osob s maturitou nebo vysokoškolským diplomem bylo mezi seniory v SO ORP Dačice (necelých 19 %).

Ktg 2.1 Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou a vyšším vzděláním ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

V **mezikrajském srovnání** se Jihočeský kraj zařadil podílem osob s maturitou nebo vysokoškolským diplomem na seniorech (30,7 %) na sedmé místo. S podílem 55,6 % je „nejvzdělanějším“ krajem Hlavní město Praha, na druhém místě je s velkým odstupem Jihomoravský kraj (podíl 34,2 %). Na opačné straně žebříčku byl Kraj Vysočina (podíl 26,0 %), Ústecký a Zlínský kraj (26,6 % a 26,7 %). Mezi kraji s nižším podílem středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných seniorů jsou častěji moravské kraje.

Ekonomická aktivita

Nejbohatším zdrojem informací v otázkách ekonomické aktivity seniorů je bezesporu sčítání lidu. V této části jsou využity informace ze sčítání, které proběhlo 26. 3. 2011. V té době se věk pro odchod do důchodu již navyšoval podle data narození. Při sčítání již mohli být ve starobním důchodu muži narození koncem roku 1948 (odcházel do důchodu v 62 letech a 2 měsících). Ženy měly nárok na odchod do důchodu podle počtu vychovaných dětí v 57 až 61 letech. S ohledem na tuto informaci můžeme při SLDB 2011 očekávat ve věkové skupině 60–64 let nižší ekonomickou aktivitu ve srovnání s mladšími osobami a naopak vyšší ekonomickou aktivitu ve srovnání se staršími.

Při Sčítání 2011 v celé populaci Jihočeského kraje počet ekonomicky aktivních o 4 % převyšoval počet ekonomicky neaktivních. **Ekonomicky aktivní** zahrnují zaměstnané a nezaměstnané. **Neaktivní** jsou téměř z poloviny tvořeni nepracujícími důchodci. Další jejich významnou část tvoří „žáci, studenti a učni“ a „osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby“ (obě skupiny celkem 141 tis. osob). Tabulka 2.2 je nezmiňuje z logického důvodu: v seniorském věku je počet žáků nulový a počet osob v domácnosti a ostatních závislých osob minimální.

Také v otázkách ekonomické aktivity nejsou zjištěné údaje úplné, v celé populaci kraje představuje podíl nezjištěných hodnot 4 %, u seniorů ve věku 65 a více let je nižší (2 %).

Tab 2.2 Obyvatelstvo Jihočeského kraje podle ekonomické aktivity, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho ve věku				Osoby ve věku 65 a více let podle pohlaví	
		60–64 let	65 a více let	v tom		muži	ženy
				65–69 let	70 a více let		
Počet obyvatel	628 336	45 634	100 000	33 683	66 317	41 114	58 886
v tom podle ekonomické aktivity:							
ekonomicky aktivní	307 130	12 042	4 958	3 279	1 679	3 152	1 806
v tom:							
zaměstnaní	280 844	11 462	4 958	3 279	1 679	3 152	1 806
z toho pracující důchodci	12 927	5 409	4 373	2 914	1 459	2 750	1 623
nezaměstnaní	26 286	580	-	-	-	-	-
ekonomicky neaktivní	294 587	32 094	92 963	29 253	63 710	36 529	56 434
nepracující důchodci	142 858	31 959	92 818	29 206	63 612	36 481	56 337
ostatní s vlastním zdrojem obživy	10 884	95	95	36	59	42	53
nezjištěno	26 619	1 498	2 079	1 151	928	1 433	646

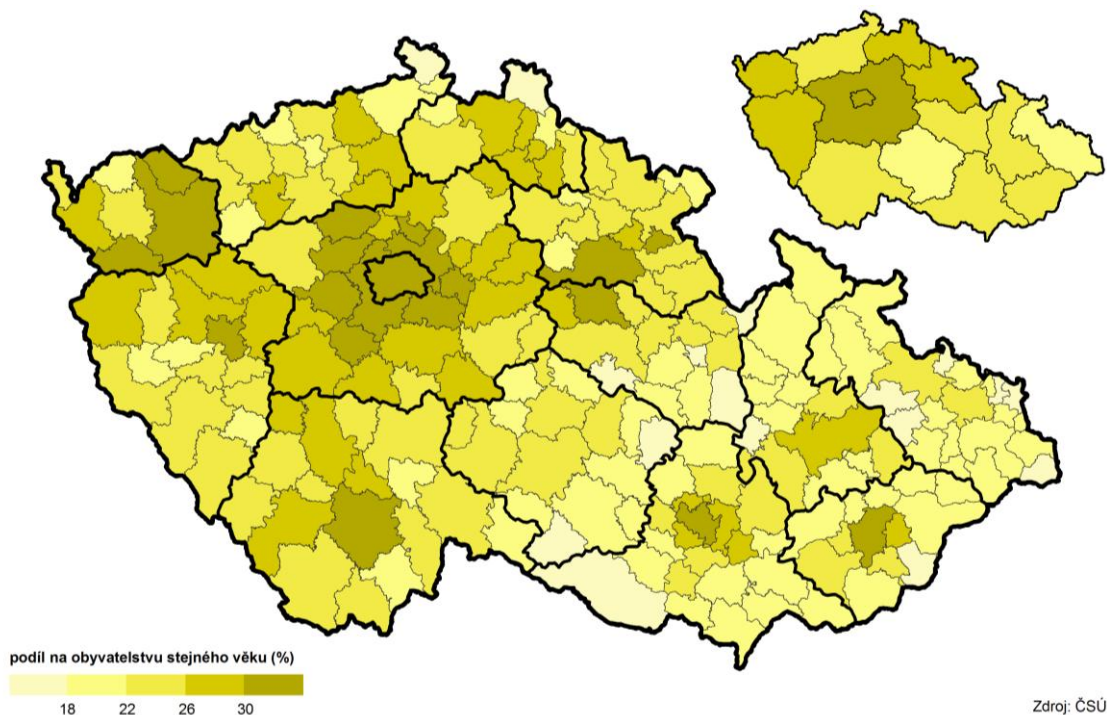
Podíl ekonomicky aktivních na počtu obyvatel kraje se zjištěnou aktivitou, tj. **míra ekonomické aktivity**, představoval 51,0 %, podíl ekonomicky neaktivních - 49,0 %. Míra ekonomické aktivity osob v produktivním věku (15–64 let) činila 73,3 %, nejvyšší byla u mužů ve věku 30–39 let – 97,2 % a u žen ve věku 40–49 let – 92,8 %. Protože zlomem v ekonomické aktivitě je dosažení důchodového věku, kleslo zastoupení ekonomicky aktivních ve věkové skupině 60–64 let až na 27,3 %. V této věkové kategorii je oproti mladším věkovým skupinám nižší i podíl nezaměstnaných na ekonomicky aktivních, což může být ovlivněno volbou odchodu do předčasného důchodu v případě ztráty zaměstnání.

Ve věkové skupině 65–69 let byl ekonomicky aktivní a také zaměstnaný ještě každý desátý senior, ve věkové skupině 70 a více let každý čtyřicátý (2,6 %). Celkem při Sčítání 2011 deklarovalo téměř 5 tis. osob ve věku 65 a více let ekonomickou aktivitu, mužů seniorů bylo ekonomicky aktivních 7,9 %, žen 3,1 %.

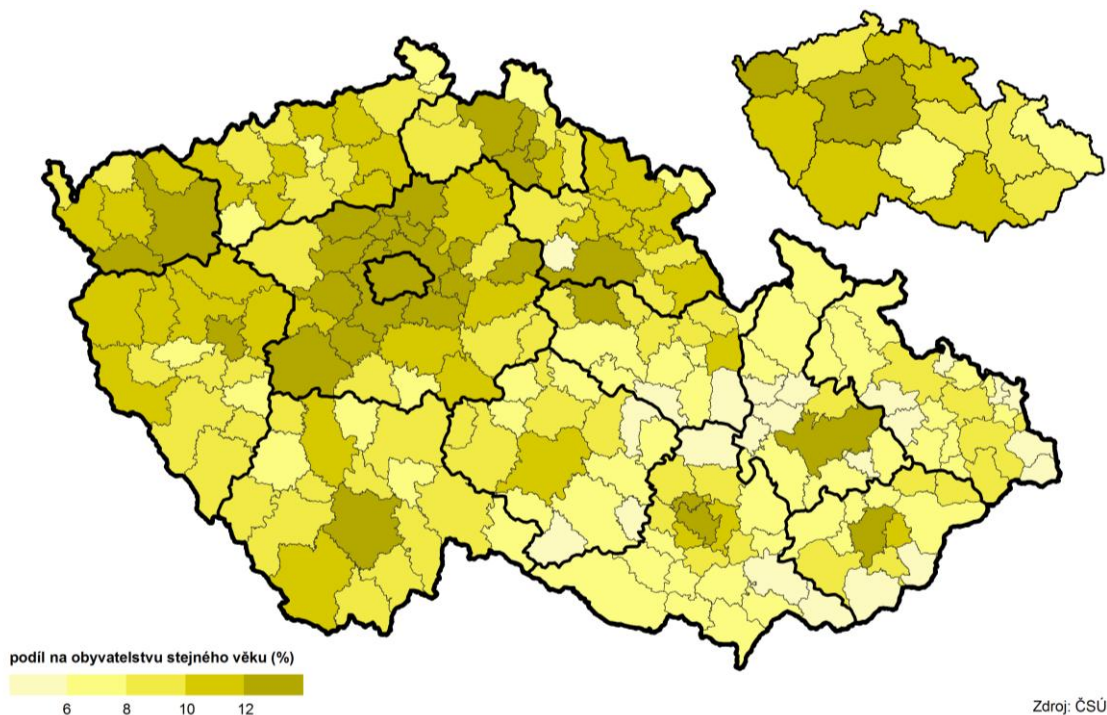
Jihočeský kraj se **mírou zaměstnanosti** seniorů (podíl zaměstnaných na počtu obyvatel se zjištěnou aktivitou) ve věku 60–64 let – 26,0 % a ve věku 65–69 let – 10,1 % zařadil k průměrným krajům (sedmé a osmé místo). Krajem s nejvyšší mírou zaměstnanosti seniorů bylo Hlavní město Praha (věk 60–64 let – 46,1 %,

věk 65–69 let – 23,8 %) s velkým náskokem před Středočeským krajem (30,5 % a 12,9 %). Nejnižší míru zaměstnanosti seniorů měl Moravskoslezský kraj (věk 60–64 let – 20,5 %, věk 65–69 let – 7,6 %) a Kraj Vysočina (21,5 % a 7,9 %).

Ktg 2.2 Zaměstnanost seniorů ve věku 60–64 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
(ze zjištěných hodnot)

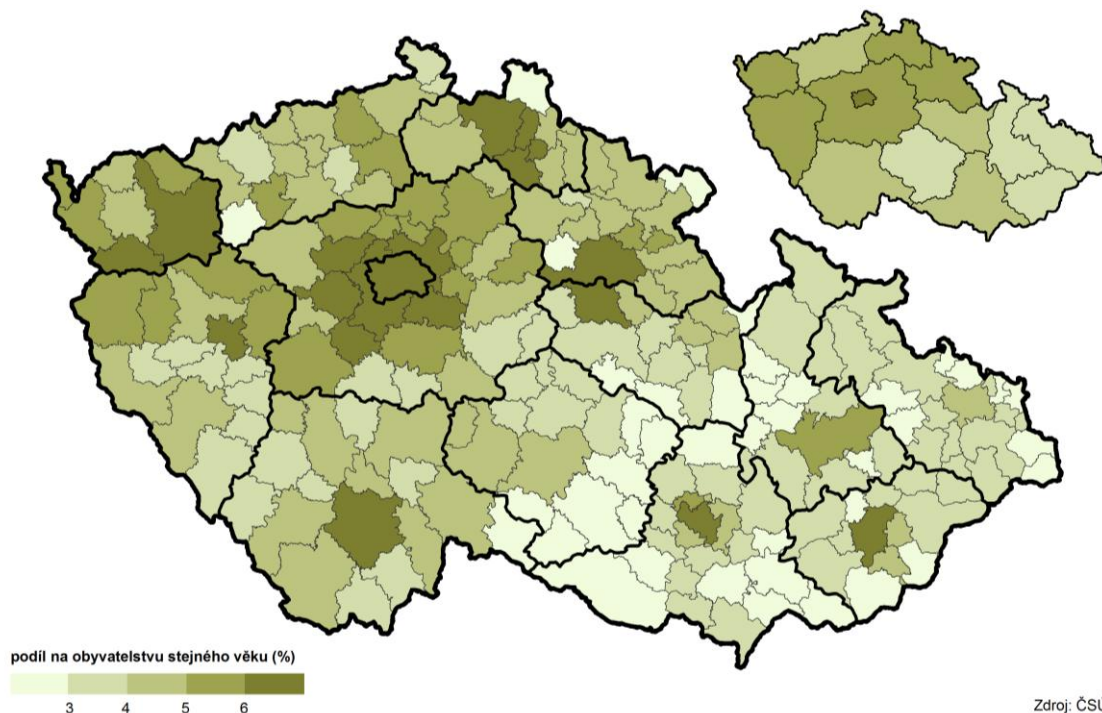
Ktg 2.3 Zaměstnanost seniorů ve věku 65–69 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
(ze zjištěných hodnot)

V Jihočeském kraji byla nejvyšší míra zaměstnanosti seniorů dosažena v SO ORP České Budějovice (pro věk 60–64 let 30,6 %, pro věk 65–69 let 13,6 %). Nejnižší míra zaměstnanosti seniorů v době sčítání byla zjištěna v SO ORP Dačice (pro věk 60–64 let 20,2 %, pro věk 65–69 let 6,8 %) a Soběslav (21,4 % a 7,1 %).

Fenoménem mezi zaměstnanými jsou **pracující důchodci**. Při SLDB 2011 jich bylo v kraji sečteno téměř 13 tisíc. Jejich podíl na celkovém počtu zaměstnaných osob představoval 4,6 %, ale ve věkové skupině 60–64 se na zaměstnaných podíleli již 47 % a ve věkové skupině 65 a více let 88 %.

Ktg 2.4 Pracující důchodci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Z celkového počtu důchodců (pracujících i nepracujících) bez ohledu na věk byl každý dvanáctý ekonomicky aktivní – zaměstnaný (podíl z celkového počtu důchodců 8,3 %). Z důchodců ve věku 60–64 let byl zaměstnaný každý sedmý (14,5 %) a z důchodců ve věku 65 a více let každý dvacátý druhý (4,5 %). Mezi pracujícími důchodci převažují muži.

Jihočeský kraj má ve srovnání s celorepublikovým průměrem nižší podíl pracujících důchodců. Stejně jako v míře zaměstnanosti seniorů, jsou i v podílu pracujících důchodců mezi kraji na předních místech žebříčku Hlavní město Praha a za ní Středočeský kraj, na opačné straně žebříčku jsou kraje Vysočina a Moravskoslezský.

Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti, hlavních tříd zaměstnání a vzdělání

V následující části se budeme zabývat otázkou změn ve struktuře zaměstnaných po dosažení seniorského věku. Výsledky sčítání umožňují strukturu zaměstnanosti sledovat z několika různých pohledů. Bohužel se však i zde setkáváme s nezjištěnými hodnotami, které se zpravidla častěji vyskytují u starších věkových kategorií. Kvůli vyššímu podílu nezjištěných odpovědí se této problematice budeme věnovat pouze okrajově a jen na úrovni kraje.

Ve struktuře zaměstnaných podle postavení v zaměstnání, v odvětvové struktuře zaměstnanosti a podle hlavních tříd zaměstnání se podíl nezjištěných hodnot s přibývajícím věkem zvyšuje, u zaměstnaných ve věku 70 a více let dosahoval mezi 25 a 29 %. Pro lepší názornost a kvůli vyloučení vlivu nezjištěných hodnot byly grafy genderové struktury vytvořeny pouze ze zjištěných odpovědí.

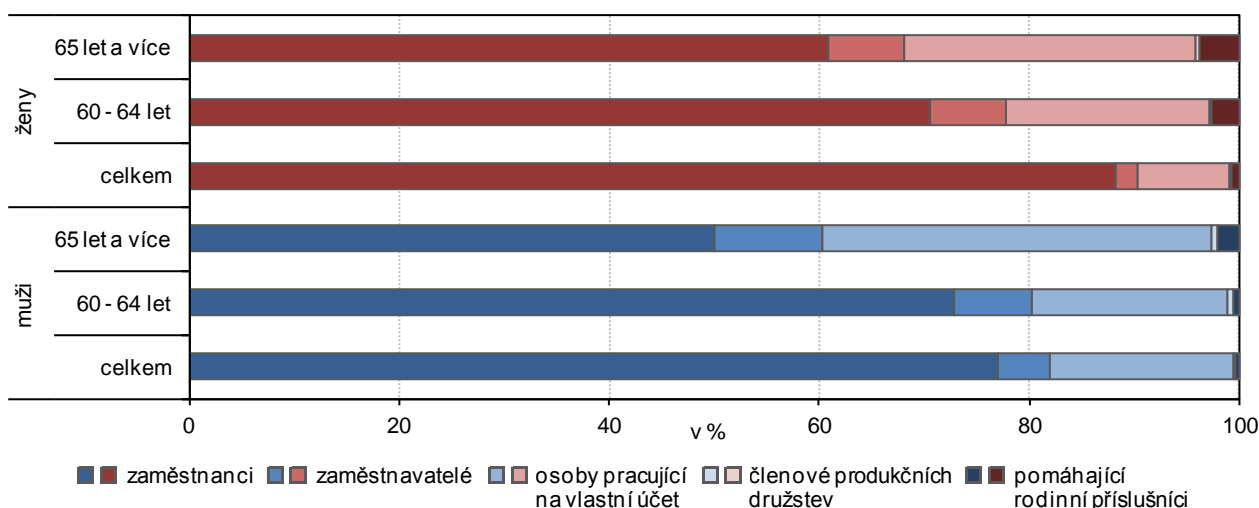
Tab 2.3 Zaměstnaní bydlící v Jihočeském kraji podle postavení v zaměstnání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho ve věku				Osoby ve věku 65 a více let podle pohlaví	
		60–64 let	65 a více let	v tom		muži	ženy
				65–69 let	70 a více let		
Zaměstnaní celkem	280 844	11 462	4 958	3 279	1 679	3 152	1 806
v tom (%):							
zaměstnanci	78,0	65,6	43,1	46,0	37,4	41,4	46,0
zaměstnavatelé	3,4	6,6	7,4	8,3	5,7	8,5	5,5
osoby pracující na vlastní účet	13,0	17,2	27,1	26,7	27,9	30,6	21,0
členové produkčních družstev	0,2	0,4	0,4	0,3	0,5	0,5	0,3
pomáhající rodinní příslušníci	0,5	1,0	2,1	1,8	2,9	1,7	2,9
nezjištěno	4,9	9,1	19,9	17,0	25,6	17,4	24,3

Z hlediska **postavení v zaměstnání** převažovali mezi zaměstnanými ve všech věkových skupinách zaměstnanci, jejich podíl se však s přibývajícím věkem snižoval. A protože podnikatelé často pokračují ve svých podnikatelských aktivitách i v seniorském věku, zvyšoval se mezi seniory podíl osob pracujících na vlastní účet a do 70 let věku i podíl zaměstnavatelů. Mimo to se poněkud zvýšil i podíl pomáhajících rodinných příslušníků, ve věkové skupině 65 a více let u žen dosáhl 4 %.

Graf 2.4 Zaměstnaní bydlící v Jihočeském kraji podle pohlaví, věku a postavení v zaměstnání podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Také v **odvětvové struktuře zaměstnanosti** došlo u seniorů k určitému posunu oproti celkové struktuře zaměstnaných kraje. Snížil se podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru, naopak se zvýšil podíl zaměstnaných v primárním a zejména v terciárním sektoru. Ten zaměstnával dvě třetiny seniorů ve věku 65 a více let. Oproti průměrné odvětvové struktuře služeb měli senioři zejména vyšší podíl v odvětvích profesní vědecké a technické činnosti, zdravotní a sociální péče a vzdělávání a naopak nižší podíl v dopravě a skladování.

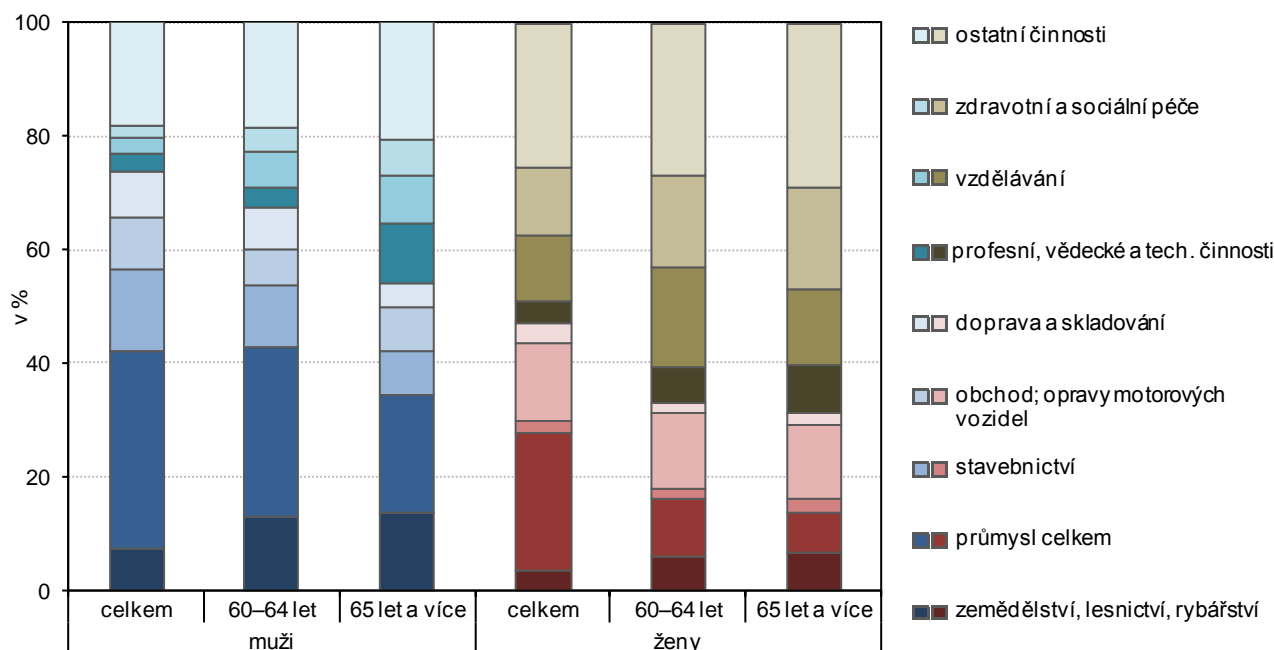
Tab 2.4 Zaměstnaní bydlící v Jihočeském kraji podle odvětví ekonomické činnosti, podle pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	280 844	11 462	4 958	154 226	8 115	3 152	126 618	3 347	1 806
z toho (%):									
zemědělství, lesnictví, rybářství	5,0	9,3	8,1	6,6	11,1	10,2	3,1	4,8	4,4
průmysl celkem	26,7	20,5	11,8	31,0	25,6	15,7	21,4	8,1	4,8
stavebnictví	7,8	7,0	4,2	12,8	9,2	5,8	1,8	1,4	1,5
obchod; opravy motor. vozidel	10,0	6,9	6,8	8,2	5,5	5,8	12,1	10,3	8,6
doprava a skladování	5,3	4,8	2,5	7,1	6,1	3,1	3,0	1,6	1,4
ubytování, stravování a pohost.	3,3	2,0	2,3	2,4	1,3	1,6	4,4	3,7	3,4
profesní, vědecké a tech. činnosti	3,1	3,7	7,1	2,7	3,2	8,0	3,6	4,8	5,6
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	6,1	5,1	2,5	5,9	5,4	2,6	6,3	4,5	2,3
vzdělávání	5,9	7,9	7,4	2,5	5,4	6,5	10,1	14,0	9,0
zdravotní a sociální péče	5,9	6,3	7,3	2,0	3,6	4,8	10,6	12,8	11,8
nezjištěno	11,2	16,2	27,9	10,8	14,3	24,7	11,8	21,0	33,6

Z celkového počtu zaměstnaných Jihočechů tvořily osoby ve věku 60 a více let necelých 6 %. Ve srovnání s tím má nadprůměrný podíl seniorů např. odvětví zemědělství – víc než 10 %, odvětví profesní, vědecké a technické činnosti - 9 %, vzdělávání - téměř 8 %, zdravotnictví a sociální péče - téměř 7 % a podprůměrný podíl např. odvětví ubytování, stravování a pohostinství, průmyslu a odvětví obchodu a oprav motorových vozidel (ve všech do 4 %).

Graf 2.5 Zaměstnaní bydlící v Jihočeském kraji podle pohlaví, věku a odvětví ekonomické činnosti podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Také ve struktuře **podle hlavních tříd zaměstnání** můžeme vysledovat určité posuny, které jsou platné i pro strukturu očištěnou od nezjištěných hodnot. Mezi zaměstnanými seniory s věkem klesal podíl řemeslníků a opravářů, obsluhy strojů a zařízení a úředníků. Naopak se zvyšoval podíl specialistů, dále pomocníků a nekvalifikovaných pracovníků a také kvalifikovaných pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybářství, ve věkové kategorii 60–64 let rostl podíl zákonodárců a řídicích pracovníků.

Tab 2.5 Zaměstnaní bydlící v Jihočeském kraji podle hlavních tříd zaměstnání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	280 844	11 462	4 958	154 226	8 115	3 152	126 618	3 347	1 806
z toho (%):									
zákonodárci a řídící pracovníci	5,5	6,9	4,5	6,7	8,0	6,2	4,0	4,2	1,5
specialisté	13,7	14,7	18,9	9,6	11,4	18,1	18,6	22,9	20,3
techničtí a odborní pracovníci	17,1	16,2	12,9	14,4	15,4	13,2	20,3	18,3	12,5
úředníci	5,0	2,8	2,1	2,5	2,2	1,5	7,9	4,3	3,3
pracovníci ve službách a prodeji	13,7	10,3	11,2	9,2	8,4	10,3	19,2	14,9	12,7
kvalifikovaní pracovníci									
v zemědělství, lesnictví, rybářství	2,5	3,6	4,3	2,9	4,1	5,3	2,0	2,7	2,5
řemeslníci a opraváři	16,0	14,1	6,4	24,9	19,1	9,4	5,2	2,1	1,1
obsluha strojů a zařízení, montéři	13,8	12,0	4,6	18,0	16,0	6,5	8,8	2,2	1,2
pomocníci a nekvalifikovaní prac.	3,8	4,4	6,6	2,3	2,7	2,8	5,7	8,5	13,2
nezjištěno	8,4	14,8	28,7	8,6	12,7	26,9	8,2	20,0	31,7

Struktura zaměstnaných **podle vzdělání** byla podílem nezjištěných hodnot zasažena nejméně. Oproti základní vzdělanostní struktuře zaměstnanců klesal ve věkových skupinách seniorů s přibývajícím věkem podíl středoškolského vzdělání (s maturitou i bez maturity) a proti tomu se zvyšoval podíl zejména vysokoškolského vzdělání. Rostl také podíl základního a nástavbového a vyššího odborného vzdělání. Nárůst podílu vysokoškoláků mezi zaměstnanými seniory byl markantní zejména u mužů, zatímco podíl základního vzdělání byl vyšší zejména u seniorek, což do jisté míry odpovídá vzdělanostní struktuře obyvatel podle věku a pohlaví.

Tab 2.6 Zaměstnaní bydlící v Jihočeském kraji podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	280 844	11 462	4 958	154 226	8 115	3 152	126 618	3 347	1 806
v tom (%):									
bez vzdělání	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,3
základní vč. neukončeného	6,3	7,8	11,5	5,4	6,5	6,8	7,4	10,7	19,7
střední vč. vyučení (bez maturity)	39,2	38,4	25,7	45,5	43,8	27,9	31,6	25,2	22,0
úplně střední (s maturitou)	33,1	29,5	28,8	29,7	26,6	27,8	37,3	36,7	30,6
nástavbové a vyšší odborné	5,1	5,1	7,4	3,7	3,8	7,6	6,8	8,4	7,2
vysokoškolské	15,5	18,6	25,4	15,0	18,7	29,2	16,2	18,3	18,6
nezjištěno	0,5	0,6	1,0	0,5	0,6	0,7	0,5	0,6	1,6

Míra ekonomické aktivity a předpokládaný odchod do důchodu (VŠPS)

Informace o uplatnění obyvatel ve věku 15 a více let na trhu práce až do úrovně krajů přináší s roční a čtvrtletní periodicitou Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS). Z VŠPS jsou do úrovně krajů publikovány základní výsledky o ekonomické aktivitě osob ve věku 15 a více let a v rozdělení podle věkových kategorií (15 až 29 let, 30 až 44 let, 45 až 59 let a 60 a více let).

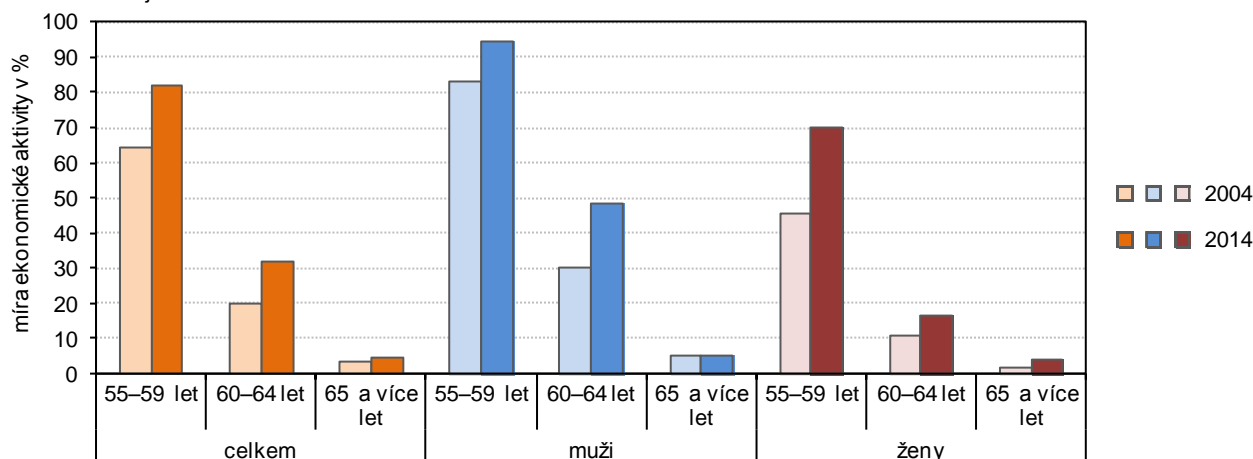
Stárnutí populace kraje se promítá i do vývoje obyvatel podle ekonomické aktivity. Za posledních deset let podle VŠPS počet obyvatel kraje ve věku 15 a více let vzrostl o 2 %, přitom počet ekonomicky aktivních vzrostl o 1,5 % a ekonomicky neaktivních o 3 %. Ve věkových skupinách 15–29 let a 45–59 let počet ekonomicky aktivních i neaktivních klesl, a naopak v kategoriích 30–44 let a 60 a více let počet ekonomicky aktivních i neaktivních vzrostl. Ve skupině seniorů (60 a více let) počet osob za deset let vzrostl téměř o třetinu – ze 120 tis. osob na 158 tis. osob. Přitom počet ekonomicky aktivních vzrostl na dvojnásobek – z necelých 10 tis. osob na necelých 20 tis. osob a počet ekonomicky neaktivních vzrostl o čtvrtinu - ze 110 tis. osob na 138 tis. osob.

Posouvání věkové hranice pro odchod do starobního důchodu se odrazilo ve **zvýšení míry ekonomické aktivity** u starších věkových kategorií. To bylo u mužů nejvýraznější ve věkové skupině 60–64 let a u žen ve skupině 55–59 let. Zvýšení zaznamenala míra ekonomické aktivity rovněž u obyvatel ve věku 65 a více let, a to díky ženám.

Graf 2.6 Míra ekonomické aktivity v Jihočeském kraji podle věkových skupin a pohlaví v letech 2004 a 2014

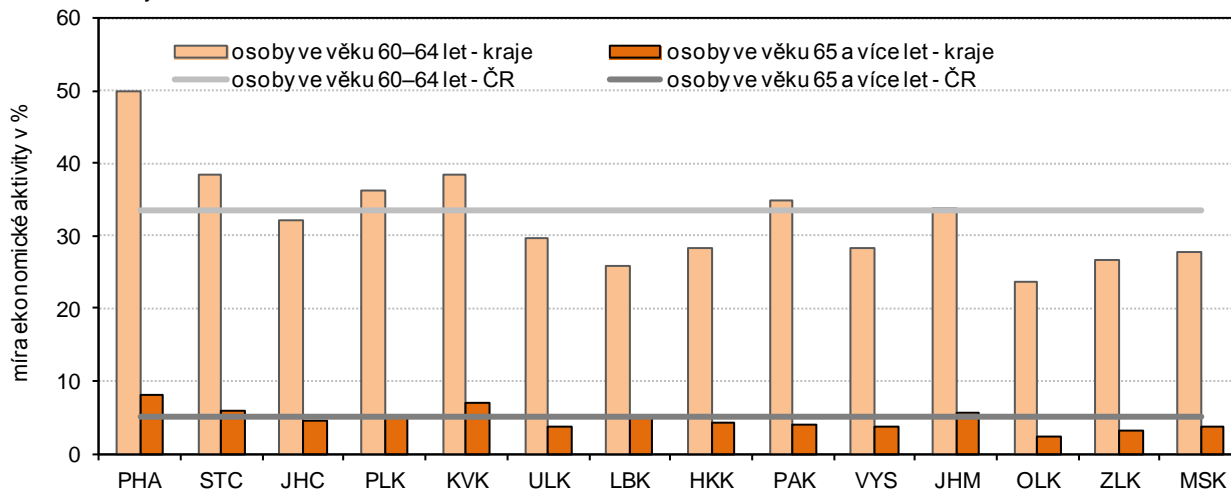
Zdroj: VŠPS

Míra ekonomické aktivity osob ve věku 60–64 let a 65 a více let v Jihočeském kraji byla **ve srovnání s celorepublikovou hodnotou** mírně podprůměrná. Nejvyšší míru ekonomické aktivity má Hlavní město Praha a naopak nejnižší Olomoucký kraj.

Graf 2.7 Míra ekonomické aktivity v krajích a v ČR podle věku v roce 2014

Zdroj: VŠPS

Kromě základních otázek ekonomické aktivity bylo v rámci VŠPS u osob ve věku 59–69 let prováděno **v letech 2006 a 2012 šetření na téma „Přechod do důchodu“**. Cílem šetření bylo zjistit, zda respondent již ukončil veškerou pracovní činnost, nebo v případě, že stále pracuje a chce pracovat, kdy předpokládá ukončení své aktivity na trhu práce. Od roku 2006 sice došlo k řadě změn (prodloužení věku odchodu do důchodu, ekonomický pokles spojený s růstem nezaměstnanosti i změnou zájmu zaměstnavatelů o některé třídy zaměstnání), přesto výsledky šetření v základních rysech platí i v současnosti a potvrdilo je i Sčítání lidu 2011.

V roce 2006 bylo v populaci ČR 1,4 mil. osob ve věku 50–69 let, kteří své pracovní aktivity na trhu práce ještě neukončili. **Rozhodující vliv** na představy mužů a žen o jejich definitivním odchodu do důchodu má legislativa, respektive **zákonný nárok na odchod do důchodu**, což se projevuje v pozdějším ukončení aktivity mužů.

Ve věkové skupině 50–59 let bylo ekonomicky aktivních 660 tis. mužů a 547 tis. žen. Muži v této skupině ze 72 % předpokládali odejít do důchodu ve věku mezi 60 a 64 lety a čtvrtina by ráda pracovala i po dosažení 65 let věku nebo nemá konkrétní představu, kdy skončí. Z žen ve věkové skupině 50–59 let plánovala téměř polovina (46 %) ukončit pracovní aktivitu před 60. rokem svého života a 12 % vyjádřilo ochotu pracovat alespoň do 65 let věku nebo co nejdéle nebo bez konkrétní představy. Ve věkové kategorii 60 a více let pracovalo podstatně méně osob a ti, kteří ještě pracovali, hodlali pracovat co nejdéle.

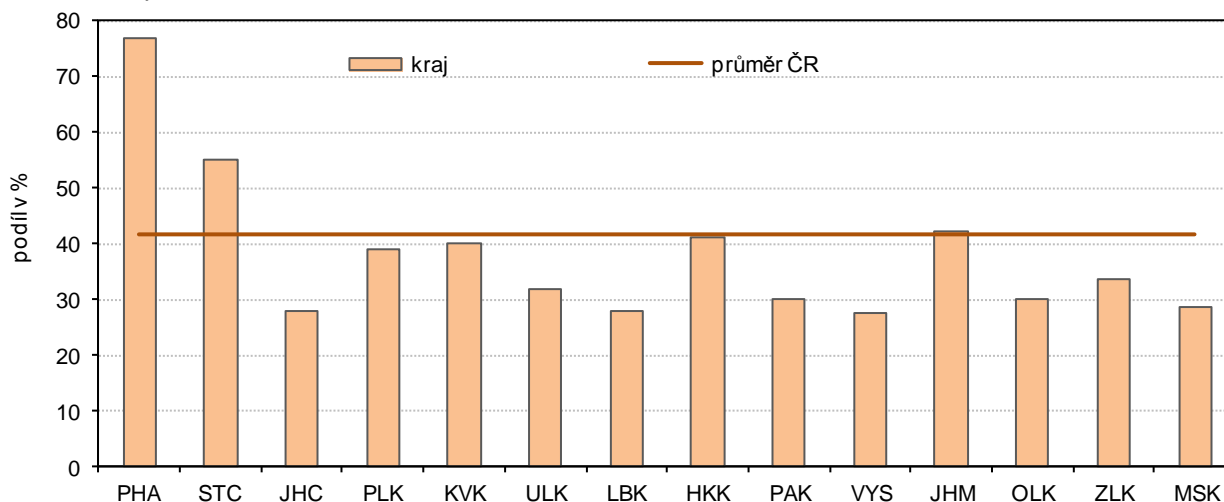
Dalšími faktory, které ovlivnily rozhodování o ukončení pracovní činnosti dotazovaných, byly odvětví činnosti a postavení v zaměstnání. Nejvyšší podíl osob ochotných pracovat co nejdéle byl v terciárním sektoru – konkrétně činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu, ostatní veřejné, sociální a osobní služby a finanční zprostředkování. Podle postavení v zaměstnání pak největší ochotu a potřebu pracovat i ve vyšším věku měli podnikatelé (se zaměstnanci i bez zaměstnanců). Z hlediska klasifikace zaměstnání byl nejvyšší podíl seniorů ochotných pracovat co nejdéle ve třídě zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci a vědečtí a odborní duševní pracovníci. Z hlediska vzdělání předpokládaly pracovat co nejdéle osoby s vysokoškolským diplomem.

Přání **pracovat alespoň do 65 let** či co nejdéle v roce 2006 vyslovilo **20 % respondentů z celé ČR**. Za tímto výsledkem se skrývají značné regionální rozdíly. Největší podíl osob, které plánují pracovat alespoň do 65 let či co nejdéle, byl v Hlavním městě Praze – 36 % a v Plzeňském kraji – 22 %, naopak nejmenší podíl byl v Olomouckém kraji – 12 % respondentů. Jihočeský kraj měl čtvrtý nejnížší podíl (13 %).

V roce 2012 byl v rámci VŠPS šetřen mezi dotazovanými ve věku 50–69 let **úmysl pracovat i po dosažení věku pro odchod do starobního důchodu**. Z osob ekonomicky aktivních ve věku 50–69 let předpokládalo pracovat i po dosažení důchodového věku v celé ČR 41,6 %. Jak ukazuje následující graf, jsou mezi kraji v odpovědi na otázku značné rozdíly, od podílu 77,0 % v Hlavním městě Praze až po 27,7 % v Kraji Vysočina. Podíl Jihočeského kraje – 28,1 % je třetí nejnížší.

Graf 2.8 Úmysl osob ve věku 50–69 let pracovat i po dosažení věku odchodu do starobního důchodu v krajích a v ČR (2012)

Zdroj: AHM 2012 - Přejchod do důchodu

Mzdy zaměstnanců podle věku a pohlaví

V této části jsou využity výsledky Regionální statistiky ceny práce (RSCP) zveřejňované MPSV, který je vedle podnikového výkaznictví ČSÚ dalším zdrojem informací o výtěžcích v jednotlivých krajích. Výkaznictví ČSÚ, jako tradiční zdroj, sbírá údaje o evidenčním počtu zaměstnanců a hrubých mzdách za ekonomický subjekt a publikuje průměrné mzdy. RSCP formou výběrového statistického zjišťování monitoruje aktuální výtěžkovou úroveň a pracovní dobu jednotlivých zaměstnanců, a to mu umožňuje publikovat statistiky výtěžkové úrovně jednotlivých zaměstnání a **úroveň výtěžků podle věku**, to vše v rozdělení za firemní (podnikatelskou) sféru a za nepodnikatelskou sféru. Zdrojem dat pro nepodnikatelskou sféru je Informační systém o platech, který je spravován Ministerstvem financí.

Tab 2.7 Průměrná měsíční mzda/plat podle věku a pohlaví v Jihočeském kraji v roce 2014

Zdroj: MPSV; Informační systém o průměrném výdělku

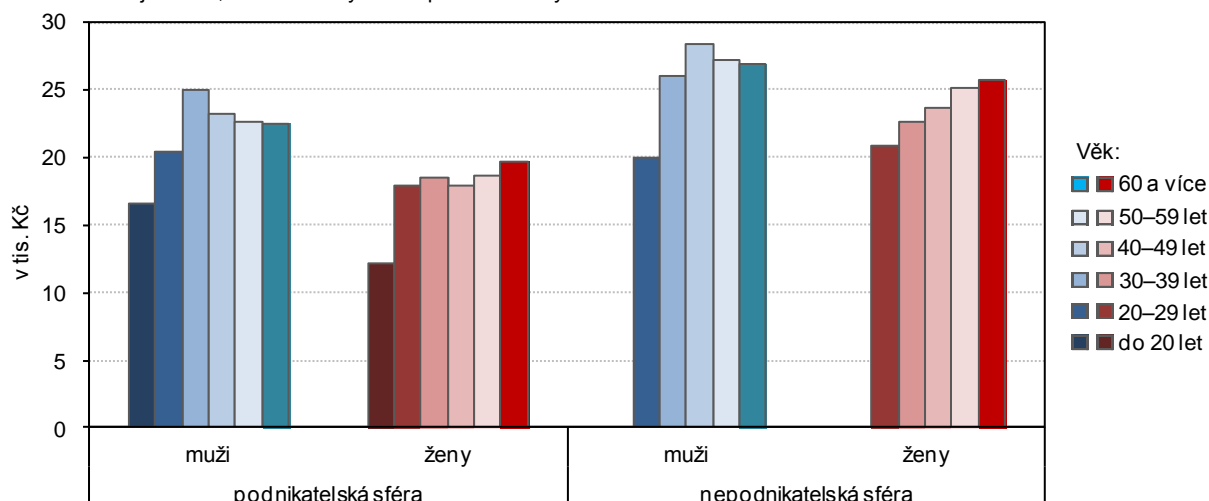
	Hrubá měsíční mzda v podnikatelské sféře (Kč)			Hrubý měsíční plat v nepodnikatelské sféře (Kč)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Zaměstnanci celkem	24 176	26 597	20 663	25 034	27 301	23 648
v tom věk:						
do 20 let	15 111	17 392	12 699	.	.	.
20–29 let	20 930	21 697	19 323	20 356	20 392	20 319
30–39 let	25 159	28 164	20 798	24 312	26 474	22 200
40–49 let	24 434	28 404	20 217	25 386	29 706	23 355
50–59 let	24 727	26 841	21 757	26 084	28 782	25 007
60 a více let	25 787	26 728	22 389	27 490	28 701	26 106

Údaje potvrzují obecně známý fakt, že muži mají vyšší výdělky než ženy, přitom rozdíly jsou markantnější v podnikatelské (firemní) sféře. Ze srovnání výdělkové úrovně obou pohlaví podle věku je v obou sférách patrné, že nejmenší rozdíly jsou v okrajových věkových kategoriích – v období 20–29 let věku a 60 a více let věku.

Průměrné **výdělky seniorů** – mužů i žen jsou **nadprůměrné**. I když muži měli nejvyšší mzdy/platy v období 40–49 let věku a v pozdějších věkových kategoriích mzda klesala, udržela v seniorském věku nadprůměrnou úroveň. Průměrné výdělky žen dosahují maxima právě v období 60 a více let věku.

Graf 2.9 Medián měsíční mzdy/platu podle pohlaví a věku v Jihočeském kraji v roce 2014

Zdroj: MPSV; Informační systém o průměrném výdělku

Medián hrubé měsíční mzdy/platu, který představuje střední hodnotu nezkreslenou extrémními hodnotami, byl v podnikatelské sféře Jihočeského kraje nižší o více než desetinu než průměrná mzda. V nepodnikatelské sféře je rozdíl mezi průměrným platem a mediánem podstatně nižší – u mužů 4 % a u žen je prakticky stejný.

Mediánová mzda/plat se podle věku vyvíjí obdobně jako průměrná mzda/plat, rozdíly mezi věkovými kategoriemi jsou však mělčí a v podnikatelské sféře medián mezd mužů dosahuje maxima v mladší věkové kategorii. Výdělkový medián žen je shodně nejvyšší v seniorské věkové kategorii.

3. Domácnosti a bydlení seniorů

Údaje o domácnostech je možné zjistit pouze při sčítání lidu, domů a bytů a jedná se o jeden z nejdůležitějších výstupů. Ze získaných dat je možné charakterizovat a hodnotit nejen způsob bydlení, ale také rodinné a příbuzenské vztahy. Domácnost je tvořena osobami se stejným místem svého obvyklého pobytu. Lidé ve sčítacích arších vyjádřili příbuzenské, případně jiné vztahy. V době Sčítání 2011 byl v Jihočeském kraji celkový počet hospodařících domácností 262 692. Z tohoto počtu pak 65 626 domácností bylo domácnostmi seniorů, které byly tvořeny 107 445 členy. Hospodařící domácnost seniorů znamená domácnost, ve které v době sčítacího cenzu měla osoba v čele domácnosti věk 65 a více let. V průměrné domácnosti seniorů žilo tedy 1,6 osob.

Struktura domácností

Tab 3.1 Hospodařící domácnosti seniorů¹⁾ podle typu domácnosti v Jihočeském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů celkem	65 626	27 655	5 503	31 826	642
z toho podle ekonomické aktivity členů domácnosti (v %) ¹⁾ :					
všichni členové jsou pracující důchodci	2,2	1,2	0,0	3,5	-
všichni členové jsou nepracující důchodci	76,5	70,4	15,8	93,8	3,0
Počet členů domácnosti	107 445	61 784	12 310	31 826	1 525
Průměrný počet členů domácnosti	1,6	2,2	2,2	1,0	2,4

¹⁾ domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností

¹⁾ počet domácností, ve kterých mají všichni členové zjištěnou ekonomickou aktivitu pracující/nepracující důchodce

Ve struktuře hospodařících domácností seniorů převažovaly domácnosti jednotlivců (48,5 %), v hospodařící domácnosti seniorů tvořené jednou úplnou rodinou (tuto domácnost tvoří pár s dětmi nebo bez dětí) žilo 42,1 % seniorů. Neúplné rodiny (tvořeny jedním z rodičů a dítětem) byly zastoupeny z 8,4 %. Vyskytovaly se také rodiny, které byly tvořeny prarodiči a vnoučaty. V domácnosti seniorů většinou žili nepracující důchodci, zejména v domácnostech jednotlivců.

Tab 3.2 Hospodařící domácnosti seniorů¹⁾ podle způsobu bydlení v Jihočeském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů celkem	65 626	27 655	5 503	31 826	642
v tom podle způsobu bydlení:					
bydlící v bytech	65 169	27 511	5 484	31 532	642
v tom podle druhu domu (%):					
v rodinných domech	54,2	58,7	64,1	48,7	50,5
v bytových domech	43,7	40,0	34,8	48,3	49,2
v ostatních budovách	1,4	0,8	0,8	2,1	0,3
bydlící mimo byty	394	86	14	294	-
bydlící v zařízeních	63	58	5	-	-

¹⁾ domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností

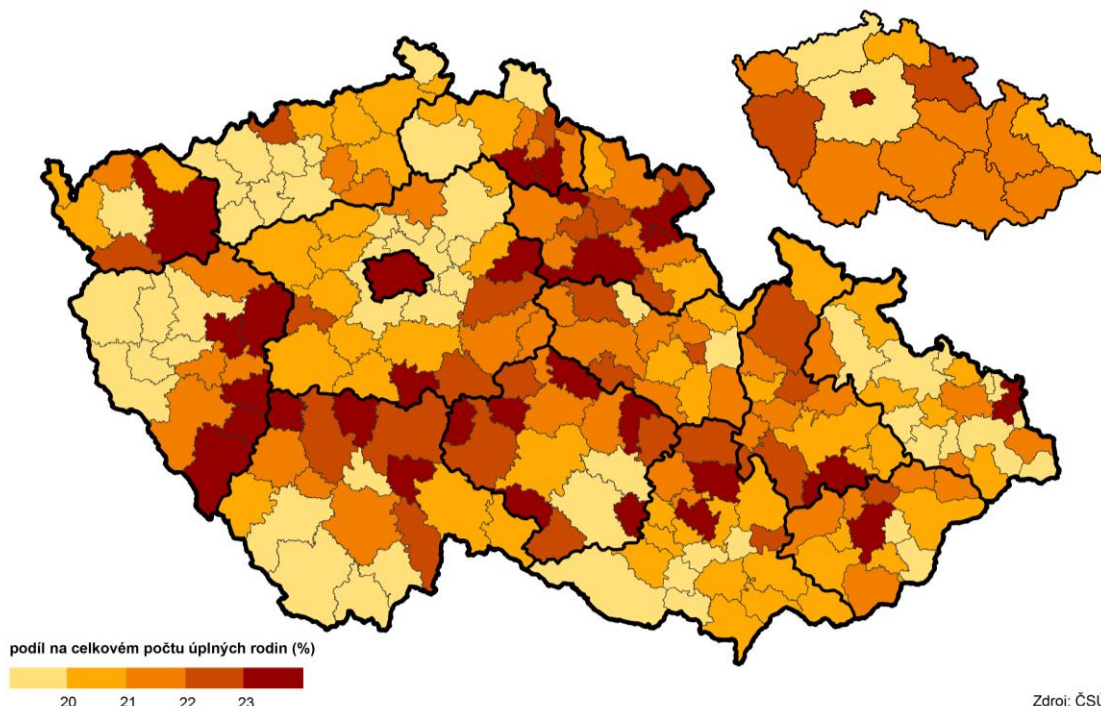
Naprostá většina domácností seniorů bydlela v bytě (99,3 %), mimo byt žilo v době sčítání v Jihočeském kraji 394 domácností seniorů, v nějakém zařízení pak jen 63 domácností. V ostatních budovách žilo nepatrné množství domácností seniorů. V bytech v rodinném domě žil větší podíl domácností seniorů (54,2 %) než v bytech v bytovém domě (43,7 %). V bytě v rodinném domě bydlely častěji úplné i neúplné rodiny seniorů, bydlení v bytě v bytovém domě více využívaly domácnosti seniorů jednotlivců a domácnosti tvořené prarodiči a vnoučaty.

Na území kraje byl v době SLDB nejvyšší podíl domácností seniorů, které byly tvořeny úplnou rodinou v okrese Tábor, nejmenší v okrese Písek. Neúplné rodiny seniorů se nejčastěji vyskytovaly na území jindřichohradeckého okresu, nejméně v okrese Strakonice. Domácností seniorů, které byly tvořeny pouze jednotlivcem, byl nejvyšší podíl v okrese Strakonice, nejméně v okrese Tábor.

V územním detailu se nejvyšší podíl hospodařících domácností seniorů, tvořených úplnou rodinou, vyskytoval v SO ORP Soběslav a Blatná, nejmenší v SO ORP Týn nad Vltavou. Neúplné rodiny byly nejvíce zastoupeny na území SO ORP Trhové Sviny, Dačice a Týn nad Vltavou, nejméně na území správního obvodu Vodňany a Blatná. Podíl hospodařících domácností seniorů – jednotlivců byl nejvyšší na území SO ORP Strakonice, Vodňany a Týn nad Vltavou, nejmenší v SO ORP Dačice a Soběslav. Jednotlivé podíly jsou vždy porovnávány s počtem domácností seniorů v daném okrese nebo SO ORP.

Ktg 3.1 Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců

Téměř polovina hospodařících domácností seniorů byla v době SLDB 2011 tvořena pouze jednou osobou. Z celkového počtu těchto domácností byla jedna čtvrtina domácností místem, kde hospodařil muž, 75 % hospodařících domácností jednotlivců tvořily ženy ve věku 65 a více let. Osamocené žijí především vdovci a vdovy, ale u ovdovělých žen je tento způsob bydlení častější než u mužů. Ženy se všeobecně dožívají vyššího věku, v populaci pak vzrůstají počty starších žen. Bez své životní partnerky žilo při sčítání 47,1 % seniorů – vdovců; žen, které hospodařily samy a partner již zemřel, bylo téměř 80 %. Naopak muži – senioři, kteří v době sčítacího cenzu žili sami, byli častěji svobodní, ženatí nebo rozvedení než ženy stejného věku. Většina osob ve věku 65 a více let a hospodařila sama, žila samostatně v bytě (muži 90,0 %, ženy 93,4 %), menší podíl domácností seniorů jednotlivců žil v bytě s další hospodařící domácností (muži 8,2 %, ženy 6,0 %), nebo zcela mimo byt.

Domácností seniorů, které byly tvořeny pouze jednotlivci, byl nejvyšší podíl v okrese Strakonice (49,8 %), nejméně v okrese Tábor (47,4 %), průměrně v kraji pak 48,5 %. V územním detailu byl podíl hospodařících domácností seniorů – jednotlivců nejvyšší na území SO ORP Strakonice a Vodňany (50,6 %), nejmenší v SO ORP Dačice (45,3 %) a Soběslav (45,8 %). Při porovnání věkových kategorií osob starších 65 let, žijících jako jedinec s celkovým počtem domácností – jednotlivců vyplývá, že větší podíly, zejména u nejstarších věkových kategorií, byly na území SO ORP Milevsko. Potvrzuje se, že na území tohoto obvodu žil v době sčítání nejvyšší podíl starších lidí.

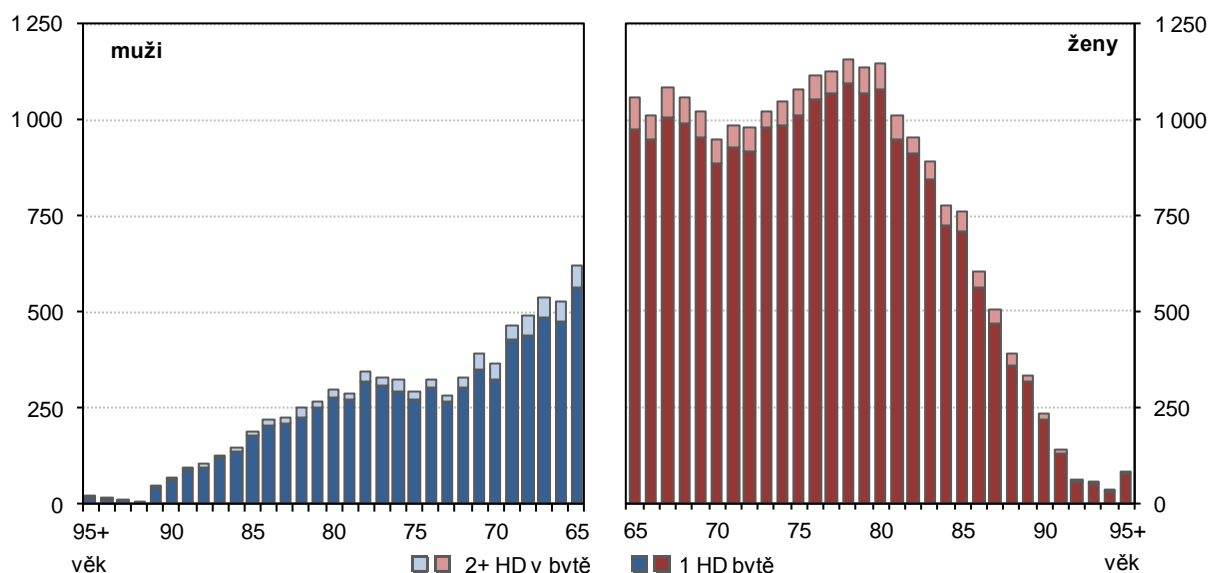
Tab 3.3 Hospodařící domácnosti seniorů¹⁾ jednotlivců podle věku, rodinného stavu a způsobu bydlení v Jihočeském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Muži				Ženy			
	ve věku 65 a více let	v tom			ve věku 65 a více let	v tom		
		65–69	70–74	75 a více		65–69	70–74	75 a více
Domácnosti seniorů jednotlivců celkem	8 014	2 638	1 696	3 680	23 812	5 240	4 988	13 584
z toho rodinný stav (%):								
svobodný, svobodná	13,6	18,3	15,9	9,2	3,5	5,6	4,0	2,6
ženatý, vdaná	17,7	22,5	20,1	13,1	4,3	9,0	5,4	2,0
rozvedený, rozvedená	21,5	35,6	23,2	10,6	12,3	24,3	13,9	7,1
ovdovělý, ovdovělá	47,1	23,5	40,7	67,0	79,9	61,1	76,7	88,3
z toho způsob bydlení (%):								
samostatně v bytě	90,0	88,7	88,4	91,7	93,4	92,3	93,6	93,7
v bytě s další hospodařící domácností	8,2	9,2	9,0	7,1	6,0	6,9	5,7	5,8
mimo byty	1,8	2,1	2,6	1,2	0,6	0,9	0,6	0,5

¹⁾ domácnosti s osobou ve věku 65 a více let

Graf 3.1 Domácnosti jednotlivců seniorů v Jihočeském kraji podle pohlaví, věku a podle počtu hospodařících domácností v bytě podle SLDB 2011

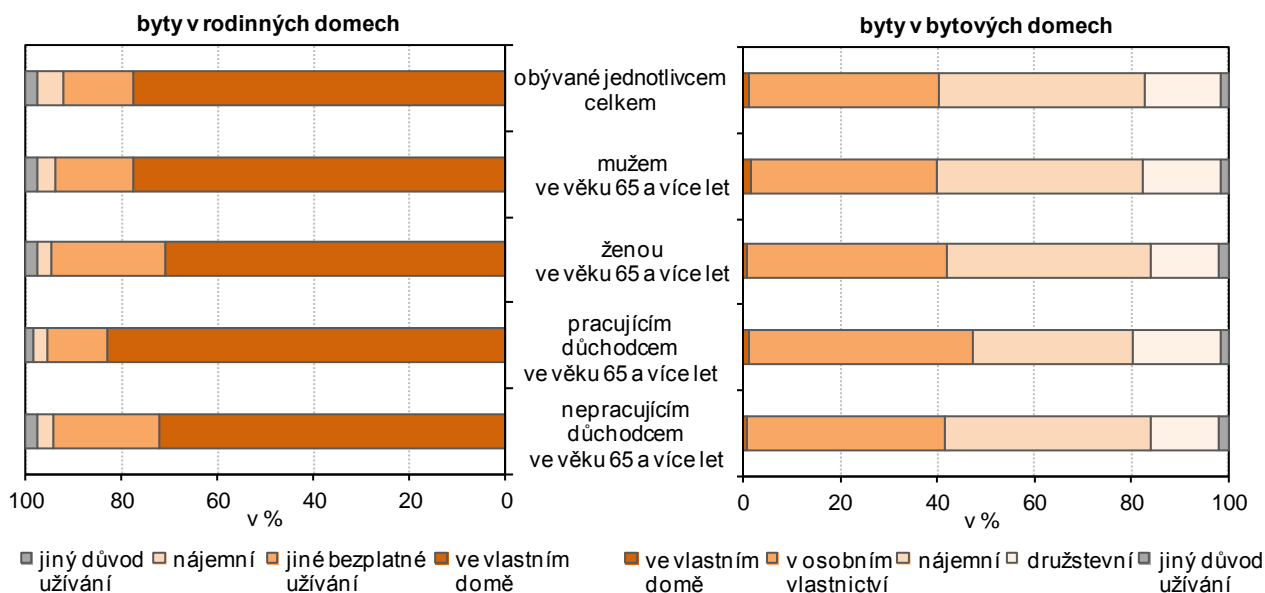
Ze zjištěných údajů o právním důvodu užívání bytu bylo odvozeno, že domácnosti jednotlivců, které bydlely v rodinném domě, ze 77,6 % bydlely v bytě ve vlastním rodinném domě. Pokud žily v bytovém domě, měly k bytu nejčastěji vztah nájemní (42,7 %). V rodinném domě žila v době Sčítání 2011 také téměř polovina hospodařících domácností seniorů jednotlivců. Ve vlastním rodinném domě bydlelo ve věkové kategorii 65 a více let 77,5 % domácností obývané mužem a 71,1 % obývané ženou. Bezplatně mohlo využívat bydlení v bytě v rodinném domě 16,5 % mužů a 23,4 % žen (jednotlivci). Nájemné za byt v rodinném domě platilo 3,9 % mužů a 2,9 % žen (jednotlivci).

Pokud byly hospodařící domácnosti seniorů jednotlivců – muže i ženy zapsány v bytovém domě, jednalo se téměř vyrovnaně o bydlení v osobním vlastnictví nebo o vztah nájemní. Ve svém bytě bydlelo 38,6 % mužů jednotlivců a 41,3 % žen. Nájemné muselo platit 42,4 % mužských domácností a 41,8 % domácností ženských. Družstevním bytě bydlelo 16,0 % mužů a 14,2 % žen (jednotlivci).

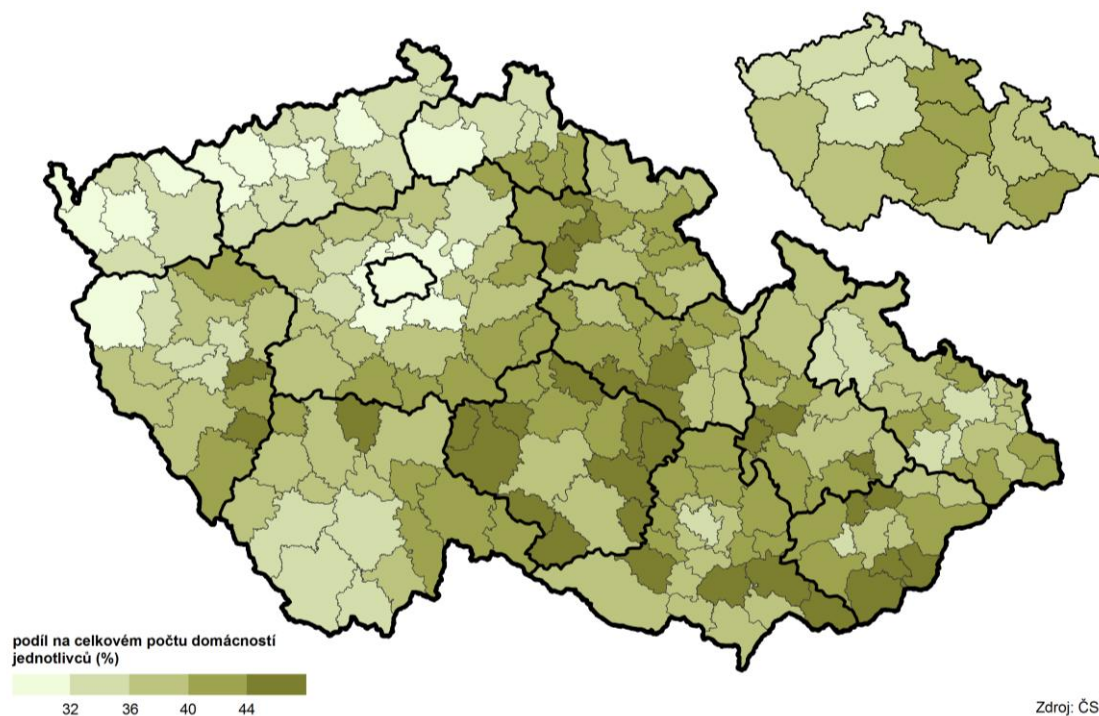

Pokud je domácnost seniora jednotlivce zastoupena osobou, která v době sčítání ještě pracovala, bydlela zpravidla v bytě ve vlastním rodinném domě (83,2 %). Jestliže tato osoba žila v bytovém domě, nejčastěji měla k dispozici byt v osobním vlastnictví (45,9 %). Nepracující senioři také nejčastěji bydleli v bytě ve vlastním domě (72,3 %), nepracující senioři bydlící v bytovém domě nejčastěji žili v bytě v nájemním vztahu (42,4 %).

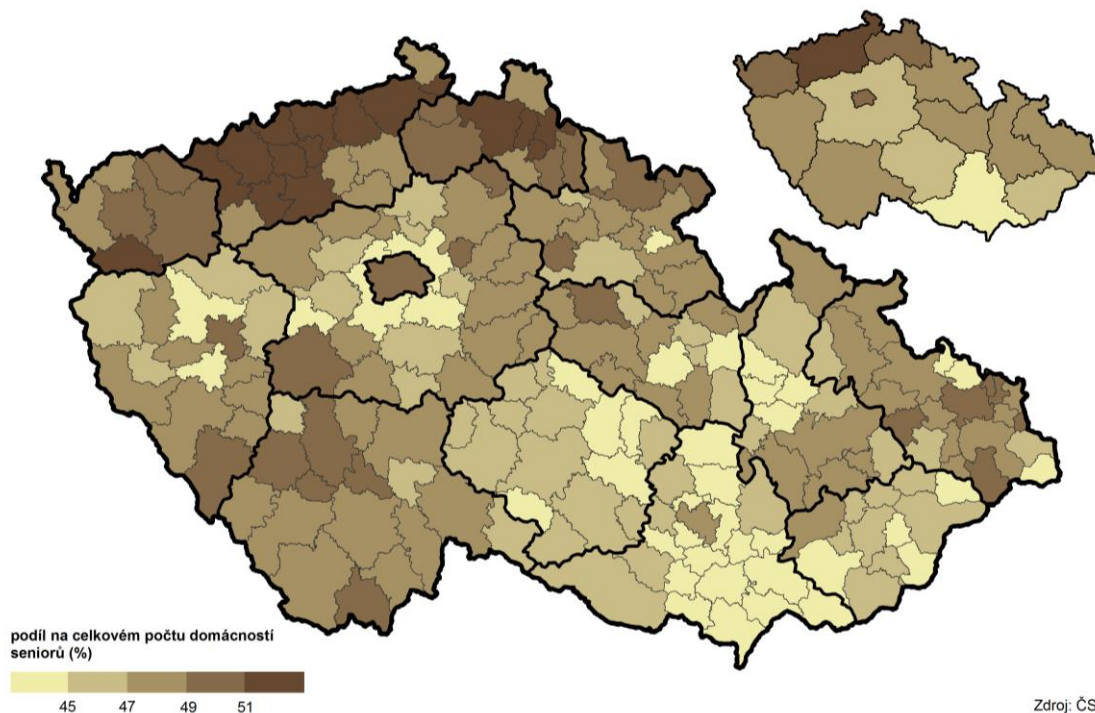
Graf 3.2 Domácnosti jednotlivců bydlící v bytech v Jihočeském kraji podle druhu domu a právního důvodu užívání bytu podle SLDB 2011

Ktg 3.2 Domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Ktg 3.3 Domácnosti jednotlivců z domácnosti seniorů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Bydlení seniorů

Tab 3.4 Domácnosti seniorů^{*)} bydlící v bytech podle typu bytu, právního důvodu užívání bytu, počtu obytných místností a vybavení počítačem v Jihočeském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	65 169	27 511	5 484	31 532	642
z toho podle typu bytu (%):					
byty standardní	94,9	97,4	93,9	92,7	98,1
byty se sníženou kvalitou	3,8	1,8	4,8	5,4	1,1
z toho podle právního důvodu užívání bytu (%):					
ve vlastním domě	42,8	49,9	56,3	34,2	40,5
v osobním vlastnictví	19,8	21,5	15,7	19,0	18,7
jiné bezplatné užívání bytu	7,9	6,0	3,1	10,3	7,2
nájemní	17,8	12,7	14,8	22,6	26,0
družstevní	6,5	6,5	4,7	6,8	5,8
z toho podle počtu obytných místností v bytě (%):					
1	5,4	1,8	2,7	9,1	3,1
2	13,9	8,5	10,2	19,3	16,0
3	30,0	28,5	27,9	31,5	33,2
4	28,5	34,7	31,1	22,7	29,9
5 a více	17,8	24,0	23,5	11,5	16,7
z toho podle vybavení domácnosti (%):					
počítač s internetem	20,8	29,9	29,0	11,1	36,9
počítač bez internetu	2,9	3,6	4,7	1,9	5,8

^{*)} domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností

Hodnocení bydlení domácností vychází z dat ze SLDB 2011, kdy se zjišťovala úroveň daného bytu – se standardním vybavením (vybaven ústředním topením a příslušenstvím) nebo se jednalo o byt se sníženou kvalitou. Zaznamenávalo se právní užívání bytu, výměry obytné plochy, počty obytných místností. Z vybavenosti bytu se při tomto cenzu zjišťovala vybavenost domácnosti počítačem a internetem.

Naprostá většina domácností seniorů bydlela ve standardně vybaveném bytě (94,9 %). V bytech se sníženou kvalitou (3,8 %) bydlely o něco častěji neúplné rodiny seniorů nebo jednotlivci. Vlastní dům k bydlení používalo 42,8 % domácností seniorů, byt v osobním vlastnictví mělo k dispozici 19,8 % domácností seniorů. Nájemní vztah k bytu zaznamenalo do sčítacích tiskopisů 17,8 % těchto domácností, v družstevním bytě bydlelo 6,5 % domácností seniorů a jiné bezplatné používání bytu se týkalo téměř 8 % domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let.

Tab 3.5 Domácnosti seniorů¹⁾ bydlící v bytech podle počtu obytných místností v Jihočeském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle počtu obytných místností s plochou 8 m ² a více (%)				
		1	2	3	4	5 a více
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	65 169	5,4	13,9	30,0	28,5	17,8
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	27 511	1,8	8,5	28,5	34,7	24,0
1 neúplná rodina	5 484	2,7	10,2	27,9	31,1	23,5
domácnost jednatelivce	31 532	9,1	19,3	31,5	22,7	11,5
z nich žijící samostatně v bytě	61 227	5,6	14,4	30,7	28,7	16,1
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	26 025	1,8	8,8	29,3	35,3	22,3
1 neúplná rodina	5 150	2,8	10,4	28,7	31,3	22,1
domácnost jednatelivce	29 445	9,4	20,0	32,2	22,4	9,7

¹⁾ domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let

Domácnosti seniorů nejčastěji obývaly byt se třemi obytnými místnostmi (včetně kuchyně), pokud se jednalo o jednu úplnou nebo neúplnou rodinu, měly k dispozici častěji čtyři obytné místnosti. Domácnosti seniorů jednotlivců a domácnosti seniorů – prarodiče s vnoučetem nejvíce používaly byt se třemi obytnými místnostmi. Obytná plocha bytu ve vztahu k osobě se logicky zvyšuje podle počtu bydlících členů domácnosti. Čím má domácnost méně členů, tím je větší obytná plocha na jednu osobu. To znamená, že obytná plocha na osobu v domácnosti jednotlivců bývá samozřejmě největší. Pokud v bytě žije jedna úplná nebo neúplná rodina seniorů, nejčastěji má jedna osoba této rodiny k dispozici kolem 20 až 30 m² obytné plochy.

Tab 3.6 Domácnosti seniorů¹⁾ bydlící v bytech podle obytné plochy na osobu v Jihočeském kraji

Zdroj: SLDB 2011

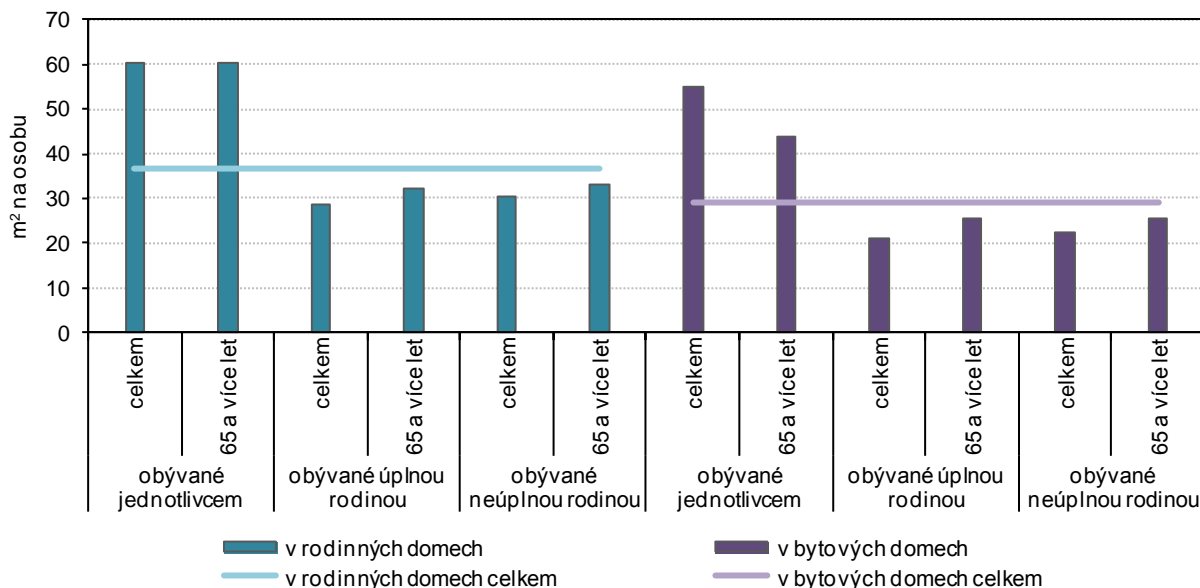
	Celkem	z toho podle obytné plochy v m ² na osobu (%)				
		do 9,9	10,0–19,9	20,0–29,9	30,0–39,9	40,0 a více
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	65 169	2,3	11,3	23,0	19,1	38,0
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	27 511	3,3	15,8	36,8	23,7	16,2
1 neúplná rodina	5 484	4,1	15,0	30,8	22,6	19,2
domácnost jednatelivce	31 532	1,0	6,4	9,4	14,5	60,7
z nich žijící samostatně v bytě	61 227	1,7	9,7	22,7	19,5	39,9
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	26 025	2,7	14,1	37,4	24,6	17,0
1 neúplná rodina	5 150	3,5	13,6	30,9	23,5	20,1
domácnost jednatelivce	29 445	0,5	4,8	8,1	14,4	64,1

¹⁾ domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let

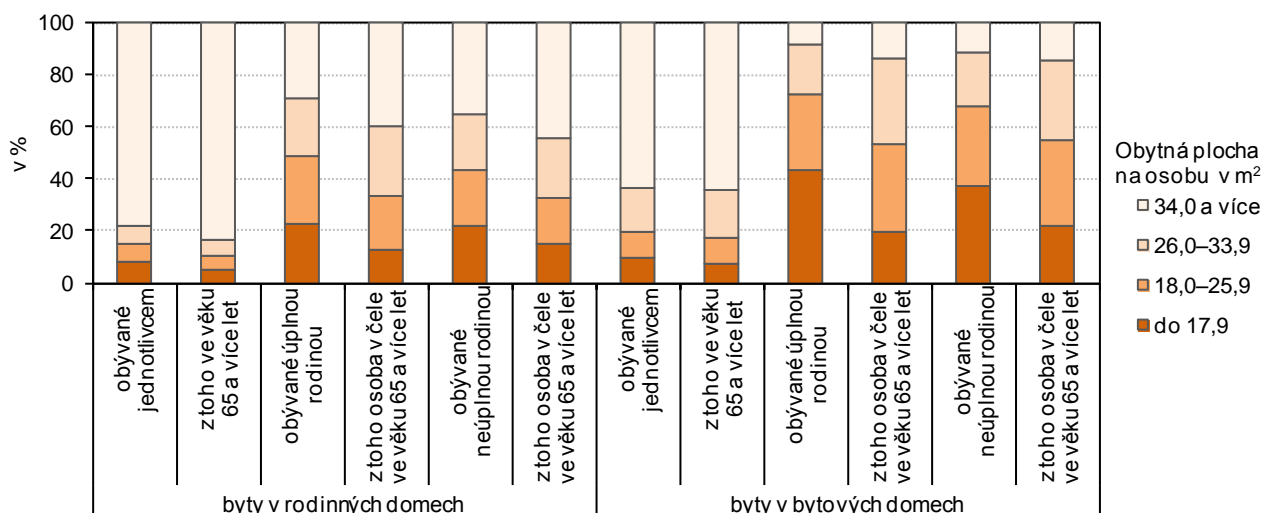
Domácnosti seniorů byly z 20,8 % vybaveny osobním počítačem s připojením k internetu, některé domácnosti měly k dispozici počítač bez připojení k internetu (2,9 %). V domácnostech, kde žil senior s vnoučetem, bylo užívání počítače s internetem rozšířenější, naopak v domácnostech jednotlivců se osobní počítač objevoval méně často.

Průměrná obytná plocha bytu se odvíjí od typu domu, kde se byt nachází. V rodinných domech jsou byty větší než v bytových domech. Na jednotlivce seniora bydlícího v rodinném domě připadne průměrně kolem 60 m². Pokud v bytě v rodinném domě žije úplná nebo neúplná rodina na jednoho člena připadne kolem 33 m². V bytě v bytovém domě má jednotlivec senior k dispozici téměř 44 m², členové úplné nebo neúplné seniorské rodiny pak kolem 25 m².

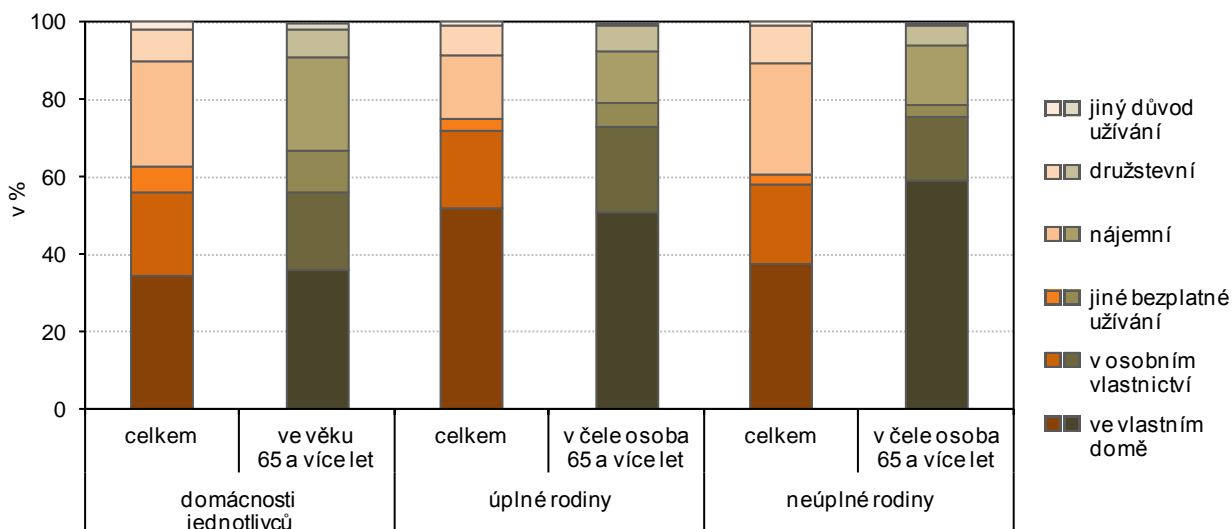
Graf 3.3 Průměrná obytná plocha bytu obývaných domácnostmi seniorů v Jihočeském kraji podle typu domácnosti, věku osoby v čele a druhu domu podle SLDB 2011

Graf 3.4 Domácnosti seniorů bydlící v bytech v Jihočeském kraji podle typu domácnosti, druhu domu a průměrné obytné plochy na osobu podle SLDB 2011

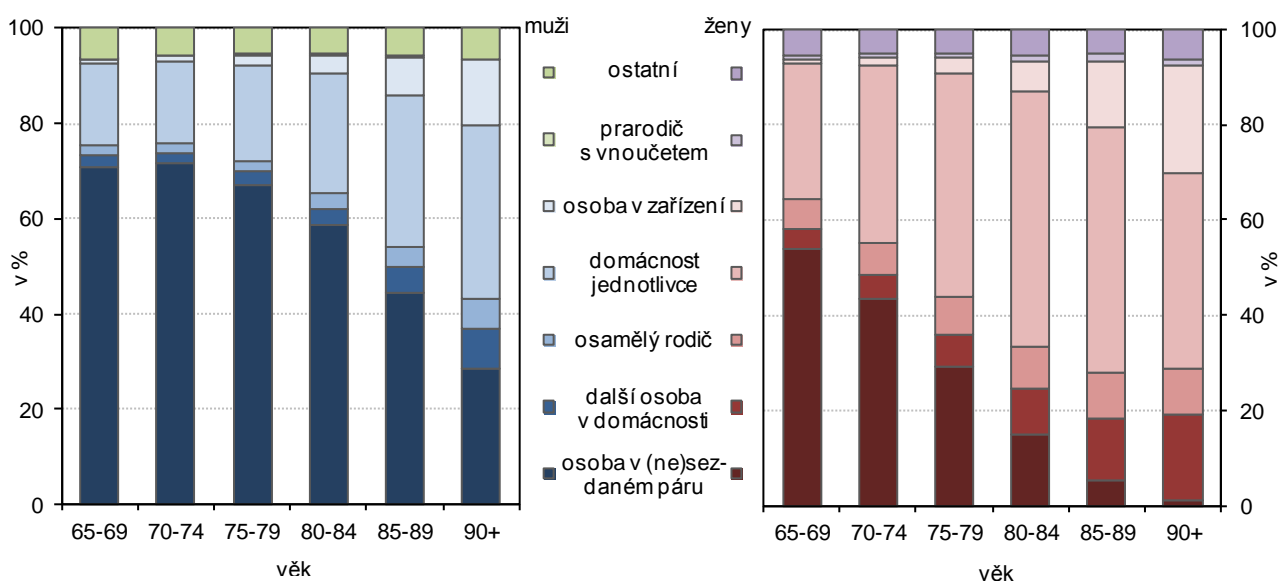
Graf 3.5 Domácnosti seniorů bydlící v bytech v Jihočeském kraji podle typu domácnosti a právního důvodu užívání bytu podle SLDB 2011

Postavení konkrétní osoby ve věku 65 a více let v domácnosti se poměrně výrazně liší mezi pohlavími. Také závisí na věku konkrétní osoby. Muži seniori žili při SLDB v 67,1 % v páru (sezdání či nesezdání), zejména pak muži mezi 65 až 74 lety – přes 70 %. S přibývajícím věkem se zvětšuje podíl mužů, kteří žili sami a vytvářeli domácnosti jednotlivců – 19,5 % nebo deklarovali, že žijí jako osamělý rodič – 2,5 %. Jako další osoba v domácnosti žilo 2,7 % mužů ve věku 65 a více let. Bydlení s vnoučetem uvedlo 0,3 % mužů a v zařízení žilo v době cenzu 2 % seniorů, zejména těch nejstarších.

Podíl žen ve věku 65 a více let, které žily při Sčítání 2011 v sezdaném nebo nesezdaném páru, byl 35 %. Z toho téměř polovina zadaných žen byla ve věku 65 až 69 let. Ženy seniorky nejčastěji žily samy; podíl žen, které označily, že tvoří domácnost jednotlivce, byl v době sčítacího cenzu 40,4 %. Další 7,6 % žen deklarovalo, že žijí jako osamělý rodič, 6,8 % seniorek bydlelo s další domácností. Kolem 4 % žen ve věku 65 a více let žilo v nějakém zařízení a stejně jako u mužů se častěji jednalo o starší ročníky. V domácnosti obývané spolu s vnoučetem žilo jedno procento seniorek.

Graf 3.6 Osoby ve věku 65 a více let v Jihočeském kraji podle postavení v domácnosti, pohlaví a věku podle SLDB 2011

4. Zdravotní péče

Zdravotní péči poskytovalo k 31. 12. 2013 (poslední dostupné údaje) na území Jihočeského kraje 2 613 lékařů, z toho 2 586 lékařů z nestátních zařízení a 5 783 zdravotnických pracovníků nelékařů. Síť zařízení ústavní péče tvořilo 9 nemocnic a 10 odborných léčebných ústavů, včetně 4 léčeben pro dlouhodobě nemocné (LDN) a hospice. Nemocnice disponovaly celkem 3 171 lůžky, léčebné ústavy 824 lůžky. K lůžkovým zařízením náleží ještě 5 lázeňských léčeben s 1 471 lůžky. V kraji provozuje svoji činnost 170 lékařů.

Zdravotní stav

Zdravotní stav obyvatel ovlivňují vrozené dispozice a faktory prostředí, ke kterým patří sociální a ekonomická situace, úroveň zdravotní péče, životní prostředí, životní styl a fyzická nebo psychická zátěž. U obyvatel ve věku 65 a více let se k těmto faktorům přidávají prožitá léta a v neposlední řadě také historické souvislosti. Mnozí ze seniorů zažili v dětství či mládí válečná léta nebo nedostatek potravin po 2. světové válce. Všechny tyto faktory se promítají do zdravotního stavu obyvatel.

Nejčastější příčinou úmrtí jsou nemoci **oběhové soustavy** a pacientů s těmito problémy přibývá i v ordinacích lékařů. V roce 2013 bylo 43,1 % pacientů, kteří se léčili na tzv. „vysoký tlak“ ve věku 65 a více let. Pacientů s ischemickými nemocemi srdečními bylo 58 % v seniorském věku, s cévními nemocemi mozku téměř 70 %. Během let 2009 až 2013 se počty pacientů s hypertenzí zvyšovaly, včetně věkové kategorie 65 a více let.

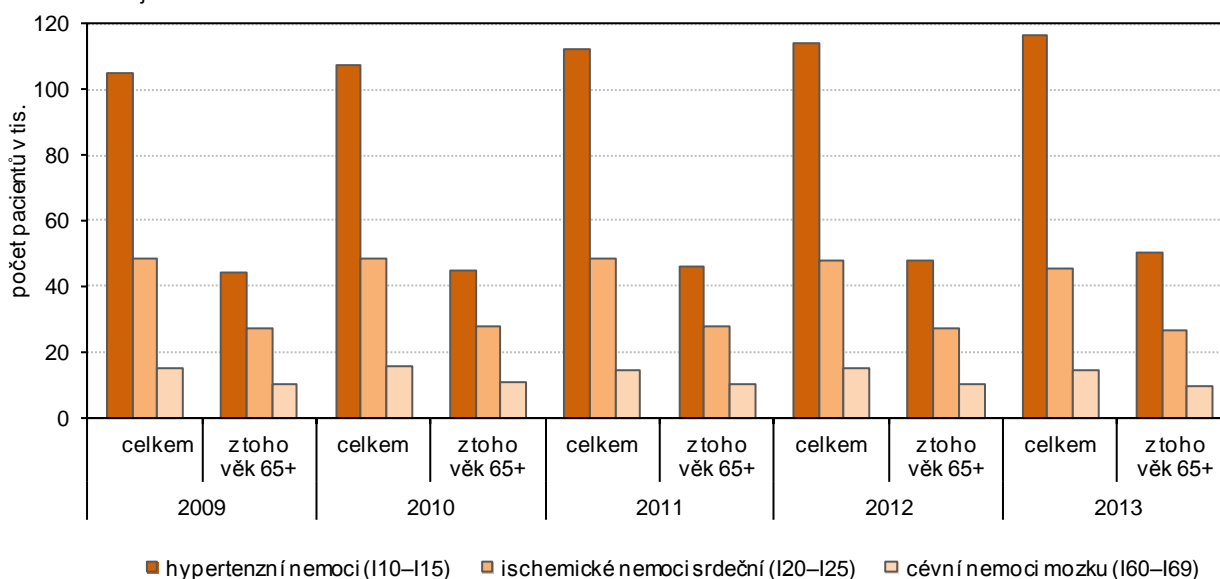
Tab 4.1 Pacienti s vybraným chronickým onemocněním v evidenci praktického lékaře pro dospělé celkem a ve věku 65 a více let v Jihočeském kraji v letech 2009 až 2013

Zdroj: ÚZIS

	2009	2010	2011	2012	2013
Pacienti s chronickým onemocněním					
hypertenzní nemoci (I10–I15)	105 247	107 716	112 375	114 408	116 667
ischemické nemoci srdeční (I20–I25)	48 419	48 619	48 375	47 733	45 421
cévní nemoci mozku (I60–I69)	14 969	15 322	14 588	14 692	14 057
z toho ve věku 65 a více let (%)					
hypertenzní nemoci (I10–I15)	41,7	41,6	40,9	41,9	43,1
ischemické nemoci srdeční (I20–I25)	55,9	56,7	57,6	56,6	58,0
cévní nemoci mozku (I60–I69)	66,8	67,9	68,0	68,6	69,6

Graf 4.1 Pacienti s vybraným chronickým onemocněním v evidenci praktického lékaře pro dospělé v Jihočeském kraji v letech 2009 až 2013

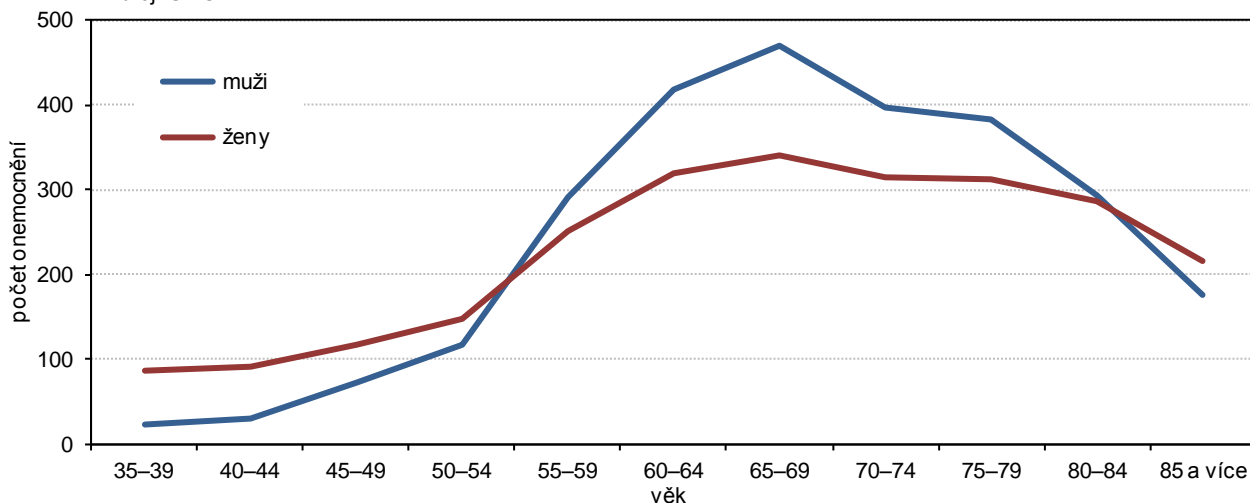
Zdroj: ÚZIS

Druhou nejčastější příčinou úmrtí jsou nemoci způsobené **zhoubnými novotvarami**. Definitivní počty pacientů jsou známy jen do roku 2011 (poslední dostupné informace z Národního onkologického registru). V Jihočeském kraji bylo v tomto roce z celkového počtu pacientů s onemocněním novotvary téměř 60 % pacientů ve věku 65 a více let. Poměrně velký nárůst pacientů s tímto onemocněním je od 50. roku věku a maxima dosahuje ve věku 65–69 u mužů i žen. Podíly seniorů s tímto onemocněním jsou v Jihočeském kraji vyšší než průměr ČR.

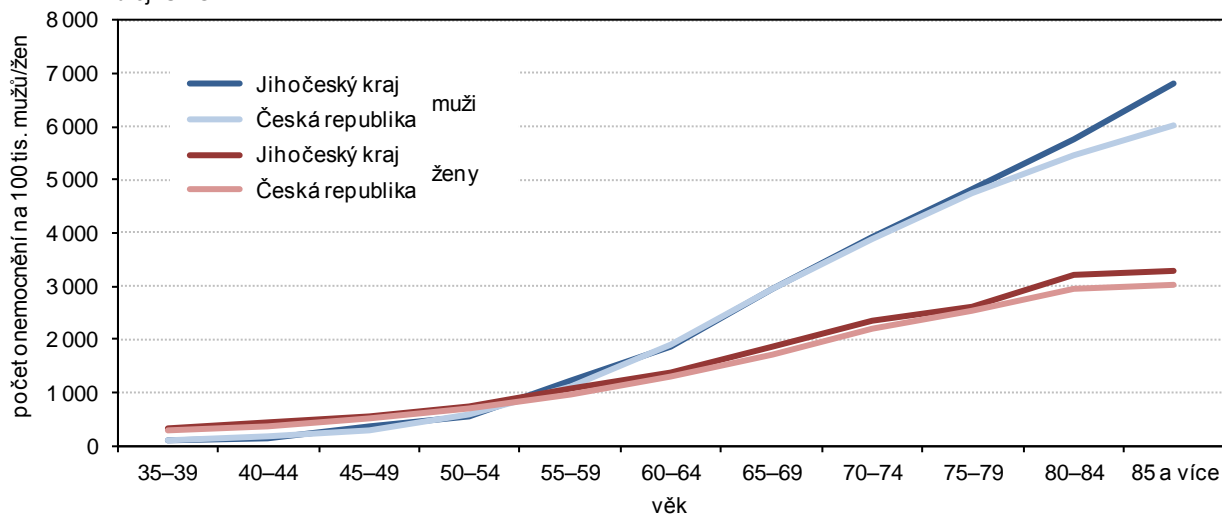
Graf 4.2 Hlášená onemocnění novotvary (C00–D09) v Jihočeském kraji podle věkových skupin v roce 2011

Zdroj: ÚZIS

Graf 4.3 Hlášená onemocnění novotvary v Jihočeském kraji a ČR podle pohlaví a věku v roce 2011 (na 100 000 obyvatel stejného věku)

Zdroj: ÚZIS

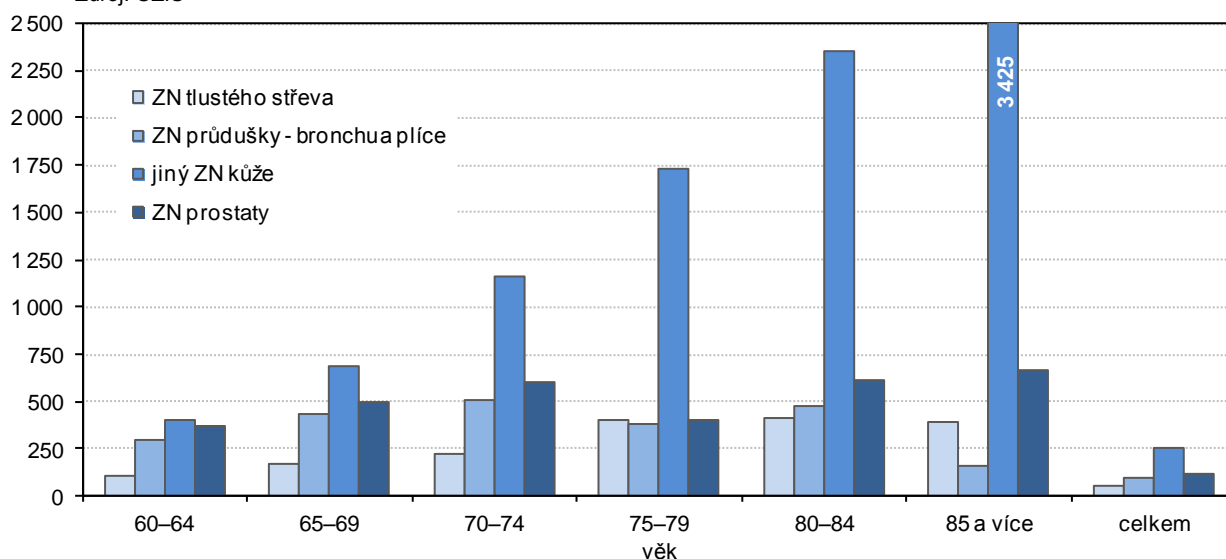

Relativně nejčastější onemocnění u mužů starších 65 let, jejichž příčinou jsou zhoubné novotvary, jsou různé zhoubné novotvary kůže. Výskyt tohoto onemocnění se zvyšuje s přibývajícím věkem, ale protože počet mužů v tomto věku je poměrně nízký, vyjádřený podíl se jeví jako velmi vysoký. V roce 2011 bylo hlášeno s tímto onemocněním v Jihočeském kraji 788 mužů a více než 71 % bylo ve věku 65 let a více let. Dalším nejčastějším onemocněním z této skupiny jsou onemocnění ZN prostaty. S tímto problémem skončilo v ordinacích lékařů v kraji 363 mužů a téměř 76 % z nich bylo přes 65 let.

U žen je onemocnění zhoubnými novotvarami kůže také relativně časté. V roce 2011 bylo s tímto onemocněním hlášeno 776 pacientek, z toho 72 % bylo ve věku 65 a více let. Dalším častým onemocněním, které je způsobeno zhoubnými novotvarami je ZN prsu (41,2 % pacientek ve věku 65 a více let). U žen jsou relativní hodnoty ovlivněny vyšším počtem žen v daném věku.

Graf 4.4 Hlášená onemocnění vybranými druhy zhoubných novotvarů (ZN) na 100 tisíc mužů v Jihočeském kraji v roce 2011

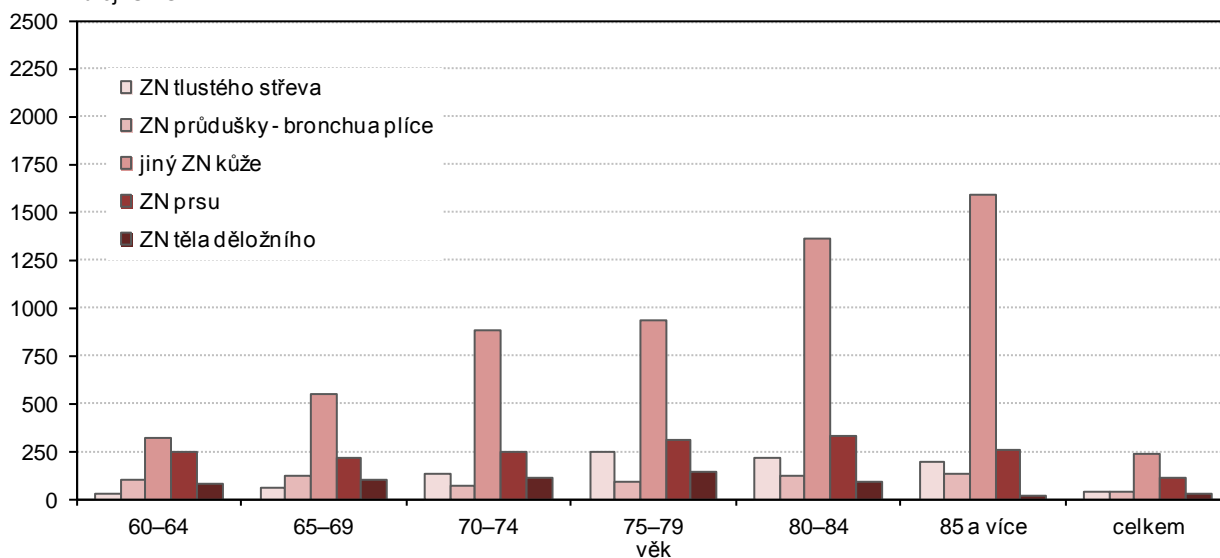
Zdroj: ÚZIS

Další častá onemocnění vlivem zhoubných novotvarů jsou ZN tlustého střeva. V roce 2011 bylo s tímto onemocněním hlášeno v kraji 293 pacientů, z toho přes 70 % ve věku 65 a více let. Ještě ve větší míře se vyskytují problémy se zhoubnými novotvary průdušek - bronchua a plic (u mužů častěji), z 415 pacientů, bylo v seniorském věku téměř 59 %.

Graf 4.5 Hlášená onemocnění vybranými druhy zhoubných novotvarů (ZN) na 100 tisíc žen v Jihočeském kraji v roce 2011

Zdroj: ÚZIS

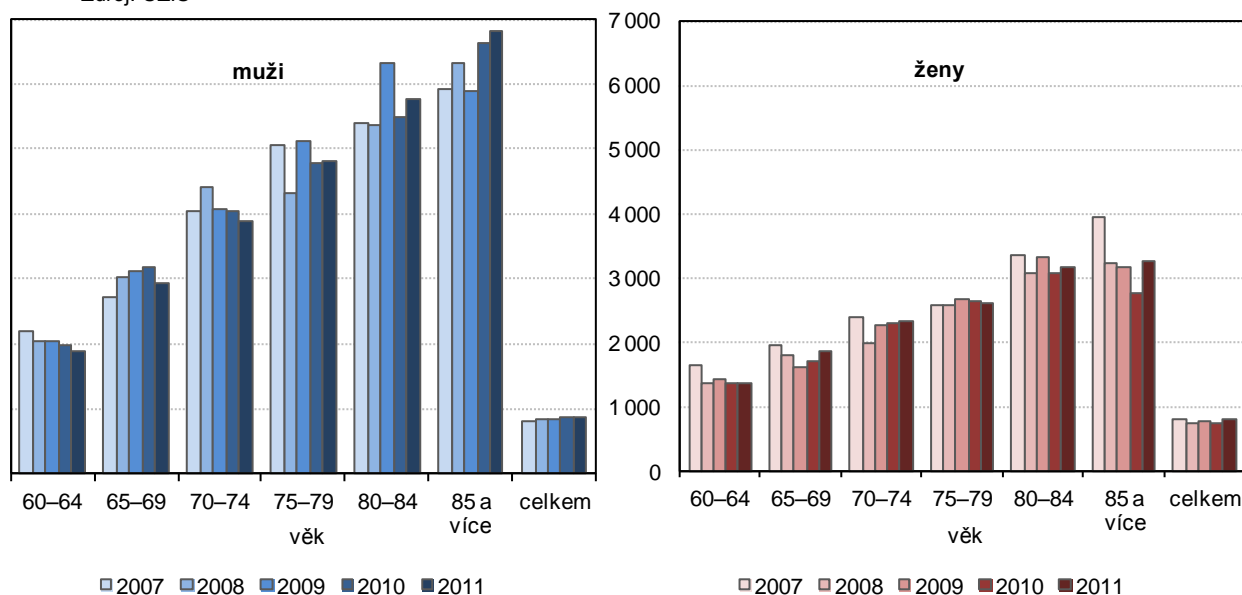

Absolutní počty hlášených onemocnění zhoubnými novotvary nejsou mezi pohlavími výrazně odlišné, liší se jen v rámci věku. U mužů seniorů je ohlášeno více onemocnění zhoubnými novotvary v nižším věku (65 až 75 let), u žen seniorek od věku 80 a více let. V relativním vyjádření (na 100 tisíc obyvatel daného pohlaví) jsou podíly ovlivněny počty mužů nebo žen v daném věku. Mužů ve vyšším věku je menší počet než žen, proto relativně častěji mohou být muži mezi pacienty s onemocněním zhoubnými novotvary. V rámci České republiky byl v roce 2011 v kraji podíl hlášených onemocnění zhoubnými novotvary vyšší než celorepublikový průměr a v mezikrajském srovnání u mužů i žen je Jihočeský kraj na čtvrté nejvyšší pozici. Nejméně často onemocněli lidé ve Středočeském kraji (muži i ženy), nejvyšší podíl hlášených onemocnění zhoubnými novotvary (mužů i žen) byl v Plzeňském kraji.

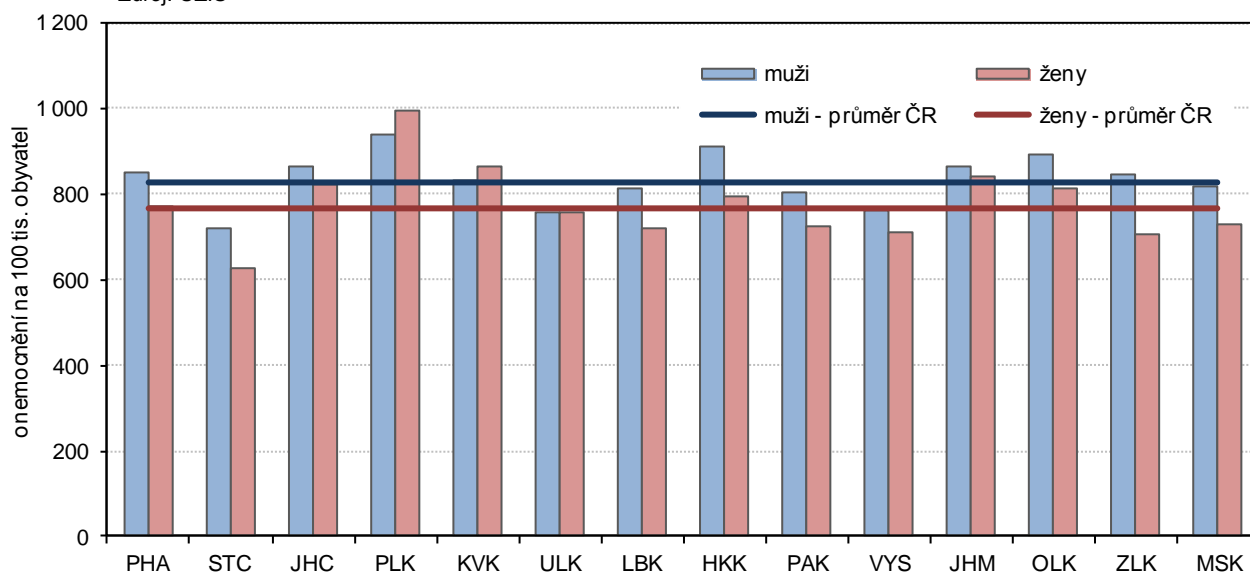
Graf 4.6 Hlášená onemocnění zhoubnými novotvarami na 100 tisíc mužů a žen v Jihočeském kraji v letech 2007 až 2011

Zdroj: ÚZIS

Graf 4.7 Hlášená onemocnění zhoubnými novotvarami podle pohlaví a kraje bydliště v roce 2011 (na 100 000 mužů/žen)

Zdroj: ÚZIS

Hospitalizovaní (nemocnice, LDN, hospice)

Pro léčbu některých nemocí nebo úrazů je nevyhnutelná hospitalizace v nemocnici nebo je nutná jako následná péče. V Jihočeském kraji pracuje 9 nemocnic, 4 léčebny pro dlouhodobě nemocné a 1 hospic. V mladším věku jsou hospitalizovaní častěji muži, s přibývajícím věkem jsou to ženy. V roce 2013 (poslední dostupné údaje) bylo z celkového počtu hospitalizovaných osob 35,4 % seniorů. Zatímco se celkové počty hospitalizovaných během let postupně snižují, u věkové kategorie 65 a více let (zejména u mužů) se tyto počty lehce zvyšují.

Celkové počty hospitalizací na 1 000 obyvatel byly v roce 2013 v Jihočeském kraji nižší než celorepublikový průměr, v mezikrajském srovnání na čtvrté nejnižší pozici. Nejnižší relativní počty hospitalizovaných osob byly v Hlavním městě Praze, naopak nejvyšší v Ústeckém kraji. V Jihočeském kraji byla také poměrně nízká průměrná ošetrovací doba - 5,9 dne, s přibývajícím věkem se průměrná ošetrovací doba zvyšuje. Pacienti starší 80 let byli hospitalizovaní průměrně více než 9 dnů. Nejkratší dobu se v nemocnici léčili pacienti v Olomouckém kraji, nejdéle v Královéhradeckém.

Tab 4.2 Osoby s bydlištěm v Jihočeském kraji hospitalizované v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013

Zdroj: ÚZIS

	Hospitalizovaní muži					Hospitalizované ženy				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	61 310	61 227	60 665	59 154	59 063	74 955	75 325	74 057	70 450	71 750
z toho ve věku:										
55–59	5 553	5 437	5 318	5 062	4 990	4 204	4 220	4 179	3 752	3 828
60–64	6 515	6 918	6 645	6 178	6 192	5 008	5 079	4 833	4 752	4 458
65–69	5 808	6 074	6 256	6 569	6 874	4 768	5 044	5 340	5 328	5 497
70–74	4 803	4 931	4 768	4 869	5 153	5 151	5 094	4 848	4 997	5 213
75–79	4 987	4 737	4 583	4 484	4 080	5 921	5 777	5 380	5 099	4 964
80–84	3 188	3 297	3 265	3 205	3 345	4 945	5 075	4 859	4 744	4 805
85–89	1 835	1 767	1 654	1 455	1 657	3 801	4 031	3 199	3 095	3 048
90–94 ¹⁾	.	.	284	348	479	.	.	790	927	1 045
95 a více ¹⁾	.	.	67	50	35	.	.	142	137	126

¹⁾ v letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let

Tab 4.3 Průměrná ošetrovací doba osob s bydlištěm v kraji hospitalizovaných v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013 (dny)

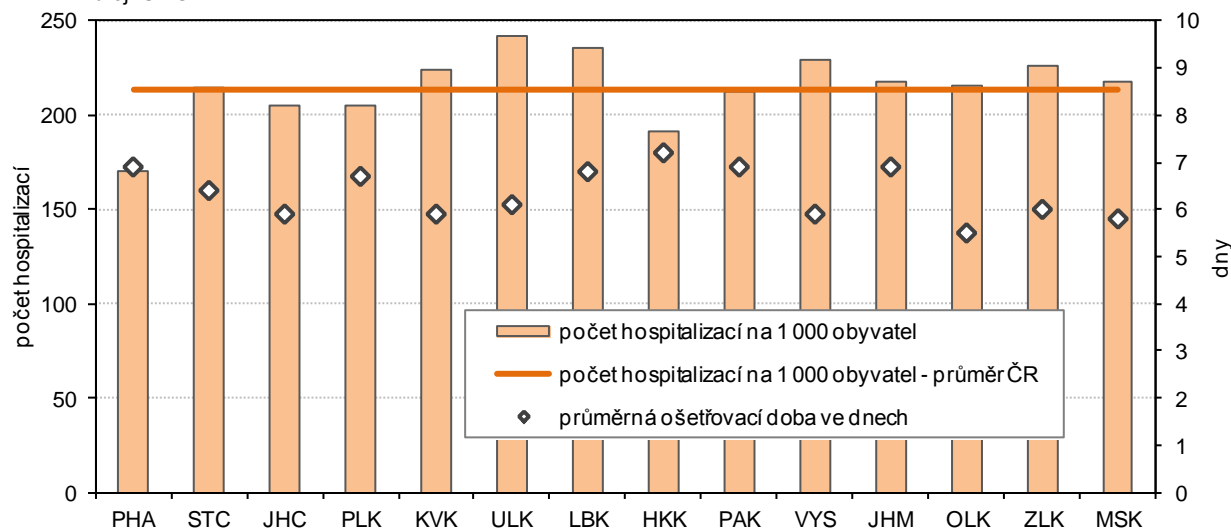
Zdroj: ÚZIS

	Jihočeský kraj					Česká republika				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	6,6	6,6	6,2	6,2	5,9	6,9	6,8	6,7	6,4	6,3
z toho ve věku:										
55-59	6,7	6,8	6,4	6,2	5,9	6,9	6,9	6,7	6,3	6,2
60-64	7,1	7,2	6,6	6,7	6,6	7,4	7,3	7,1	6,8	6,7
65-69	7,6	7,9	7,2	7,1	6,7	7,9	7,8	7,6	7,3	7,2
70-74	8,4	8,3	8,0	7,7	7,6	8,7	8,5	8,3	7,9	7,8
75-79	9,0	9,2	8,6	8,6	8,1	9,7	9,7	9,4	9,0	8,8
80-84	9,9	9,9	9,6	9,6	9,1	11,2	11,0	10,9	10,4	10,2
85-89	11,0	10,4	10,2	10,4	9,3	12,3	12,5	12,4	11,8	11,6
90–94 ¹⁾	.	.	9,5	11,2	9,9	13,3	12,5	12,5	12,5	11,8
95 a více ¹⁾	.	.	8,6	7,8	9,6	13,0	12,8	13,8	12,4	12,5

¹⁾ v letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let

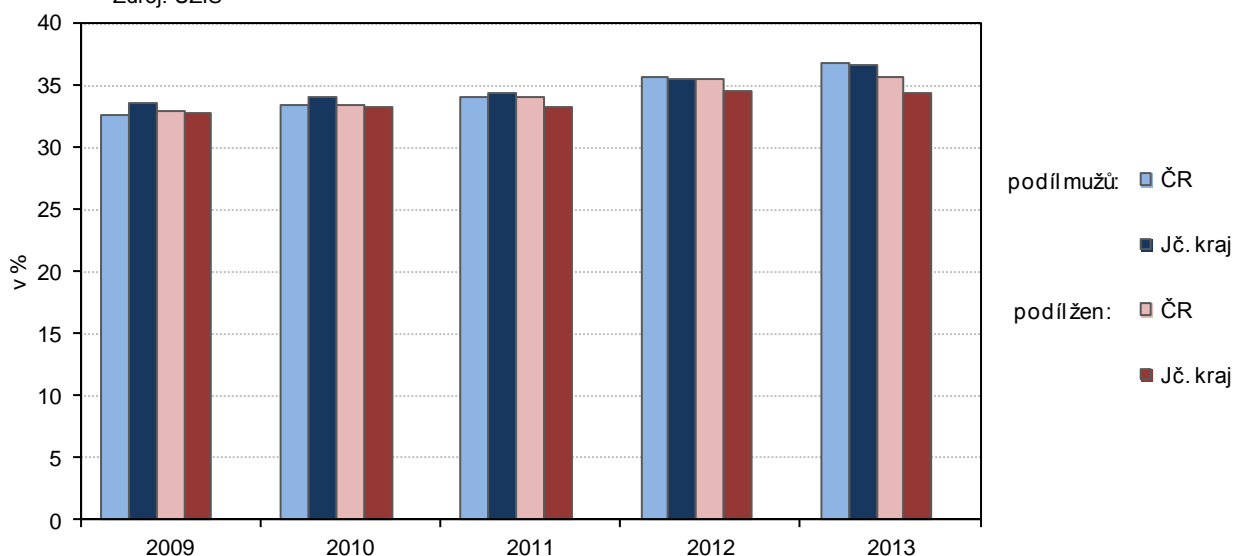
Graf 4.8 Hospitalizované osoby v nemocnicích a průměrná doba hospitalizace podle kraje bydliště v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Graf 4.9 Podíl hospitalizovaných osob ve věku 65 a více let s bydlištěm v Jihočeském kraji v nemocnicích na celkovém počtu hospitalizovaných v letech 2009–2013 podle pohlaví

Zdroj: ÚZIS

Během posledních let se v celé ČR zvyšovaly podíly hospitalizovaných osob ve věku 65 a více let, totéž platí i pro Jihočeský kraj. Podíly žen ve věku 65 a více let, které se léčily v nemocnici, byly v letech 2009 až 2013 v kraji nižší než podíl žen za celou ČR. U mužů seniorů byly podíly hospitalizovaných v kraji nižší až od roku 2012. Celkový nárůst podílů hospitalizovaných seniorů je do určité míry ovlivněn rostoucími počty osob ve věku 65 a více let.

Tab 4.4 Podíl operovaných osob s bydlištěm v kraji z hospitalizovaných v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013 (%)

Zdroj: ÚZIS

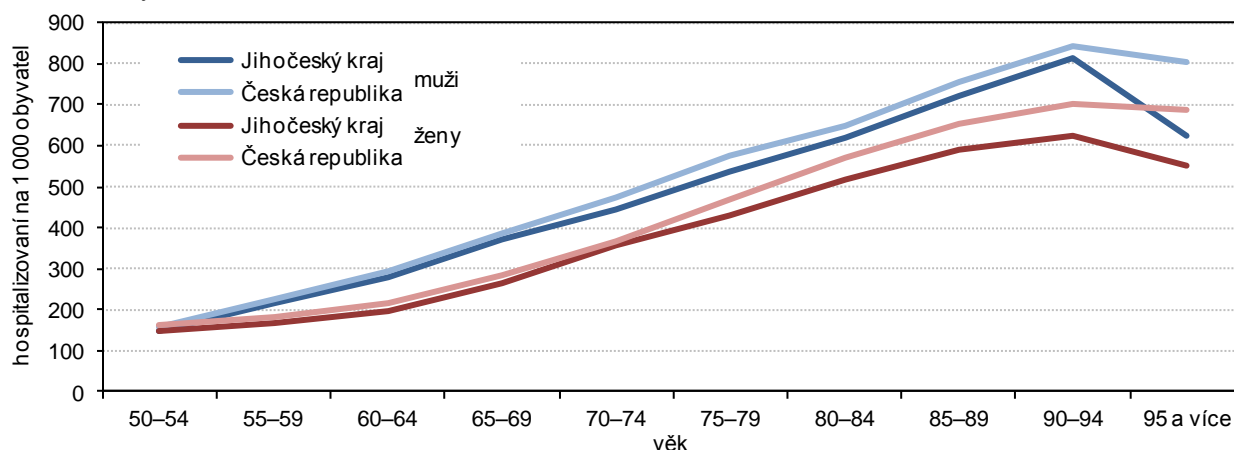
	Jihočeský kraj					Česká republika				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	30,7	30,5	29,7	32,7	31,8	28,9	28,9	28,8	29,6	29,4
z toho ve věku:										
55–59	39,9	40,8	39,3	42,1	40,8	35,2	35,4	35,4	36,2	36,3
60–64	36,0	36,3	35,2	37,8	38,2	32,2	32,2	32,0	32,7	32,8
65–69	33,4	33,2	31,3	34,6	33,6	29,7	29,8	29,6	30,1	29,9
70–74	28,0	28,4	27,8	30,2	29,4	26,2	25,8	26,0	26,4	26,4
75–79	23,0	22,1	21,9	23,4	23,6	22,3	21,1	21,2	21,2	21,3
80–84	17,3	16,4	15,4	17,3	17,1	17,1	16,1	16,1	16,1	16,1
85–89	13,3	11,6	12,0	12,5	12,3	13,7	12,5	12,5	12,5	12,3
90–94 ¹⁾	.	.	9,3	10,4	11,7	10,8	10,6	11,0	10,6	10,5
95 a více ¹⁾	.	.	9,6	8,0	13,0	9,5	9,8	10,0	8,8	9,9

¹⁾ v letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let

Některé hospitalizace v nemocnicích jsou z důvodu nutné operace. Největší podíly operovaných byly v Jihočeském kraji u osob ve věku 40 až 60 let, u starších osob se podíly operací snižují. V Jihočeském kraji jsou v relativním vyjádření počty operovaných osob vyšší než průměr za Českou republiku.

Graf 4.10 Hospitalizovaní obyvatelé Jihočeského kraje v nemocnicích podle věku na 1 000 obyvatel stejného věku v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Léčebny dlouhodobě nemocných zajišťují ošetrovatelskou a rehabilitační péči pacientům, kteří potřebují doléčení, rehabilitaci a návlek soběstačnosti po akutní nemoci nebo po operaci. Pro dlouhodobou péči jsou v Jihočeském kraji k dispozici 4 léčebny s 364 lůžky, ve kterých bylo průměrně hospitalizováno kolem 3 tisíc osob ročně. V roce 2013 byla průměrná ošetrovací doba v léčebně dlouhodobě nemocných 34,7 dne. Podíl hospitalizovaných v LDN byl v Jihočeském kraji vyšší než celorepublikový průměr, nejmenší podíl pacientů hospitalizovaných v léčebnách byl v Libereckém kraji (pouze 1 léčebna), největší ve Zlínském kraji.

Tab 4.5 Léčebny dlouhodobě nemocných v Jihočeském kraji v letech 2005 až 2013

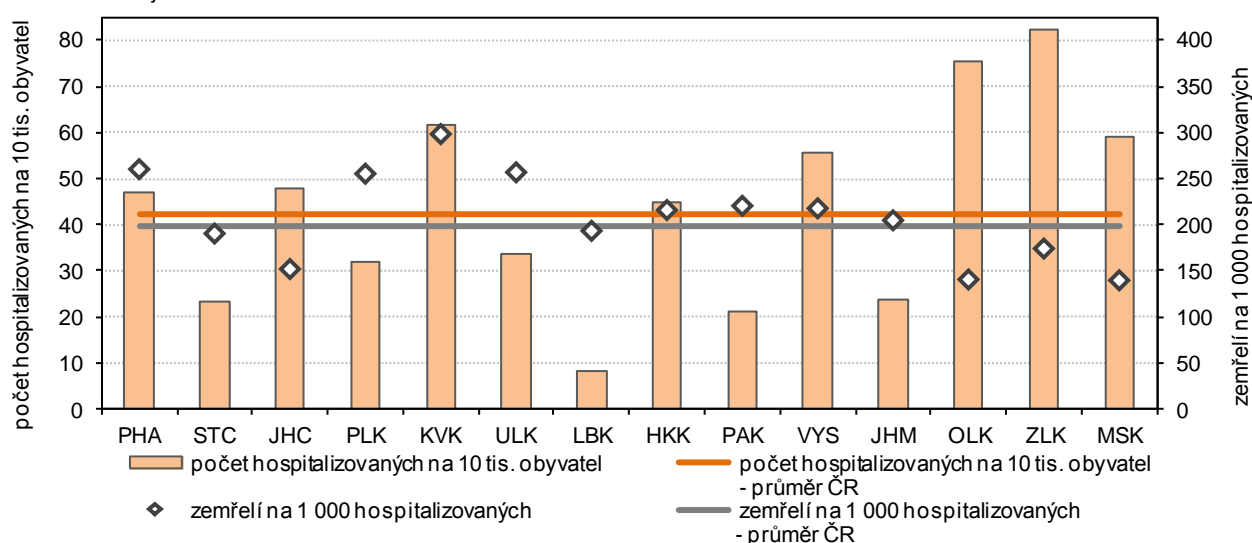
Zdroj: ÚZIS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Léčebny dlouhodobě nemocných	4	4	4	4	4	4	4	4	4
v nich lůžka	429	429	429	421	415	415	415	355	364
Hospitalizovaní celkem	2 885	2 808	2 846	2 878	3 058	3 077	3 287	2 899	3 054
na 10 000 obyvatel ¹⁾	54,2	52,4	52,7	53,0	56,1	56,4	60,6	53,5	56,4
Zemřelí pacienti	479	475	515	450	509	458	483	456	464
na 1 000 hospitalizovaných	166,0	169,2	181,0	156,4	166,4	148,8	146,9	157,3	151,9
Průměrná ošetrovací doba	46,7	47,2	43,1	40,3	37,9	37,3	34,7	38,1	34,7
Roční využití lůžek ve dnech	326,1	308,9	301,5	279,4	279,6	276,8	300,7	307,9	291,2

¹⁾ napočteno na odpovídající věkové skupiny

Graf 4.11 Hospitalizované osoby v léčebnách dlouhodobě nemocných v krajích v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Hospic je zařízení, které pečuje o pacienty v terminální fázi jejich onemocnění. Poskytuje paliativní lékařskou péči těm, u nichž medicína vyčerpala všechny své možnosti a je definována jako „aktivní komplexní péče o pacienty, jejichž onemocnění již nereaguje na léčbu“. Stěžejní je kontrola bolesti a dalších symptomů, psychologických, sociálních a duchovních potíží. Cílem paliativní péče je dosažení nejlepší možné kvality života pacientů a jejich rodin. V Jihočeském kraji tyto služby poskytuje jedno zařízení tohoto typu s kapacitou 30 lůžek. V roce 2013 byl podíl hospitalizovaných v hospici v Jihočeském kraji vyšší než průměr za ČR.

Tab 4.6 Hospic v Jihočeském kraji v letech 2009 až 2013

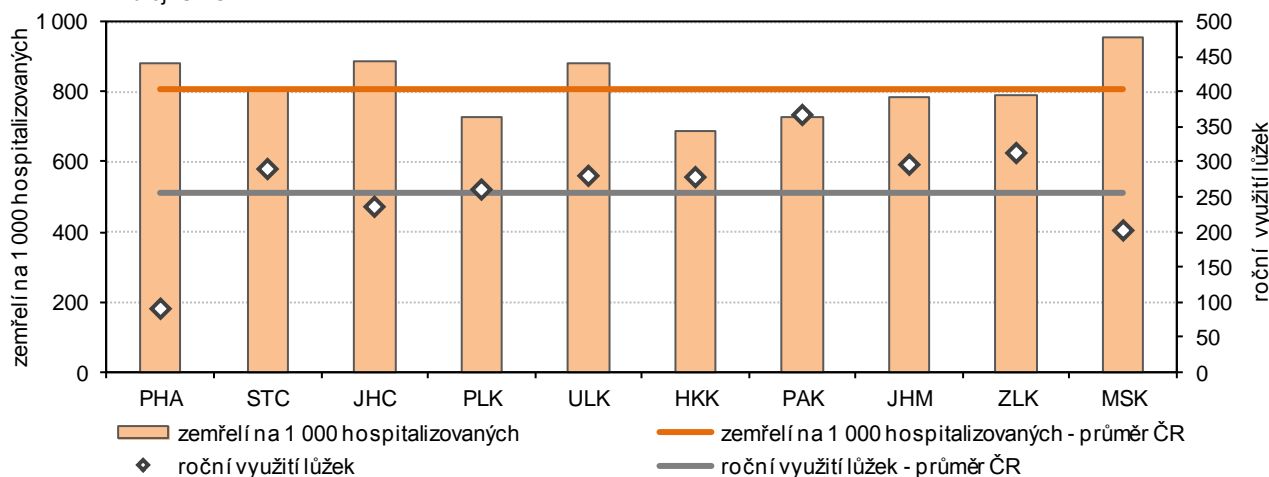
Zdroj: ÚZIS

	2009	2010	2011	2012	2013
Hospice	1	1	1	1	1
v nich lůžka	30	30	30	30	30
Hospitalizovaní celkem	160	176	183	205	231
na 10 000 obyvatel ¹⁾	2,5	2,8	2,9	3,2	3,6
Zemřelí pacienti	151	167	166	184	204
na 1 000 hospitalizovaných	943,8	951,6	907,1	897,6	885,0
Průměrná ošetrovací doba	48,7	46,0	39,8	34,1	30,7
Roční využití lůžek ve dnech	259,7	268,8	242,8	232,9	235,6

¹⁾ napočteno na odpovídající věkové skupiny

Graf 4.12 Hospice v krajích v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Domácí zdravotní péče

Domácí zdravotní péče (DZP) je kombinací zdravotní a sociální péče poskytované klientovi v jeho vlastním sociálním prostředí. Kvalitně poskytovaná domácí péče umožňuje zkrátit dobu hospitalizace v nemocnici či jiném zdravotnickém zařízení pouze na nezbytně nutnou dobu. Při kvalitně poskytované domácí péči je dokonce někdy možné se hospitalizaci zcela vyhnout. Hlavními výhodami domácí péče proti hospitalizaci v nemocnici jsou lepší psychická pohoda klienta, soukromí a pohodlí domácího prostředí a neomezený kontakt s rodinou.

Domácí zdravotní péče může být poskytována kratší dobu – specializovaná péče pro klienty po operacích či úrazech, ale samozřejmě i pro klienty s různými interními onemocněními. Typickým klientem je pacient po operačním zákroku, jehož stav již nevyžaduje hospitalizaci, ale zároveň je nutno pečovat o operační ránu, rehabilitovat apod. Po některých operacích je při zajištění kvalitní domácí péče možné propustit pacienta z nemocnice již několik hodin po výkonu.

Dlouhodobá domácí péče je péče o chronicky nemocné klienty, kteří se léčí na různá závažná onemocnění (onkologická, neurologická, plicní, gastroenterologická aj.).

Dalším typem domácí zdravotní péče je preventivní péče o klienty, u kterých je ošetřujícím lékařem indikováno pravidelné sledování zdravotního stavu (měření krevního tlaku, odběry krve aj.).

Jako domácí zdravotní péče je poskytována i domácí hospicová péče – péče o klienty v preterminálním (objevují se symptomy signalizující nevyléčitelnost) nebo terminálním stadiu života (období selhávání základních životních funkcí, směřující ke smrti). Cílem je především minimalizovat fyzické a duševní utrpení klienta a ve spolupráci s rodinou je možné poskytnout maximální možnou kvalitu života v této nelehké situaci.

Domácí zdravotní péče se v největší míře poskytuje osobám ve vyšším věku. V Jihočeském kraji v roce 2013 (poslední dostupné údaje) byla poskytnuta domácí zdravotní péče 10 707 osobám, z toho téměř 80 % bylo ve věku 65 a více let.

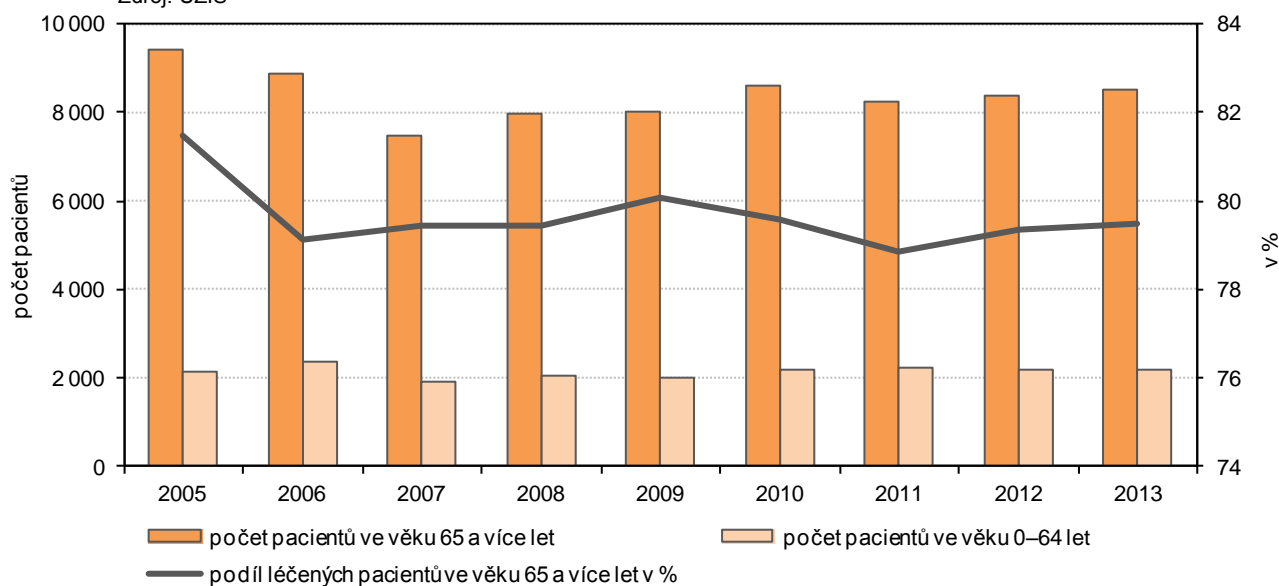
Tab 4.7 Pacienti domácí zdravotní péče v Jihočeském kraji podle věku v letech 2005 až 2013

Zdroj: ÚZIS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet pacientů	11 528	11 220	9 415	10 033	9 987	10 803	10 459	10 540	10 707
z toho ve věku 65 a více let	9 394	8 876	7 481	7 969	7 996	8 597	8 245	8 365	8 512
Počet pacientů ve věku 65 a více let na 1 000 obyv. stejného věku	106	99	82	85	83	87	80	78	77
Počet návštěv	445 730	442 974	429 021	401 810	483 937	474 057	481 564	398 761	358 991
Počet návštěv na 1 pacienta	38,7	39,5	45,6	40,0	48,5	43,9	46,0	37,8	33,5
Počet provedených výkonů	1 626 853	1 565 448	1 569 604	1 419 684	1 574 418	1 563 759	1 574 709	749 584	634 096

Graf 4.13 Pacienti domácí zdravotní péče v Jihočeském kraji v letech 2005 až 2013

Zdroj: ÚZIS

Poskytování domácí zdravotní péče seniorům se během let příliš nemění a je poskytována a využívána v poměrně velké míře. Ze všech pacientů s chronickým onemocněním, kterým je DZP poskytována, bylo v roce 2013 (poslední známé údaje) 82,4 % ve věku 65 a více let. Při akutním onemocnění byli pacienti domácí zdravotní péče senioři z 59,1 %, na doléčení po prodělané operaci nebo úraze pak 60,3 % ze všech pacientů s těmito typy domácí zdravotní péče. V neposlední řadě je také poskytována domácí hospicová péče, kterou využilo 81,3 % pacientů seniorů ze všech pacientů s tímto typem domácí péče. Pacientům se může poskytovat i více druhů domácí péče najednou.

Počty pacientů ve věku 65 a více let v domácí zdravotní péči jsou v Jihočeském kraji vzhledem k počtu obyvatel stejného věku poměrně vysoké (šesté pořadí v ČR). Nejvyšší hodnoty zaznamenal v roce 2013 Pardubický kraj, nejméně se DZP poskytovala v Kraji Vysočina.

Tab 4.8 Pacienti domácí zdravotní péče v Jihočeském kraji ve věku 65 a více let podle druhu onemocnění v letech 2005 až 2013

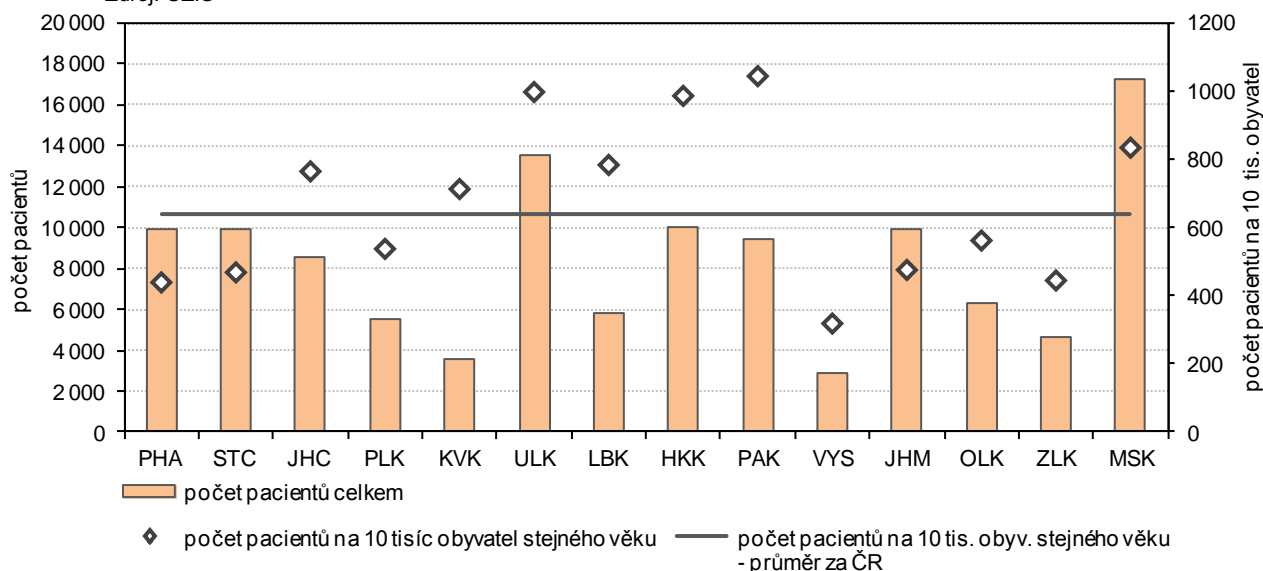
Zdroj: ÚZIS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pacienti ve věku 65 a více let	9 394	8 876	7 481	7 969	7 996	8 597	8 245	8 365	8 512
podle druhu onemocnění: ¹⁾									
chronická onemocnění	8 670	8 077	6 758	7 252	6 758	7 402	7 241	7 506	7 497
akutní onemocnění	1 695	1 661	573	666	813	674	732	643	673
pooperační stavy, úrazy	772	814	532	743	698	731	661	574	573
domácí hospicová péče	464	535	555	812	673	691	574	528	501
Podíl pacientů ve věku 65 a více let na pacientech s daným druhem onemocnění (%)									
chronická onemocnění	84,3	80,9	80,6	81,7	81,9	82,5	82,0	82,2	82,4
akutní onemocnění	73,7	69,6	55,5	53,8	59,4	56,8	60,2	62,6	59,1
pooperační stavy, úrazy	70,6	70,4	67,8	69,0	62,5	60,2	61,0	59,8	60,3
domácí hospicová péče	87,2	85,7	84,3	83,4	78,7	83,3	84,4	83,8	81,3

¹⁾ pacient může být zařazen ve více druzích péče

Graf 4.14 Pacienti domácí zdravotní péče ve věku 65 a více let v krajích v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

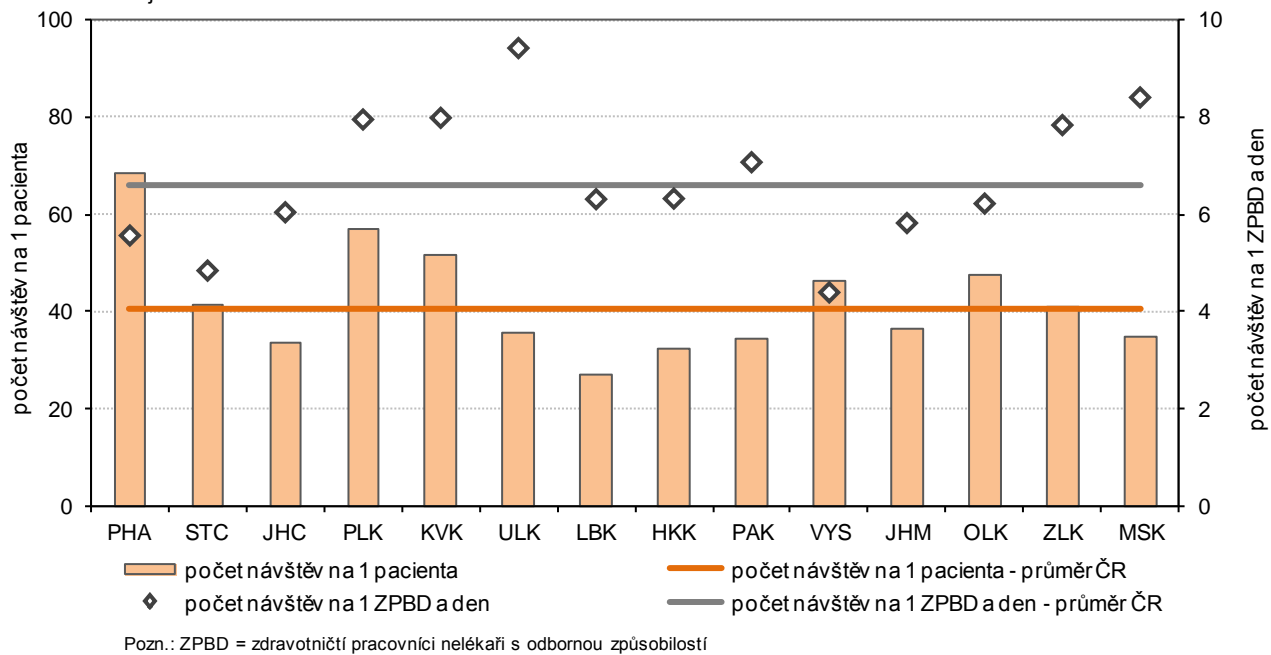

Výkony a dostupnost domácí zdravotní péče se posuzuje počty návštěv u jednoho pacienta a počty návštěv, které zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí (ZPBD) absolvují během dne. V Jihočeském kraji byly v roce 2013 počty návštěv u jednoho pacienta s domácí zdravotní péčí méně časté (33,5 návštěv) než byl průměr v České republice (40,4 návštěv). Nejčastěji byli v domácnosti navštěvováni pacienti v Hlavním městě Praze, nejméně často byli zdravotničtí pracovníci u pacientů v Libereckém kraji.

Průměrný počet návštěv (6 návštěv/den) u pacientů v domácí zdravotní péči, které denně vykonal v Jihočeském kraji v roce 2013 zdravotnický pracovník nelékař s odbornou způsobilostí byl nižší než denní průměr v České republice (6,6 návštěv/den). Během roku tedy zdravotnický pracovník nelékař vykonal přes 2 200 návštěv u pacientů žijících v Jihočeském kraji. Nejvyšší počty denních návštěv byly u ZPBD zaznamenány v Ústeckém kraji, nejmenší v Kraji Vysočina.

Graf 4.15 Výkony domácí zdravotní péče v krajích a ČR v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

5. Důchody a sociální služby

Datovým zdrojem pro tuto kapitolu byla v oblasti důchodů Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) a v oblasti sociálních služeb Ministerstvo práce a sociálních věcí. Oba zdroje poskytují informace až do úrovně okresů.

Důchodci, důchody

V Jihočeském kraji mělo v prosinci 2014 podle Zákona č. 195/1995 Sb., o důchodovém pojištění nárok na výplatu některého z důchodů téměř 176 tis. osob, z toho víc než 105 tis. osob pobíralo starobní důchod bez souběhu a 38 tis. osob pobíralo starobní důchod v souběhu s vdovským (vdoveckým) důchodem. Oproti roku 2010 se celkový počet příjemců důchodů zvýšil o 2,3 %, a to vlivem zvýšení počtu starobních důchodců (bez souběhu) o 7,4 %. Počty starobních důchodců v souběhu s vdovským (vdoveckým) důchodem kolísají bez trendu.

Tab 5.1 Příjemci starobních důchodů podle pohlaví v Jihočeském kraji v letech 2010 až 2014
(stav v prosinci)

Zdroj: ČSSZ

	Muži					Ženy				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Příjemci pobírající starobní důchod (bez souběhu)	44 905	47 851	48 082	48 394	49 207	53 057	55 648	55 525	55 446	56 012
z toho předčasný důchod	10 317	12 835	13 512	13 980	14 673	13 159	15 365	15 908	16 412	17 003
Podíl počtu příjemců předčasných starobních důchodů (bez souběhu) (%)	23,0	26,8	28,1	28,9	29,8	24,8	27,6	28,7	29,6	30,4
Příjemci pobírající starobní důchod v souběhu s vdovským (vdoveckým)	5 276	5 388	5 482	5 577	5 635	32 412	32 556	32 519	32 401	32 335
z toho předčasný důchod	536	647	729	801	870	2 193	2 556	2 835	3 089	3 421
Podíl počtu příjemců předčasných starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým) (%)	10,2	12,0	13,3	14,4	15,4	6,8	7,9	8,7	9,5	10,6

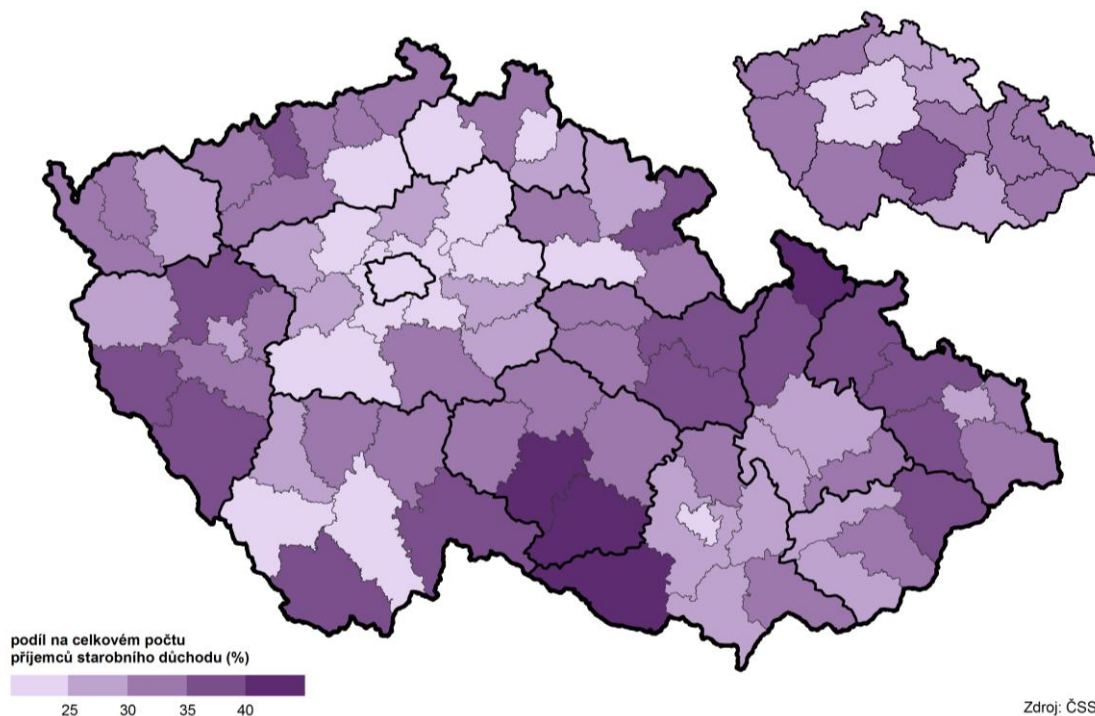
Počty starobních důchodců (bez souběhu) rostou navzdory zvyšování věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod a to vlivem předčasných odchodů do starobního důchodu. Koncem roku 2014 pobíralo předčasný starobní důchod bez souběhu o třetinu víc příjemců než v roce 2010. Častější odchod do předčasného důchodu může souviset s úspornými opatřeními v oblasti zaměstnanosti či stále těžším uplatněním na trhu práce.

Ve **srovnání** s některými kraji však nejsou odchody do předčasného důchodu v Jihočeském kraji tak častou volbou, jedním z důvodů může být i relativně nízká nezaměstnanost. Jihočeský kraj měl koncem roku 2014 šestý nejnižší podíl předčasných starobních důchodů (30,1 %). Nejméně odcházejí senioři do předčasného starobního důchodu v Hlavním městě Praze (14,9 % ze starobních důchodců) a Středočeském kraji (24,8 %), naopak nejčastěji v Kraji Vysočina (36,5 %).

Ve **vnitroregionálním** pohledu byl institut předčasného starobního důchodu nejméně využit v okresech s nejnižší nezaměstnaností – Prachatice (22,7 %) a České Budějovice (24,7 %) a naopak nejvíc v okresech Český Krumlov (37,3 %) a Jindřichův Hradec (36,7 %).

Mezi okresy celé České republiky jsou značné rozdíly v podílu předčasných starobních důchodů. Nejmenší podíl má Praha, Brno-město (19,1 %), Praha-západ (19,5 %), Litoměřice (21,5 %) a Mladá Boleslav (22,3 %). Naopak největší podíl je v okresech Znojmo (43,7 %), Jihlava (42,3 %), Třebíč (41,8 %), Jeseník (41,0 %), Šumperk a Nový Jičín (oba 39,3 %).

Ktg 5.1 Příjemci předčasných starobních důchodů (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014

Ke konci roku 2014 byl v Jihočeském kraji **průměrný věk starobního důchodce** 68,9 let, muže – 70,7 let a ženy – 67,9 let. Oproti roku 2010 průměrný starobní důchodce muž i žena „zestárli“ o 1,5 roku. Průměrný věk důchodce – muže pobírajícího předčasný starobní důchod koncem roku 2014 byl 67,0 let, důchodkyně 64,0 let. Průměrný věk příjemce pobírajícího starobní důchod v souběhu s vdovským/vdoveckým byl pro obě pohlaví prakticky shodný - 77 let a ve srovnání s rokem 2010 je o 1 rok vyšší.

Informace o vývoji průměrných **starobních důchodů** přináší následující tabulka a graf. Vzhledem k tomu, že výše starobního důchodu se odvíjí od výše mzdy, nepřekvapí, že průměrný starobní důchod (bez souběhu) mužů byl po celé sledované období o 20 % vyšší než žen. Rozdíl mezi pohlavími ve výši průměrného starobního důchodu v souběhu s vdovským (vdoveckým) byl nižší, představoval 12 %.

Tab 5.2 Průměrná výše starobních důchodů podle pohlaví příjemců v Jihočeském kraji v letech 2010 až 2014 (stav v prosinci)

Zdroj: ČSSZ

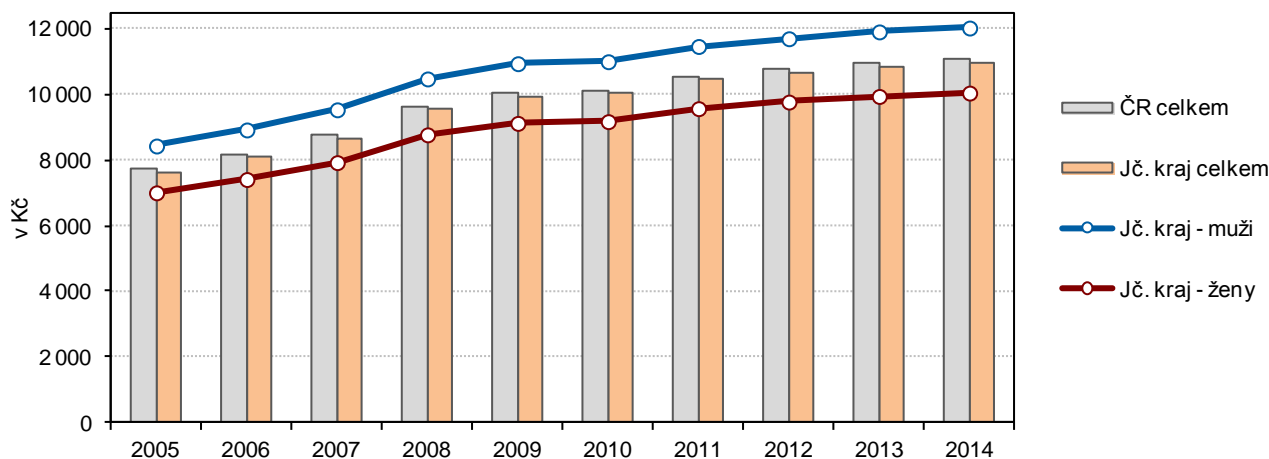
	Muži					Ženy				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu) v Kč	11 003	11 467	11 703	11 911	12 028	9 177	9 573	9 774	9 945	10 048
z toho předčasných	10 123	10 618	10 803	10 963	11 042	8 331	8 737	8 905	9 057	9 141
Průměrná měsíční výše starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým) v Kč	12 167	12 701	12 972	13 222	13 367	10 964	11 412	11 638	11 823	11 912
z toho předčasných	11 599	12 147	12 382	12 598	12 695	10 413	10 861	11 077	11 248	11 324

V porovnání s celorepublikovým průměrem má průměrný starobní důchodce v Jihočeském kraji starobní důchod nižší o 1 % (cca 100 Kč).

Graf 5.1 Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) v Jihočeském kraji a ČR podle pohlaví příjemců v letech 2005 až 2014 (stav v prosinci)

Zdroj: ČSSZ

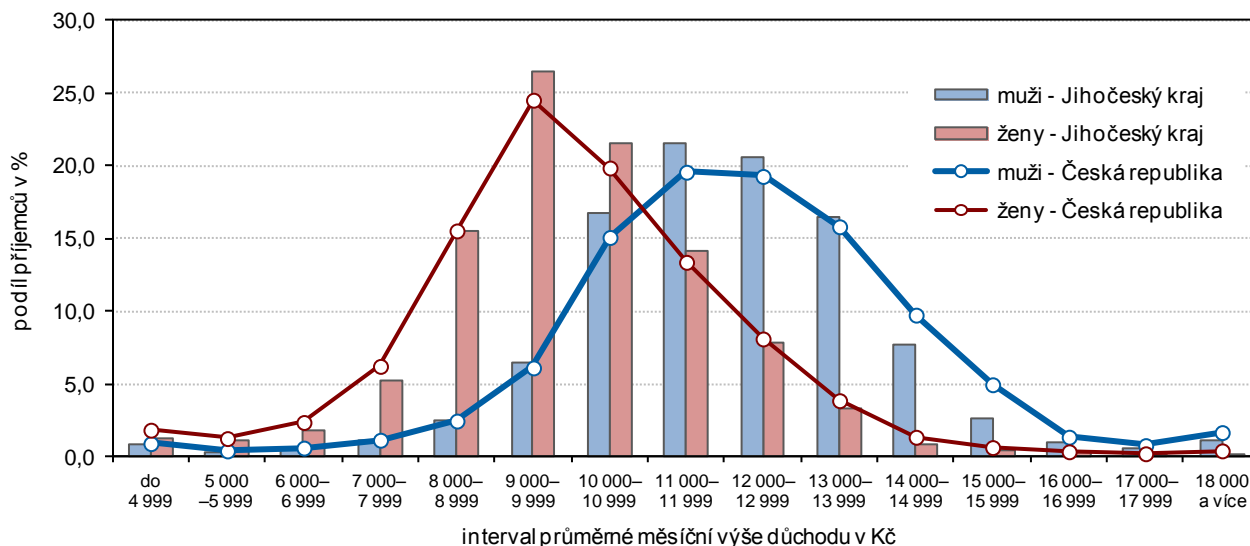

Pozn.: Data nejsou plně srovnatelná v celé časové řadě; od roku 2010 došlo ke změně v zařazení invalidních důchodců po dosažení věku 65 let mezi starobní důchodce.

Koncem roku 2014 poprvé přesáhl průměrný starobní důchod (bez souběhu) mužů 12 tis. Kč a žen 10 tis. Kč. Co se za průměrem skrývá a jaké je rozdělení četností příjemců podle výše důchodu ukazuje graf 5.2. Rozdělení četností je u žen špičatější a vrcholu dosahuje v nižších důchodových pásmech. V Jihočeském kraji stejně jako v celé ČR pobírá nejvíc žen starobní důchod ve výši 9 000–9 999 Kč. V tomto intervalu se zároveň nachází i důchodový medián (hodnota, která rozděluje příjemce na dvě poloviny). Muži v kraji i v ČR mají nejčastěji starobní důchod v intervalu 11 000–11 999 Kč, v tomto intervalu se v Jihočeském kraji nachází i medián důchodu. V celorepublikovém měřítku je medián důchodu mužů ve vedlejším vyšším intervalu, který má téměř shodnou četnost příjemců jako modální interval.

Graf 5.2 Příjemci starobního důchodu (bez souběhu) podle jeho výše v Jihočeském kraji v prosinci 2014

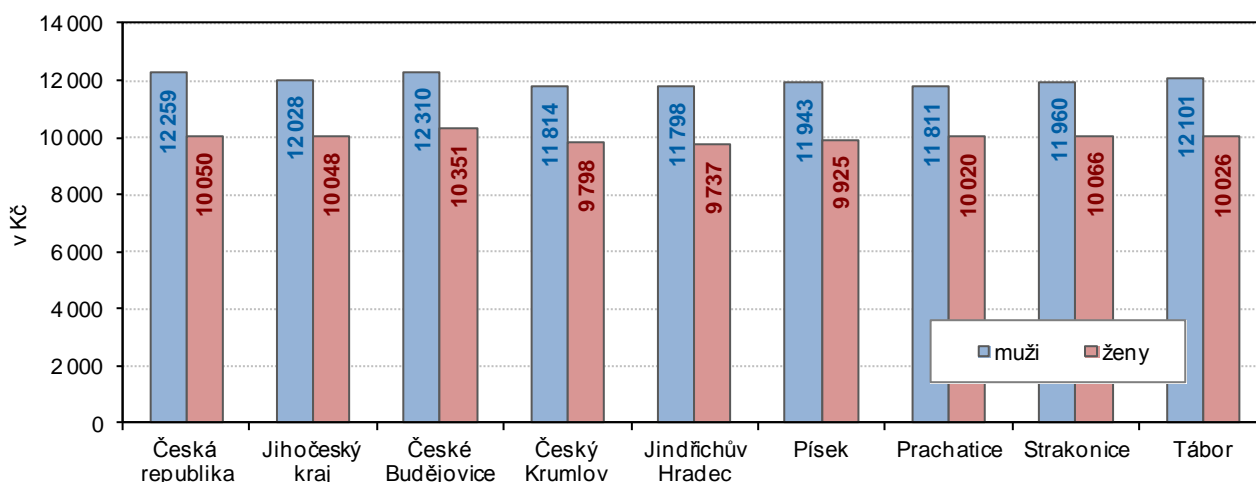
Zdroj: ČSSZ

V meziokresním srovnání má nejvyšší starobní důchody okres České Budějovice, na druhém místě jsou okresy Tábor v důchodech mužů a Strakonice v důchodech žen. Nejnižší starobní důchody pobírají muži a ženy v jindřichohradeckém okrese. Rozdíl mezi okrese s nejvyšším a nejnižším průměrným důchodem představoval v kraji u mužů 512 Kč a u žen 614 Kč.

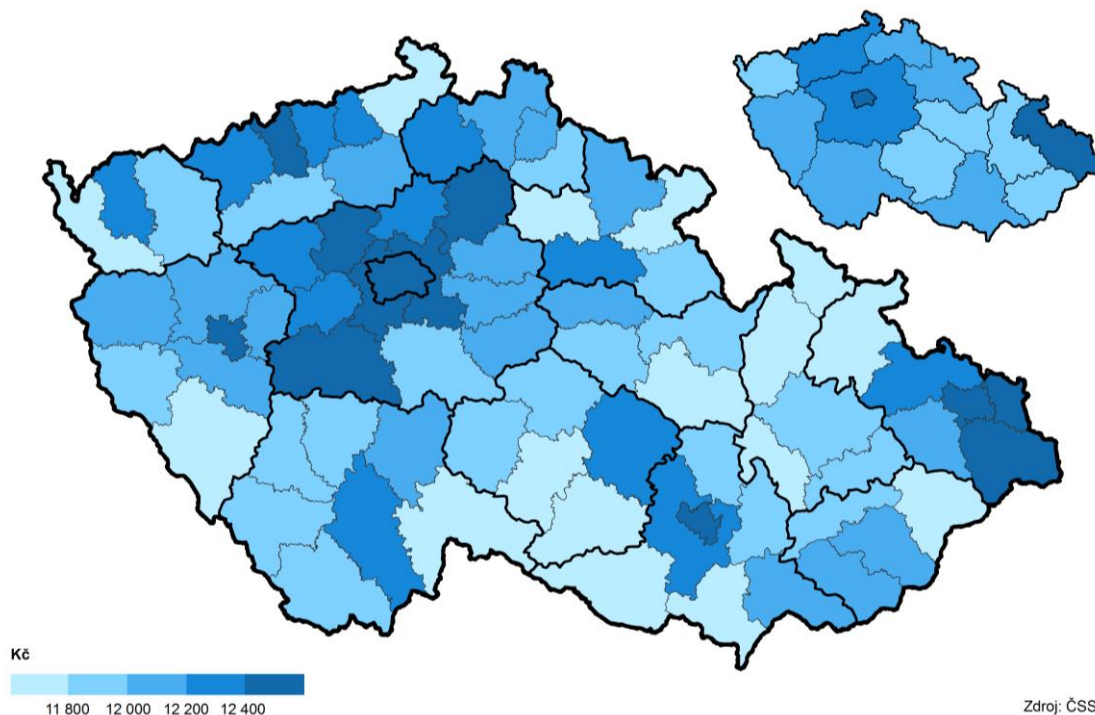
Graf 5.3 Průměrná výše starobních důchodů (bez souběhu) v ČR, Jihočeském kraji a jeho okresech podle pohlaví v prosinci 2014

Zdroj: ČSSZ

V celé České republice jsou rozdíly mezi okresy s nejvyšším a nejnižším důchodem markantnější – u mužů se blíží 2,5 tis. Kč, u žen 1,8 tis. Kč. Nejvyšší průměrné starobní důchody mužů mají hornické okresy Karviná (13 730 Kč), Ostrava-město (12 930 Kč), Most (12 849 Kč), Frýdek Místek (12 787 Kč), mezi kterými je na třetím místě Praha (12 905 Kč). Naopak nejnižší průměrné starobní důchody mužů jsou v okresech Znojmo (11 254 Kč), Třebíč (11 587 Kč), Jeseník (11 605 Kč), Cheb (11 621 Kč) a Břeclav (11 638 Kč), což jsou většinou okresy s vyšším podílem předčasných důchodů.

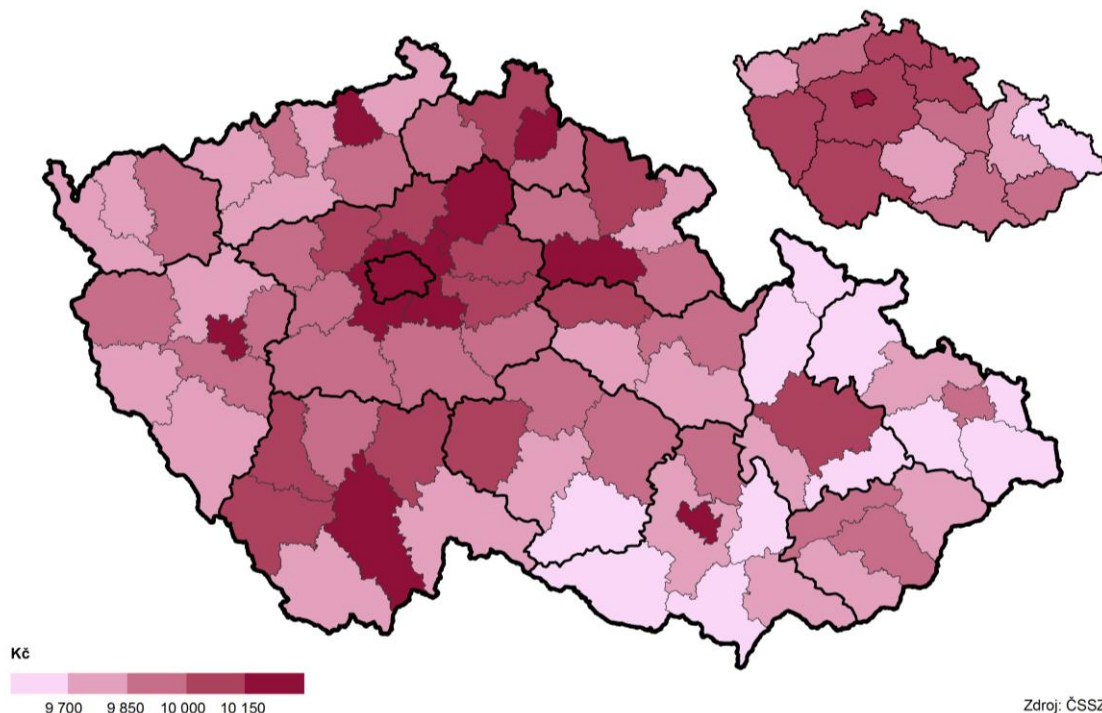
Ktg 5.2 Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014 - muži

Nejvyšší průměrné starobní důchody žen mají okresy Praha (10 992 Kč), Praha-západ (10 501 Kč), Brno-město (10 466 Kč), Mladá Boleslav (10 396 Kč) a Hradec Králové (10 359 Kč). Na opačné straně žebříčku s nejnižším starobním důchodem žen je okres s nejvyšším důchodem u mužů - Karviná (9 206 Kč), za ním následují Znojmo (9 311 Kč), Jeseník (9 430 Kč), Třebíč (9 513 Kč) a Frýdek-Místek (9 549 Kč).

Ktg 5.3 Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014 - ženy

V mezikrajovém srovnání průměrných starobních důchodů mužů je na prvním místě Hlavní město Praha, před druhým Moravskoslezským krajem. Krajem s nejnižším průměrným starobním důchodem mužů je Olomoucký kraj před Krajem Vysočina. Ženy mají nejvyšší průměrný starobní důchod v Hlavním městě Praze s velkým rozdílem před druhým Středočeským krajem. Nejnižší starobní důchody mají ženy v Moravskoslezském kraji a v Kraji Vysočina.

Pobytové sociální služby

Pro poskytování sociálních služeb se ze Zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách zřizuje velká škála zařízení, z nichž primárně jsou pro seniory určeny domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem.

V **domovech pro seniory** se poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Služby obsahují tyto základní činnosti: poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy, pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, aktivizační činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Domovy se zvláštním režimem poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění nebo závislosti na návykových látkách, a osobám se stařeckou, Alzheimerovou demencí a ostatními typy demencí, které mají sníženou soběstačnost z důvodu těchto onemocnění a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Režim v těchto zařízeních při poskytování sociálních služeb je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob. Služby obsahují stejné základní činnosti jako v domovech pro seniory (viz předchozí odstavce).

V roce 2014 bylo v Jihočeském kraji 39 domovů pro seniory, které nabízely víc než 3 tis. míst a kromě nich i 15 domovů se zvláštním režimem se 641 lůžky. Zatímco oproti roku 2008 se počet domovů pro seniory ani jejich kapacita příliš nezměnily (v roce 2014 o 1 zařízení a 200 lůžek), počet domovů se zvláštním režimem a jejich kapacita vzrostly o dvě třetiny.

Z okresů mají největší kapacitu v domovech pro seniory České Budějovice a Tábor, tedy okresy s největším počtem seniorů. V přepočtu na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let však největší kapacitou disponuje okres Prachatice, který má tento primát i v celorepublikovém měřítku.

Tab 5.3 Vybraná zařízení sociální péče podle okresů v roce 2014

Zdroj: MPSV

	Domovy pro seniory ¹⁾			Domovy se zvláštním režimem ¹⁾			Domy s pečovatelskou službou ²⁾		
	zařízení	lůžka	lůžka na 1 000 obyv. ve věku 65 a více let	zařízení	lůžka	lůžka na 1 000 obyv. ve věku 65 a více let	domy	byty	byty na 1 000 obyv. ve věku 65 a více let
Jihočeský kraj	39	3 039	26,5	15	641	5,6	104	3 098	31,3
v tom okres:									
České Budějovice	9	824	25,0	5	276	8,4	21	908	31,9
Český Krumlov	4	236	24,4	-	-	-	16	266	33,7
Jindřichův Hradec	5	427	25,0	1	18	1,1	14	440	30,5
Písek	5	325	23,4	5	204	14,7	15	633	51,9
Prachatice	4	355	41,4	1	26	3,0	12	192	26,3
Strakonice	5	373	28,7	2	81	6,2	10	245	21,4
Tábor	7	499	25,5	1	36	1,8	16	414	24,0

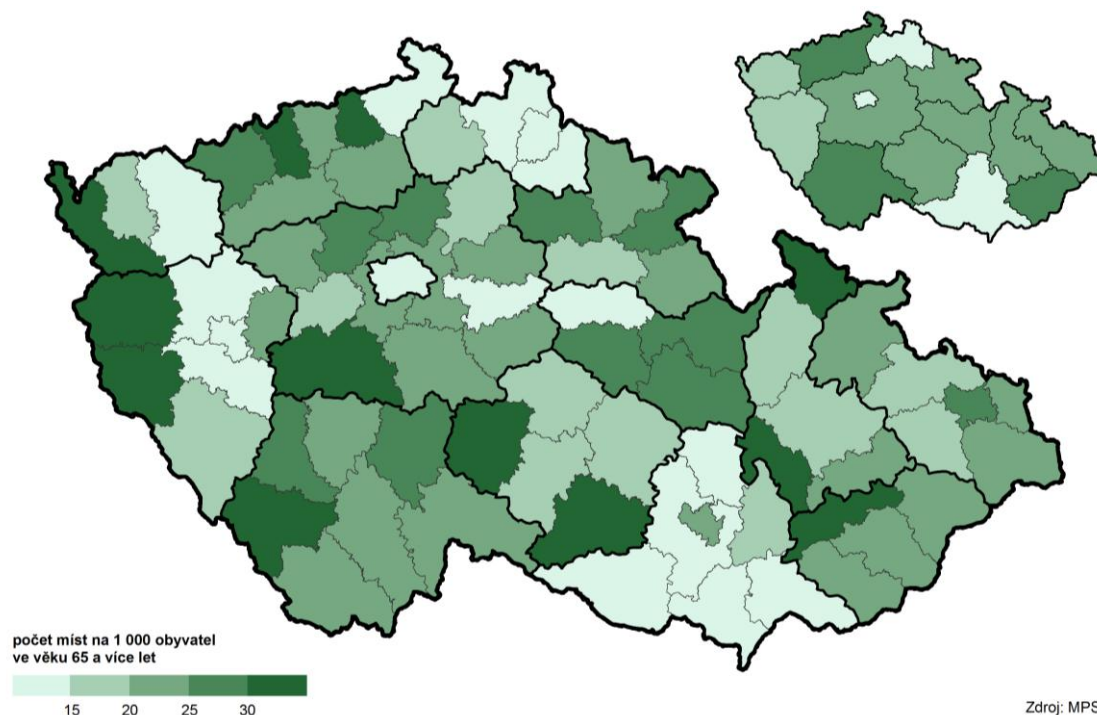
¹⁾ údaje jsou územně členěny podle detašovaných pracovišť a nemusí tedy odpovídat údajům za kraje, které jsou zpracovány podle sídla právního subjektu; zařízení sociálních služeb i místa / lůžka v nich jsou členěna podle druhu poskytované služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb

²⁾ data za rok 2010

Na druhém místě v hodnocení okresů celé České republiky podle počtu lůžek v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let je Ústí nad Labem (40,2 míst na 1 000 seniorů), před Domažlicemi (39,2), Pelhřimovem (37,8) a Jeseníkem (37,0).

V mezikrajovém srovnání největší počet míst v domovech pro seniory v přepočtu na starší obyvatele nabízí Jihočeský kraj, před Ústeckým (26,2) a Olomouckým krajem (25,0). Nejméně míst v domovech pro seniory v přepočtu na starší obyvatele je vytvořeno v Hlavním městě Praze (9,5 míst na 1 000 seniorů) a v Libereckém (12,8) a Jihomoravském kraji (14,2).

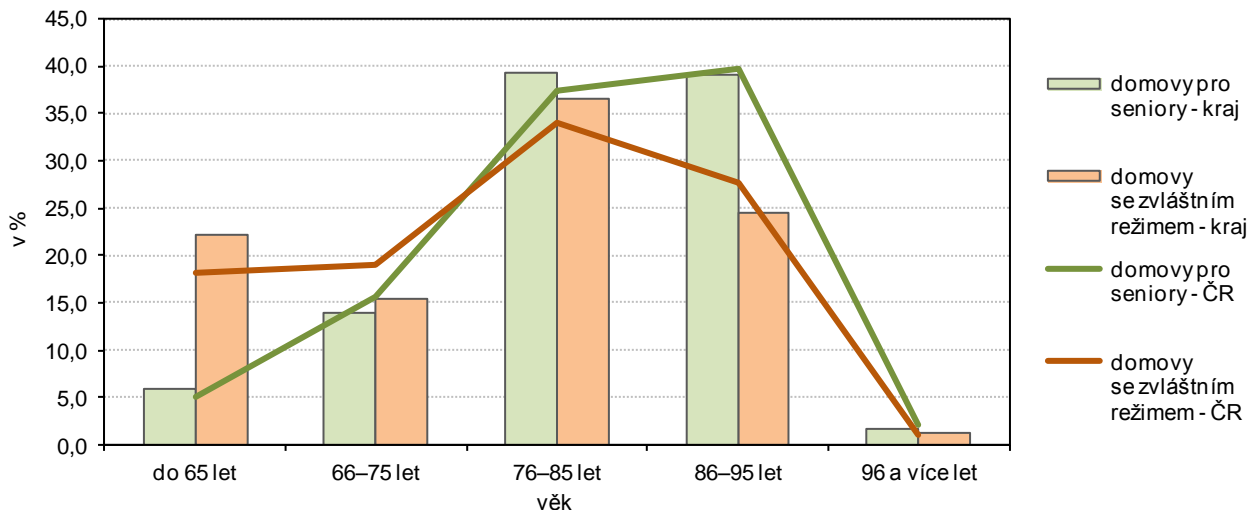
Ktg 5.4 Místa v domovech pro seniory podle okresů a krajů v roce 2014

Nabídkou kapacit v domovech se zvláštním režimem se jihočeské okresy značně liší. Po pěti zařízeních je v okresech České Budějovice a Písek, přitom Písek má ve srovnání s českobudějovickým okresem poloviční počet seniorů. V přepočtu na 1 000 seniorů nabízí okres Písek v domovech se zvláštním režimem 15 míst, což je nejvíc v kraji. Naproti tomu okresy Jindřichův Hradec a Tábor poskytují v těchto zařízeních v přepočtu na 1 000 seniorů necelá 2 místa a v okrese Český Krumlov zařízení nebylo dosud zřízeno.

Graf 5.4 Obyvatelé vybraných typů zařízení sociální péče v Jihočeském kraji podle věku k 31. 12. 2014

Zdroj: MPSV

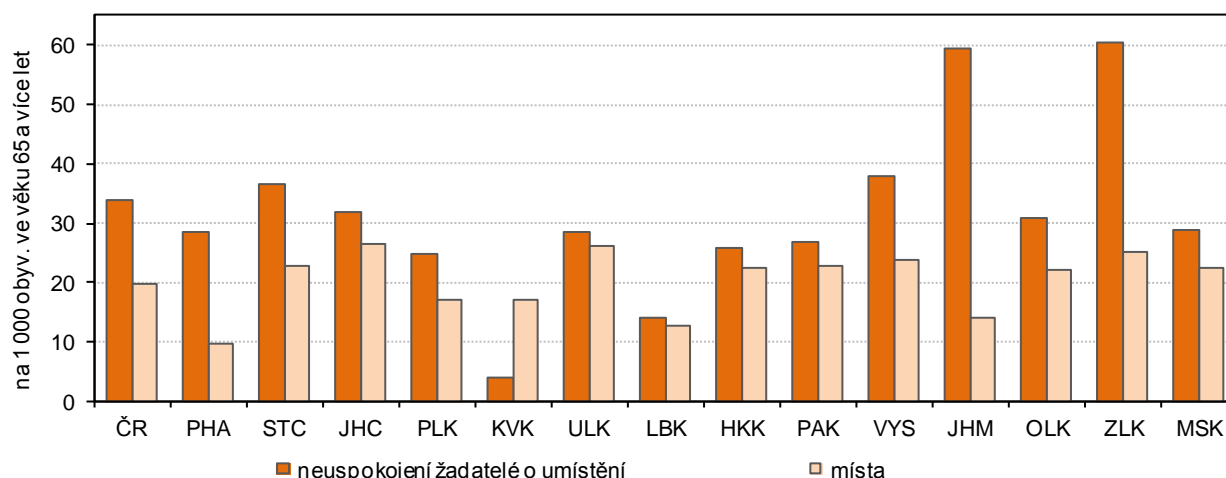

Koncem roku 2014 bylo v jihočeských domovech pro seniory ubytováno 2 929 obyvatel a v domovech se zvláštním režimem 561 obyvatel. Nejčastěji šlo o seniory ve věku 76–85 let a 86–95 let. V domovech pro seniory se podíl obou věkových kategorií celkem blíží 80 %, ale v domovech se zvláštním režimem je podstatně nižší (cca 60%). Jak vyplývá z charakteristiky těchto zařízení, jsou jejich klienty i osoby mladšího věku.

Nároky na kapacitu pobytových služeb pro seniory se zvyšují tím, jak populace stárne a prodlužuje se věk pro odchod do starobního důchodu. Přispívá k nim i rozvolnění mezigeneračních vztahů, když dříve obvyklé soužití několika generací, kdy se o rodiče staraly jejich děti, již téměř zaniklo. Kapacity domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem nestačí uspokojit všechny žadatele. A v případě domovů pro seniory by je neuspokojily, ani kdyby byly dvojnásobné. Je ovšem otázka, do jaké míry odpovídá počet neuspokojených žadatelů realitě a do jaké míry je rozšířená praxe, kdy žadatelé si nárokují místo v předstihu, než u nich nastane reálná potřeba.

Graf 5.5 Žadatelé o umístění a místa v domovech pro seniory v krajích a ČR k 31. 12. 2014

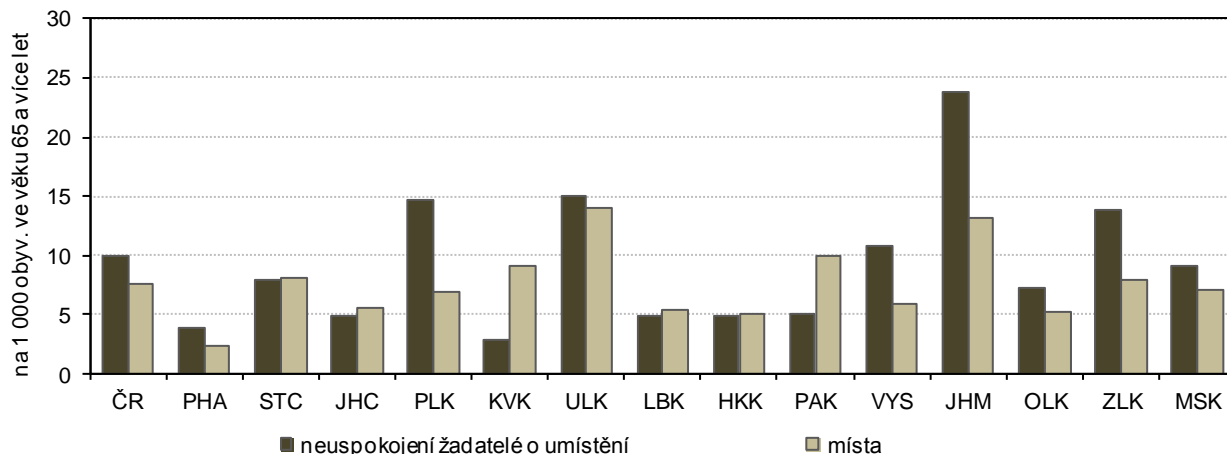
Zdroj: MPSV

V Jihočeském kraji kapacity domovů pro seniory v přepočtu na 1 000 seniorů představovaly 26,5 obsazených lůžek a mimo to bylo koncem roku 2014 registrováno dalších 32 neuspokojených žádostí o místo na 1 000 seniorů. V domovech se zvláštním režimem je v kraji v přepočtu na 1 000 seniorů 5,6 lůžek a kromě toho dalších 5 neuspokojených žadatelů.

Graf 5.6 Žadatelé o umístění a místa v domovech se zvláštním režimem v krajích a ČR k 31. 12. 2014

Zdroj: MPSV

Z mezikrajského srovnání je zřejmé, že nejvíc neuspokojených žádostí o místa v domovech pro seniory je v kraji Zlínském a Jihomoravském, kde je i nejvíc žádostí o místo v domovech se zvláštním režimem. Nejméně neuspokojených žadatelů je v Karlovarském kraji.

Kromě již uvedených pobytových zařízení pro seniory existují **domy s pečovatelskou službou (DPS)**. Ty nejsou zařízením sociálních služeb podle Zákona č. 108/2006 Sb., ale jedná se o byty ve vlastnictví obce, které obec přiděluje na základě předem stanovených kritérií jednotlivým žadatelům, s nimiž pak uzavírá běžnou nájemní smlouvu. Předpokládá se, že obyvatelům těchto bytů bude poskytována sociální služba podle § 40. zákona o sociálních službách, tedy pečovatelská služba na základě smlouvy uzavřené mezi konkrétním uživatelem a poskytovatelem sociální služby.

Poslední známé údaje o počtech bytů v domech pečovatelskou službou jsou z roku 2010 (viz tabulka 5.3). Tehdy měl relativně nejvíc bytů v DPS okres Písek - v přepočtu na 1 000 seniorů 52 bytů. V celém kraji byl tento počet podstatně nižší – 31 bytů na 1 000 seniorů.

Pečovatelská služba

Pečovatelská služba (ze Zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách) je terénní nebo ambulantní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba poskytuje ve vymezeném čase v domácnostech osob a v zařízeních sociálních služeb vyjmenované úkony (pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím).

Tab 5.4 Pečovatelská služba v Jihočeském kraji v letech 2010 až 2014

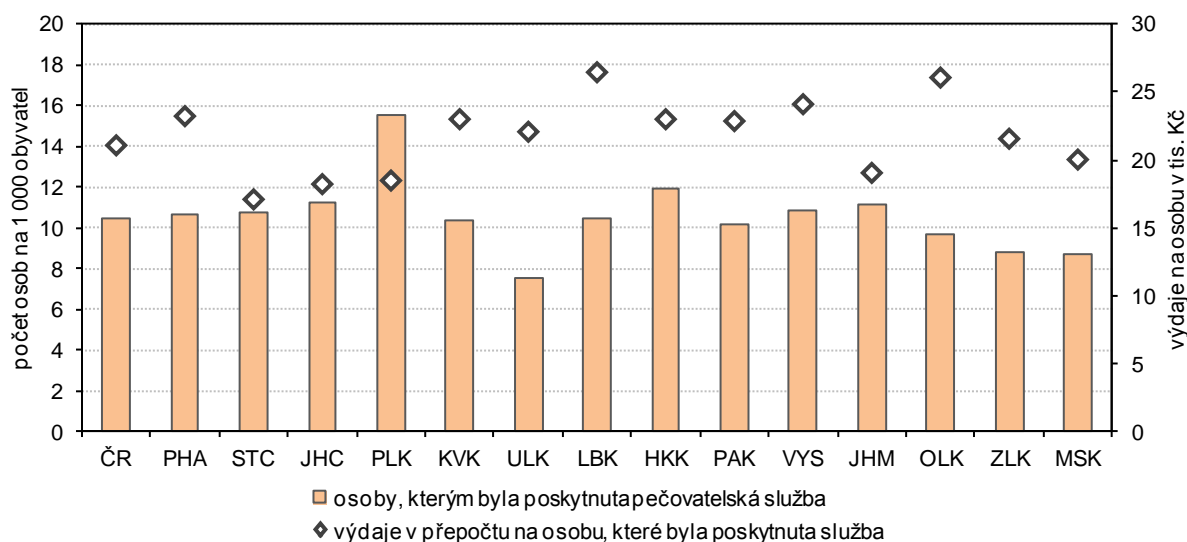
Zdroj: MPSV

	2010	2011	2012	2013	2014
Osoby, kterým byla poskytnuta pečovatelská služba	7 815	7 594	7 629	7 553	7 162
na 1 000 obyvatel	12,2	11,9	12,0	11,9	11,2
Výdaje na pečovatelskou službu (tis. Kč)	145 873	146 554	148 952	152 342	130 445

Tabulka předkládá informace o pečovatelské službě v kraji v souhrnu za všechny klienty, údaje podle věku nemáme k dispozici. Počet sociálně potřebných osob, jimž byla poskytnuta pečovatelská služba, se od roku 2010 spíše snižuje. Výdaje na pečovatelskou službu v kraji se každoročně zvyšovaly až do roku 2013, v roce 2014 však poklesly.

Graf 5.7 Pečovatelská služba v krajích a ČR v roce 2014

Nejvyšší počet klientů pečovatelské služby mezi kraji mají lidnatější kraje – Středočeský, Hlavní město Praha a Jihomoravský – v roce 2014 všechny víc než 13 tis. osob. Po přepočtu na 1 000 obyvatel je na prvním místě žebříčku kraj Plzeňský a za ním s velkým odstupem kraje Královéhradecký a Jihočeský. Výdaje na pečovatelskou službu v přepočtu na klienta se v krajích pohybují od 17,1 tis. Kč ve Středočeském po 26,5 tis. Kč v Libereckém kraji. Jihočeský kraj se zařadil mezi kraje s nižšími výdaji.

Příspěvek na péči

Příspěvek na péči je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb a jeho výše se stanovuje podle stupně závislosti. Při posuzování stupně závislosti osoby se hodnotí schopnost zvládat základní životní potřeby (mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a u 18letých a starších osob péče o domácnost). Podle stanoveného stupně závislosti se odvíjí výše dávky, která se vyplácí každý měsíc po dobu, kdy stav, který na ni zakládá nárok, trvá.

Z údajů o průměrných měsíčních počtech vyplacených příspěvků od roku 2009 můžeme konstatovat, že v Jihočeském kraji je jejich počet více méně stabilní a pohybuje kolem 20 tisíc příspěvků.

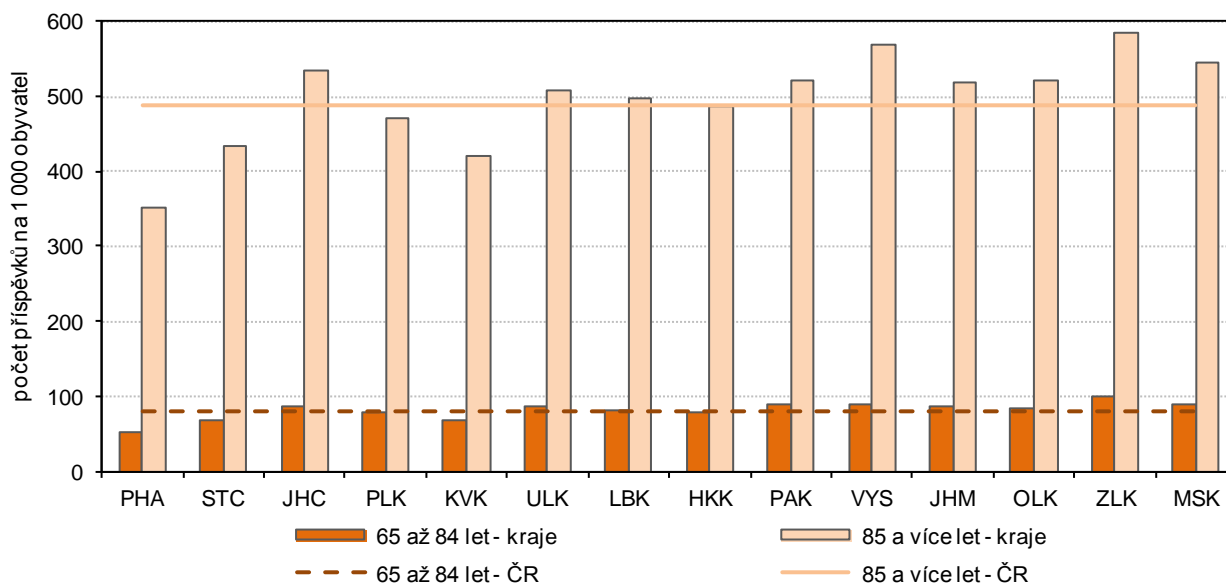
Tab 5.5 Počet vyplacených příspěvků na péči podle věku v Jihočeském kraji v prosinci 2014

Zdroj: MPSV

	Celkem	v tom věková skupina						
		do 59	60–64	65–69	70–74	75–79	80–84	85 a více
Počet vyplacených příspěvků	21 026	5 265	1 044	1 310	1 673	2 203	3 775	5 756
podíl na celkovém počtu příspěvků v %	100,0	25,0	5,0	6,2	8,0	10,5	18,0	27,4
Počet vyplacených příspěvků v přepočtu na 1 000 obyvatel daného věku	33,0	11,0	23,0	31,7	58,3	115,6	253,1	535,0

V prosinci 2014 bylo v Jihočeském kraji vyplaceno 21 tisíc příspěvků na péči, z toho 64 % ženám. Z rozdělení podle věku osob je patrné, že s věkem se počet příspěvků zvyšuje. Nejvíce jich bylo určeno osobám ve věku 85 a více let. S přibývajícím věkem se strmě zvyšuje i počet příspěvků v přepočtu na 1 000 obyvatel dané věkové skupiny - od věkové skupiny do 59 let, kde příspěvek na péči pobírá jedna osoba ze sta, až po věkovou skupinu 85 a více let, ve které příspěvek na péči náleží již každému druhému.

Graf 5.8 Počet vyplacených příspěvků na péči podle věku osob v krajích a ČR v prosinci 2014

V celé České republice bylo v prosinci 2014 vyplaceno 331 tisíc příspěvků na péči, to je v přepočtu na 1 000 obyvatel 31,4 příspěvků. Osobám do 64 let věku bylo v ČR určeno 12,3 příspěvku na 1 000 obyvatel, osobám ve věku 65–84 let 79,9 příspěvku a osobám ve věku 85 a více let bylo určeno 487,5 příspěvku.

V mezikrajovém srovnání byl nejmenší počet příspěvků na péči v přepočtu na 1 000 obyvatel vyplacen v Hlavním městě Praze (22,3), Středočeském kraji (25,7) a Karlovarském kraji (28,4) a naopak největší v kraji Zlínském (37,8), Pardubickém (35,2) a Vysočina (35,1). Uvedené kraje jsou i na okrajích žebříčku hodnot věkových kategorií 65–84 let a 85 a více let, ovšem s jednou výjimkou, a tou je Pardubický kraj. Ten má druhý nejvyšší počet příspěvků na péči díky věkové skupině do 64 let, kterou graf nezachycuje. Osobám do 64 let bylo v přepočtu na 1 000 obyvatel určeno v Pardubickém kraji 14 příspěvků, víc jich získali už jen obyvatelé v Ústeckém kraji – 16,9 příspěvků na 1 000 obyvatel. V Hlavním městě Praze, kde je vypláceno relativně nejméně příspěvků na péči, je jejich počet poloviční – 8,1 příspěvku na 1 000 obyvatel.

6. Aktivity seniorů

Aktivní státnutí znamená nejen přijetí zdravého životního stylu, příležitost déle pracovat a odcházet do důchodu později, ale být aktivním i po tomto odchodu. K aktivnímu životu seniorů patří i účast na životě společnosti, zapojení do občanských aktivit, celoživotní učení a sebezvzdělávání.

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014

Tato část je věnována aktivitě seniorů ve veřejném životě obcí na základě jejich využití pasivního volebního práva, tj. práva ve volbách kandidovat a být volen. Analyzované údaje se týkají **řádných komunálních voleb**, které proběhly v říjnu 2014 a jejich základního srovnání s předchozími komunálními volbami (na podzim 2006 a 2010).

Prvním, i když ne jediným, předpokladem pro získání volebního práva je dosažení věku 18 let. Koncem roku 2014 bylo v Jihočeském kraji (v obcích, kde proběhly v říjnu volby) 523 tis. osob ve věku 18 a více let, z toho víc než pětinu tvořili senioři ve věku 65 a více let. **Volební potenciál** Jihočeského kraje představoval při volbách do zastupitelstev obcí 2014 celkem 515 tisíc oprávněných voličů, kteří byli zapsáni v seznamech voličů, což se samozřejmě liší od počtu obyvatel kraje, ale můžeme předpokládat, že i ve voličské základně mají senioři pětinnový podíl.

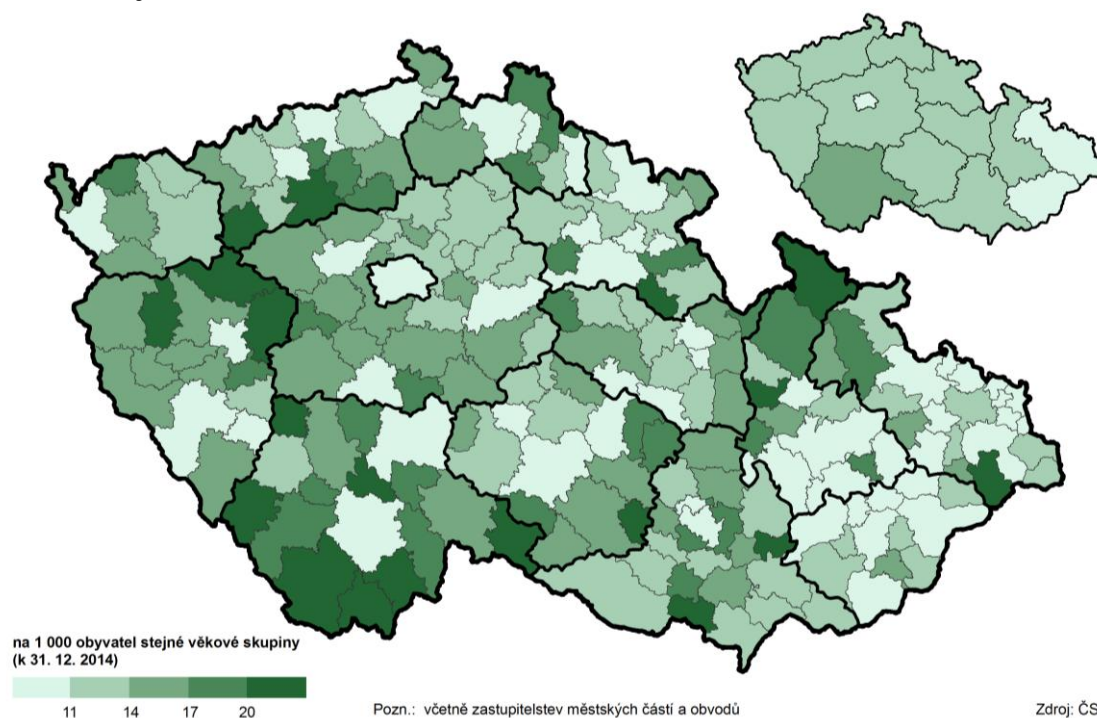
Celkem v řádných komunálních volbách 2014 **kandidovalo** v kraji 18,5 tis. osob, z toho 1,8 tis. kandidátů bylo ve věku 65 a více let. V přepočtu na 1 000 obyvatel ve věku 18 a více let kandidovalo celkem v Jihočeském kraji 35 osob. Ve věkové skupině 18–64 let kandidovalo 41 osob a ve věkové skupině 65 a více let zhruba 15 osob.

Průměrný **věk kandidátů** Jihočeského kraje byl 46,2 roku, průměrný věk kandidujících mužů byl 46,7 roku a žen 45,3 roku. Ve srovnání s ČR byli v kraji kandidující muži starší o půl roku, ženy byly stejně staré.

Počtem kandidátů seniorského věku na 1 000 seniorů se Jihočeský kraj v **mezikrajském srovnání** řadí na první místo. V nejmenší míře kandidovali senioři v Hlavním městě Praze (7 seniorů v přepočtu na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let). V celé České republice se o místo v zastupitelstvech obcí a měst ucházelo 12 kandidátů seniorského věku v přepočtu na 1 000 seniorů.

Z **vnitroregionálního pohledu** nejvíce kandidátů mezi seniory bylo v SO ORP Trhové Sviny (32,9 seniorů na 1 000 obyvatel věku 65 a více let), Týn nad Vltavou (30,4) a Kaplice (27,3). Naopak nejméně se o místo v zastupitelstvu ucházeli senioři v SO ORP České Budějovice (8,7), Tábor (10,8) a Strakonice (12,3).

Ktg 6.1 Osoby ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů kandidující ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

V Jihočeském kraji tvořili senioři necelou desetinu z celkového počtu kandidátů. V **meziokresním srovnání** mají nejnižší ale i nejvyšší podíl seniorů mezi kandidáty věkově nejmladší jihočeské okresy - Prachatice (nejnižší) a Český Krumlov (nejvyšší).

Tab 6.1 Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle okresů v roce 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 65 a více let			Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jihočeský kraj	18 487	12 950	5 537	1 782	1 350	432	9,6	10,4	7,8
v tom okres:									
České Budějovice	4 074	2 783	1 291	410	302	108	10,1	10,9	8,4
Český Krumlov	2 034	1 431	603	214	168	46	10,5	11,7	7,6
Jindřichův Hradec	3 221	2 306	915	314	234	80	9,7	10,1	8,7
Písek	2 232	1 544	688	223	159	64	10,0	10,3	9,3
Prachatice	2 018	1 378	640	180	135	45	8,9	9,8	7,0
Strakonice	2 242	1 603	639	201	165	36	9,0	10,3	5,6
Tábor	2 666	1 905	761	240	187	53	9,0	9,8	7,0

Kandidáti v seniorském věku se na kandidátních listinách častěji vyskytovali ve větších obcích. Ve **velikostních skupinách obcí** od 2 tis. obyvatel tvořili z celkového počtu kandidátů více než 12 %, nejvyšší podíl byl zaznamenán ve městech s 5 až 20 tis. obyvateli (15 %). Naopak nejnižší podíl – do 6 % měli na kandidátních listinách v obcích s 200 až 999 obyvateli.

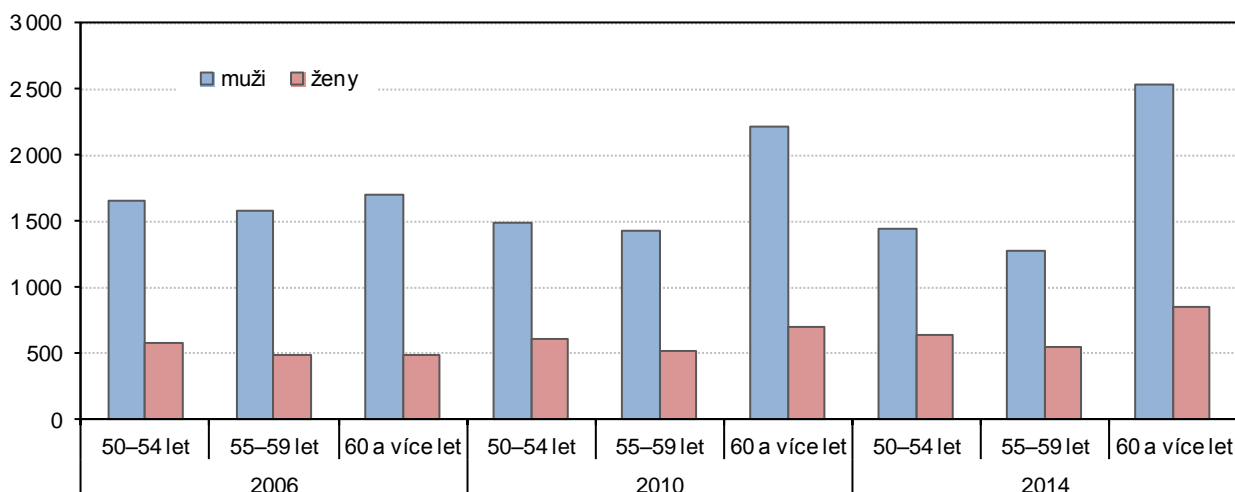
Tab 6.2 Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle velikostních skupin obcí v Jihočeském kraji v roce 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 65 a více let			Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jihočeský kraj	18 487	12 950	5 537	1 782	1 350	432	9,6	10,4	7,8
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	2 294	1 656	638	186	149	37	8,1	9,0	5,8
200–499 obyvatel	3 408	2 402	1 006	198	150	48	5,8	6,2	4,8
500–999 obyvatel	2 820	1 994	826	165	126	39	5,9	6,3	4,7
1 000–1 999 obyvatel	2 743	1 898	845	262	193	69	9,6	10,2	8,2
2 000–4 999 obyvatel	2 458	1 728	730	295	224	71	12,0	13,0	9,7
5 000–19 999 obyvatel	3 038	2 126	912	454	350	104	14,9	16,5	11,4
20 000–49 999 obyvatel	1 042	718	324	140	103	37	13,4	14,3	11,4
50 000 a více obyvatel	684	428	256	82	55	27	12,0	12,9	10,5

Následující graf byl vytvořen z dat, zveřejněných na volebním serveru ČSÚ, kde jsou mimo jiné informace o počtech kandidátů a zvolených zastupitelů v rozdělení podle věku do pětiletých věkových skupin, přičemž poslední je **věková kategorie 60 let a více**. Oproti volbám 2006 se při komunálních volbách 2010 a 2014 celkový počet kandidátů zvyšoval a přitom se zvyšovaly i počty kandidujících ve věkové kategorii 60 a více let. Ve věkové kategorii 50–54 let a 55–59 let počty kandidátů celkem klesly, i přes rostoucí počet kandidujících žen vlivem snižování počtu kandidujících mužů.

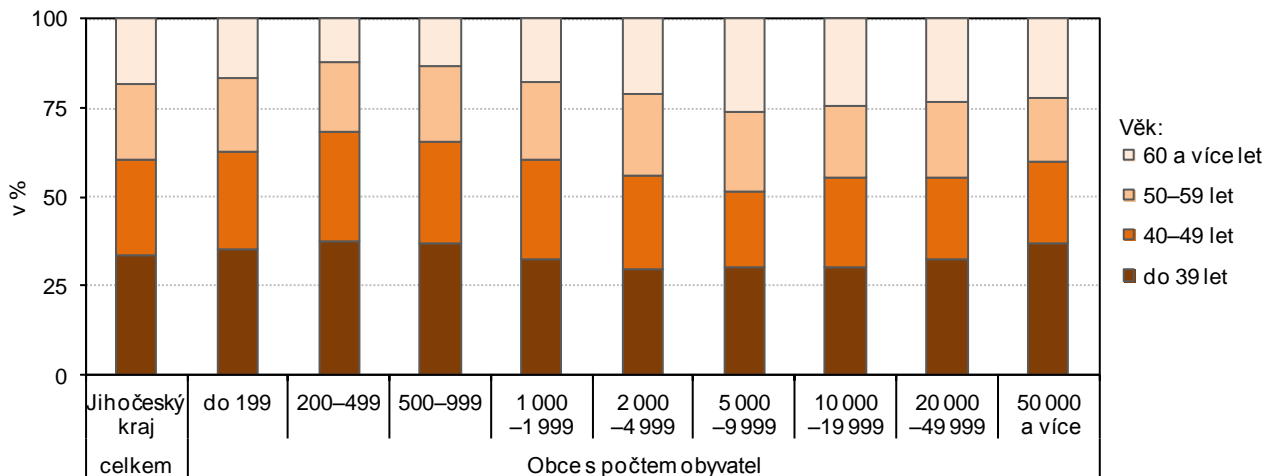
Graf 6.1 Kandidáti podle věku a pohlaví ve volbách do zastupitelstev obcí v letech 2006, 2010 a 2014 v Jihočeském kraji

V relativním vyjádření byla v roce 2014 z kandidujících mužů necelá pětina **ve věku nad 60 let** víc než pětina ve věku 50–59 let. Oproti volbám 2006 se podíl kandidujících mužů ve věku 50–59 let snížil (o 7 procentních bodů) a ve věku 60 a více let se zvýšil (o 5 procentních bodů). Mezi kandidujícími ženami v roce 2014 představovaly kandidátky ve věku 60 a více let 15 % (v roce 2006 – 11 %) a ve věku 50–59 let 21 % (v roce 2006 – 25 %).

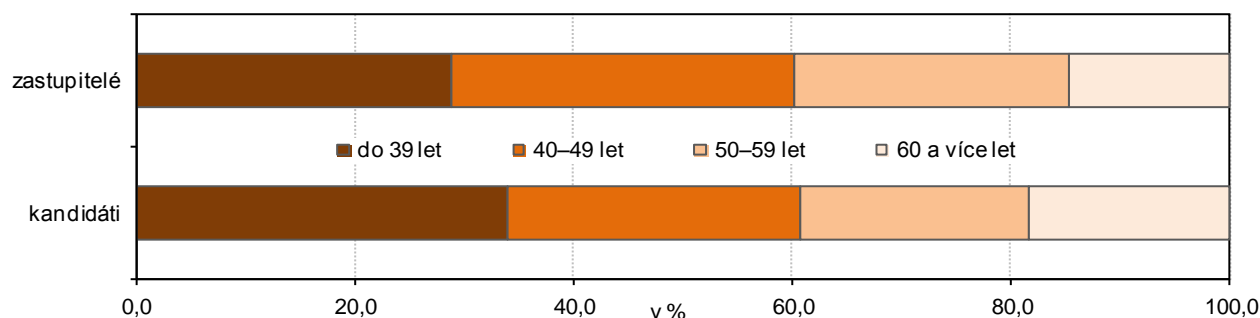
V Jihočeském kraji byl při volbách 2014 celkový poměr mezi kandidáty mladšími 50 let a kandidáty staršími 3:2. Lepší poměr ve prospěch osob mladších 50 let měly obce do 1 000 obyvatel. Horší poměr a relativně nejvíc osob ve věku 50 a více let se objevilo mezi kandidáty v obcích s počtem obyvatel 5 000–9 999 (48 %).

Graf 6.2 Kandidáti ve volbách do zastupitelstev obcí 2014 v Jihočeském kraji podle věku a podle velikostních skupin obcí

O úspěšnosti kandidatury rozhodují volby. V dalším textu jsou uvedeny informace o **zvolených členech zastupitelstev**, tak jak vzešli z řádných voleb (případné změny a nastoupení náhradníků nezahrnují). Z kandidátů podle věku byly nejméně úspěšné věkové skupiny 40–49 let a 50–59 let věku, ve kterých získalo mandát 35 % kandidátů. Z kandidátů do 39 let věku se ve volbách prosadila čtvrtina a z kandidátů ve věku 60 a více let necelá čtvrtina (24 %). Menší úspěšnost seniorů může být do jisté míry ovlivněna jejich pozicí spíše v druhé polovině kandidátních listin.

Graf 6.3 Kandidáti a zvolení zastupitelé podle věku ve volbách do zastupitelstev obcí 2014 v Jihočeském kraji

V Jihočeském kraji bylo ze zastupitelů zvolených v komunálních volbách 2014 téměř 6 % ve věku 65 a více let. Největší podíl seniorů je v zastupitelstvech obcí okresu Písek a podle velikostních skupin obcí v zastupitelstvech měst nad 50 tisíc obyvatel (České Budějovice) a s počtem 5 000–19 999 obyvatel. Pro doplnění uvádíme, že **průměrný věk zastupitelů** obecních zastupitelstev Jihočeského kraje zvolených v řádných volbách byl 46,7 let, nejmladší zastupitelstva obcí měl okres Tábor – průměrný věk 45,8 let a nejstarší Jindřichův Hradec – 47,6 let. Ve městě České Budějovice byl průměrný věk zvolených zastupitelů 50,7 let.

Tab 6.3 Zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014 podle pohlaví a podle okresů

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 65 a více let			Podíl zastupitelů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jihočeský kraj	5 549	4 210	1 339	327	277	50	5,9	6,6	3,7
v tom okres:									
České Budějovice	1 046	788	258	58	49	9	5,5	6,2	3,5
Český Krumlov	461	359	102	27	25	2	5,9	7,0	2,0
Jindřichův Hradec	949	722	227	53	44	9	5,6	6,1	4,0
Písek	677	508	169	53	43	10	7,8	8,5	5,9
Prachatice	559	406	153	29	21	8	5,2	5,2	5,2
Strakonice	877	660	217	53	46	7	6,0	7,0	3,2
Tábor	980	767	213	54	49	5	5,5	6,4	2,3

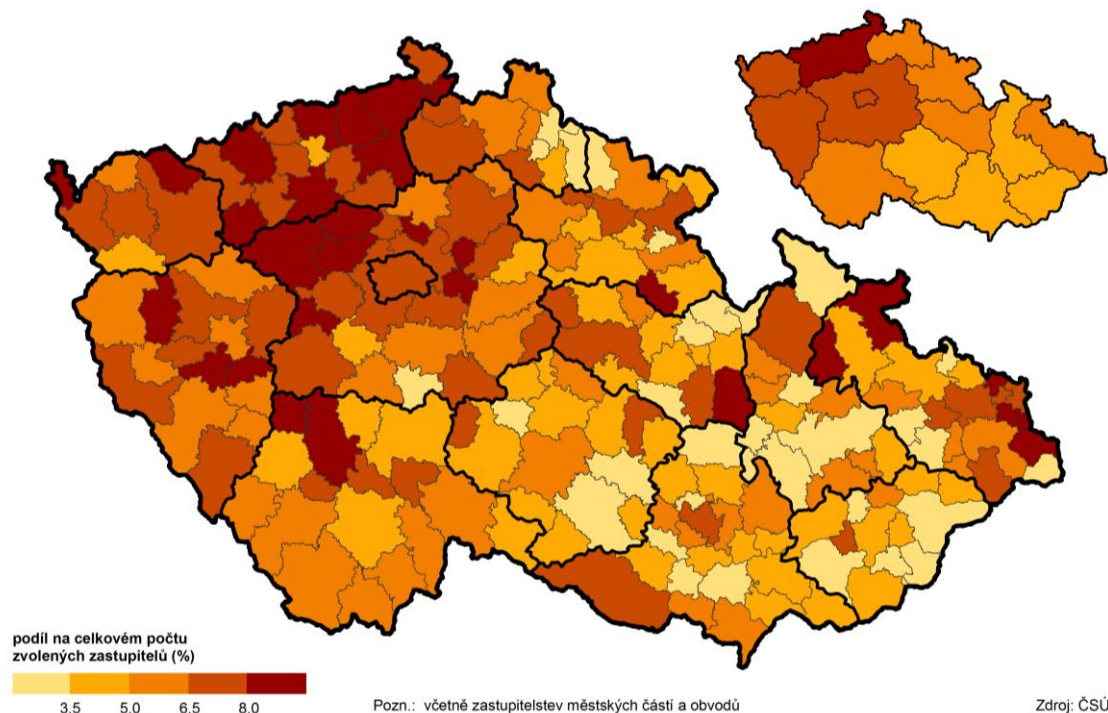
Tab 6.4 Zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014 podle pohlaví a podle velikostních skupin obcí

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 65 a více let			Podíl zastupitelů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jihočeský kraj	5 549	4 210	1 339	327	277	50	5,9	6,6	3,7
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	1 543	1 159	384	121	98	23	7,8	8,5	6,0
200–499 obyvatel	1 529	1 124	405	59	50	9	3,9	4,4	2,2
500–999 obyvatel	907	700	207	33	27	6	3,6	3,9	2,9
1 000–1 999 obyvatel	634	487	147	36	30	6	5,7	6,2	4,1
2 000–4 999 obyvatel	461	355	106	33	28	5	7,2	7,9	4,7
5 000–19 999 obyvatel	328	261	67	34	34	-	10,4	13,0	-
20 000–49 999 obyvatel	102	86	16	6	6	-	5,9	7,0	-
50 000 a více obyvatel	45	38	7	5	4	1	11,1	10,5	14,3

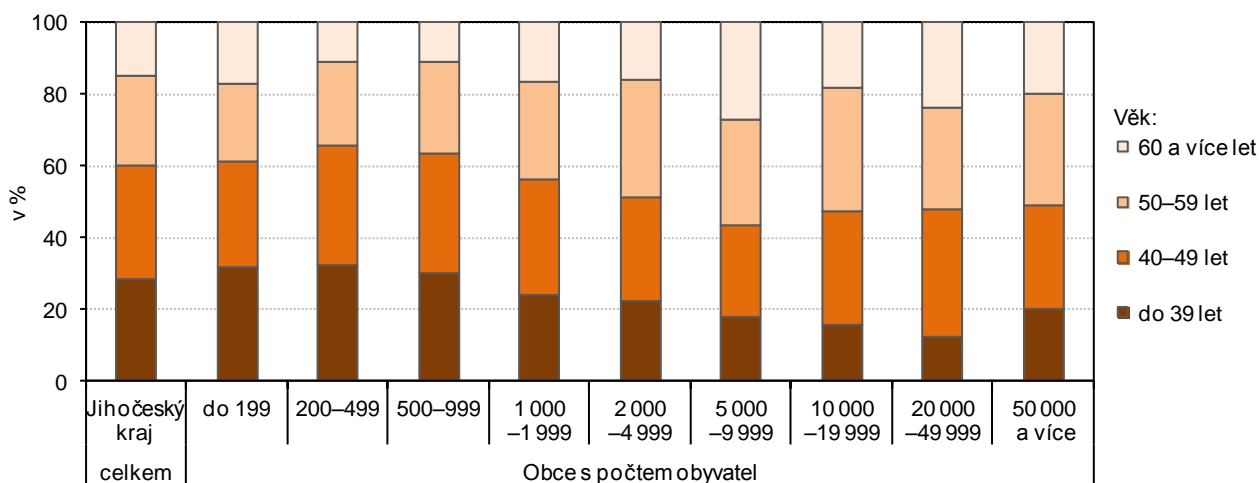
Kartogram 6.2 přináší **mezikrajské srovnání** i podrobnější vnitroregionální pohled. Jihočeský kraj se podílem osob v seniorském věku v zastupitelstvech obcí téměř shoduje s celorepublikovou hodnotou (5,8 %). Nejvyšší podíl osob ve věku 65 a více let mají kraje Ústecký (8,2 %) a Karlovarský (7,5 %), naopak nejnižší podíl kraj Zlínský (3,7 %) a Vysočina (4,3 %). Ve **vnitroregionálním pohledu** byl v Jihočeském kraji nejvyšší podíl seniorů mezi zvolenými zastupiteli obcí SO ORP Písek (9,4 %) a Blatná (8,1 %), naopak nejnižší podíl v SO ORP Tábor (4,6 %) a Strakonice a Dačice (v obou 4,9 %).

Ktg 6.2 Zvolení zastupitelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

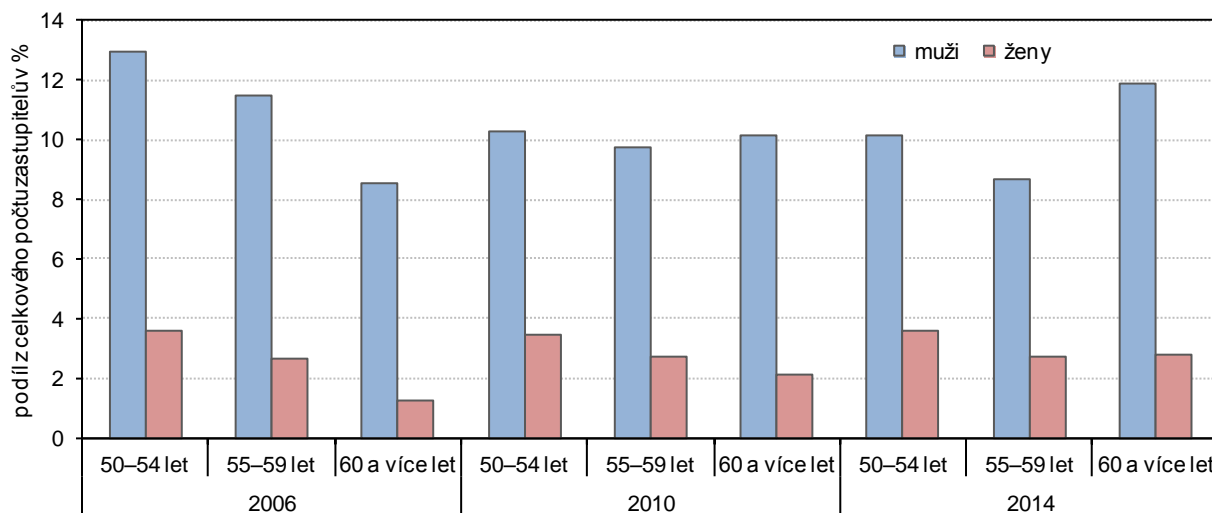
Z podrobnějšího rozdělení zastupitelů zvolených v řádných komunálních volbách 2014 na věkové skupiny je patrné, že v kraji bylo 28,8 % obecních zastupitelů ve věku do 39 let a ve věku 60 a více let bylo 14,7 % obecních zastupitelů.

Graf 6.4 Zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014 podle věku a podle velikostních skupin obcí v Jihočeském kraji

Ve srovnání s volbami 2006 zvolená zastupitelstva poněkud zestárla, průměrný věk zastupitelů zvolených při řádných volbách na podzim 2006 byl 46,0 let a při říjnových volbách 2014 dosáhl 46,7 let. Zvýšil se podíl zastupitelů (mužů i žen) ve věku 60 a více let z 9,8 % na 14,7 % v roce 2014. Zároveň se však podíl předchozích dvou věkových kategorií (50–54 let a 55–59 let) snížil, především vlivem klesajícího podílu mužů, podíl žen se v těchto kategoriích prakticky nemění.

Graf 6.5 Zvolení zastupitelé podle věku a pohlaví ve volbách do zastupitelstev obcí v letech 2006, 2010 a 2014 v Jihočeském kraji

Senioři a informační technologie

Jaký je v dnešním světě plném počítačů a moderních komunikačních technologií vztah seniorů k těmto atributům dnešní doby, budeme ilustrovat na základě výsledků Výběrového šetření o informačních a komunikačních technologiích v domácnostech a jejich využívání jednotlivci (VŠIT). Toto šetření je prováděno každoročně ve 2. čtvrtletí sledovaného roku formou osobního rozhovoru, a to na výběrovém vzorku cca 10 tisíc jednotlivců ve věku 16 a více let a jeho výsledky jsou pak propočteny na celou populaci osob starších 15 let.

Z výsledků šetření je v tabulkách a grafech uvedeno použití osobního počítače/internetu jednotlivci podle věkových skupin, přičemž pro zjednodušení jsou uvedeni jednotlivci, kteří počítač/internet v posledních 3 měsících před prováděním šetření použili bez ohledu na to, jak často ho používají a na jedince, kteří ho nepoužili nikdy. Uživatele, kteří PC/internet použili, ale nikoli v posledních třech měsících, tabulka ani grafy neuvádějí.

Používání osobního počítače a internetu je stále víc běžné, což dokládá ve všech věkových skupinách rostoucí podíl jedinců, kteří počítač/internet v posledních třech měsících použili, a zároveň klesající podíl jedinců, kteří ho nepoužili nikdy.

Zatímco pro Jihočechy do 35 let věku je používání osobního počítače i internetu dnes již naprostou samozřejmostí a počítač/internet nikdy nepoužil jen jeden jedinec ze 100, mezi seniory z pochopitelných důvodů není jejich používání až tak rozšířené. Ve srovnání se situací před 5 lety však zejména u seniorů došlo k významnému zlepšení, počet seniorů, kteří počítač/internet v posledních 3 měsících použili, se zdvojnásobil. V dnešní době již počítač/internet použil v posledních 3 měsících každý pátý senior, zatímco v roce 2010 to byl v případě počítače každý desátý senior a navštěvujících internet bylo ještě méně (každý dvanáctý senior). Podle posledních výsledků počítač nikdy nepoužilo 63 % a internet 67 % seniorů Jihočeského kraje.

Tab 6.5 Jednotlivci podle použití osobního počítače a internetu podle věku v Jihočeském kraji v letech 2010 až 2014^{*)}

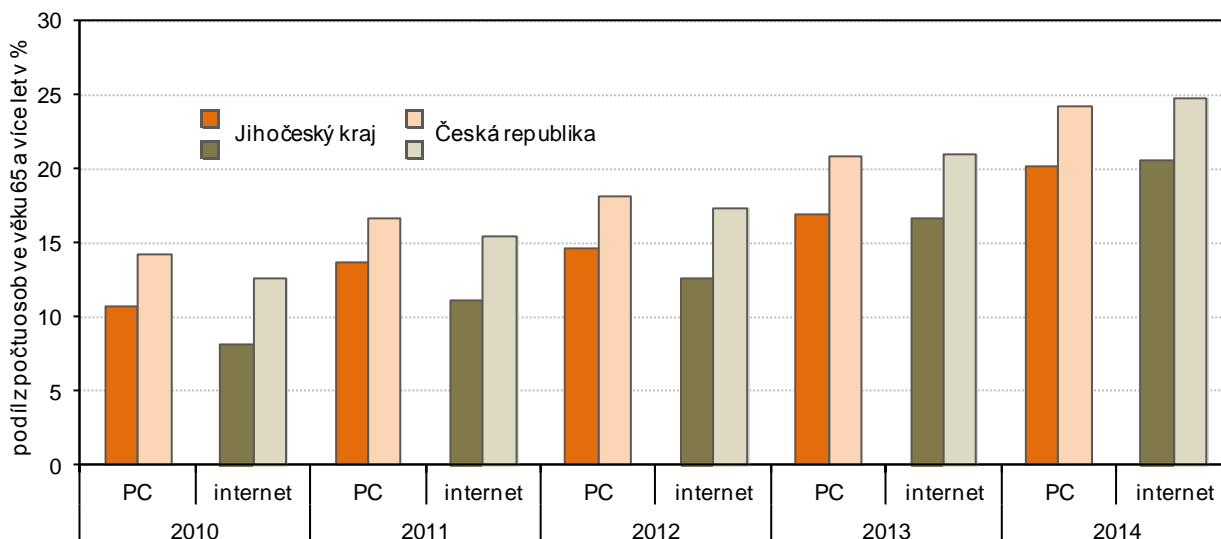
Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

	Jednotlivci podle použití informačních technologií									
	použili v posledních 3 měsících					nikdy nepoužili				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	osobní počítač									
Podíl z počtu osob ve věkové skupině (%):										
16–34 let	88,6	91,4	92,9	96,1	96,4	4,2	3,9	3,3	1,6	1,0
35–64 let	64,0	66,9	71,7	74,6	80,6	28,0	24,5	19,4	17,0	12,5
65 a více let	10,7	13,6	14,6	16,9	20,2	78,9	76,1	73,1	69,3	63,2
	internet									
Podíl z počtu osob ve věkové skupině (%):										
16–34 let	84,3	89,5	92,2	96,5	97,6	8,8	5,4	4,0	2,0	1,2
35–64 let	57,0	62,4	70,1	74,6	81,4	33,8	28,1	21,5	18,2	13,2
65 a více let	8,2	11,1	12,6	16,7	20,6	86,6	83,0	79,0	73,6	67,4

^{*)} Vážené klouzavé průměry z tříletých období - např. za rok 2014 je údaj vypočítán jako průměr z dat za roky 2013, 2014 a 2015. Období sběru dat: 2. čtvrtletí daného roku

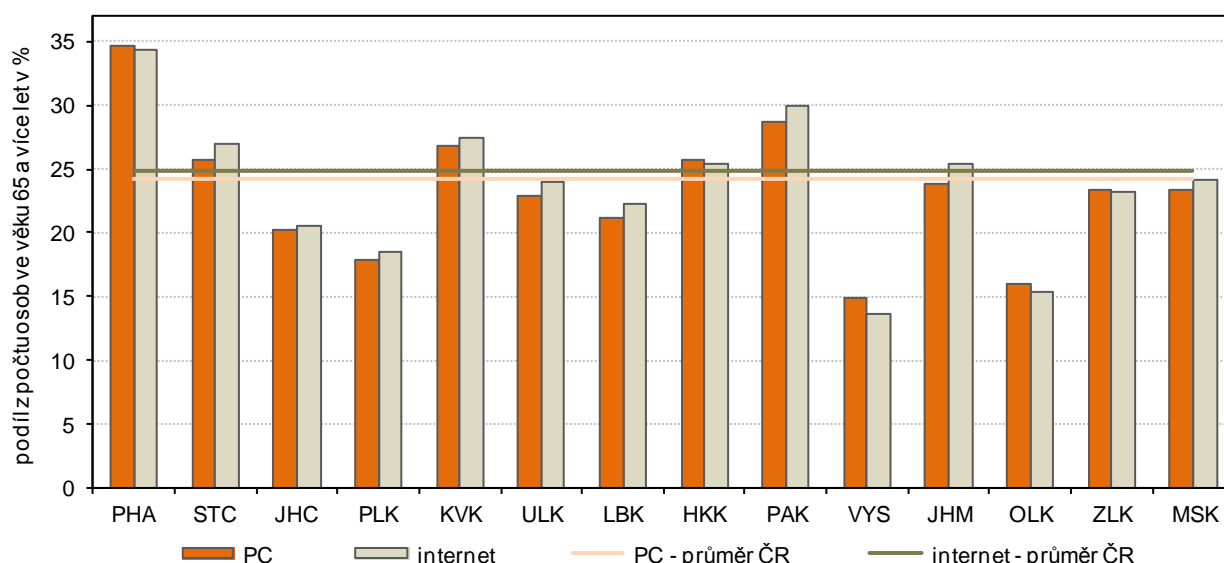
Zajímavostí, která vyplývá z tabulky a zejména z následujících grafů, a která je odrazem reality, je skutečnost, že od 2014 používání internetu „předběhlo“ počítače, u věkové kategorie 16–34 let to bylo ještě o rok dříve. Je to logické, vzhledem k tomu, že počítače již nejsou jediným prostředkem umožňujícím používání internetu. Za použití internetu se považuje jakákoliv aktivní činnost na internetu, např. prohlížení webových stránek, stahování souborů, používání e-mailů, z jakéhokoliv místa pro jakýkoliv účel (soukromý, pracovní atd.), a to jak na počítačích, tak na mobilních telefonech, tabletech atd.

Graf 6.6 Jednotlivci ve věku 65 a více let, kteří použili PC a internet v posledních 3 měsících v Jihočeském kraji a ČR v letech 2010 až 2014

Ve srovnání s průměrným seniorem České republiky je mezi jihočeskými seniory používání počítače i internetu méně rozšířené. V České republice již internet a počítač používala v posledních třech měsících čtvrtina seniorů. Z mezikrajského srovnání vyplývá, že použití počítače a internetu mezi seniory je nejběžnější v Hlavním městě Praze a v Pardubickém kraji a naopak nejméně časté v Kraji Vysočina a Olomouckém kraji.

Graf 6.7 Jednotlivci ve věku 65 a více let, kteří použili PC a internet v posledních 3 měsících podle krajů v roce 2014

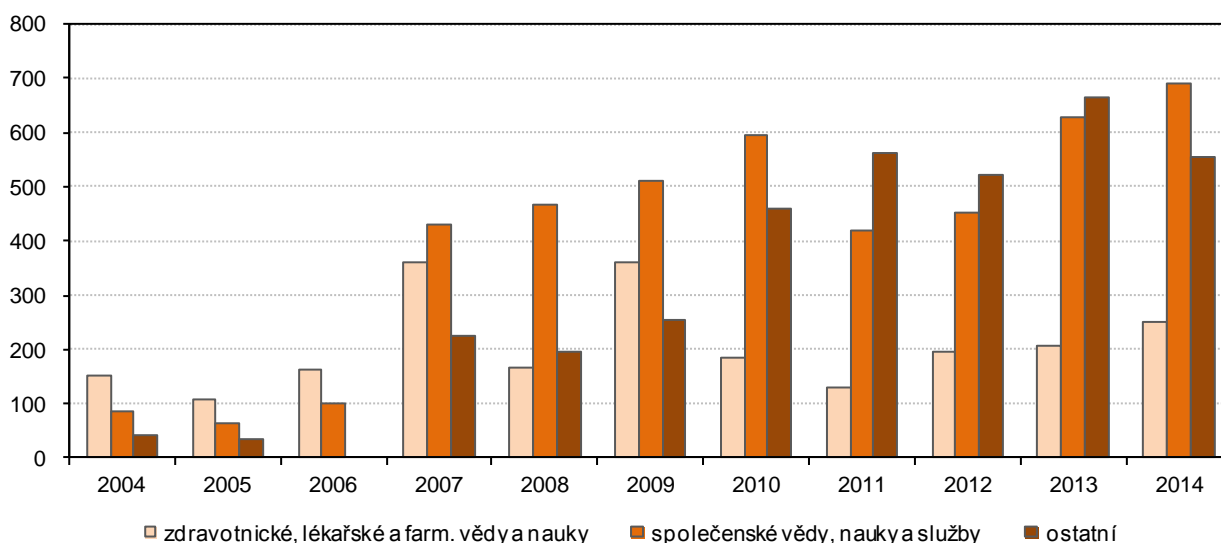
Celoživotní vzdělávání - Univerzita třetího věku

Univerzity třetího věku (dále jen U3V), jako specifická součást celoživotního vzdělávání, poskytují starším občanům vzdělávání na nejvyšší možné, tedy univerzitní úrovni, čímž se liší od jiných forem vzdělávacích činností, byť také orientovaných na tuto populaci. Vzdělávání na univerzitě třetího věku má výlučně charakter osobnostního rozvoje, nikoliv profesní přípravy a nezakládá tak nárok na vysokoškolský titul.

U3V jako jedna z možností kvalitního naplnění volného času podporuje aktivizaci starších dospělých a seniorů. Zpřístupňuje jim vhodnou formou nové poznatky, vědomosti a dovednosti, podporuje jejich psychickou a fyzickou svěžest. V neposlední řadě eliminuje sociální vyloučení seniorů a do jisté míry je zárukou jejich integrace do společnosti.

Univerzita třetího věku na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích vznikla již v roce 1992 rozhodnutím tehdejšího vedení jako jedna z forem celoživotního vzdělávání. V současné době realizuje Jihočeská univerzita širokou škálu ucelených vzdělávacích programů a oborů, semestrálních kurzů a dalších vzdělávacích akcí na třech místech v Jihočeském kraji - v Českých Budějovicích, Písku a Prachaticích. Posluchačem U3V se může stát uchazeč, který má vzdělání zakončené alespoň maturitou, je příjemcem starobního či invalidního důchodu a není nikde v zaměstnaneckém poměru.

Graf 6.8 Počet účastníků Univerzity třetího věku Jihočeské univerzity podle zaměření

Od roku 2007 se Univerzity třetího věku organizované Jihočeskou univerzitou účastní zpravidla víc než 1 000 posluchačů. Rozšíření nabídky oproti roku 2006 pro U3V napomohlo využití prostředků z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, v jehož rámci bylo možné v programovacím období 2007–2013 čerpat prostředky z Evropského sociálního fondu.

Tab 6.6 Počet účastníků Univerzity třetího věku Jihočeské univerzity podle zaměření programů

Zdroj: JČU, Výroční zpráva (2004-2014)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celkem	1 125	1 240	1 111	1 170	1 499	1 494
v tom:						
přírodní vědy a nauky	33	140	110	117	289	154
technické vědy a nauky	120	101	97	90	-	91
zemědělské, lesnické a veterinární vědy a nauky	30	13	-	-	-	-
zdravot., lékařské, farmaceutické vědy a nauky	362	185	129	194	206	249
společenské vědy, nauky a služby ¹⁾	510	594	418	454	629	691
obory z oblasti psychologie ¹⁾	55	136	178	144	-	-
ekonomie	-	41	-	21	24	13
právo, právní a veřejnosprávní činnost	-	-	41	-	-	-
pedagogika, učitelství a sociální péče	-	8	62	-	160	259
vědy a nauky o kultuře a umění	15	22	76	150	191	37

¹⁾ od roku 2013 do oblasti společenské vědy, nauky a služby zahrnuty obory z oblasti psychologie

V roce 2014 organizovaly vzdělávací akce a kurzy v rámci U3V především Zdravotně sociální (973 účastníků U3V) a Teologická fakulta (508 účastníků), jeden kurz i Ekonomická fakulta (13 účastníků). V uplynulých letech se do organizace vzdělávání v rámci U3V zapojily také Filozofická a Zemědělská fakulta.

7. Institucionální péče o seniory

V souvislosti se stárnutím populace dochází ke změnám ve struktuře potřeby péče a do budoucna je nutno očekávat rostoucí poptávku po sociální a zdravotní péči určené pro seniory. Z těchto důvodů si proto oblast řízení kvality péče o seniory zasluhuje výrazně větší pozornost, a to v celospolečenském měřítku.

Společenská opatření směřem k seniorské populaci by měla být koordinovaná, cílená na jedince a vycházející z potřeb a přání seniorů. Důležitými prioritami by měla být především integrace seniorů do společnosti a mezigenerační tolerance s důrazem na kvalitu života ve stáří. Zdravotně sociální problematika je pouze jednou z částí těchto komplexních opatření.

Mezinárodní akční plán pro problematiku stárnutí byl přijat Světovým shromážděním OSN v roce 2002 v Madridu a navazuje na závěry prvního Světového shromáždění o stárnutí, které se konalo ve Vídni v roce 1982. Ze závěrů je zřejmé, že stárnutí populace se netýká jen vyspělých zemí, ale je celosvětovým problémem. Ve 20. století došlo k výraznému prodloužení lidského života a spolu s rychlým růstem počtu obyvatel to znamená, že počet lidí starších 60 let se zvýší z přibližně 600 milionů v roce 2000 na téměř 2 miliardy v roce 2050. Mezi vyspělými a rozvojovými zeměmi jsou však velké demografické rozdíly nejen v počtu žen a mužů v dané věkové kategorii, ale také v místě bydlení starších lidí, v typu domácností a podobně. Je tedy zřejmé, že opatření k začlenění seniorů do společnosti se budou ve vyspělých a rozvojových zemích lišit.

Provádění Mezinárodního akčního plánu pro problematiku stárnutí 2002 vyžaduje trvalou součinnost a systematické hodnocení na všech úrovních. Zároveň je nutno reagovat na probíhající demografické změny ve společnosti. Primární zodpovědnost za provedení doporučení vyplývajících ze závěrů Plánu mají vlády, je však nutno brát v úvahu rozdílné podmínky v jednotlivých zemích.

Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017

Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 navazuje na Mezinárodní akční plán k problematice stárnutí, který byl přijat Světovým shromážděním OSN v roce 2002 v Madridu a na Národní programy přípravy na stárnutí, zpracovávané od roku 2003 do roku 2012 s cílem reagovat na demografický vývoj, uskutečňovat potřebné změny v souvislosti se stárnutím populace, podpořit rozvoj společnosti pro lidi všech věkových skupin, překonat a změnit dosavadní stereotypní pohledy na stárnutí a stáří, zlepšovat postavení seniorů v naší společnosti. Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 má několik cílů:

1. Realizace politiky přípravy na stárnutí v České republice
2. Zajištění a ochrana lidských práv starších osob
3. Celoživotní učení
4. Zaměstnávání starších pracovníků a seniorů
5. Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce
6. Kvalitní prostředí pro život seniorů
7. Zdravé stárnutí
8. Péče o seniory s omezenou soběstačností

Zákon o sociálních službách

V České republice byla v minulých letech oblast péče o seniory tradičně na okraji jak společenského, tak politického zájmu. Za posledních dvacet let však prošla významnými změnami. Došlo k rozvoji nových typů služeb a zavádění nových metod práce, které však nebyly na národní úrovni koordinovány, usměrňovány a zejména pak reflektovány v legislativě. Ke změnám právního rámce v oblasti služeb sociální péče došlo až v roce 2006, kdy byly schváleny zákony týkající se sociálních služeb. Tato legislativní změna znamenala zavedení nových instrumentů, které definovaly příspěvky na péči a zakotvily také nové požadavky pro poskytovatele služeb v oblasti řízení kvality.

Zákon o sociálních službách č. 108/2006 Sb. Především upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci (dále jen "osoba") prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči, podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v oblasti sociálních služeb, inspekci poskytování sociálních služeb a předpoklady pro výkon činnosti v sociálních službách.

Tento zákon dále upravuje předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka, pokud vykonává činnost v sociálních službách nebo podle zvláštních právních předpisů při pomoci v hmotné nouzi, v sociálně-právní ochraně dětí, ve školách a školských zařízeních, u poskytovatelů zdravotních služeb, ve věznicích, v zařízeních pro zajištění cizinců a v azylových zařízeních.

Zákon vychází ze zásad, že každá osoba má nárok na bezplatné poskytnutí základního sociálního poradenství o možnostech řešení nepříznivé sociální situace nebo jejího předcházení. Rozsah a forma pomoci a podpory poskytnuté prostřednictvím sociálních služeb musí zachovávat lidskou důstojnost osob. Pomoc musí vycházet z individuálně určených potřeb osob, musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvávání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace, a posilovat jejich sociální začleňování. Sociální služby musí být poskytovány v zájmu osob a v náležitě kvalitě takovými způsoby, aby bylo vždy důsledně zajištěno dodržování lidských práv a základních svobod osob.

Zákon o sociálních službách vymezuje okruh oprávněných osob, podmínky nároku na příspěvek na péči, druhy sociálních služeb a úhrady nákladů za poskytování sociálních služeb, podmínky poskytování sociálních služeb a upravuje další záležitosti v souvislosti s poskytováním sociálních služeb.

Rada vlády pro seniory a stárnutí populace

Rada vlády pro seniory a stárnutí populace (dále jen „Rada“) byla zřízena usnesením vlády ze dne 22. března 2006 č. 288 v návaznosti na usnesení vlády č. 1482 k Informaci o plnění Národního programu přípravy na stárnutí na období let 2003 až 2007.

Rada je stálým poradním orgánem vlády pro otázky týkající se seniorů a stárnutí populace. Ve své činnosti usiluje o vytvoření podmínek pro zdravé, aktivní a důstojné stárnutí a stáří v České republice a aktivní zapojení starších osob do ekonomického a sociálního rozvoje společnosti v kontextu demografického vývoje. Zasedání Rady se konají podle potřeby, nejméně však třikrát ročně. Informace o činnosti Rady jsou přístupné veřejnosti na webových stránkách Úřadu vlády, resp. Ministerstva práce a sociálních věcí.

Rada ve své činnosti usiluje o vytvoření podmínek pro zdravé, aktivní a důstojné stárnutí a stáří v České republice a aktivní zapojení starších osob do ekonomického a sociálního rozvoje společnosti v kontextu demografického vývoje; usiluje o rovnoprávné postavení seniorů ve všech oblastech života, ochranu jejich lidských práv a o rozvoj mezigeneračních vztahů v rodině a ve společnosti.

Rada iniciuje a navrhuje koncepční a legislativní řešení významných otázek života seniorů a stárnutí populace, systematicky se zabývá problematikou lidských práv seniorů a navrhuje vládě opatření směřující k jejich ochraně. Rada také iniciuje a podporuje spolupráci mezi orgány veřejné správy, sociálními partnery, občanskými sdruženími seniorů a proseniorskými organizacemi a dalšími právníckými a fyzickými osobami, které působí v této oblasti, podporuje účast odborné veřejnosti a jednotlivců na řešení významných otázek života seniorů a zlepšování jejich životních podmínek.

Rada vlády pro seniory přispívá k realistickému vnímání a zobrazování stárnutí, stáří a seniorů ve společnosti a v médiích, sleduje a vyhodnocuje dokumenty Evropské unie a dalších mezinárodních organizací, které jsou významné z hlediska seniorů a stárnutí populace a předkládá vládě návrhy na jejich uplatnění v dílčích politikách.

Rada podněcuje výzkumnou a analytickou činnost v této oblasti a usiluje o vytvoření a rozšiřování zdrojů statistických a dalších informací důležitých pro koncepční činnost v uvedené oblasti a pro hodnocení její úspěšnosti, uděluje cenu Rady osobnostem, organizacím a dalším subjektům za významný přínos ke zvýšení kvality života seniorů a k řešení problematiky stárnutí a stáří.

Péče o seniory v regionu

V oblasti sociálních služeb v kraji je problematika péče o seniory součástí schváleného **Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje pro rok 2015**. Sociální služby jsou určeny lidem v nepříznivé sociální situaci, tedy i seniorům, kteří z důvodu vyššího věku a neuspokojivého zdravotního stavu potřebují částečnou nebo úplnou pomoc při zvládnutí základních činností spojených s péčí o vlastní osobu, a to formou odborné ošetrovatelské péče a podporou poskytovatelů pobytových sociálních služeb. Senioři, kteří žijí v přirozeném sociálním prostředí a ocitli se v nepříznivé sociální situaci, mohou ji překonat za pomoci dostupných terénních sociálních služeb, ambulantních sociálních služeb a zejména rodiny. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje pro rok 2015 má vymezeny pro péči o seniory 3 priority:

1. Podpora systému poskytovaných služeb
2. Rozvoj systému poskytovaných služeb
3. Zkvalitnění poskytovaných sociálních služeb

V systému poskytovaných služeb se jedná o pečovatelskou službu, tísňovou péči, odlehčovací služby, denní stacionáře, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče.

Další sociální služby, které mohou senioři využívat, jsou odborná sociální poradenství, osobní asistence, průvodcovské a předčitatelské služby, centra denních služeb, týdenní stacionáře, telefonická krizová pomoc, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se ZP.

V roce 2015 bude Jihočeský kraj u cílové skupiny seniorů usilovat o stabilizaci sítě sociálních služeb a udržení potřebných kapacit u jednotlivých druhů sociálních služeb s ohledem na individuální potřeby uživatelů, podporu jejich samostatnosti a možnosti setrvat co nejdéle v přirozeném prostředí.

V rámci dotační politiky vyhlašuje Jihočeský kraj každoročně grantové programy k podpoře různých oblastí, jenž jsou pro rozvoj kraje zásadní a současně naplňují strategické cíle Programu rozvoje Jihočeského kraje. V roce 2015 byl vyhlášen **grant - Účelová dotace z rozpočtu Jihočeského kraje k poskytovatelům sociálních služeb v roce 2016**. Tato dotace z rozpočtu Jihočeského kraje se poskytuje poskytovatelům sociálních služeb k financování běžných (neinvestičních) výdajů, které souvisejí s poskytováním sociálních služeb v souladu se zpracovaným Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb (SPRSS), tj. bude podporováno poskytování sociálních služeb, které jsou součástí SPRSS Jihočeského kraje na období 2014–2016, včetně jeho aktualizace. Finanční prostředky budou použity na podporu poskytování sociálních služeb, které mají místní či regionální charakter a jsou uživatelům sociálních služeb poskytovány v souladu s místními či regionálními potřebami.

Dalším dokumentem, který zpracoval Krajský úřad Jihočeského kraje je **Průvodce sociálními službami v Jihočeském kraji**, kde je vymezeno, kdo je uživatelem sociálních služeb, kdo je jejich poskytovatelem. Průvodce popisuje jednotlivé typy sociální pomoci s tím, pro koho je určena. V publikaci je také přehled všech zařízení sociální péče v Jihočeském kraji s adresou a kontaktními údaji, včetně určení cílové skupiny uživatelů.

Tabulková příloha

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	10 538 275	1 259 079	1 315 299	637 300	575 123	299 293	823 972	438 851
z toho ženy (%)	50,9	51,5	50,6	50,7	50,5	50,6	50,4	50,9
z celku ve věku (%):								
0–14 let	15,2	14,5	16,8	15,2	14,8	14,9	15,7	15,7
15–64 let	67,0	67,3	66,5	66,8	66,8	67,7	67,2	66,7
65 a více let	17,8	18,2	16,7	18,0	18,4	17,5	17,1	17,6
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	1 880 406	229 618	219 811	114 731	105 556	52 285	140 543	77 318
z toho ženy (%)	58,6	59,0	57,8	57,7	57,2	58,1	58,2	58,2
z celku ve věku (%):								
65–69 let	35,7	34,7	37,3	36,0	35,7	37,5	39,7	38,7
70–74 let	25,6	25,7	25,3	25,0	25,7	25,6	25,7	25,0
75–79 let	16,4	15,2	15,9	16,6	16,8	17,3	15,7	15,3
80–84 let	12,6	13,0	12,4	13,0	12,8	11,4	10,9	11,7
85–89 let	7,0	8,0	6,8	6,8	6,6	5,9	5,7	6,7
90–94 let	2,4	3,1	2,2	2,3	2,2	2,0	2,1	2,4
95 a více let	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	182 099	26 382	20 223	10 758	9 524	4 239	11 186	7 239
z toho ženy (%)	71,1	69,0	70,6	70,1	68,9	71,6	73,8	72,7
Index stáří ¹⁾	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5
Index ekonomického zatížení ²⁾	49,3	48,7	50,4	49,7	49,7	47,8	48,7	49,9
Průměrný věk (roky)	41,7	42,0	40,7	41,9	42,1	41,8	41,2	41,4
Počet zemřelých v roce 2014	105 665	12 118	12 301	6 428	5 761	3 151	8 846	4 346
z toho ve věku 65 a více let (%)	80,0	83,1	80,6	80,3	81,4	76,1	76,7	78,5
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):								
novotvary	23,8	25,2	24,5	24,7	23,8	24,3	24,7	22,9
nemoci oběhové soustavy	51,1	49,1	50,7	46,4	47,5	48,6	51,6	53,1
nemoci dýchací soustavy	6,2	5,7	6,0	8,9	6,2	6,6	5,7	5,4
vnější příčiny	3,1	3,1	3,2	3,8	3,3	3,9	3,1	3,7
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2013–2014)								
muži	15,8	17,0	15,6	16,0	15,8	15,2	14,8	15,6
ženy	19,3	20,1	19,0	19,1	19,0	18,6	17,9	19,3
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhrn 2010–2014)	888	-5 777	4 289	872	487	-79	587	223
PROJEKCE OBYVATELSTVA³⁾								
Počet obyvatel k 1. lednu 2030	10 396 701	1 275 648	1 434 519	632 286	578 064	279 222	792 395	435 928
z toho ve věku (%):								
65 a více let	23,9	20,5	21,5	24,8	24,3	25,1	23,5	23,7
75 a více let	12,7	11,4	11,2	12,9	12,7	13,0	12,3	12,9
85 a více let	3,2	3,2	2,7	3,2	3,2	3,0	2,8	3,1
Index stáří ¹⁾	183,0	145,3	144,0	186,0	184,4	208,0	181,4	173,6
Průměrný věk (roky)	45,7	43,7	43,9	45,8	45,7	46,5	45,4	45,2
Počet obyvatel k 1. lednu 2050	9 812 872	1 377 944	1 492 127	601 825	566 951	251 437	722 329	420 098
z toho ve věku (%):								
65 a více let	32,2	23,8	28,9	32,1	31,1	32,6	31,5	30,6
75 a více let	17,5	12,3	15,2	17,7	16,8	18,0	17,0	16,8
85 a více let	6,2	4,5	5,1	6,4	5,9	6,0	5,7	6,0
Index stáří ¹⁾	249,8	164,5	196,8	245,2	235,8	276,3	252,0	225,2
Průměrný věk (roky)	48,8	44,7	46,6	48,7	48,2	49,5	48,7	47,8
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	10 436 560	1 268 796	1 289 211	628 336	570 401	295 595	808 961	432 439
z toho ženy (%)	51,0	51,6	50,6	50,9	50,5	50,8	50,9	51,1
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	1 644 836	201 029	190 911	100 000	92 734	44 538	117 899	64 949
v tom způsob bydlení:								
v bytech	1 586 568	196 331	182 901	96 250	88 892	42 576	112 363	62 967
v zařízeních	49 773	3 996	6 199	3 206	3 104	1 432	4 813	1 469
mimo byty (bez zařízení)	8 027	648	1 784	520	724	518	675	497
bezdomovci	468	54	27	24	14	12	48	16

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							OBYVATELSTVO
551 590	516 372	509 895	1 172 853	635 711	585 261	1 217 676	Počet obyvatel k 31. 12. 2014
50,8	50,6	50,3	51,0	51,1	51,1	51,0	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
15,0	15,2	14,9	15,0	14,9	14,5	14,7	0–14 let
66,0	66,7	66,9	66,8	66,8	67,2	67,7	15–64 let
19,0	18,0	18,2	18,2	18,2	18,3	17,5	65 a více let
104 773	93 083	92 924	213 228	115 866	107 273	213 397	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
58,3	58,2	58,2	59,3	59,3	60,0	59,7	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
35,5	35,0	34,2	34,0	35,0	33,6	34,9	65–69 let
25,2	24,9	24,9	25,9	25,4	25,1	27,5	70–74 let
16,2	16,9	17,7	16,6	16,9	17,8	16,9	75–79 let
13,1	13,6	13,4	12,9	12,8	13,6	11,8	80–84 let
7,3	7,2	7,2	7,5	7,1	7,2	6,5	85–89 let
2,4	2,3	2,3	2,7	2,5	2,3	2,3	90–94 let
0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	95 a více let
10 509	9 095	9 111	22 712	11 461	10 538	19 122	Počet obyvatel ve věku 85 a více let
70,3	69,3	70,5	72,0	71,3	72,3	73,8	z toho ženy (%)
126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9	Index stáří ¹⁾
51,6	49,8	49,6	49,6	49,6	48,9	47,6	Index ekonomického zatížení ²⁾
42,3	41,7	41,9	41,9	42,0	42,2	41,8	Průměrný věk (roky)
5 614	5 123	4 880	11 399	6 461	6 120	13 117	Počet zemědělců v roce 2014
81,6	81,6	81,3	80,7	79,4	79,7	77,3	z toho ve věku 65 a více let (%)
							Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):
23,1	21,3	23,2	24,2	23,1	22,7	23,0	novotvary
53,8	50,3	53,0	51,2	52,2	55,1	52,7	nemoci oběhové soustavy
5,4	6,9	6,1	5,4	6,5	5,6	7,2	nemoci dýchací soustavy
2,9	3,3	2,6	3,4	3,4	3,2	2,4	vnější příčiny
							Naděje dožití osob ve věku 65 let (2013–2014)
16,1	16,2	16,0	16,4	15,7	15,7	15,2	muži
19,3	19,3	19,9	19,8	19,9	19,6	18,9	ženy
							Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhrn 2010–2014)
295	358	407	-256	36	238	-792	
							PROJEKCE OBYVATELSTVA³⁾
536 601	509 292	491 942	1 164 493	611 735	555 945	1 130 292	Počet obyvatel k 1. lednu 2030
							z toho ve věku (%):
25,3	23,9	25,4	23,8	24,8	25,6	24,7	65 a více let
12,5	12,7	13,0	12,7	13,1	13,3	12,7	75 a více let
3,0	3,2	3,5	3,4	3,3	3,5	3,2	85 a více let
193,6	178,0	196,2	178,5	193,9	207,7	194,6	Index stáří ¹⁾
46,1	45,4	46,2	45,5	46,1	46,6	46,0	Průměrný věk (roky)
503 750	488 449	452 169	1 124 475	564 218	499 059	985 947	Počet obyvatel k 1. lednu 2050
							z toho ve věku (%):
32,3	31,1	33,9	31,0	32,7	34,2	32,8	65 a více let
18,2	16,9	19,1	16,8	17,9	19,1	18,4	75 a více let
6,7	6,0	7,0	6,1	6,4	7,0	6,6	85 a více let
248,3	235,8	275,3	235,0	261,9	287,8	270,3	Index stáří ¹⁾
48,8	48,2	49,8	48,2	49,2	50,2	49,5	Průměrný věk (roky)
							OBYVATELSTVO podle SLDB 2011
547 916	511 627	505 565	1 163 508	628 427	579 944	1 205 834	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
50,9	50,7	50,5	51,2	51,4	51,3	51,4	z toho ženy (%)
92 020	82 330	82 741	188 684	101 647	96 398	188 956	Počet obyvatel ve věku 65 a více let v tom způsob bydlení:
							v bytech
88 936	79 210	80 021	183 282	97 981	92 542	182 316	
2 701	2 904	2 502	4 758	3 248	3 508	5 933	v zařízeních
359	200	202	601	385	310	604	mimo byty (bez zařízení)
24	16	16	43	33	38	103	bezdomovci

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):								
svobodní, svobodné	2,8	3,4	2,4	3,1	2,7	2,5	2,5	2,5
ženatí, vdané	52,4	51,0	52,6	53,1	53,3	50,4	49,5	51,1
rozvedení, rozvedené	9,1	13,5	8,4	7,5	8,2	12,3	11,0	11,0
ovdovělí, ovdovělé	35,5	31,7	36,6	36,2	35,7	34,4	36,9	35,3
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	30,5	13,7	29,5	33,3	30,2	34,4	35,0	30,6
střední vč. vyučení (bez maturity)	34,5	29,3	37,8	34,2	35,8	32,8	35,9	36,5
úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	23,5	33,2	23,0	23,1	24,0	22,5	20,3	23,1
vysokoškolské	8,7	20,5	6,8	6,8	7,2	6,1	5,3	6,9
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	37,0	32,7	28,9	38,5	30,5	28,1	22,9	27,3
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%)⁴⁾								
muži	30,8	44,8	29,7	28,5	30,6	3,6	11,1	15,1
ženy	28,7	43,2	27,5	24,1	28,0	4,4	11,4	13,7
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)								
muži ve věku 60–64 let	17,8	34,2	20,8	17,2	17,6	18,8	15,3	17,9
muži ve věku 65 a více let	8,2	16,7	8,9	7,0	8,1	8,1	6,8	8,7
ženy ve věku 60–64 let	14,6	29,5	16,8	12,6	14,0	16,2	12,0	14,1
ženy ve věku 65 a více let	3,6	7,9	3,7	2,8	3,5	4,1	2,9	3,6
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011								
Postavení mužů ve věku 65 a více let v domácnosti (%):								
osoba v sezdáném nebo nesezdáném páru	67,3	64,9	66,3	67,1	67,4	64,9	65,7	66,5
další osoba v domácnosti	2,8	2,4	3,4	2,7	2,7	2,5	2,4	2,9
osamělý rodič	2,5	3,0	2,6	2,5	2,4	2,5	2,1	2,3
domácnost jednotlivce	18,5	20,7	18,3	19,5	18,9	20,8	20,7	20,5
osoba v zařízení	2,0	1,4	2,1	2,0	2,5	2,3	2,9	1,5
ostatní	6,8	7,6	7,3	6,2	6,1	7,1	6,2	6,3
Postavení žen ve věku 65 a více let v domácnosti (%):								
osoba v sezdáném nebo nesezdáném páru	34,2	32,9	34,0	35,0	35,6	33,2	32,7	33,8
další osoba v domácnosti	7,2	5,4	8,8	6,8	6,4	5,9	5,4	6,6
osamělý rodič	8,1	8,6	8,1	7,6	7,5	7,8	6,8	7,2
domácnost jednotlivce	39,6	41,4	37,7	40,4	40,2	41,5	42,9	42,6
osoba v zařízení	3,7	2,4	4,1	4,0	4,0	3,9	4,9	2,8
ostatní	7,2	9,4	7,3	6,2	6,3	7,7	7,3	7,0
Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu úplných rodin (%):	21,4	23,5	19,8	21,2	22,2	21,4	19,9	20,4
v čele pracující důchodce	1,8	3,9	1,9	1,5	1,9	1,7	1,4	1,9
v čele nepracující důchodce	18,8	18,4	17,2	19,0	19,5	18,7	17,6	17,7
Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu neúplných rodin (%):	16,8	16,8	16,6	16,4	16,8	13,4	11,8	13,8
v čele pracující důchodce	0,7	1,6	0,8	0,6	0,7	0,6	0,4	0,6
v čele nepracující důchodce	15,6	14,5	15,4	15,4	15,6	12,3	11,0	12,8
Podíl domácností s osobou ve věku 65 a více let na počtu domácností jednotlivců (%):	36,0	29,4	35,8	37,8	36,6	32,5	32,6	35,9
domácnost pracujícího důchodce	1,6	2,7	1,6	1,3	1,5	1,6	1,2	1,5
domácnost nepracujícího důchodce	33,4	25,7	33,1	35,5	34,1	29,5	30,3	33,4

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
2,5	2,7	3,3	3,0	2,9	3,4	2,5	Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):
54,1	54,0	55,0	53,2	53,4	53,0	51,5	svobodní, svobodné
8,3	7,3	5,4	8,5	7,9	7,0	9,1	ženatí, vdané
35,1	35,9	36,2	35,2	35,8	36,6	36,8	rozvedení, rozvedené
							ovdovělí, ovdovělé
							Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku
28,7	31,1	36,9	31,5	33,1	37,9	35,8	65 a více let (%):
37,3	37,4	35,7	32,7	35,4	33,8	33,9	základní vč. neukončeného a bez vzdělání
							střední vč. vyučení (bez maturity)
24,3	22,8	20,1	23,2	22,2	19,7	20,6	úplné střední s maturitou a vyšší odborné
6,7	6,1	5,4	10,1	7,0	6,4	7,1	vč. nástavbového
							vysokoškolské
33,3	37,5	46,8	45,7	43,1	53,0	43,5	Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel
							daného věku (%)
							Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob
29,2	30,2	39,5	37,6	30,2	39,5	28,7	daného věku (%) ⁴⁾
24,9	26,0	30,5	37,1	26,6	37,5	29,1	muži
							ženy
							Pracující důchodci z počtu důchodců
							daného věku (%)
17,2	14,1	13,1	16,7	13,3	13,4	13,3	muži ve věku 60–64 let
7,7	6,3	5,4	7,8	5,8	6,0	5,5	muži ve věku 65 a více let
14,0	11,5	9,6	13,5	10,5	11,0	10,2	ženy ve věku 60–64 let
3,5	2,6	2,2	3,1	2,3	2,3	2,3	ženy ve věku 65 a více let
							DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011
							Postavení mužů ve věku 65 a více let
							v domácnosti (%):
69,4	69,2	68,8	67,7	69,6	68,4	68,3	osoba v sezdáném nebo nesezdáném páru
2,6	2,7	3,1	3,2	2,6	3,2	2,7	další osoba v domácnosti
2,5	2,3	2,5	2,7	2,4	2,8	2,3	osamělý rodič
18,1	17,8	16,5	16,7	17,1	15,8	18,3	domácnost jednotlivce
1,8	2,3	2,2	1,5	2,2	2,5	2,1	osoba v zařízení
5,6	5,6	7,0	8,2	6,2	7,3	6,3	ostatní
							Postavení žen ve věku 65 a více let
							v domácnosti (%):
36,4	36,1	36,2	34,0	35,2	33,7	33,5	osoba v sezdáném nebo nesezdáném páru
6,3	7,0	8,1	9,1	6,9	9,1	7,1	další osoba v domácnosti
7,3	7,5	8,2	9,2	8,1	9,2	8,0	osamělý rodič
40,6	39,6	37,8	36,1	39,7	37,0	40,6	domácnost jednotlivce
3,7	4,4	3,6	3,2	3,9	4,4	3,8	osoba v zařízení
5,7	5,5	6,1	8,4	6,2	6,6	7,0	ostatní
							Podíl domácností s osobou v čele ve věku
22,7	21,5	21,6	21,9	21,7	21,4	20,8	65 a více let na počtu úplných rodin (%):
1,8	1,4	1,3	1,8	1,3	1,4	1,2	v čele pracující důchodce
20,0	19,3	19,8	19,3	19,6	19,3	18,8	v čele nepracující důchodce
							Podíl domácností s osobou v čele ve věku
17,2	17,5	20,9	20,0	17,6	21,8	15,7	65 a více let na počtu neúplných rodin (%):
0,7	0,6	0,5	0,7	0,5	0,6	0,4	v čele pracující důchodce
15,9	16,5	20,0	18,9	16,7	20,7	14,9	v čele nepracující důchodce
							Podíl domácností s osobou ve věku 65 a více
40,1	40,3	42,5	36,9	39,6	41,7	36,8	let na počtu domácností jednotlivců (%):
1,6	1,3	1,2	1,5	1,1	1,2	1,0	domácnost pracujícího důchodce
37,3	38,2	40,5	34,5	37,6	39,7	34,8	domácnost nepracujícího důchodce

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011								
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let								
muži	122 922	16 755	14 340	8 014	7 323	3 774	9 798	5 401
v tom (%):								
samostatně v bytě	89,4	91,9	86,4	90,0	89,3	87,4	89,6	89,1
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	9,2	7,3	11,0	8,2	8,6	10,3	9,2	9,0
mimo byty (bez zařízení)	1,4	0,8	2,6	1,8	2,2	2,3	1,2	1,9
ženy	388 587	49 720	42 497	23 812	21 745	10 957	30 208	16 440
v tom (%):								
samostatně v bytě	92,7	94,0	90,6	93,4	93,0	93,3	93,9	93,2
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	6,9	5,6	8,6	6,0	6,4	6,1	5,8	6,2
mimo byty (bez zařízení)	0,5	0,4	0,8	0,6	0,6	0,6	0,4	0,6
Průměrná obytná plocha bytu obývaného domácností v čele s osobou ve věku 65 a více let v m ² :								
úplná rodina	63,8	59,5	68,1	65,3	64,3	61,6	62,5	64,2
neúplná rodina	64,2	59,1	68,6	66,5	64,3	63,3	62,0	64,0
domácnost jednotlivce	51,6	47,5	55,7	53,8	53,1	49,6	49,9	50,0
Podíl hospodařících domácností seniorů ⁵⁾ bydlící v bytech se sníženou kvalitou (ze zjištěných hodnot) (%):								
úplné rodiny	4,1	3,0	5,0	3,8	4,1	4,0	4,4	5,4
neúplné rodiny	2,1	1,5	2,4	1,8	2,1	2,3	2,6	2,9
domácnosti jednotlivců	5,1	2,9	6,0	4,9	5,7	5,1	5,9	8,6
domácnosti jednotlivců	5,7	4,2	7,3	5,5	5,7	5,2	5,8	7,0
EKONOMICKÁ AKTIVITA SENIORŮ								
(Výběrové šetření pracovních sil)								
Podíl obyvatel ve věku 60 a více let (%)								
z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)	6,3	9,0	7,0	6,2	6,7	7,8	5,7	5,6
z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let	61,7	61,9	60,5	62,5	64,0	61,1	59,2	61,6
Míra ekonomické aktivity								
muži ve věku 60–64 let	47,7	58,6	56,6	48,5	50,9	51,0	43,7	44,4
muži ve věku 65 a více let	7,1	13,2	8,3	5,1	7,6	10,6	6,1	6,7
ženy ve věku 60–64 let	20,4	42,3	21,0	16,3	22,2	26,8	16,9	8,9
ženy ve věku 65 a více let	3,5	4,6	4,2	4,2	3,0	4,4	2,1	3,9
ZDRAVOTNÍ STAV SENIORŮ								
Hospitalizovaní v nemocnicích na 1 000 obyvatel v roce 2013								
z toho ve věku:								
65–69 let	330	263	343	315	301	351	384	358
70–74 let	413	318	434	395	385	413	488	452
75–79 let	510	395	552	472	476	530	591	548
80–84 let	599	476	636	555	586	641	688	688
85–89 let	684	559	748	630	646	705	770	812
90–94 let	738	648	826	672	751	762	811	934
95 a více let	712	629	796	567	779	602	701	966
Hospitalizovaní na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v roce 2013								
v léčebnách dlouhodobě nemocných	24,4	26,1	14,3	27,5	17,8	36,8	20,6	4,8
v hospicích	2,1	0,6	1,3	2,1	2,1	-	2,8	-

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011
							Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let
6 788	5 978	5 581	12 542	6 932	5 982	13 714	muži
							v tom (%):
89,9	90,5	91,0	88,5	89,5	89,3	89,6	samostatně v bytě
8,8	8,8	8,3	10,5	9,3	9,6	9,6	v bytě spolu s další domácností
1,3	0,7	0,7	1,0	1,2	1,1	0,8	mimo byty (bez zařízení)
22 135	19 322	18 498	40 985	24 240	21 708	46 320	ženy
							v tom (%):
93,4	93,2	93,4	91,3	92,7	91,3	92,2	samostatně v bytě
6,2	6,5	6,3	8,3	6,9	8,3	7,5	v bytě spolu s další domácností
0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	mimo byty (bez zařízení)
							Průměrná obytná plocha bytu obývaného domácností v čele s osobou ve věku 65 a více let v m ² :
58,4	58,5	60,2	58,9	58,4	58,5	55,9	úplná rodina
64,0	64,0	65,4	65,0	63,9	64,1	61,5	neúplná rodina
65,2	64,5	66,4	64,2	63,8	65,1	61,4	domácnost jednotlivce
51,8	52,1	53,6	51,7	52,1	51,3	49,7	
							Podíl hospodařících domácností seniorů ⁵⁾ bydlící v bytech se sníženou kvalitou (ze zjištěných hodnot) (%):
4,5	4,3	3,9	4,0	3,7	4,5	3,7	úplné rodiny
2,3	2,2	1,9	2,1	2,0	2,2	1,9	neúplné rodiny
5,4	5,3	4,9	5,2	4,9	6,2	4,7	domácnosti jednotlivců
6,3	6,1	5,8	5,7	5,0	6,4	5,0	
							EKONOMICKÁ AKTIVITA SENIORŮ (Výběrové šetření pracovních sil)
							Podíl obyvatel ve věku 60 a více let (%) z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)
5,8	6,2	5,2	6,5	4,3	4,9	5,2	z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let
64,8	63,8	61,9	62,1	61,7	63,3	60,0	Míra ekonomické aktivity
36,9	51,9	42,6	49,7	38,6	38,6	41,7	muži ve věku 60–64 let
6,5	6,1	5,0	7,6	3,3	3,8	4,5	muži ve věku 65 a více let
20,3	19,2	14,7	19,3	9,9	15,9	15,5	ženy ve věku 60–64 let
2,8	2,7	2,9	4,5	1,8	2,8	3,3	ženy ve věku 65 a více let
							ZDRAVOTNÍ STAV SENIORŮ
							Hospitalizovaní v nemocnicích na 1 000 obyvatel v roce 2013
192	212	230	217	215	226	218	z toho ve věku:
286	333	350	341	337	352	342	65–69 let
352	401	456	422	398	425	448	70–74 let
431	502	548	535	490	537	545	75–79 let
519	602	645	625	572	625	633	80–84 let
582	702	722	715	673	702	709	85–89 let
673	768	723	739	687	724	749	90–94 let
583	719	817	817	684	613	682	95 a více let
							Hospitalizovaní na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v roce 2013
24,2	12,0	31,4	13,4	42,6	46,1	34,8	v léčebnách dlouhodobě nemocných
4,1	4,4	-	3,9	. ⁶⁾	2,6	1,9	v hospicích

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)								
Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)	1 743 252	204 284	202 402	105 219	96 522	49 943	133 634	75 049
z toho předčasný důchod (%)	28,5	14,9	24,8	30,1	32,2	30,7	31,5	27,2
Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem	606 661	62 824	71 932	37 970	33 610	16 273	46 372	24 389
z toho předčasný důchod (%)	11,5	6,5	10,3	11,3	13,3	13,5	13,8	10,7
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) (Kč)								
muži	12 259	12 905	12 388	12 028	12 153	11 948	12 223	12 088
ženy	10 050	10 992	10 112	10 048	10 018	9 833	9 884	10 066
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem) (Kč)								
muži	13 637	14 573	13 682	13 367	13 522	13 464	13 742	13 406
ženy	11 985	13 000	11 951	11 912	11 926	11 919	12 001	11 955
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)								
Zařízení sociální péče								
domovy pro seniory	501	25	69	39	24	15	40	18
domovy se zvláštním režimem	263	10	37	15	9	8	34	11
Místa v zařízeních								
domovy pro seniory	37 338	2 191	5 028	3 039	1 815	889	3 678	988
domovy se zvláštním režimem	14 345	529	1 789	641	741	479	1 963	416
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let								
domovy pro seniory	19,9	9,5	22,9	26,5	17,2	17,0	26,2	12,8
domovy se zvláštním režimem	7,6	2,3	8,1	5,6	7,0	9,2	14,0	5,4
SENIORŮ A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)								
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	9,5	14,4	9,8	9,6	9,5	10,8	10,4	9,5
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	5,8	7,5	7,2	5,9	6,8	7,5	8,2	5,4
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	16,2	5,2	24,7	18,4	23,2	14,5	16,5	14,4

¹⁾ poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

³⁾ zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 a Projekce obyvatelstva v ČR do roku 2100 (střední varianta)

⁴⁾ podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

⁵⁾ domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let

⁶⁾ ke zveřejnění údajů nebyl dán souhlas

Zdroj dat:

Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení

Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

dokončení

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)
98 165	87 564	87 419	193 459	107 731	98 429	203 432	Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)
29,6	34,2	36,5	27,0	32,3	30,6	33,0	z toho předčasný důchod (%)
33 590	30 927	32 015	68 273	38 648	37 351	72 487	Příjemci starobního důchodu v souběhu
10,7	13,0	13,4	10,6	12,0	11,6	14,2	s vdovským/vdoveckým důchodem
							z toho předčasný důchod (%)
12 012	11 930	11 875	12 073	11 831	11 990	12 790	Průměrná měsíční výše starobního důchodu
10 039	9 896	9 806	9 975	9 811	9 863	9 634	(bez souběhu) (Kč)
							muži
							ženy
							Průměrná měsíční výše starobního důchodu
							(v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem)
							(Kč)
13 339	13 238	13 140	13 418	13 187	13 287	14 161	muži
11 921	11 797	11 727	11 852	11 749	11 721	11 839	ženy
							SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)
							Zařízení sociální péče
36	23	25	48	34	38	67	domovy pro seniory
11	10	15	35	13	19	36	domovy se zvláštním režimem
							Místa v zařízeních
2 363	2 122	2 199	3 028	2 544	2 681	4 773	domovy pro seniory
532	930	547	2 816	608	854	1 500	domovy se zvláštním režimem
							Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let
22,6	22,8	23,7	14,2	22,0	25,0	22,4	domovy pro seniory
5,1	10,0	5,9	13,2	5,2	8,0	7,0	domovy se zvláštním režimem
							SENIORŮ A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV
							OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)
9,2	8,5	7,7	9,5	8,4	7,3	9,8	Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)
							Podíl zvolených zastupitelů ve věku
5,5	5,3	4,3	4,8	4,6	3,7	5,9	65 a více let (%)
							Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku
18,8	19,0	21,2	12,4	13,5	12,3	10,9	65 a více let (%)

PŘÍLOHA

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Jihočeského kraje

	Jihočeský kraj	v tom okresy						
		České Budějovice	Český Krumlov	Jindřichův Hradec	Písek	Prachovice	Strakonice	Tábor
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	637 300	189 861	61 110	91 778	70 634	50 800	70 653	102 464
z toho ženy (%)	50,7	51,1	49,8	50,7	50,8	50,1	50,6	50,9
z celku ve věku (%):								
0–14 let	15,2	15,6	16,2	14,8	14,6	15,4	14,9	14,8
15–64 let	66,8	67,0	68,0	66,6	65,8	67,8	66,7	66,1
65 a více let	18,0	17,4	15,8	18,6	19,7	16,9	18,4	19,1
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	114 731	32 979	9 653	17 101	13 891	8 569	12 985	19 553
z toho ženy (%)	57,7	58,0	56,0	57,6	57,7	57,1	58,1	58,0
v celku ve věku (%):								
65–69 let	36,0	35,6	40,4	37,2	34,5	37,7	34,4	34,8
70–74 let	25,0	25,9	25,1	24,3	24,7	24,9	26,0	23,8
75–79 let	16,6	16,0	15,6	16,1	17,4	16,8	17,8	17,2
80–84 let	13,0	13,2	11,2	13,1	13,2	12,2	12,8	13,9
85–89 let	6,8	6,7	5,7	6,7	7,4	6,1	6,7	7,7
90–94 let	2,3	2,4	1,8	2,3	2,5	2,1	2,1	2,4
95 a více let	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,1	0,2	0,3
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	10 758	3 086	742	1 592	1 425	715	1 173	2 025
z toho ženy (%)	70,1	70,2	69,4	71,2	68,4	71,9	70,8	69,5
Index stáří ¹⁾	118,4	111,4	97,6	126,3	134,9	109,8	123,5	128,6
Index ekonomického zatížení ²⁾	49,7	49,2	47,0	50,1	52,1	47,6	49,8	51,3
Průměrný věk (roky)	41,9	41,4	40,5	42,3	42,8	41,4	42,2	42,5
Počet zemědělců v roce 2014	6 428	1 759	590	930	778	538	711	1 122
z toho ve věku 65 a více let (%)	80,3	80,8	75,6	80,3	81,4	77,9	80,6	82,4
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):								
novotvary	24,7	26,0	24,4	21,0	28,8	22,2	21,6	26,0
nemoci oběhové soustavy	46,4	44,0	50,0	49,3	43,8	48,4	47,5	46,3
nemoci dýchací soustavy	8,9	10,0	5,4	8,2	9,5	8,6	8,2	9,8
vnější příčiny	3,8	3,5	4,7	3,7	2,7	3,6	4,4	4,3
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2010–2014)								
muži	.	15,8	15,2	15,8	15,5	15,2	15,4	15,9
ženy	.	19,3	18,0	19,2	19,5	18,2	18,5	19,1
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhm 2010–2014)	872	295	6	92	177	58	108	136

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Jihočeského kraje

1. pokračování

	Jihočeský kraj	v tom okresy						
		České Budějovice	Český Krumlov	Jindřichův Hradec	Písek	Prachovice	Strakonice	Tábor
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	628 336	186 462	60 516	90 604	69 843	50 010	69 786	101 115
z toho ženy (%)	50,9	51,3	50,2	50,9	51,0	50,6	50,7	51,1
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	100 000	28 562	8 101	14 628	12 313	7 415	11 601	17 380
z toho ženy (%)	58,9	58,9	57,4	59,1	59,5	58,5	59,1	59,0
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):								
svobodní, svobodné	3,1	2,7	3,0	3,4	2,9	4,2	3,2	3,1
ženatí, vdané	53,1	53,3	51,9	53,1	53,1	51,0	53,0	54,2
rozvedení, rozvedené	7,5	9,0	7,8	6,4	7,2	7,1	6,8	6,5
ovdovělí, ovdovělé	36,2	34,9	36,4	37,1	36,8	37,7	36,9	36,1
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	33,3	28,2	38,6	38,3	31,9	38,5	35,6	32,3
střední vč. vyučení (bez maturity)	34,2	33,1	32,2	34,7	34,0	34,1	36,4	35,4
úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	23,1	27,6	19,9	19,1	24,3	19,4	20,1	23,1
vysokoškolské	6,8	8,7	5,4	5,6	6,9	5,6	4,9	7,0
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	38,5	39,1	37,8	35,9	39,7	40,1	38,4	38,6
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ³⁾	25,9	27,2	13,6	26,5	26,8	24,1	29,9	26,3
muži	28,5	29,2	14,8	29,8	30,2	26,3	33,6	29,2
ženy	24,1	25,9	12,7	24,3	24,6	22,5	27,4	24,4
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)								
muži ve věku 60–64 let	17,2	20,5	16,0	13,7	17,0	17,6	16,4	16,6
muži ve věku 65 a více let	7,0	9,1	6,3	6,0	6,6	5,8	5,8	6,4
ženy ve věku 60–64 let	12,6	15,5	11,5	10,3	13,9	11,5	10,5	11,3
ženy ve věku 65 a více let	2,8	3,8	2,9	2,5	2,6	2,6	2,1	2,1

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Jihočeského kraje

2. pokračování

	Jihočeský kraj	v tom okresy						
		České Budějovice	Český Krumlov	Jindřichův Hradec	Písek	Prachovice	Strakonice	Tábor
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011								
Domácnosti seniorů celkem	65 626	18 860	5 351	9 502	8 187	4 792	7 673	11 261
Úplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti	27 655	7 943	2 258	4 024	3 364	2 011	3 159	4 896
65–74 let	18 259	5 236	1 599	2 655	2 191	1 376	2 107	3 095
75 a více let	9 396	2 707	659	1 369	1 173	635	1 052	1 801
Neúplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti	5 503	1 536	431	862	702	432	616	924
65–74 let	2 657	762	214	388	320	232	304	437
75 a více let	2 846	774	217	474	382	200	312	487
Podíl domácností jednotlivců daného věku na počtu domácností jednotlivců (%):								
osoby ve věku 60–64 let	10,1	9,6	10,5	11,4	10,2	10,4	10,0	9,8
osoby ve věku 65–69 let	9,4	9,1	9,1	9,6	9,3	9,2	10,0	9,5
osoby ve věku 70–74 let	7,9	7,3	7,0	8,4	8,4	8,4	8,9	8,2
osoby ve věku 75 a více let	20,5	18,6	17,0	23,0	23,5	18,2	21,3	22,5
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011								
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let v bytech:								
bydlící samostatně v bytě	29 445	8 445	2 417	4 223	3 808	2 134	3 462	4 956
bydlící v bytě s další hospodařící domácností	2 087	612	173	299	206	151	296	350
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let								
muži	8 014	2 295	707	1 108	1 005	608	962	1 329
v tom (%):								
samostatně v bytě	90,0	89,0	89,8	91,4	92,5	89,8	88,5	90,1
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	8,2	8,2	8,5	7,9	5,9	9,0	9,5	8,7
ženy	23 812	6 902	1 902	3 428	3 034	1 685	2 856	4 005
v tom (%):								
samostatně v bytě	93,4	92,8	93,7	93,6	94,9	94,2	91,4	93,8
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	6,0	6,1	5,9	6,2	4,8	5,7	7,2	5,9
mimo byty (bez zařízení)	0,6	1,1	0,4	0,2	0,3	0,1	1,4	0,3

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Jihočeského kraje

dokončení

	Jihočeský kraj	v tom okresy						
		České Budějovice	Český Krumlov	Jindřichův Hradec	Písek	Prachovice	Strakonice	Tábor
STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)								
Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)	105 219	29 803	9 190	16 323	12 616	7 929	11 882	17 476
z toho předčasný důchod (%)	30,1	24,7	37,3	36,7	33,0	22,7	29,5	31,1
Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem	37 970	10 432	3 143	5 765	4 754	2 984	4 444	6 448
z toho předčasný důchod (%)	11,3	10,0	15,6	13,8	12,1	7,7	10,3	10,9
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu)								
muži	12 028	12 310	11 814	11 798	11 943	11 811	11 960	12 101
ženy	10 048	10 351	9 798	9 737	9 925	10 020	10 066	10 026
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (v souběhu s vdovským/vdoveckým důch.)								
muži	13 367	13 670	13 141	13 064	13 267	13 175	13 453	13 365
ženy	11 912	12 120	11 804	11 727	11 829	11 780	11 909	11 917
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)								
Zařízení sociální péče								
domovy pro seniory	39	9	4	5	5	4	5	7
domovy se zvláštním režimem	15	5	-	1	5	1	2	1
Místa v zařízeních								
domovy pro seniory	3 039	824	236	427	325	355	373	499
domovy se zvláštním režimem	641	276	-	18	204	26	81	36
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let								
domovy pro seniory	26,5	25,0	24,4	25,0	23,4	41,4	28,7	25,5
domovy se zvláštním režimem	5,6	8,4	-	1,1	14,7	3,0	6,2	1,8
Domy s pečovatelskou službou (2010)	104	21	16	14	15	12	10	16
v nich byty	3 098	908	266	440	633	192	245	414
SENIŘI A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (2014)								
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	9,6	10,1	10,5	9,7	10,0	8,9	9,0	9,0
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	5,9	5,5	5,9	5,6	7,8	5,2	6,0	5,5
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	18,4	14,1	12,6	16,9	23,8	16,1	26,4	22,5

¹⁾ poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

³⁾ podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

Zdroj dat:

Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení

Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

PŘÍLOHA

Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje

	Jihočeský kraj	Správní obvod ORP							
		Blatná	České Budějovice	Český Krumlov	Dačice	Jindřichův Hradec	Kaplice	Milevsko	Písek
OBYVATELSTVO									
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	637 300	13 790	157 018	41 690	19 379	47 575	19 420	18 466	52 168
z toho ženy (%)	50,7	50,4	51,4	50,0	49,8	50,9	49,4	50,4	50,9
z celku ve věku (%):									
0–14 let	15,2	14,1	15,6	16,3	14,6	15,0	16,0	13,3	15,0
15–64 let	66,8	66,1	66,7	67,4	67,2	66,8	69,3	65,4	65,9
65 a více let	18,0	19,8	17,6	16,3	18,2	18,3	14,7	21,3	19,1
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	114 731	2 731	27 704	6 793	3 524	8 690	2 860	3 936	9 955
z toho ženy (%)	57,7	56,8	58,1	56,2	57,5	57,2	55,4	57,5	57,8
z celku ve věku (%):									
65–69 let	36,0	36,1	35,2	40,4	36,4	38,3	40,2	33,4	35,0
70–74 let	25,0	25,3	26,1	25,4	24,6	23,8	24,5	24,7	24,7
75–79 let	16,6	17,3	16,1	15,3	16,9	15,5	16,4	19,2	16,6
80–84 let	13,0	12,2	13,2	11,2	13,7	12,9	11,4	13,2	13,2
85–89 let	6,8	7,0	6,7	5,5	6,1	6,8	5,9	6,8	7,6
90–94 let	2,3	1,8	2,3	2,0	2,0	2,2	1,4	2,3	2,6
95 a více let	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,4	0,2	0,3	0,4
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	10 758	246	2 592	525	297	819	217	374	1 051
z toho ženy (%)	70,1	70,3	70,2	70,1	72,7	71,2	67,7	68,7	68,3
Index stáří ¹⁾	118,4	140,1	113,0	100,1	124,3	122,1	92,1	160,3	126,9
Index ekonomického zatížení ²⁾	49,7	51,4	49,8	48,3	48,8	49,8	44,3	52,9	51,8
Průměrný věk (roky)	41,9	42,8	41,6	40,7	42,2	42,1	40,2	43,9	42,4
Počet zemědělců v roce 2014	6 428	176	1 430	416	198	462	174	202	576
z toho ve věku 65 a více let (%)	80,3	83,5	80,8	78,1	77,8	80,7	69,5	84,2	80,4
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014):									
novotvary	24,7	19,0	26,1	24,9	20,1	19,3	23,1	30,6	28,1
nemoci oběhové soustavy	46,4	53,7	43,9	49,8	53,9	51,7	50,4	40,6	44,9
nemoci dýchací soustavy	8,9	10,2	9,9	5,2	6,5	8,0	5,8	12,4	8,4
vnější příčiny	3,8	2,0	3,5	4,3	3,9	4,8	5,8	3,5	2,4
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2010–2014)									
muži	.	15,2	16,0	15,0	15,8	16,0	15,6	15,7	15,5
ženy	.	18,8	19,5	17,9	18,6	19,1	18,0	19,2	19,7
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhm 2010–2014)	872	19	235	21	12	52	-15	32	145
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011									
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	628 336	13 733	154 588	41 200	19 120	46 642	19 316	18 342	51 501
z toho ženy (%)	50,9	50,7	51,6	50,5	50,0	51,2	49,7	50,6	51,1
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	100 000	2 411	24 007	5 727	3 073	7 277	2 374	3 500	8 813
z toho ženy (%)	58,9	57,0	58,9	57,4	59,3	59,0	57,3	59,3	59,5
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):									
svobodní, svobodné	3,1	2,9	2,6	2,9	3,6	3,6	3,4	2,9	2,9
ženatí, vdané	53,1	55,9	53,8	52,0	54,0	52,9	51,6	54,1	52,7
rozvedení, rozvedené	7,5	5,8	9,4	7,8	5,2	6,9	7,8	5,1	8,0
ovdovělí, ovdovělé	36,2	35,4	34,1	36,1	37,2	36,6	37,3	37,9	36,4
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):									
základní vč. neukonč. a bez vzdělání	33,3	38,8	25,6	38,8	45,2	36,8	38,1	37,1	29,8
střední vč. vyučení (bez maturity)	34,2	34,5	32,8	31,4	33,2	34,8	34,1	35,6	33,3
úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	23,1	19,9	29,6	19,7	13,9	20,4	20,3	20,5	25,7
vysokoškolské	6,8	4,9	9,5	5,7	4,2	6,0	4,8	4,1	8,0
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	38,5	36,4	38,8	36,8	42,2	32,9	40,3	43,4	38,3
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ³⁾	25,9	32,4	26,7	14,0	27,3	25,0	12,6	30,0	25,6
muži	28,5	36,6	28,3	15,3	30,8	28,8	13,6	34,8	28,3
ženy	24,1	29,3	25,6	13,0	24,9	22,3	11,9	26,7	23,7

Správní obvod ORP									
Prachatice	Soběslav	Strakonice	Tábor	Trhové Sviny	Třeboň	Týn nad Vltavou	Vimperk	Vodňany	
									OBYVATELSTVO
33 334	21 983	45 262	80 481	18 747	24 824	14 096	17 466	11 601	Počet obyvatel k 31. 12. 2014
50,0	50,5	50,7	51,0	49,7	51,0	49,8	50,1	50,3	z toho ženy (%)
									z celku ve věku (%):
15,5	14,5	15,1	14,9	15,8	14,4	15,2	15,0	15,1	0–14 let
68,0	65,8	66,7	66,2	68,2	65,9	68,7	67,3	67,5	15–64 let
16,5	19,7	18,2	18,9	16,0	19,7	16,1	17,7	17,4	65 a více let
5 485	4 336	8 232	15 217	3 007	4 887	2 268	3 084	2 022	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
57,3	57,8	58,3	58,0	56,6	58,3	57,5	56,9	58,9	z toho ženy (%)
									z celku ve věku (%):
38,6	34,9	33,7	34,7	37,3	35,9	37,7	36,0	34,8	65–69 let
25,1	23,6	26,2	23,9	25,4	24,7	23,5	24,7	26,2	70–74 let
16,5	16,8	18,2	17,3	16,5	16,7	14,6	17,5	16,8	75–79 let
11,7	13,6	13,2	14,0	11,2	12,9	15,1	13,1	12,0	80–84 let
5,9	7,9	6,5	7,6	6,7	7,0	6,3	6,5	7,3	85–89 let
2,1	2,9	2,1	2,3	2,5	2,4	2,4	2,1	2,5	90–94 let
0,1	0,3	0,1	0,3	0,4	0,3	0,4	0,1	0,5	95 a více let
447	481	719	1 544	288	476	206	268	208	Počet obyvatel ve věku 85 a více let
71,1	74,4	70,4	67,9	71,9	70,4	67,0	73,1	72,6	z toho ženy (%)
105,9	135,8	120,7	126,6	101,7	136,2	105,6	117,4	115,5	Index stáří ¹⁾
47,1	52,1	49,8	51,1	46,7	51,8	45,6	48,6	48,2	Index ekonomického zatížení ²⁾
41,0	43,0	42,2	42,4	41,0	42,8	40,7	42,0	41,5	Průměrný věk (roky)
340	229	425	893	201	270	128	198	110	Počet zemědělců v roce 2014
73,5	85,2	79,1	81,6	77,6	81,5	85,2	85,4	81,8	z toho ve věku 65 a více let (%)
									Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014):
24,4	28,2	22,0	25,4	25,6	24,5	25,7	18,9	24,4	novotvary
44,4	43,1	43,5	47,2	45,5	41,8	43,1	54,4	52,2	nemoci oběhové soustavy
9,2	7,7	6,8	10,4	9,0	9,5	11,9	7,7	10,0	nemoci dýchací soustavy
4,4	5,6	6,3	4,0	3,2	1,8	4,6	2,4	1,1	vnější příčiny
									Naděje dožití osob ve věku 65 let (2010–2014)
15,2	15,5	15,5	16,1	15,0	15,5	14,8	15,3	14,7	muži
18,4	18,7	18,6	19,3	17,5	19,8	19,3	17,8	17,7	ženy
									Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhrn 2010–2014)
13	90	50	46	35	28	25	45	39	
									OBYVATELSTVO podle SLDB 2011
32 746	21 779	44 325	79 336	18 250	24 842	13 624	17 264	11 728	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
50,5	50,8	50,8	51,1	49,5	51,1	50,2	50,7	50,4	z toho ženy (%)
4 646	3 918	7 322	13 462	2 636	4 278	1 919	2 769	1 868	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
58,4	59,2	59,7	58,9	58,5	59,3	59,1	58,7	59,7	z toho ženy (%)
									Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):
3,4	2,8	3,2	3,2	3,2	2,8	2,7	5,3	3,9	svobodní, svobodné
51,6	53,2	52,4	54,5	50,0	52,9	51,3	50,1	51,6	ženatí, vdané
7,4	5,8	7,2	6,8	7,2	6,4	7,3	6,5	6,5	rozvedení, rozvedené
37,6	38,2	37,1	35,4	39,5	37,8	38,5	38,0	37,9	ovdovělí, ovdovělé
									Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):
38,8	36,0	34,5	31,3	43,9	35,9	39,0	38,0	35,7	základní vč. neukonč. a bez vzdělání
33,3	35,6	37,3	35,4	32,6	35,6	36,2	35,5	35,4	střední vč. vyučení (bez maturity)
									úplné střední s maturitou a vyšší odborné
20,0	21,1	20,4	23,7	16,0	20,4	18,9	18,5	19,3	vč. nástavbového
5,6	4,9	5,1	7,6	4,7	5,9	3,5	5,5	4,4	vysokoškolské
									Věfící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)
39,3	39,5	38,0	38,4	40,0	36,3	41,2	41,5	42,6	
									Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ³⁾
22,5	27,4	29,2	26,0	27,3	28,6	33,6	26,7	29,7	muži
24,0	32,2	32,0	28,3	30,2	30,7	39,2	30,0	35,2	ženy
21,4	24,1	27,2	24,4	25,3	27,2	29,7	24,4	26,0	

PŘÍLOHA
Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje

	Jihočeský kraj	Správní obvod ORP							
		Blatná	České Budějovice	Český Krumlov	Dačice	Jindřichův Hradec	Kaplice	Milevsko	Písek
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)									
muži ve věku 60–64 let	17,2	16,0	21,4	15,2	13,0	13,7	17,7	15,1	17,8
muži ve věku 65 a více let	7,0	7,5	9,7	6,3	4,5	6,1	6,4	4,8	7,4
ženy ve věku 60–64 let	12,6	13,3	16,4	11,7	6,8	10,6	11,1	8,5	15,8
ženy ve věku 65 a více let	2,8	2,1	4,0	3,3	1,8	2,5	1,9	1,9	2,9
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011									
Domácnosti seniorů celkem	65 626	1 587	15 811	3 729	1 925	4 765	1 622	2 389	5 798
Úplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti									
65–74 let	27 655	714	6 732	1 585	825	2 014	673	980	2 384
75 a více let	18 259	492	4 456	1 126	535	1 331	473	645	1 546
Neúplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti									
65–74 let	9 396	222	2 276	459	290	683	200	335	838
75 a více let	5 503	115	1 209	293	206	421	138	219	483
Podíl domácností jednotlivců daného věku na počtu domácností jednotlivců									
osoby ve věku 60–64 let	10,1	10,3	9,5	10,8	11,4	11,5	9,9	9,7	10,4
osoby ve věku 65–69 let	9,4	11,3	9,1	9,0	10,0	9,6	9,2	10,3	9,0
osoby ve věku 70–74 let	7,9	8,9	7,1	6,8	8,4	8,2	7,3	9,7	7,9
osoby ve věku 75 a více let	20,5	23,2	18,2	17,1	24,6	22,3	16,6	27,9	22,0
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011									
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let v bytech:									
bydlící samostatně v bytě	29 445	669	7 081	1 679	801	2 133	738	1 113	2 695
bydlící v bytě s další hosp. domácností	2 087	65	509	116	71	154	57	49	157
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let									
muži	8 014	195	1 884	487	208	570	220	289	716
v tom (%):									
samostatně v bytě	90,0	87,7	89,0	89,7	89,4	90,9	90,0	95,2	91,5
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	8,2	10,8	8,0	7,8	10,6	8,1	10,0	4,5	6,4
mimo byty (bez zařízení)	1,8	1,5	3,0	2,5	-	1,1	-	0,3	2,1
ženy	23 812	544	5 830	1 326	664	1 727	576	877	2 157
v tom (%):									
samostatně v bytě	93,4	91,5	92,7	93,7	92,6	93,5	93,8	95,6	94,6
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	6,0	8,1	6,1	5,9	7,4	6,3	6,1	4,1	5,1
mimo byty (bez zařízení)	0,6	0,4	1,2	0,5	-	0,2	0,2	0,3	0,3
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)									
Zařízení sociální péče									
domovy pro seniory	39	1	7	3	1	2	1	1	4
domovy se zvláštním režimem	15	-	5	-	-	1	-	-	5
Místa v zařízeních									
domovy pro seniory	3 039	89	730	212	138	165	24	36	289
domovy se zvláštním režimem	641	-	276	-	-	18	-	-	204
Místa na 1 000 obyv. ve věku 65 a více let									
domovy pro seniory	26,5	32,6	26,3	31,2	39,2	19,0	8,4	9,1	29,0
domovy se zvláštním režimem	5,6	-	10,0	-	-	2,1	-	-	20,5
Domy s pečovatelskou službou (2010)									
v nich byty	104	2	13	12	3	7	4	6	9
	3 098	58	626	208	105	210	58	182	451
SENIORŮ A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (2014)									
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	9,6	11,6	9,0	10,6	10,2	9,3	10,3	10,0	10,0
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	5,9	8,1	5,0	5,9	4,9	5,7	5,8	5,0	9,4
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	18,4	27,4	14,9	13,2	12,8	20,3	11,5	16,4	27,3

¹⁾ poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

³⁾ podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

Správní obvod ORP									
Prachatice	Soběslav	Strakonice	Tábor	Trhové Sviny	Třeboň	Týn nad Vltavou	Vimperk	Vodňany	
									Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)
19,0	14,8	16,2	17,2	14,8	14,5	19,7	15,1	17,5	muži ve věku 60–64 let
5,7	5,7	4,9	6,6	5,4	6,8	6,2	6,2	6,4	muži ve věku 65 a více let
13,0	9,5	10,0	11,8	9,0	12,3	13,3	8,6	8,6	ženy ve věku 60–64 let
2,8	1,5	2,2	2,3	2,6	3,0	2,5	2,2	1,5	ženy ve věku 65 a více let
									DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011
3 043	2 403	4 882	8 858	1 739	2 812	1 310	1 749	1 204	Domácnosti seniorů celkem
1 289	1 094	1 951	3 802	700	1 185	511	722	494	Úplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti
896	709	1 284	2 386	461	789	319	480	331	65–74 let
393	385	667	1 416	239	396	192	242	163	75 a více let
277	193	415	731	192	235	135	155	86	Neúplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti
156	92	199	345	99	97	68	76	37	65–74 let
121	101	216	386	93	138	67	79	49	75 a více let
									Podíl domácností jednotlivců daného věku na počtu domácností jednotlivců (%):
10,8	11,1	10,0	9,5	10,1	11,1	10,4	9,7	9,4	osoby ve věku 60–64 let
9,3	9,3	9,7	9,5	10,1	9,3	8,4	9,0	9,7	osoby ve věku 65–69 let
8,6	7,6	9,2	8,4	8,2	8,7	7,9	8,1	7,9	osoby ve věku 70–74 let
17,7	24,8	20,8	22,0	19,3	23,1	23,5	19,1	21,4	osoby ve věku 75 a více let
									BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011
									Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let v bytech:
1 346	1 027	2 277	3 929	764	1 289	600	788	516	bydlící samostatně v bytě
87	64	186	286	51	74	52	64	45	bydlící v bytě s další hosp. domácností
									Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let
386	274	631	1 055	242	330	169	222	136	muži
									v tom (%):
90,4	91,2	90,2	89,9	88,8	93,6	88,8	88,7	81,6	samostatně v bytě
8,5	7,3	9,2	9,0	8,3	6,1	10,1	9,9	8,8	v bytě spolu s další domácností
1,0	1,5	0,6	1,1	2,9	0,3	1,2	1,4	9,6	mimo byty (bez zařízení)
1 051	827	1 839	3 178	586	1 037	486	634	473	ženy
									v tom (%):
94,9	94,0	92,9	93,8	93,7	94,5	92,6	93,2	85,6	samostatně v bytě
5,1	5,3	7,0	6,0	5,3	5,2	7,2	6,6	7,0	v bytě spolu s další domácností
-	0,7	0,2	0,2	1,0	0,3	0,2	0,2	7,4	mimo byty (bez zařízení)
									SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)
									Zařízení sociální péče
2	4	3	3	2	2	-	2	1	domovy pro seniory
1	-	1	1	-	-	-	-	1	domovy se zvláštním režimem
									Místa v zařízeních
179	253	204	246	94	124	-	176	80	domovy pro seniory
26	-	16	36	-	-	-	-	65	domovy se zvláštním režimem
									Místa na 1 000 obyv. ve věku 65 a více let
32,6	58,3	24,8	16,2	31,3	25,4	-	57,1	39,6	domovy pro seniory
4,7	-	1,9	2,4	-	-	-	-	32,1	domovy se zvláštním režimem
8	5	6	11	5	4	3	4	2	Domy s pečovatelskou službou (2010)
136	95	135	319	182	125	100	56	52	v nich byty
									SENIORŮ A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (2014)
8,1	9,2	7,6	8,9	11,5	10,1	12,9	10,3	10,1	Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)
5,1	7,8	4,9	4,6	6,0	5,9	7,7	5,3	7,1	Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)
18,8	27,6	25,7	20,1	11,1	15,6	15,9	12,7	26,3	Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)

Zdroj dat (kromě ČSÚ):

Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

PŘÍLOHA

Dlouhodobý vývoj Jihočeského kraje - obyvatelstvo a ekonomická aktivita

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
OBYVATELSTVO ¹⁾							
Počet obyvatel k 31. 12.	624 568	625 097	625 541	625 712	627 766	630 006	633 264
z toho ženy (%)	51,0	50,9	50,8	50,9	50,8	50,7	50,6
z celku ve věku (%):							
0–14 let	16,3	15,9	15,6	15,3	14,9	14,6	14,5
15–64 let	70,0	70,3	70,6	70,8	71,0	71,1	71,1
65 a více let	13,7	13,8	13,8	13,9	14,1	14,3	14,5
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	85 447	85 969	86 429	87 011	88 322	89 854	91 720
z toho ženy (%)	60,5	60,4	60,4	60,4	60,1	60,0	59,6
z celku ve věku (%):							
65–69 let	31,3	30,2	29,6	29,2	29,5	29,9	30,8
70–74 let	28,3	28,6	28,3	28,0	27,2	26,3	25,1
75–79 let	22,2	22,1	22,1	22,0	21,8	21,8	21,8
80–84 let	10,8	12,2	13,7	14,4	14,6	14,5	14,3
85–89 let	5,3	4,7	4,1	4,1	4,7	5,4	6,2
90–94 let	1,8	1,9	1,9	2,0	1,9	1,7	1,5
95 a více let	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	6 264	5 896	5 438	5 570	6 073	6 721	7 389
z toho ženy (%)	73,9	73,4	73,5	73,8	72,2	72,0	71,8
Index stáří ²⁾	84,0	86,4	88,8	91,2	94,5	97,7	100,2
Index ekonomického zatížení ³⁾	42,8	42,2	41,6	41,2	40,8	40,6	40,7
Průměrný věk k 31. 12. (roky)	38,7	39,0	39,3	39,5	39,8	40,1	40,3
muži	37,2	37,6	37,9	38,2	38,4	38,7	38,9
ženy	40,1	40,4	40,6	40,9	41,1	41,4	41,6
Počet zemřelých	6 373	6 228	6 521	6 440	6 399	6 168	6 246
z toho ve věku 65 a více let	4 870	4 733	4 977	4 941	4 867	4 743	4 768
Podíl zemřelých osob ve věku 65 a více let (%)	76,4	76,0	76,3	76,7	76,1	76,9	76,3
muži	68,4	66,5	67,7	68,0	67,6	67,8	66,9
ženy	84,6	85,6	85,0	85,9	84,6	86,2	85,6
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti:							
novotvary	1 208	1 178	1 253	1 258	1 222	1 173	1 190
nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	79	100	96	90	102	152	143
nemoci nervové soustavy	71	64	93	111	90	105	33
nemoci oběhové soustavy	2 910	2 623	2 761	2 691	2 637	2 585	2 546
nemoci dýchací soustavy	212	266	290	262	311	251	376
nemoci trávicí soustavy	135	161	162	169	146	153	156
vnější příčiny	158	174	171	213	180	159	125
Přistěhovalí do kraje ve věku 65 a více let	271	322	286	302	346	370	338
Vystěhovalí z kraje ve věku 65 a více let	154	174	161	189	175	164	174
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let	117	148	125	113	171	206	164
Vnitrokrasné stěhování osob ve věku 65 a více let	679	786	625	571	730	586	544
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouletá období) ⁴⁾							
muži	13,96	13,97	14,10	14,08	14,19	14,56	15,02
ženy	16,98	17,13	17,16	17,29	17,57	17,72	17,81
Naděje dožití ve věku 75 let (dvouletá období) ⁴⁾							
muži	8,26	8,35	8,30	8,08	8,15	8,40	8,86
ženy	9,66	9,59	9,65	9,86	10,12	10,22	10,27
EKONOMICKÁ AKTIVITA							
(Výběrové šetření pracovních sil)							
Míra ekonomické aktivity (tříleté průměry)							
muži ve věku 60–64 let	25,2	24,5	24,7	26,2	28,7	31,6	34,6
muži ve věku 65 a více let	4,7	4,8	5,1	5,3	5,0	4,5	4,2
ženy ve věku 60–64 let	10,6	9,2	8,6	9,4	8,8	8,0	8,5
ženy ve věku 65 a více let	1,2	1,3	1,4	1,6	1,7	1,8	2,0

¹⁾ data k 31. 12. 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 a nejsou srovnatelná s předchozími roky

²⁾ poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

³⁾ poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

⁴⁾ pro výpočet naděje dožití je používán průměr za dvouletá období, je uveden ve sloupci druhého z roků, ze kterých je vypočten

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
							OBYVATELSTVO ¹⁾
636 328	637 643	638 706	636 138	636 611	636 707	637 300	Počet obyvatel k 31. 12.
50,6	50,6	50,6	50,7	50,7	50,7	50,7	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
14,4	14,4	14,5	14,8	14,9	15,1	15,2	0–14 let
70,8	70,5	70,0	69,0	68,2	67,5	66,8	15–64 let
14,8	15,2	15,5	16,2	16,9	17,5	18,0	65 a více let
94 248	96 694	99 001	103 144	107 511	111 254	114 731	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
59,4	59,2	59,0	58,5	58,2	57,9	57,7	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
31,9	32,9	33,2	34,7	35,8	36,0	36,0	65–69 let
24,2	23,5	23,5	23,3	23,6	24,3	25,0	70–74 let
21,3	20,8	20,2	19,1	17,9	17,2	16,6	75–79 let
14,2	14,0	14,0	13,8	13,6	13,3	13,0	80–84 let
6,8	7,0	7,2	7,1	6,8	6,8	6,8	85–89 let
1,3	1,3	1,5	1,7	2,0	2,2	2,3	90–94 let
0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,3	95 a více let
8 006	8 492	9 018	9 397	9 770	10 261	10 758	Počet obyvatel ve věku 85 a více let
72,3	72,1	71,9	71,8	70,9	70,3	70,1	z toho ženy (%)
103,2	105,5	106,8	109,8	113,2	116,0	118,4	Index stáří ²⁾
41,2	41,9	42,9	44,9	46,6	48,2	49,7	Index ekonomického zatížení ³⁾
40,5	40,7	40,9	41,2	41,4	41,6	41,9	Průměrný věk k 31. 12. (roky)
39,1	39,3	39,6	39,9	40,1	40,3	40,6	muži
41,8	42,0	42,2	42,4	42,7	42,9	43,1	ženy
6 347	6 467	6 416	6 374	6 504	6 604	6 428	Počet zemědělců
4 802	5 002	4 965	4 997	5 137	5 284	5 163	z toho ve věku 65 a více let
75,7	77,3	77,4	78,4	79,0	80,0	80,3	Podíl zemědělců ve věku 65 a více let (%)
67,5	69,6	69,3	70,5	71,9	73,5	73,8	muži
84,3	85,2	85,9	86,7	86,5	86,6	87,4	ženy
							Zemědělci ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti:
1 191	1 187	1 206	1 168	1 248	1 237	1 275	novotvary
164	134	185	216	185	220	218	nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek
65	31	15	107	115	136	136	nemoci nervové soustavy
2 580	2 830	2 762	2 628	2 626	2 642	2 396	nemoci oběhové soustavy
314	349	368	343	368	434	461	nemoci dýchací soustavy
145	141	114	136	168	151	159	nemoci trávicí soustavy
158	176	153	146	152	150	196	vnější příčiny
370	362	327	390	344	399	395	Přistěhovalí do kraje ve věku 65 a více let
183	157	208	175	184	198	218	Vystěhovalí z kraje ve věku 65 a více let
							Přírůstek (úbytek) stěhováním osob
187	205	119	215	160	201	177	ve věku 65 a více let
							Vnitrokrajské stěhování osob
525	519	600	616	558	636	689	ve věku 65 a více let
							Naděje dožití ve věku 65 let (dvouletá období) ⁴⁾
15,26	15,24	15,32	15,45	15,50	15,69	15,98	muži
18,10	18,29	18,51	18,73	18,87	18,86	19,05	ženy
							Naděje dožití ve věku 75 let (dvouletá období) ⁴⁾
9,28	9,21	9,26	9,34	9,30	9,64	9,96	muži
10,50	10,60	10,86	11,10	11,13	11,17	11,31	ženy
							EKONOMICKÁ AKTIVITA
							(Výběrové šetření pracovních sil)
							Míra ekonomické aktivity (tříleté průměry)
34,9	37,1	36,6	37,1	35,1	36,5	41,2	muži ve věku 60–64 let
4,4	4,6	4,9	4,7	4,4	4,6	4,7	muži ve věku 65 a více let
11,3	12,9	13,5	12,6	13,1	13,6	15,0	ženy ve věku 60–64 let
2,6	2,7	2,6	2,2	2,3	2,9	3,7	ženy ve věku 65 a více let

PŘÍLOHA

Dlouhodobý vývoj Jihočeského kraje - sociální péče a zdravotnictví

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SOCIÁLNÍ PÉČE										
Starobní důchody (prosinec)¹⁾										
Příjemci starobního důchodu bez souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem	81 652	83 509	85 653	88 260	91 173	97 962	103 499	103 607	103 840	105 219
z toho předčasný důchod (%)	18,2	19,4	20,7	21,8	23,7	24,0	27,2	28,4	29,3	30,1
Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem	34 806	35 034	35 135	35 145	35 183	37 688	37 944	38 001	37 978	37 970
z toho předčasný důchod (%)	4,2	4,7	5,4	6,0	6,9	7,2	8,4	9,4	10,2	11,3
Průměrná měsíční výše starobního důchodu bez souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem (Kč)										
muži	8 436	8 925	9 538	10 479	10 943	11 003	11 467	11 703	11 911	12 028
ženy	7 009	7 415	7 929	8 775	9 125	9 177	9 573	9 774	9 945	10 048
Průměrná měsíční výše starobního důchodu v souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem (Kč)										
muži	9 366	9 938	10 654	11 606	12 111	12 167	12 701	12 972	13 222	13 367
ženy	8 509	9 033	9 674	10 547	10 951	10 964	11 412	11 638	11 823	11 912
Domovy pro seniory²⁾										
počet zařízení	.	.	33	38	38	37	38	38	38	39
počet lůžek	.	.	3 012	2 847	2 941	2 936	3 028	3 039	3 026	3 039
lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	x	x	32,8	30,2	30,4	29,7	29,4	28,3	27,2	26,5
Domovy se zvláštním režimem²⁾										
počet zařízení	.	.	.	9	9	9	10	13	13	15
počet lůžek	.	.	.	387	392	382	396	504	553	641
lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	x	x	x	4,1	4,1	3,9	3,8	4,7	5,0	5,6
Pečovatelská služba										
uživatelé pečovatelské služby	6 314	6 860	2 407	8 561	4 130	7 815	7 594	7 629	7 553	7 162
výdaje na pečovatelskou službu (tis. Kč)	76 622	90 750	93 021	86 862	70 391	145 873	146 554	148 952	152 342	130 445
ZDRAVOTNICTVÍ										
Léčebny dlouhodobě nemocných										
počet zařízení	4	4	4	4	4	4	4	4	4	.
počet lůžek	429	429	421	415	415	415	355	364	364	.
počet hospitalizovaných	2 885	2 808	2 846	2 878	3 058	3 077	3 287	2 899	3 054	.
hospitalizovaní na 10 000 obyvatel	46,0	44,6	44,9	45,2	48,0	48,2	51,7	45,5	48,0	.
Hospice										
počet zařízení	1	1	1	1	1	.
počet lůžek	30	30	30	30	30	.
počet hospitalizovaných	160	176	183	205	231	.
hospitalizovaní na 10 000 obyvatel	2,5	2,7	2,9	3,2	3,6	.

¹⁾ od roku 2010 převedení invalidní důchodci ve věku 65 a více let mezi starobní důchodce

²⁾ od roku 2008 jsou zařízení i místa v nich členěna podle druhu poskytované sociální služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb

Zdroj dat:

Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení

Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

Obyvatelstvo Jihočeského kraje podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2005 a 2014

	Stav k 31. 12.	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
					65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Celkem											
Jihočeský kraj	2005	627 766	88 322	14,1	26 016	24 064	19 297	12 872	4 113	1 671	289
	2014	637 300	114 731	18,0	41 283	28 711	19 061	14 918	7 824	2 614	320
v tom okres:											
České Budějovice	2005	180 986	24 812	13,7	7 226	6 771	5 400	3 692	1 154	480	89
	2014	189 861	32 979	17,4	11 738	8 534	5 277	4 344	2 201	776	109
Český Krumlov	2005	60 708	6 863	11,3	2 249	1 882	1 431	909	298	87	7
	2014	61 110	9 653	15,8	3 895	2 424	1 508	1 084	546	176	20
Jindřichův Hradec	2005	92 752	13 053	14,1	3 765	3 523	2 874	1 940	630	273	48
	2014	91 778	17 101	18,6	6 367	4 148	2 756	2 238	1 150	385	57
Písek	2005	70 144	11 044	15,7	3 134	3 028	2 353	1 706	562	236	25
	2014	70 634	13 891	19,7	4 798	3 427	2 411	1 830	1 026	351	48
Prachatice	2005	51 470	6 531	12,7	2 070	1 817	1 349	923	268	86	18
	2014	50 800	8 569	16,9	3 227	2 137	1 443	1 047	524	183	8
Strakonice	2005	69 539	10 286	14,8	3 139	2 742	2 278	1 410	476	210	31
	2014	70 653	12 985	18,4	4 461	3 381	2 308	1 662	874	273	26
Tábor	2005	102 167	15 733	15,4	4 433	4 301	3 612	2 292	725	299	71
	2014	102 464	19 553	19,1	6 797	4 660	3 358	2 713	1 503	470	52
Muži											
Jihočeský kraj	2005	308 737	35 209	11,4	11 610	10 249	7 440	4 223	1 219	408	60
	2014	314 047	48 572	15,5	19 554	12 696	7 546	5 558	2 496	660	62
v tom okres:											
České Budějovice	2005	88 677	9 937	11,2	3 211	2 889	2 093	1 271	348	105	20
	2014	92 798	13 865	14,9	5 453	3 786	2 087	1 618	697	203	21
Český Krumlov	2005	30 338	2 800	9,2	1 048	825	563	265	76	22	1
	2014	30 674	4 249	13,9	1 899	1 085	618	420	177	47	3
Jindřichův Hradec	2005	45 523	5 138	11,3	1 674	1 512	1 082	607	189	68	6
	2014	45 236	7 250	16,0	3 024	1 858	1 081	829	354	94	10
Písek	2005	34 317	4 349	12,7	1 408	1 258	914	553	154	57	5
	2014	34 767	5 871	16,9	2 317	1 479	985	640	348	89	13
Prachatice	2005	25 629	2 635	10,3	910	795	524	299	83	21	3
	2014	25 372	3 674	14,5	1 529	987	554	403	153	47	1
Strakonice	2005	34 117	4 104	12,0	1 404	1 170	857	469	139	61	4
	2014	34 917	5 442	15,6	2 124	1 429	921	625	268	73	2
Tábor	2005	50 136	6 246	12,5	1 955	1 800	1 407	759	230	74	21
	2014	50 283	8 221	16,3	3 208	2 072	1 300	1 023	499	107	12
Ženy											
Jihočeský kraj	2005	319 029	53 113	16,6	14 406	13 815	11 857	8 649	2 894	1 263	229
	2014	323 253	66 159	20,5	21 729	16 015	11 515	9 360	5 328	1 954	258
v tom okres:											
České Budějovice	2005	92 309	14 875	16,1	4 015	3 882	3 307	2 421	806	375	69
	2014	97 063	19 114	19,7	6 285	4 748	3 190	2 726	1 504	573	88
Český Krumlov	2005	30 370	4 063	13,4	1 201	1 057	868	644	222	65	6
	2014	30 436	5 404	17,8	1 996	1 339	890	664	369	129	17
Jindřichův Hradec	2005	47 229	7 915	16,8	2 091	2 011	1 792	1 333	441	205	42
	2014	46 542	9 851	21,2	3 343	2 290	1 675	1 409	796	291	47
Písek	2005	35 827	6 695	18,7	1 726	1 770	1 439	1 153	408	179	20
	2014	35 867	8 020	22,4	2 481	1 948	1 426	1 190	678	262	35
Prachatice	2005	25 841	3 896	15,1	1 160	1 022	825	624	185	65	15
	2014	25 428	4 895	19,3	1 698	1 150	889	644	371	136	7
Strakonice	2005	35 422	6 182	17,5	1 735	1 572	1 421	941	337	149	27
	2014	35 736	7 543	21,1	2 337	1 952	1 387	1 037	606	200	24
Tábor	2005	52 031	9 487	18,2	2 478	2 501	2 205	1 533	495	225	50
	2014	52 181	11 332	21,7	3 589	2 588	2 058	1 690	1 004	363	40

PŘÍLOHA

Zemřelí muži podle vybraných příčin smrti¹⁾ v Jihočeském kraji v roce 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Zemřelí muži	3 356	2 478	73,8	471	448	438	514	385	193	29
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00–B99)	66	55	83,3	10	9	8	15	7	5	1
II. Novotvary (C00–D48)	998	712	71,3	187	171	135	118	75	25	1
zhoubné novotvary (C00–C97)	975	691	70,9	182	169	130	109	75	25	1
zhoubný novotvar žaludku (C16)	41	36	87,8	5	9	9	5	6	2	-
zhoubný novotvar tlustého střeva (C18)	86	61	70,9	14	16	11	8	10	2	-
zhoubné novotvary konečníku (C20)	50	34	68,0	7	7	9	6	4	1	-
zhoubný novotvar slinivky břišní (C25)	71	42	59,2	12	12	6	10	2	-	-
zhoubný novotvar průdušky a plic (C34)	243	171	70,4	55	48	39	20	6	3	-
zhoubný novotvar předstojné žlázy - prostaty (C61)	85	77	90,6	8	17	12	13	20	7	-
zhoubný novotvar mízní, krvinečné a příbuzné tkáně (C81–C96)	71	50	70,4	13	10	7	14	4	1	1
III. Nemoci krve, krevtových orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50–D89)	3	2	66,7	-	1	-	-	-	1	-
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00–E90)	126	103	81,7	21	17	21	11	21	9	3
diabetes mellitus (E10–E14)	107	90	84,1	17	15	20	9	20	7	2
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00–F99)	31	27	87,1	1	5	3	3	11	4	-
VI. Nemoci nervové soustavy (G00–G99)	73	46	63,0	7	4	9	10	12	4	-
Alzheimerova nemoc (G30)	27	26	96,3	2	1	4	8	7	4	-
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00–I99)	1 323	1 074	81,2	158	175	170	259	189	107	16
postižení srdce při hypertenzi (I11)	18	15	83,3	3	3	4	-	2	3	-
infarkt myokardu (I21–I23)	251	164	65,3	31	40	34	39	15	5	-
ostatní formy ischemické choroby srdeční (I20, I24, I25)	392	351	89,5	40	48	44	103	68	39	9
selhání srdce (I50)	107	88	82,2	15	16	8	17	14	16	2
cévní nemoci mozku (I60–I69)	227	194	85,5	18	27	41	37	46	22	3
ateroskleróza (I70)	27	26	96,3	3	-	3	8	8	4	-
X. Nemoci dýchací soustavy (J00–J99)	263	229	87,1	32	33	44	53	40	22	5
záněty plic (J12–J18)	107	98	91,6	10	7	17	18	25	17	4
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00–K93)	122	73	59,8	22	14	17	10	8	2	-
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00–L99)	1	1	100,0	-	-	-	1	-	-	-
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00–M99)	5	2	40,0	-	1	1	-	-	-	-
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00–N99)	43	33	76,7	5	1	9	8	7	2	1
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00–R99)	47	23	48,9	8	3	4	3	2	3	-
XX. Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01–Y98)	249	98	39,4	20	14	17	23	13	9	2
dopravní nehody (V01–V99)	44	3	6,8	1	1	-	1	-	-	-
jiné vnější příčiny náhodných poranění (W00–X59)	108	65	60,2	10	8	12	15	11	7	2
sebevraždy (X60–X84)	77	19	24,7	7	1	2	5	2	2	-

¹⁾ podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decenální revize (MKN-10)

Zemřelé ženy podle vybraných příčin smrti¹⁾ v Jihočeském kraji v roce 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Zemřelé ženy	3 072	2 685	87,4	218	296	417	615	645	419	75
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00–B99)	63	53	84,1	6	7	6	15	13	6	-
II. Novotvary (C00–D48)	753	563	74,8	97	118	109	115	87	34	3
zhoubné novotvary (C00–C97)	731	544	74,4	95	118	102	110	82	34	3
zhoubný novotvar žaludku (C16)	27	21	77,8	2	3	3	2	9	2	-
zhoubný novotvar tlustého střeva (C18)	61	54	88,5	10	9	5	18	6	6	-
zhoubné novotvary konečníku (C20)	26	20	76,9	2	9	1	3	3	2	-
zhoubný novotvar slinivky břišní (C25)	61	44	72,1	5	8	10	13	7	1	-
zhoubný novotvar průdušky a plic (C34)	100	63	63,0	13	24	8	12	4	2	-
zhoubný novotvar prsu (C50)	92	66	71,7	9	11	12	11	15	6	2
zhoubný novotvar mízní, krvevorné a příbuzné tkáně (C81–C96)	46	36	78,3	7	10	9	5	4	-	1
III. Nemoci krve, krvevorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50–D89)	12	9	75,0	-	-	1	1	6	1	-
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00–E90)	128	115	89,8	7	14	12	27	32	20	3
diabetes mellitus (E10–E14)	101	97	96,0	4	12	12	24	27	16	2
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00–F99)	32	30	93,8	-	2	4	7	7	8	2
VI. Nemoci nervové soustavy (G00–G99)	100	90	90,0	6	7	23	23	20	9	2
Alzheimerova nemoc (G30)	60	58	96,7	3	2	12	16	15	8	2
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00–I99)	1 390	1 322	95,1	62	101	185	307	359	261	47
postižení srdce při hypertenzi (I11)	39	39	100,0	2	6	7	6	10	8	-
infarkt myokardu (I21–I23)	158	143	90,5	11	21	20	37	39	12	3
ostatní formy ischemické choroby srdeční (I20, I24, I25)	438	428	97,7	11	21	52	94	117	108	25
selhání srdce (I50)	116	111	95,7	4	7	15	26	38	16	5
cévní nemoci mozku (I60–I69)	296	287	97,0	12	22	45	67	76	57	8
ateroskleróza (I70)	44	43	97,7	1	2	4	9	12	11	4
X. Nemoci dýchací soustavy (J00–J99)	248	232	93,5	19	15	32	60	62	35	9
záněty plic (J12–J18)	125	120	96,0	10	6	12	28	35	21	8
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00–K93)	105	86	81,9	9	13	15	23	13	10	3
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00–L99)	10	10	100,0	-	-	3	1	4	2	-
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00–M99)	7	6	85,7	2	1	-	2	1	-	-
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00–N99)	52	48	92,3	3	8	5	12	13	7	-
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00–R99)	32	23	71,9	-	1	3	4	5	8	2
XX. Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01–Y98)	133	98	73,7	7	9	19	18	23	18	4
dopravní nehody (V01–V99)	17	8	47,1	-	-	5	1	1	1	-
jiné vnější příčiny náhodných poranění (W00–X59)	82	73	89,0	6	5	12	13	17	16	4
sebevraždy (X60–X84)	22	9	40,9	-	3	2	2	2	-	-

¹⁾ podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decenální revize (MKN-10)

PŘÍLOHA

Základní výsledky projekce obyvatelstva Jihočeského kraje

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (130052-14)

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)							
Celkem	637 783	636 243	632 286	626 199	618 743	610 532	601 825
z toho ve věku (%):							
0–14 let	15,4	14,4	13,4	12,6	12,5	12,8	13,1
15–64 let	63,7	62,4	61,8	61,0	58,9	56,2	54,7
65 a více let	20,8	23,1	24,8	26,3	28,5	31,0	32,1
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	132 940	147 189	157 023	164 805	176 507	189 137	193 450
v tom ve věku:							
65–69 let	42 820	40 240	37 701	38 148	45 022	48 091	40 798
70–74 let	37 531	39 408	37 477	35 509	36 101	42 788	45 879
75–79 let	24 671	32 717	34 918	33 621	32 208	32 993	39 424
80–84 let	14 699	19 585	26 625	29 002	28 283	27 580	28 581
85–89 let	9 228	9 719	13 586	19 003	21 152	21 023	21 074
90 a více let	3 991	5 520	6 716	9 522	13 741	16 662	17 694
Průměrný věk (roky)	43,1	44,5	45,8	47,0	47,7	48,3	48,7
Index stáří ¹⁾	135,2	160,2	186,0	208,2	227,8	241,4	245,2
Index ekonomického zatížení ²⁾	56,9	60,2	61,8	63,8	69,6	78,0	82,7
Muži							
Celkem	313 671	312 331	309 805	306 379	302 497	298 423	294 148
z toho ve věku (%):							
0–14 let	16,1	15,1	14,0	13,3	13,2	13,5	13,8
15–64 let	65,5	64,1	63,5	62,7	60,6	57,9	56,4
65 a více let	18,4	20,8	22,5	24,0	26,2	28,6	29,8
Počet mužů ve věku 65 a více let	57 813	64 930	69 724	73 543	79 143	85 297	87 531
v tom ve věku:							
65–69 let	20 495	19 422	18 164	18 427	21 598	23 158	19 804
70–74 let	17 184	18 343	17 686	16 790	17 128	20 181	21 739
75–79 let	10 424	14 393	15 719	15 406	14 818	15 250	18 143
80–84 let	5 426	7 813	11 147	12 486	12 425	12 202	12 724
85–89 let	3 154	3 327	5 052	7 458	8 575	8 715	8 823
90 a více let	1 130	1 632	1 956	2 976	4 599	5 791	6 298
Index stáří ¹⁾	114,5	137,3	160,4	180,4	198,3	211,3	215,4
Index ekonomického zatížení ²⁾	52,7	56,1	57,6	59,5	64,9	72,7	77,2
Ženy							
Celkem	324 112	323 912	322 481	319 820	316 246	312 109	307 677
z toho ve věku (%):							
0–14 let	14,8	13,8	12,7	12,0	11,9	12,2	12,4
15–64 let	62,1	60,8	60,2	59,5	57,3	54,6	53,1
65 a více let	23,2	25,4	27,1	28,5	30,8	33,3	34,4
Počet žen ve věku 65 a více let	57 813	64 930	69 724	73 543	79 143	85 297	87 531
v tom ve věku:							
65–69 let	22 325	20 818	19 537	19 721	23 424	24 933	20 994
70–74 let	20 347	21 065	19 791	18 719	18 973	22 607	24 140
75–79 let	14 247	18 324	19 199	18 215	17 390	17 743	21 281
80–84 let	9 273	11 772	15 478	16 516	15 858	15 378	15 857
85–89 let	6 074	6 392	8 534	11 545	12 577	12 308	12 251
90 a více let	2 861	3 888	4 760	6 546	9 142	10 871	11 396
Index stáří ¹⁾	157,0	184,5	213,2	237,8	259,1	273,3	276,8
Index ekonomického zatížení ²⁾	61,1	64,4	66,0	68,2	74,4	83,3	88,2

1) poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

2) poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

